

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय
वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
आ.ब. २०६५/०६६

www.moppw.gov.np

आवरण तस्वीर (अगाडी)

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको भवन

आवरण तस्वीर (पछाडी)

बनेपा – सिन्धुली – वर्दिवास सडक खण्ड
जग्गा एकिकरण आयोजना, कमलामाई
खानेपानी विभाग अन्तर्गत सरसफाइ कार्यक्रम

नेपाल सरकार

मा. विजय कुमार गच्छदार

उपप्रधानमन्त्री

भौतिक योजना तथा निर्माण

पत्रसंख्या:

च.नं.:

प्राप्त पत्रसंख्या र मिति:

फोन नं. { ४२११६७० (कार्यालय)
५५२३४४८ (निवास)

फ्याक्स नं.: ९७७-१-४२९९७२०

निजी सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल।

मिति:

विषय:

शुभकामना

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको बार्षिक प्रगति प्रतिवेदनको तेश्रो अंक प्रकाशित हुन लागेकोमा मलाई घरै खुशी लागेको छ ।

देशको भौतिक विकास निर्माणको मेरुदण्डको रूपमा स्थापित यस मन्त्रालय अन्तर्गतका सडक, खानेपानी तथा शहरी विकास र भवन निर्माण क्षेत्रसँग सम्बन्धित प्रगतिको जानकारी एउटै पुस्तिकामा उल्लेख गर्नाले यसबाट सम्बन्धित सरकारी निकाय एवं देशका सम्पूर्ण जनताले पूर्वाधार विकासको गति कुन किसिमबाट अघि बढिरहेको छ भन्ने जानकारी पाउन सक्ने छन् ।

यसरी विकास निर्माणसँग सम्बन्धित बार्षिक प्रगति विवरण प्रकाशनको कार्यले सदा सर्वदा निरन्तरता पाओस् र यस प्रकारको प्रकाशनबाट सदैव जनताले विकासमुखी कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरणहरू सहजै प्राप्त गर्न सक्नेछन् भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा यस प्रतिवेदन तयारी एवं प्रकाशन गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष र परोक्षरूपमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई बधाई तथा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विजय कुमार गच्छदार
उपप्रधानमन्त्री

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

२०६७ आषाढ

नेपाल सरकार

मा. संजय कुमार साह

राज्यप्रधानमन्त्री

भौतिक योजना तथा निर्माण

पत्रसंख्या:

च.नं.:

प्राप्त पत्रसंख्या र मिति:

फोन नं.: ४२९९५६४

फ्याक्स नं.: ९७७-९-४२९९७२०

स्वकीय सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल।

मिति:

विषय:

शुभकामना

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको विगत वर्षहरूमा जस्तै यस वर्ष पनि बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०६५/६६ प्रकाशित हुन लागेको थाहा पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ ।

विकासका अत्यावश्यक भौतिक पूर्वाधारहरू सडक यातायात, खानेपानी तथा सरसफाइ एवं आवास तथा शहरी विकाससँग सम्बन्धित विकास निर्माणका कार्यहरू र त्यसमा भएका प्रगति विवरण एवं अप्ठ्याराहरू जनमानस समक्ष यसरी पुस्तिकाको रूपमा उपलब्ध हुनु निश्चय नै खुशीको कुरा हो । यसरी हामीहरूले गरेको विकास निर्माणका कार्यहरूलाई पारदर्शी रूपमा प्रस्तुत गरेर सम्बन्धित सबैको राय, सुझाव, सल्लाह प्राप्त गर्न सकेको खण्डमा हाम्रा विकास योजनाहरू अझै जनमुखी हुन सक्नेछन् ।

अन्त्यमा यस बार्षिक प्रतिवेदन तयारी एवं प्रकाशन गर्ने कार्यमा संलग्न सबै कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक धन्यवादका साथै बधाई दिन चाहन्छु । साथै यस किसिमको बार्षिक प्रगति विवरणको आगामी वर्षहरूमा समेत निरन्तर प्रकाशनको कामना गर्दै यस संस्करणले आफ्नो उद्देश्यमा निकै सफलता प्राप्त गर्न सकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

सञ्जय कुमार साह

राज्यमन्त्री

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

२०६७ आषाढ

नेपाल सरकार

मा. कलावती देवी दुसाध

सहायक मन्त्री

भौतिक योजना तथा निर्माण

पत्रसंख्या:

च.नं.:

प्राप्त पत्रसंख्या र मिति:

फोन नं.: ४२९९५६५

फ्याक्स नं.: ९७७-९-४२९९७२०

स्वकीय सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल।

मिति:

विषय:

शुभकामना

देशको भौतिक विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग, निकाय, आयोजनाहरूको प्रगति विवरणहरू समेत समावेश गरी विगत वर्षहरूमा रू प्रगति प्रतिवेदन २०६५/६६ प्रकाशन गर्न लागेको जानकारी पाउँदा मलाई खुशी लागेको छ।

प्रस्तुत बार्षिक प्रगति प्रतिवेदनले सडक, खानेपानी तथा शहरी विकास र भवन निर्माणका क्षेत्रमा निर्माण गरेका भौतिक पूर्वाधार संरचनाहरू र ती संरचनाहरूबाट जनतालाई उपलब्ध गराईएको सेवाको प्रगतिको जानकारी दिन सक्नेछ। यस्तो किसिमको प्रतिवेदन प्रकाशनले विकास निर्माणका कार्यहरूलाई जनमानसमा यथार्थ रूपमा प्रस्तुत गरी सबैको राय, सुझाव एवं सल्लाह प्राप्त गरेर आगामी वर्षहरूमा अरु विकासमुखी योजनाहरूको तर्जुमा गर्नमा मद्दत मिल्न सक्छ भन्ने आशा लिएको छु। पहाडी धरातल नेपालमा स-साना खानेपानी आयोजनाहरू हजारौं छन्, यस्ता हजारौं आयोजनामा जहाँ २"/३" पानी अहोरात्र ती स-साना पानी ट्याङ्कमा रूरी रहन्छन्। जहाँ प्रत्येक ट्याङ्कहरू माथि ३००/४०० मीटर हाइटबाट पाइपमा पानी आइरहेको देखिन्छ। त्यस्ता स्थानमा टर्वाइन फिट गरी दिने हो भने ती थोपा थोपा विद्युत उर्जाले लोड सेडिङ्ग कम गर्न पनि ठूलो सहयोग पुग्ने देखिन्छ। यस्ता कुराको राय सुझाव राज्यले लिनु उचित ठानेको छु।

अन्त्यमा, यस्तो किसिमको बार्षिक प्रतिवेदन नियमित रूपले प्रकाशित गर्ने कार्यमा सहभागि सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद प्रदान गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

कलावती

कलावती देवी पासवान

सहायक मन्त्री २०६७ आषाढ

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

नेपाल सरकार

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११८८०
४२११९३१
४२११६५५

फ्याक्स नं.: ४२११७२०
सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल।

पत्रसंख्या:

च.नं.:

मिति:

शुभकामना

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयले आ.ब. २०६५/६६ मन्त्रालयको बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेकोमा मलाई धेरै खुशी लागेको छ ।

यस मन्त्रालयले सडक, खानेपानी तथा शहरी विकास र भवन निर्माण क्षेत्रमा निर्माण गरेका पूर्वाधार संरचनाहरू ती संरचनाहरूबाट सेवाग्राहीलाई उपलब्ध गराइएको सेवाको प्रगतिको जानकारी प्रवाह हुनु अत्यावश्यक नै हो । यस मन्त्रालयले गरेका विकास निर्माणका काम कारवाहीहरू पारदर्शी रूपमा जनतामा प्रवाह होउन भन्ने कुरालाई हृदयङ्गम गरी मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूद्वारा आ.ब. २०६५/६६ मा सम्पादित कार्यहरूलाई समेटि यस मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका संक्षिप्त परिचय सहितको बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०६६ प्रकाशित गरिएको छ । पारदर्शिताको माध्यमबाट सुशासनको प्रत्याभूति जनस्तरसम्म सहज ढङ्गले पुऱ्याउने र सरकारी निकायहरू बीच पनि एक अर्काले गरेका कामहरूको जानकारी उपलब्ध गराउने यसको प्रमुख उद्देश्य हो । यस मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभागहरू/निकायहरूको संक्षिप्त परिचय तथा कार्यक्षेत्रको जानकारी पनि यस प्रतिवेदनमा संलग्न गरिएको छ । यस प्रतिवेदनबाट सेवाग्राहीलाई कुन-कुन विभाग/निकायहरूबाट कुन-कुन सेवा उपलब्ध हुन्छ भन्ने कुराको जानकारी हुनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, यस प्रतिवेदन तयारी एवं प्रकाशन गर्ने कार्यमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई बधाई तथा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

२०६७ आषाढ

पूर्ण कडरिया
सचिव

नेपाल सरकार

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११८८०
४२११९३१
४२११६५५

फ्याक्स नं.: ४२११७२०
सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल।

पत्रसंख्या:

च.नं.:

मिति:

शुभकामना

जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यसँग सम्बन्धीत भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकाय तथा आयोजनाहरूको प्रगति विवरणहरू समावेश गरी बार्षिक प्रतिवेदन २०६५/६६ प्रकाशित हुन लागेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ ।

देशको विकासका पूर्वाधार सँग सम्बन्धीत यस मन्त्रालय अन्तर्गतका सडक, खानेपानी, शहरी विकास र भवन निर्माण क्षेत्रसँग सम्बन्धित प्रगति विवरणको जानकारी यसरी एउटै पुस्तिकाको रूपमा उपलब्ध हुनु निश्चय नै खुशीको कुरा हो । हामीले गरेका विकास निर्माणका कार्यहरूलाई पारदर्शी रूपमा प्रस्तुत गरेर सबैको राय, सुझाव, सल्लाह प्राप्त गरी आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै गएमा हाम्रा विकास योजनाहरू अझ वढी जनउपयोगी सिद्ध हुनेछन् ।

अन्त्यमा यस प्रकारको प्रशंसनीय कार्य गर्ने सम्पूर्ण विभाग तथा सम्बद्ध निकायहरू एवं यस कार्यमा संलग्न सबै कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवादका साथै बधाईदिन चाहन्छु ।

दीप बस्न्यात

सचिव

(भौतिक योजना)

२०६७ आषाढ

सम्पादकीय

राजकुमार मल्ल
(सहसचिव)

जीवन कुमार के.सी.
(उपसचिव)

पोष्ट राज ढुंगाना
(उपसचिव)

गोविन्द प्रसाद अधिकारी
(शाखा अधिकृत)

सहयोगीहरु:
अर्जुन खड्का
दीपक सिग्देल

गत वर्षमा ऋ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयले आ.ब. २०६५/०६६ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहान्छौं।

यस प्रतिवेदनमा भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय तथा यस अन्तर्गतका निकायहरु मूलतः सडक विभाग, खानेपानी तथा ढल निकास विभाग, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग लगायतका विभिन्न कार्यालयहरुको आ.ब. २०६५/०६६ को प्रगति समावेश गरिएको छ। यस पटकको प्रकाशन यस मन्त्रालयबाट भए गरेको विभिन्न कार्यहरुको ऋलकको रूपमा रहेका मूख्य तस्विरहरु पनि समावेश गरिएको छ। प्रकाशन हुन लागेको यस प्रतिवेदन भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय मातहतका निकायहरुका साथै भौतिक पूर्वाधारका वारेमा जिज्ञासा राख्ने सबै निकायहरु तथा व्यक्तिहरुका लागि समेत जानकारीमूलक हुने नै छ।

यस प्रतिवेदनलाई समय सापेक्ष परिवर्तन र परिमार्जन गर्दै लग्ने यस मन्त्रालयको सोचलाई सम्वन्धित सबैबाट अमूल्य राय, सुझाव एवं अन्य सहयोगको अपेक्षा गरिन्छ। अन्तमा यस प्रतिवेदनलाई प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष सहयोग प्रदान गर्नुहुने सबै महानुभावहरुमा हार्दिक घन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं।

यो प्रतिवेदन <http://www.moppw.gov.np/publication.html> बाट
Download गर्न सक्नुहुने छ।

राय, सुझाव र सल्लाहको लागि सम्पर्क ठेगाना
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय
योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा
email: info@moppw.gov.np

विषयसूची

1	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको परिचय.....	१
	१.१ उद्देश्य.....	१
	१.२ मुख्य मुख्य कार्यहरू.....	१
	१.३ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको साँगठानिक संरचना.....	३
२	मन्त्रालयको साँगठानिक संरचना र महाशाखाहरू.....	४
	२.१ प्रशासन महाशाखा.....	४
	२.१.१ आन्तरिक प्रशासन शाखा.....	४
	२.१.२ कर्मचारी प्रशासन शाखा.....	४
	२.१.३ आर्थिक प्रशासन शाखा.....	५
	२.२ योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा.....	५
	२.२.१ योजना शाखा.....	६
	२.२.२ अनुगमन तथा मुल्यांकन शाखा.....	६
	२.२.३ ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा.....	६
	२.३ खानेपानी तथा सरसफाइ महाशाखा.....	७
	२.३.१ खानेपानी शाखा.....	७
	२.३.२ सरसफाइ शाखा.....	८
	२.४ निर्माण महाशाखा.....	८
	२.४.१ स्थल, जल, रेल्वे र रज्जुमार्ग शाखा.....	८
	२.५ भौतिक योजना महाशाखा.....	९
	२.५.१ भवन तथा आवास शाखा.....	९
	२.६ बैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखा.....	१०
	२.६.१ वैदेशिक सहयोग शाखा.....	१०
	२.६.२ गुणस्तर सुरक्षा तथा निरीक्षण शाखा.....	११
	२.६.३ गैर सरकारी तथा निर्माण व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा.....	११
	२.६.४ अनुसन्धान तथा मापदण्ड एवं पूर्वाधार संरचना शाखा.....	११
	२.७ ऐन, नियम परामर्श शाखा.....	११
३	मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको संक्षिप्त परिचय तथा निकाय प्रमुखहरू.....	१३
	३.१ मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू.....	१३
	३.१.१ सडक क्षेत्र तर्फ.....	१३
	३.१.२ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र तर्फ.....	१४
	३.१.३ आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ.....	१९
	३.१.४ विविध क्षेत्र तर्फ.....	२३
	३.२ मन्त्रालय, महाशाखा र अन्तर्गतका निकायहरूका प्रमुखहरू.....	२४
	३.२.१ मन्त्रालयका प्रमुखहरू.....	२४
	३.२.२ मन्त्रालय अन्तर्गतको निकायका प्रमुखहरू.....	२८
	३.२.३ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय प्रमुखहरू.....	२९
४	मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको स्वीकृत दरवन्दी विवरण.....	३६
	४.१ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय.....	३६
	४.२ सडक विभाग.....	३७
	४.३ खानेपानी तथा ढल निकास विभाग.....	३७
	४.४ शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग.....	३८

५	मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको आ.ब .२०६५/०६६ को वार्षिक प्रगति.....	३९
५.१	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयका महाशाखाहरूको वार्षिक प्रगति प्रतिवेन	३९
५.२	आ.ब .२०६५/०६६ को प्रगति सारंस.....	४१
५.२.१	सडक क्षेत्र तर्फ.....	४१
५.२.२	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र तर्फ	४१
५.२.३	आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ.....	४१
५.३	आ.ब .२०६५/०६६ को विस्तृत प्रगति विवरण.....	४२
५.३.१	सडक क्षेत्र तर्फ.....	४२
५.३.२	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र.....	८४
५.३.३	आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ.....	११५
६	सुशासन कायम गर्न गरेका सुधारका कार्यक्रम र त्यसबाट प्राप्त परिणामको बिबरण.....	१३६
७	आ.ब .२०६५ । ०६६ का सुखद क्षणहरू.....	१३८
७.१	पदवहाली.....	१३८
७.२	हार्दिक वधाई तथा शुभकामना	१३८
७.२.१	विषेश सम्मानपत्र प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरू	१३८
७.२.२	सम्मान स्वरुप नगर पुरस्कार प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरू.....	१३८
अनुसूची - १	१३९
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको कार्यालयगत विवरण.....		१३९
१	सडक विभाग.....	१३९
१.१	निर्देशनालयहरू.....	१३९
१.२	डिभिजनहरू	१३९
१.३	हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजनहरू.....	१४०
१.४	तालिम केन्द्र.....	१४०
२	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	१४०
२.१	क्षेत्रीय कार्यालयहरू.....	१४०
२.२	डिभिजन/सव-डिभिजन कार्यालयहरू	१४०
३	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग.....	१४१
अनुसूची - २	१४२
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण.....		१४२
अनुसूची - ३	१४९
आ.ब. २०६५/०६६ का मुख्य मुख्य कार्यहरूको ञ्चलकहरू.....		१४९

१ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको परिचय

देशको आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउन विविध भौगोलिक क्षेत्र तथा आर्थिक क्षेत्रहरूलाई आर्थिक विकासका पूर्वाधार स्थल, जल, रेल्वे, तथा रोप वे मार्गहरूसँग आबद्ध गर्दै राष्ट्रिय यातायात प्रणालीको समुचित विकासगरी देशका ग्रामीण क्षेत्रका गाउँहरूलाई बजारसँग आबद्धगरी आर्थिक कृयाकलापहरूको अभिवृद्धि गर्न र देश भित्र संचालन हुने पर्यटन, कृषि, विद्युत आदि विभिन्न आर्थिक क्षेत्रसँग सम्बन्धित विविध कृयाकलाप र आयोजनाहरूमा टेवा पुऱ्याउनु भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको मूख्य कार्य हो ।

त्यस्तै गरी शहरीकरणलाई भौतिक विस्तारको रूपमा मात्र पुऱ्याउन सक्ने योगदान समेतलाई पहिचान गरी यस क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको सहभागिता समेत अभिवृद्धि गर्दै शहरीकरणको प्रकृयालाई स्थानीय अर्थतन्त्रको परिपूरक हुने किसिमले व्यवस्थित एवं वातावरणीय दृष्टिबाट स्वस्थ शहरी विकास र व्यवस्थापन गर्नु अर्को महत्वपूर्ण कार्य हो ।

यसको साथै सरकारी भवनहरू निर्माण गर्ने कार्यमा स्थानीय सीप र सामग्रीको प्रयोग गरी प्रयोजन अनुसारको किफायती डिजाइनको लागि प्रविधि विकास गर्ने र सरकारी भवनहरूलाई प्राकृतिक प्रकोपबाट बचाउन गुणस्तरमा सुधार ल्याउन तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड र नियमहरू तर्जुमा गरी लागू गराउन पनि आवश्यक भएको छ । यसको अलवा सबै जनताको स्वास्थ्य रक्षाको लागि स्वच्छ पिउने पानी तथा सार्वजनिक सरसफाइको समुचित प्रबन्ध मिलाउनु पनि यस मन्त्रालयको महत्वपूर्ण कार्य हो ।

१.१ उद्देश्य

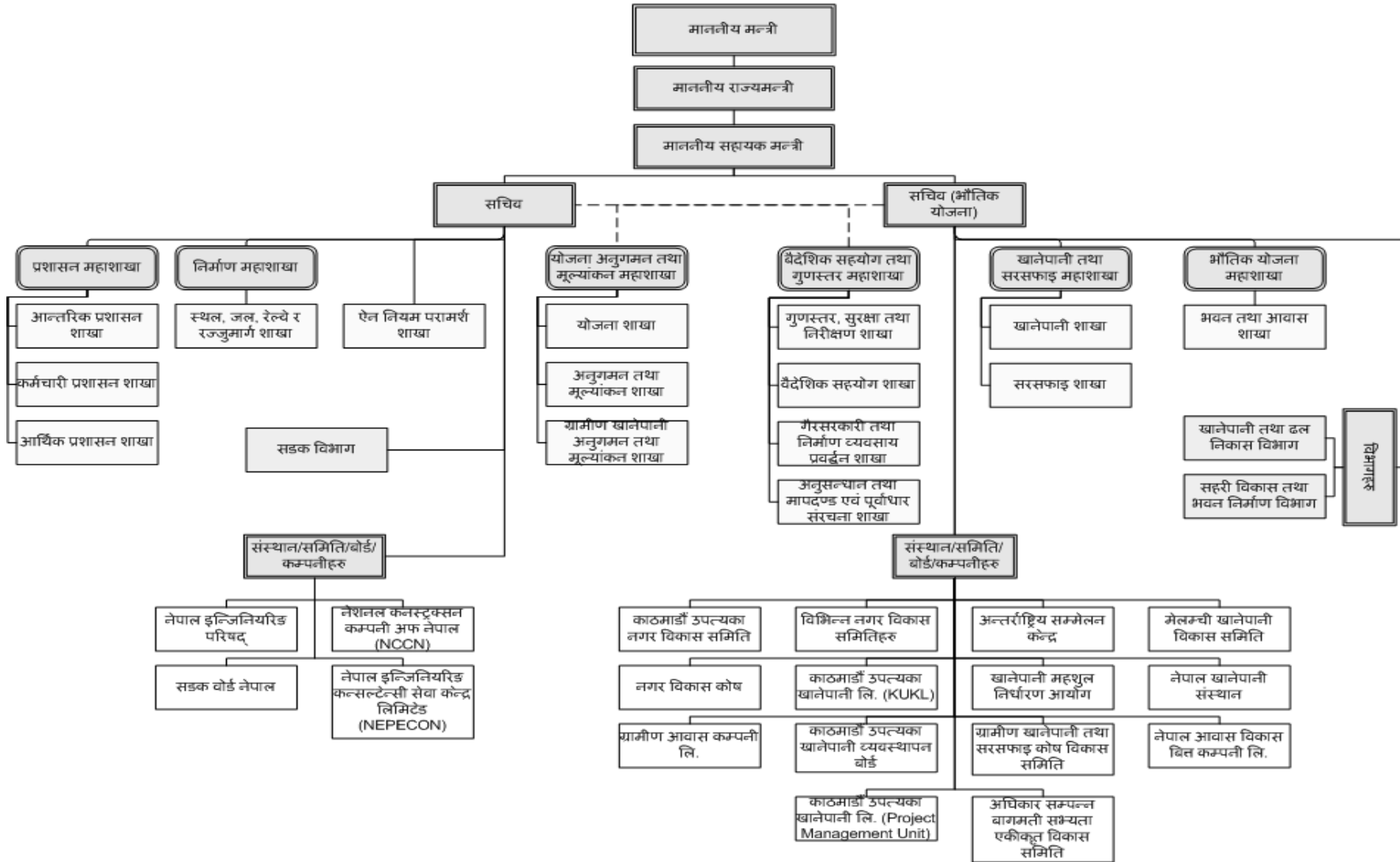
- देशका विभिन्न भौगोलिक तथा आर्थिक क्षेत्रहरूलाई परिपूरक हुने गरी विभिन्न मार्गहरूलाई एक अर्कोसँग आबद्ध गरी आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउन सडक, पुल, मूल बाटाहरू, रोप-बेमार्ग र जलमार्गहरूको समष्टीगत विकास, विस्तार, प्रबन्धन गरी राष्ट्रिय यातायात प्रणालीको विकास गर्ने ।
- देशका ग्रामीण क्षेत्रका गाउँहरूलाई बजारसँग आबद्ध गर्नुका साथै पर्यटन, कृषि, विद्युत, आदि विभिन्न आर्थिक क्षेत्रसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय महत्वका र अन्य आर्थिक क्षेत्रको विविध कृयाकलाप एवं आयोजनाहरूमा टेवा पुऱ्याई सन्तुलन कायम गर्ने ।
- शहर-ग्रामीण अन्तरसम्बन्ध तथा सन्तुलित क्षेत्रीय विकासको आवश्यकता अनुरूप ग्रामीण विकासको परिपूरकको रूपमा योजनाबद्ध शहरी विकासलाई अगाडि बढाउने ।
- शहरी क्षेत्र वा नयाँ क्षेत्रको भौतिक विकासको निमित्त आवास तथा भौतिक परियोजना तयार गर्न, र
- सम्पूर्ण नेपाली जनताको स्वास्थ्य रक्षाको लागि स्वच्छ पिउने पानी तथा सार्वजनिक सरसफाइको समुचित प्रबन्ध मिलाउने ।

१.२ मूख्य मूख्य कार्यहरू

- स्थल, जल, रेल्वे तथा रज्जुमार्गको निर्माण र विकास सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- भौतिक योजना र भौतिक पूर्वाधारको विकास, आवास, शहरीकरण र नगर विकास सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- केन्द्रीय सचिवालय, मन्त्री, संवैधानिक अंगका प्रमुख आदिको आवास व्यवस्था र सरकारी भवनको निर्माण तथा मर्मत संभार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- सडक (घोडेटो बाटो बाहेक) तथा पुल (खोलुङ्गे पुल बाहेक) निर्माण, मर्मत संभार एवं संरक्षण सम्बन्धी काम गर्ने ।
- भवन एवं अन्य निर्माण सामग्रीको प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा विकासका मापदण्डहरू तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

- विभिन्न स्थलमार्ग, जलमार्ग र रज्जुमार्गहरूको निर्माण र ईन्जिनियरिङ कल्सल्टेन्सी विषयक संस्थान तथा संगठनहरू सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- बसोबास तथा बस्ती विकास र खानेपानी तथा ढल निकास सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।
- आवास निर्माण सम्बन्धमा गैर सरकारी क्षेत्रका आवास निर्माण सम्बन्धी संस्थाहरूको प्रवर्द्धन र विकास गर्ने, गराउने ।
- नगर विकास समितिहरू तथा सरकारी क्षेत्रका आवास निर्माण सम्बन्धी संस्थाहरूको रेखदेख सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- आवास तथा भौतिक योजना क्षेत्रहरूका अन्तराष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संघ संस्थाहरूसँग सम्पर्क र सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- स्थलमार्ग, जलमार्ग तथा रज्जुमार्गको निर्माणसँग सम्बन्धित अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूको सम्पर्क सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- स्टोर्भ बाटर (पानी ढल) सम्बन्धी कार्य गर्ने, र
- नेपाल इन्जिनियरिङ सेवाको हाईवे उपसमूह, जनरल, विल्डिङ एण्ड आर्किटेक्ट तथा स्यानिटरी उपसमूहहरू सम्बन्धी नियुक्ति, सरुवा, बढुवा शुरु नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यता निर्धारण तथा विभागीय कारवाही आदि सम्बन्धि कार्य गर्ने ।

१.३ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयको साँगठनिक संरचना

२ मन्त्रालयको सांगठानिक संरचना र महाशाखाहरु

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयका उप-प्रधानमन्त्री, राज्यमन्त्री, सहायक मन्त्रीज्यू र २ वटा सचिवज्यूहरुका सचिवालयहरु, ६ वटा महाशाखा तथा १५ वटा शाखाहरु छन्। मन्त्रालयको संगठन तालिका पृष्ठ ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गतका महाशाखा तथा शाखाहरुका मूल्य मूल्य कार्यहरु निम्नानुसारका छन्।

२.१ प्रशासन महाशाखा

- ईन्जिनियरिङ सेवा सम्बन्धी मन्त्रालयले संचालन गर्नुपर्ने समूह, उपसमूह सम्बन्धी ऐन नियमममा तोकिएको प्रशासनिक कारवाही गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुका कर्मचारीहरुको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, विभागीय कारवाही र पदपूर्ति सम्बन्धी काम गर्ने।
- मन्त्रालयको जिन्सी व्यवस्थापन गर्ने।
- सम्बन्धित विषयगत महाशाखाहरुको समेत परामर्श लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति प्रक्षेपण, व्यवस्थापन तथा जनसाधन विकासको लागि आन्तरिक र बैदेशिक तालिमहरुको व्यवस्था गर्ने।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।

२.१.१ आन्तरिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालयको कर्मचारीहरुको आन्तरिक खटन पटन र अन्य आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- मन्त्रालयको लागि आवश्यक परिवहन एवं संचार संयन्त्रको व्यवस्थापन गर्ने।
- मन्त्रालयको लागि आवश्यक सवारी साधन, मेसिनरी, औजार तथा अन्य जिन्सी सामानहरुको खरिद, भण्डारण आपूर्ति, मर्मत, संभार, जिन्सी निरीक्षण तथा लिलाम विक्रीको व्यवस्था गर्ने।
- मन्त्रालयको सुरक्षा तथा सरसफाइको प्रबन्ध गर्ने।
- मन्त्रालय तथा मातहतका निकायहरु बारे संचालित आयोजनाहरुको अस्थायी र विकास तर्फको दरवन्दी श्रृजना सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- कर्मचारी बैठक आयोजना गर्ने र सो को निर्णय कार्यान्वयन गराउने।
- कर्मचारीहरुको प्रोत्साहन पुरस्कार सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- अस्तित्थार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, सतर्कता केन्द्र तथा अन्य निकायहरु र सिधै प्राप्त हुने मन्त्रालय र मातहतसँग सम्बन्धित उजुरी सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यलयहरु र मन्त्रालयसँग सम्बन्धित निकायहरुमा रहेका सवारी साधनहरुको अद्यावधिक लगत राख्ने।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका समिति, बोर्ड, संस्थान, कम्पनीहरुको राजनैतिक नियुक्ति, पदपूर्ति लगायत अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्ने।
- भैपरी आउने अन्य आन्तरिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- मन्त्रालयको सबै कर्मचारीहरु र यस मन्त्रालय अन्तर्गतका राजपत्रांकित अधिकृतहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- सम्पति विवरण सम्बन्धी कार्य गर्ने।

२.१.२ कर्मचारी प्रशासन शाखा

- ईन्जिनियरिङ सेवा सम्बन्धी मन्त्रालयले संचालन गर्नुपर्ने समूह, उपसमूह सम्बन्धी कार्यहरु, सरुवा, बढुवा, काज, अवकाश आदि सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- कर्मचारीहरुको पदस्थापन र रमाना सम्बन्धी कार्य गर्ने।

- मन्त्रालयका सबै कर्मचारीहरूको र अन्तर्गतका विभाग एवं कार्यालयहरूको राजपत्रांकित कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण अद्यावधिक राख्ने ।
- निजामती सेवा तर्फको स्थायी दरवन्दी र संगठनात्मक स्वरूपहरूको अभिलेख राख्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरूको रिक्त पदपूर्तिको लागि आवश्यक कारवाही गर्ने ।
- प्रशासनिक बेरुजु सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय तथा विभागहरूको कर्मचारी उपर विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- ईन्जिनियरिङ जनशक्तिको वर्गिकरण अनुसार तालीम सम्बन्धी अभिलेख राख्ने ।
- गुणस्तर एवं बृत्ति विकासलाई लक्ष्य गरी कुन कुन विषयमा कुन स्तरको कति संख्यामा तालिमको आवश्यकता छ, निर्धारण गरी तालिमको व्यवस्था गर्ने ।
- लोक सेवा आयोगको प्रशासनिक बेरुजु सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- अध्ययन र असाधारण विदा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- बढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- प्रोत्साहन पुरस्कार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

२.१.३ आर्थिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालयको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी दैनिक कार्यहरू गर्ने ।
- मन्त्रालयको महाशाखा तथा शाखाहरूलाई आवश्यकता अनुसारको आर्थिक राय सल्लाह उपलब्ध गराउने ।
- मन्त्रालय र मातहतका कार्यहरूको अनुमानित वार्षिक बजेट तयार गर्ने ।
- विकास बजेट तर्जुमा गर्ने कार्यमा योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखालाई सहयोग पुऱ्याउने ।
- साधारण र विकास बजेटको बाँडफाँड र स्वीकृत गराई खर्च गर्न अस्तित्कारी पठाउने सम्बन्धी कार्य गर्ने तथा सम्बन्धित महाशाखालाई जानकारी गराउने ।
- थप रकम निकास, रकमान्तर र श्रोत परिवर्तन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मातहतका विभाग तथा कार्यालयहरूको विनियोजित, राजश्व र धरौटीको विवरणहरू प्राप्त गरी केन्द्रीय अभिलेख राख्ने ।
- विनियोजन राजश्व, धरौटी र अन्य कोषको वार्षिक केन्द्रीय आर्थिक विवरण तयार गरी महालेखा परिक्षकको विभाग र महालेखा नियन्त्रण कार्यालयमा पेश गर्ने र अन्तर्गतका विभागहरूबाट समेत आवश्यक प्रतिवेदनहरू पठाउन लगाउने ।
- मातहतका विभाग, कार्यालय तथा योजनाहरू समेतको विनियोजन, राजश्व, धरौटी र अन्य कोषको लेखापरीक्षण समयमै भए नभएको अनुगमन गर्ने र कायम भएका बेरुजुहरू नियमित फछ्छ्यौट र असुल उपर गर्ने गराउने । बेरुजु फछ्छ्यौट सम्बन्धी कार्यको निरीक्षण गर्ने र तत्सम्बन्धमा आवश्यक अभिलेखहरू राख्न लगाउने ।
- लेखापरीक्षणबाट कायम भएको बेरुजुको केन्द्रीय लगत राख्ने ।
- बोलपत्र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- ठेक्का-पट्टाको म्याद सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- आर्थिक प्रशासन संग सम्बन्धित अन्य सबै कामहरू गर्ने ।

२.२ योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

- विभिन्न विकास योजनाहरूको तर्जुमा, कार्यको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने र तत् सम्बन्धमा अन्तर्गतका निकायहरू बीच समन्वय गर्ने, गराउने ।
- नियमित रूपमा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूबाट संचालित विकास आयोजनाहरूको समीक्षा बैठकहरूको आयोजना गर्ने गराउने ।
- सम्बन्धित महाशाखाहरूको परामर्श समेत लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरूको योजना तर्जुमा गर्ने गराउने ।
- दातृसंस्थाहरूको सहयोगबाट संचालन गरिने आयोजनाहरूको तर्जुमा आदि कार्यमा वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।

२.२.१ योजना शाखा

- सम्बन्धित महाशाखाहरूसँग परामर्श लिई अन्तर्गतका आयोजना/कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्ने ।
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय, अन्तर्गतका विभाग, संस्थानहरुबाट संचालन गरिने कार्यक्रमहरुको लागि सम्बन्धित विभाग, संस्थानहरुबाट विवरण लिई कार्यक्रम तर्जुमा तथा बजेट प्रक्षेपण गर्ने ।
- अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगसँग सम्पर्क राखी आयोजनाहरु स्वीकृत गर्ने गराउने ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृत आयोजनाहरुको विनियोजित बजेटको आधारमा जिल्ला तथा केन्द्रीय आयोजनाहरुको बार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने गराउने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने ।
- विनियोजित बजेट अनुसार स्वीकृत भएको कार्यक्रमहरुको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम संशोधन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने र सम्बन्धित महाशाखालाई जानकारी गराउने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित विभिन्न कार्यक्रम बीच समन्वय राखी कार्यक्रमहरुको दोहोरोपन हुन निदिई उपलब्ध साधनको समुचित उपयोगमा सघाउ पुऱ्याउने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गत संचालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण एवं तिनको दक्षता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धी कार्यहरु गर्न प्रशासन महाशाखालाई सहयोग गर्ने ।

२.२.२ अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय अन्तर्गत आयोजनाहरुको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी अद्यावधि राख्ने र आवधिक रुपमा समीक्षा गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित आयोजनाहरुको कार्यान्वयन सम्बन्धी नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने र कार्यान्वयन पक्षमा देखा परेका समस्याहरुको समाधानार्थ मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकमा पेश गर्ने र सम्बन्धित महाशाखाहरुलाई जानकारी गराउने ।
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनाहरुको नियमित रुपमा निरीक्षण गरी आयोजनाहरुको यथार्थ स्थितिको जानकारी मन्त्रालयलाई उपलब्ध गराउने ।
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोग लिई मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकको आयोजना गर्ने र आयोजनाहरुको प्रगति सम्बन्धमा मूल्याङ्कन पेश गर्ने ।
- राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समिति र राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट कारवाही गर्नुपर्ने मन्त्रालय सम्बन्धी विषयमा आवश्यक कार्य गर्ने ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगको केन्द्रीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाबाट समय समयमा निर्धारित गरिने अन्य कार्य सम्पादन गर्ने ।
- सम्बन्धित महाशाखाहरुको समेत सहयोगमा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुबाट प्रत्येक वर्ष भए गरेका मुख्य मुख्य कार्यहरुको प्रगति विवरण पुस्तिका तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्ती पछि प्रकाशन गर्ने ।

२.२.३ ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

- ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ (ग्रा.खा.पा. तथा स.स.) क्षेत्रको तथ्याङ्कलाई व्यवस्थित गरी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास र संचालन गर्ने ।
- ग्रा.खा.पा. तथा स.स. सम्बन्धी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सूचकको विकास एवं परिमार्जन गर्ने ।
- ग्रा.खा.पा. तथा स.स. क्षेत्रको अनुभवहरुको Dissemination र पृष्ठपोषण (feedback) गर्न समन्वय गर्ने ।
- ग्रा.खा.पा. तथा स.स. क्षेत्रमा क्षमता अभिवृद्धिको लागि सहयोग गर्ने ।
- ग्रा.खा.पा. तथा स.स. सरकारी नीति तथा रणनीतिहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।
- ग्रा.खा.पा. तथा स.स. क्षेत्रको श्रोत केन्द्रको रुपमा काम गर्ने ।
- कार्य सम्पादनमा आधारित श्रोत बाँडफाँड प्रणालीको विकास गर्ने ।

२.३ खानेपानी तथा सरसफाइ महाशाखा

- नेपाल अधिराज्यभर खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको समष्टीगत विकास, विस्तार र सम्बर्द्धनको लागि उपयुक्त नीति, रणनीति तथा कार्यनीति तर्जुमा गर्ने तथा निर्णय कार्यान्वयनको सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रसँग संलग्न सरकारी, गैरसरकारी र निजी संस्था तथा निकायहरू बीच समन्वयकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण प्राविधिक, आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विषयहरूमा मन्त्रालयलाई परामर्श उपलब्ध गराउने ।
- राष्ट्रिय स्तरमा गठित वा गठन हुने सबै प्रकारको खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रसँग सम्बन्धित समन्वय समितिको सचिवालयको कार्य गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग संलग्न दातृराष्ट्रहरू बीच समन्वय र सामन्जस्य कायम गर्न गराउन बैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना र परामर्श उपलब्ध गराउने र सहयोग गर्ने ।
- दातृसंस्थाहरूको सहयोगमा संचालन गरिने खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरूको तर्जुमा, अध्ययन, समीक्षा र स्वीकृत गर्ने कार्यमा वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना तथा परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रका बार्षिक बजेट र कार्यक्रम तयारी कार्यक्रम कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन र मूल्याङ्कन तथा प्रगति समीक्षा गर्न योजना अनुगमन मूल्याङ्कन महाशाखालाई आवश्यक पर्ने सूचना तथा परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरूको कार्यान्वयनको सिलसिलामा मातहतका विभाग, संस्थान तथा समितिहरूको निर्णयका लागि मन्त्रालयमा पेश हुने विषयमा राय तथा परामर्श दिने ।
- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धी विभाग, संस्थान तथा समितिहरूसँग सरोकार पर्ने ऐन नियमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र सुदृढिकरणको लागि ऐन नियम परामर्श शाखालाई आवश्यक राय परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको समुचित विकासको लागि विभिन्न आयोजनाहरूको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने र सम्भाव्य आयोजनाहरूको आधारमा योजना, अनुगमन तथा मुल्यांकन महाशाखासँग राय परामर्श लिई दीर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्ने र कार्यान्वयन निकायहरूको माध्यमबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।

२.३.१ खानेपानी शाखा

- नेपाल अधिराज्य भरिका जनताका खानेपानी आवश्यकताको परिपूर्ति गर्न राष्ट्रिय स्तरमा योजनाबद्ध रूपमा अल्पकालीन तथा दीर्घकालिन कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन निकाय र कार्यक्रमहरू बीच केन्द्रियस्तरमा समन्वय कायम गराउने ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको सेवाको वर्गीकरण गरी स्तर, प्रकृति, प्रविधि अनुसारको विभिन्न खानेपानी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन प्रकृया निर्धारण मार्गदर्शन तयार गर्ने ।
- सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित शहरी तथा ग्रामीण खानेपानी आयोजनाहरूबाट लाभान्वित जनसंख्या, भएका उपलब्धिहरू, उपलब्ध सेवास्तर (गुणस्तर तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकीय सूचनाहरू संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिणाम कार्यान्वयन निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
- खानेपानी आयोजनाहरू कार्यान्वयनले गर्दा वातावरणमा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभावको विश्लेषण गर्ने/गराउने तथा प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिको पहिचान, अनुसन्धान, अध्ययन र प्रयोग गर्न गराउन कार्यान्वयन निकायहरूलाई मार्गनिर्देशन गर्ने ।
- गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित खानेपानी आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न केन्द्रीयस्तरमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- द्विपक्षिय तथा बहुपक्षिय अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूलाई खानेपानी कार्यक्रमहरू तर्जुमा अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न प्राविधिक टेवा पुऱ्याउने काममा सहयोग पुऱ्याउने ।

२.३.२ सरसफाइ शाखा

- नेपाल अधिराज्य भरिका जनताको सरसफाइ सम्बन्धी आवश्यकता परिपूर्ति गर्न राष्ट्रियस्तरमा योजनाबद्ध रूपमा अल्पकालीन तथा दीर्घकालिन कार्यक्रम तर्जुमा गर्न र यस सँग सम्बन्धित निकाय र तिनीहरूका कार्यक्रम बीच केन्द्रीयस्तरमा समन्वय कायम गराउने ।
- शहरी तथा ग्रामीण क्षेत्रहरूमा वर्षाती तथा गार्हस्थ्य ढल निकास (सडक सतहको ढल बाहेक) व्यवस्थापन तथा वावतरणीय सरसफाइ आयोजनाहरूबाट लाभान्वित जनसंख्या, भएका उपलब्धीहरू र उपलब्ध सेवाको स्तर (गुणत्मक तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकीय सूचनाहरूको संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिमाण कार्यान्वयन निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
- ढल निकास तथा सरसफाइ आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभावको विश्लेषण गर्ने/गराउने तथा प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिको पहिचान, अनुसन्धान, अध्ययन र प्रयोग गर्न गराउन कार्यान्वयन निकायहरूलाई मार्गदर्शन गर्ने ।
- गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित सरसफाइ आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न केन्द्रीय स्तरमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूलाई सरसफाइ कार्यक्रमहरू तर्जुमा, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्न प्राविधिक टेवा पुऱ्याउने काममा सहयोग पुऱ्याउने ।

२.४ निर्माण महाशाखा

- नेपाल अधिराज्यभरका सडक, पुल, रेल्वे, रोपवे तथा जलमार्गको समष्टिगत विकास, विस्तार र सम्बर्द्धनका लागि नीति, रणनीति तथा कार्यनीति तर्जुमा गर्ने तथा तिनको कार्यान्वयन पक्षको निरन्तर सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने ।
- सडक यातायात, जलमार्ग, रोपवे र रेल्वेको समूचित विकासका लागि विभिन्न आयोजनाहरूको पूर्व संभाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने र संभाव्य आयोजनाहरूको आधारमा योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखासँग राय परामर्श लिई दीर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्ने र कार्यान्वयन निकायहरूको माध्यमबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
- सडक, पुल, रेल्वे, रोपवे तथा जलमार्गको क्षेत्रसँग सम्बन्धित सरकारी गैरसरकारी र निजी संस्था तथा निकायहरू बीच प्रमुख समन्वयकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- सडक, पुल, रेल्वे, रोपवे तथा जलमार्ग क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण प्राविधिक, सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय विषयहरूमा मन्त्रालयलाई परामर्श उपलब्ध गराउने ।
- सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग क्षेत्रसँग संलग्न दातृसंस्थाहरू बीच समन्वय र सामन्जस्य कायम गर्न गराउन बैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना र परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- दातृ संस्थाहरूको सहयोगमा संचालन गरिने सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग आयोजनाहरूको तर्जुमा, अध्ययन समीक्षा र स्वीकृत गर्ने कार्यमा वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना तथा परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग क्षेत्रका बार्षिक बजेट र कार्यक्रम तयारी, कार्यक्रम कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन र मूल्याङ्कन तथा प्रगति समीक्षा गर्न योजना अनुगमन तथा मुल्यांकन महाशाखालाई आवश्यक पर्ने सूचना, तथ्याङ्क तथा परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग आयोजनाहरूको कार्यान्वयनको सिलसिलामा मातहतका विभाग, संस्थान तथा समितिहरूबाट निर्णयका लागि मन्त्रालयमा पेश हुने विषयहरूमा राय तथा परामर्श दिने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभाग, संस्थान तथा समितिहरूसँग सरोकार पर्ने ऐन तथा नियमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र सुदृढिकरणको लागि ऐन नियम परामर्श शाखालाई राय परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- राष्ट्रियस्तरमा गठित तथा गठन हुने सबै प्रकारको सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्गको क्षेत्रसँग सम्बन्धित समन्वय समितिको सचिवालयको काम गर्ने ।

२.४.१ स्थल, जल, रेल्वे र रज्जुमार्ग शाखा

- देशभर सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग विकासका लागि आवश्यक नीति तर्जुमा गर्ने तथा नीति कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने कार्यमा महाशाखालाई टेवा पुऱ्याउने ।

- सडक यातायात, जल, रोपवे र रेल्वेको समुचित विकासका लागि विभिन्न आयोजनाहरूको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने र सम्भाव्य आयोजनाहरूको आधारमा दीर्घकालिन योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने महाशाखालाई टेवा पुऱ्याउने ।
- सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालन गरिएका सडक, रोपवे, रेल्वे तथा जलमार्ग सम्बन्धी आयोजनाहरूबाट प्राप्त उपलब्धी, सेवा स्तर (गुणात्मक तथा परिमाणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकिय सूचनाहरू संचालन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिणाम कार्यान्वयन निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
- सडक, पुल, रेल्वे, रोपवे एवं जलमार्ग सम्बन्धी आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रविधिहरूको पहिचान, अनुसन्धान, अध्ययन र प्रयोग गर्न गराउन कार्यान्वयन निकायहरूलाई मार्गदर्शन गर्ने ।
- गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न केन्द्रीय स्तरमा द्विपक्षीय तथा बहुपक्षिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूलाई सडक, पुल, रेल्वे तथा जलमार्ग कार्यक्रमहरू तर्जुमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न प्राविधिक टेवा पुऱ्याउने काममा सहयोग पुऱ्याउने ।

२.५ भौतिक योजना महाशाखा

- नेपाल अधिराज्य भरका आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रको विकास विस्तार र सम्बर्द्धनको लागि उपयुक्त नीति, रणनीति तथा कार्यनीति तर्जुमा गर्ने तथा तिनको कार्यान्वयन पक्षको निरन्तर सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण प्राविधिक, आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विषयहरूमा मन्त्रालयलाई परामर्श उपलब्ध गराउने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माणसँग संलग्न सरकारी, गैरसरकारी र निजी संस्था तथा निकायहरू बीच समन्वयनकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माणसँग संलग्न दातृसंस्थाहरू बीच समन्वय र सामन्जस्य कायम गर्न गराउने वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना र परामर्श उपलब्ध गराउने सहयोग गर्ने ।
- दातृसंस्थाहरूको सहयोगमा संचालन गरिने आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजनाहरूको तर्जुमा अध्ययन, समीक्षा र स्वीकृत गर्ने कार्यमा वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखालाई आवश्यक सूचना र परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रको बजेट कार्यक्रम तयारी, कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन र मूल्याङ्कन तथा प्रगति समीक्षा गर्न योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखालाई आवश्यक सूचना, तथ्याङ्क तथा परामर्श उपलब्ध गराउने सहयोग गर्ने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजनाहरूको कार्यान्वयनको सिलसिलामा मातहतका विभाग, संस्थान तथा समितिहरूबाट निर्णयका लागि मन्त्रालयमा पेश हुने विषयहरूमा राय तथा परामर्श दिने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभाग, संस्थान तथा समितिहरूसँग सरोकार पर्ने ऐन तथा नियमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन अनुगमन तथा सुदृढिकरणको लागि ऐन नियम परामर्श शाखालाई राय परामर्श उपलब्ध गराउने, सहयोग गर्ने ।
- राष्ट्रियस्तरमा गठित तथा गठन हुने सबै प्रकारको आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माणको क्षेत्रसँग सम्बन्धित समन्वय समितिको सचिवालयको काम गर्ने ।
- आवास, शहरी विकास तथा भवन निर्माण क्षेत्रको समुचित विकासको लागि विभिन्न आयोजनाहरूको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, गराउने र सम्भाव्य आयोजनाहरूको आधारमा योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखसँग राय परामर्श लिई दीर्घकालिन योजना तर्जुमा गर्ने र कार्यान्वयन निकायहरूको माध्यमबाट कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।

२.५.१ भवन तथा आवास शाखा

- आवास, भवन निर्माण तथा शहरी विकास सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने तथा नीति कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने ।
- आवास, भवन तथा शहरी विकास सम्बन्धी आयोजनाको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने र सम्भाव्य आयोजनाहरूको आधारमा दीर्घकालिन योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने ।

- सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालन गरिएका आवास, भवन तथा शहरी विकास सम्बन्धी आयोजनाहरूबाट प्राप्त उपलब्धी, सेवा स्तर (परिणात्मक तथा गुणात्मक) तथा अन्य व्यवस्थापकीय सूचनाहरू संकलन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा प्राप्त परिणाम कार्यान्वयन निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
- आवास, भवन तथा शहरी विकास सम्बन्धी आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभाव न्यूनिकरण गर्न उपयुक्त प्रभावहरूको पहिचान, अनुसन्धान र अध्ययन गर्ने गराउने ।
- नगर विकास समितिहरूको गठन तथा यसमा कार्य सम्पादनमा एकरूपता ल्याउन उपयुक्त नीति तर्जुमा गर्ने तथा नीति कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने ।
- नगर विकास समितिहरूको प्रवर्द्धनको लागि मन्त्रालयस्तरबाट उपयुक्त सहयोग उपलब्ध गराउने तथा समितिका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता बारे निरन्तर अनुमन गर्ने ।
- गैर सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित योजनाबद्ध तथा व्यवस्थित शहरी विकासको लागि भू-उपयोग योजना, भौतिक विकास योजना निर्माण सम्बन्धी मापदण्डहरू तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गराउन नीति निर्देशन तथा अनुगमन गर्ने ।
- गाउँ-नगरको अन्तर सम्बन्ध विकसित गरी गरीबी उन्मूलन तथा शहरी वातावरणमा सुधार ल्याउन विभिन्न नीतिगत तथा अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२.६ वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखा

- सम्बन्धित महाशाखाहरूसँग समन्वय कायम गरी तथा परामर्श प्राप्त गरी दातृसंस्थाहरूको सहयोगबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको तर्जुमा, अध्ययन, समीक्षा र स्वीकृत गराउने, दातृसंस्थाहरूसँग सम्पर्क, समन्वय गर्ने तथा लेखापढी गर्ने ।
- विभिन्न चालु आयोजनाहरू तथा पुरा भैसकेका आयोजनाहरू समेतको तेश्रो पक्षीय परीक्षण (Third Party Audit) नियमित रूपमा गर्ने गराउने र प्राविधिक पक्ष र लगानीको प्रभावकारीता पक्ष लगायत समष्टिगत गुणस्तर बारे Feedback एवं सुधारका कारबाहीहरूमा ठोस कदमहरू चाल्न राय परामर्श पेश गर्ने तथा निर्देशानुसार कारवाही गर्ने ।
- सार्वजनिक निर्माण निर्देशिक Public Works Directives तयार गर्ने र नियमित रूपमा प्रकाशन तथा वितरण गर्ने, गराउने ।
- महाशाखा प्रमुखले निर्माण व्यवसाय विकास परिषद्को सदस्य सचिव र कार्यान्वयन समितिको अध्यक्ष भई निर्माण व्यवसाय विकास ऐन बमोजिम निर्माण व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा वर्गीकरण सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने गराउने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका सार्वजनिक पूर्वाधार संरचनाहरूको निर्माण संचालन तथा हस्तान्तरण प्रकृत्यामा निजी क्षेत्रलाई संलग्न गराउने सम्बन्धी सचिवालयहरूको स्थापना तथा सुदृढिकरण गर्ने, योजना पहिचान तथा अध्ययन गर्ने गराउने र नेपाल सरकारको स्वीकृत नीति बमोजिमका काम कारवाही गर्न मन्त्रालयको Focal Point को रूपमा काम गर्ने । सार्वजनिक पूर्वाधार संरचना सम्बन्धमा आवश्यक अनुसन्धान गर्ने गराउने तथा मापदण्ड निर्धारण सम्बन्धी काम गर्ने, गराउने ।
- वैदेशिक सहयोग तथा ऋण सम्बन्धी विषयहरूमा मन्त्रालयको नीति निर्देशन अनुसार अर्थ मन्त्रालयसँग सम्पर्क र लेखापढीको कार्य गर्ने गराउने ।
- नेपाल इन्जिनियरिङ काउन्सिल तथा नेपाल इन्जिनियर्स एसोसियेशनसँग मन्त्रालयबाट हुनुपर्ने सम्पर्क एवं समन्वय गर्ने ।

२.६.१ वैदेशिक सहयोग शाखा

- महाशाखालाई वैदेशिक सहायता सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गर्न सहयोग गर्ने, विषयगत महाशाखासँग सम्पर्क र समन्वय राख्ने र सम्बन्धित महाशाखालाई वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा जानकारी गराउने ।
- वैदेशिक ऋण र अनुदान सहयोगबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको सम्झौता मस्यौदाका सम्बन्धमा विषयगत महाशाखासँग राय प्रतिक्रिया प्राप्त गर्ने ।
- वैदेशिक सहयोगबाट संचालन हुने आयोजनाहरूको सम्झौता पत्र सुरक्षित राख्ने, कार्यान्वयनको लागि अनुगमन गर्ने, रेकर्ड अद्यावधिक राख्ने र सम्बन्धित महाशाखालाई लेखापढीका प्रतिलिपिहरू उपलब्ध गराउने ।
- वैदेशिक सहयोगबाट संचालन भएका आयोजनाहरूको समष्टिगत प्रगति विवरण अद्यावधिक राख्ने ।

- सम्बन्धित विषयगत महाशाखाहरूको शिफारिस विदेशी कल्सल्टेन्टहरूको प्रवेशाज्ञा (Visa) लगायत अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

२.६.२ गुणस्तर सुरक्षा तथा निरीक्षण शाखा

- मन्त्रालय मातहतका विकास आयोजनाहरू, विकास आयोजना कार्यान्वयन गर्ने नियकाहरूले निर्माण कार्यहरूको गुणस्तर कायम गर्ने पर्याप्त व्यवस्था गरेको/नगरेको बारे अनुगमन बारे अनुगमन गर्ने र व्यवस्था सुदृढ गर्न उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- निर्माण कार्यक्रम सम्पन्न भएका र निर्माण कार्य संचालन भैरहेका आयोजनाहरूको Technical Audit, Financial Audit सम्बन्धी कार्य गर्ने र आयोजनाहरूमा लगानीको प्रभावकारिता सम्बन्धी परीक्षण (Cost Effective Audit) गर्ने, गराउने ।
- Audit सम्बन्धी विभिन्न परीक्षणबाट प्राप्त सुझावलाई कार्यान्वयन गर्ने र सो को नियमित अनुगमन गरी सुधारात्मक पक्षलाई समेत समेटी गुणस्तर कायम गर्ने, गराउने ।
- प्रचलित फरम्याट बमोजिम Contract Agreements को अभिलेख प्राप्त गरी अद्यावधिक लगत राख्ने ।

२.६.३ गैर सरकारी तथा निर्माण व्यवसाय प्रवर्द्धन शाखा

- निर्माण व्यवसाय संचालन इजाजत पत्र प्रदान गराउने ।
- प्रदत्त इजाजत पत्र नवीकरण गर्ने, नवीकरणबाट प्राप्त राजश्वको लगत राख्ने, आर्थिक विवरण तयार गर्ने र राजश्व, आम्दानीको लेखा परीक्षण गराउने ।
- निर्माण व्यवसाय संचालन गर्ने फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको लगत र तथ्याङ्क अद्यावधिक रूपमा राख्ने ।
- सार्वजनिक निर्माण कार्यको गुणस्तर कायम गर्न र निर्माण व्यवसायीको कार्य क्षमता बृद्धि एवं स्तरोन्नती गर्नका लागि आवश्यक निर्देशन दिने एवं अनुगमन गर्ने ।
- निर्माण व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा कार्यान्वयन समितिको सदस्य भई कार्य गर्ने ।
- निर्माण व्यवसायको प्रवर्द्धनका लागि प्रचलित ऐन एवं नियमावलीहरूका कार्यान्वयन पक्षको अनुगमन गर्ने एवं बढी प्रभावकारी बनाउन आवश्यक कारवाही गर्ने ।

२.६.४ अनुसन्धान तथा मापदण्ड एवं पूर्वाधार संरचना शाखा

- सडक खानेपानी एवं आवास सम्बन्धी सेवाहरूको समूचित विकासका निमित्त विषयगत महाशाखाहरूको राय परामर्शबाट पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन, अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।
- निजी क्षेत्रलाई लगानी गर्न प्रोत्साहन एवं आकर्षित गर्नको लागि विषयगत महाशाखाहरूको राय परामर्शबाट निर्माण, संचालन र हस्तान्तरण प्रविधि (Build, Operate and Transfer) अन्तर्गत पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन सम्बन्धी कार्य गर्ने । सम्भाव्य आयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा कार्यक्रम समेत बनाई प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी कार्यान्वयनको लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाउने कार्य गर्ने ।
- सार्वजनिक निर्माण निर्देशिका (Public Works Directives) बनाउने, यसको प्रकाशन तथा नियमित विक्री वितरण गर्ने ।
- निजी क्षेत्रलाई लगानी गर्न आकर्षित गर्नको लागि सो सम्बन्धी सचिवालयको विकास गर्ने र डकुमेन्टेसन ईकाई समेतको व्यवस्था गरी अद्यावधिक लगत राख्ने कार्य गर्ने ।

२.७ ऐन, नियम परामर्श शाखा

- विषयगत महाशाखाहरूको राय, परामर्श र सहयोग लिई मन्त्रालय र अन्तर्गत सरोकार पर्ने ऐन, नियम तथा आदेशको तर्जुमा गर्ने ।
- विषयगत महाशाखाहरूको राय, परामर्श र सहयोग लिई मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग, संस्थान र समितिहरूसँग पर्न आएका कानूनी समस्याहरूको समाधान गर्न कारवाही गर्ने ।
- विषयगत महाशाखाहरूको राय, परामर्श र सहयोग लिई मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग, संस्था, समितिबाट गरिने राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता, करार वा अन्य लिखतहरूको मस्यौदा गर्ने ।

- विषयगत महाशाखाहरूको राय, परामर्श र सहयोग लिई मन्त्रालय मातहतका विभाग पक्ष विपक्ष हुने वा भएको मुद्दामा सम्बन्धित अड्डा अदालतमा दिईने उजुरी वा प्रतिवाद वा पुनरावेदनको लिखत तयार गर्ने ।
- विषयगत महाशाखासँग समन्वय राखी मन्त्रालय वा मातहतका विभागहरू, संस्था र समितिहरूबाट माग गरेका बखत कानूनी राय सल्लाह उपलब्ध गराउने ।
- मन्त्रालय तथा मातहतका विभाग, संस्था तथा समितिहरूसँग सम्बन्धी कानूनी विवादहरूको अभिलेख राख्ने ।
- विषयगत महाशाखाहरूसँग समन्वय राखी मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग, संस्था, समितिसँग सम्बन्धित ऐन कानूनको कार्यान्वयनको क्रममा त्यसबाट के कस्तो विवादहरू श्रृजना भएका छन् सोको विश्लेषण तथा अनुसन्धान गरी कुन कुन कानूनमा के कस्तो सुधार गर्न आवश्यक छ सो बारे सुझाव पेश गर्ने ।

३ मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको संक्षिप्त परिचय तथा निकाय प्रमुखहरू

३.१ मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू

३.१.१ सडक क्षेत्र तर्फ

क) सडक विभाग

वि.सं. २००७ साल भन्दा अगाडी वाटोकाज गोधाराबाट सडकको एउटै मात्र लेन भएका ढुङ्गा छापेका भिमफेदी अमलेखगञ्ज सडक, वुटवल भैरहवा सडक, राजधानी र तराईका केही शहरहरूमा इट्टा र ढुङ्गाले छापेका सडक निर्माण तथा मर्मत कार्य गरिन्थ्यो। वि.सं. २००७ साल पछि वि.सं. २०१४ सालमा सार्वजनिक निर्माण (Public Works Department, PWD) स्थापन भयो। भारत सरकारको सहयोगमा काठमाडौं-भैसे (भिमफेदी-अमलेखगञ्ज सडकमा पर्ने) सडक निर्माण गरी मोटरवाटो भारतसँग जोडियो। हेटौंडा-नारायणगढ सडक खण्ड वि.सं. २०१५ सालमा निर्माण गरी पूर्व-पश्चिम राजमार्गको मध्य भागमा यातायात सञ्चालन भयो।

उत्तर-दक्षिण व्यापारीक मुल वाटोलाई यातायात सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले वि.सं. २०१४ सालमा Road Transport Organization (RTO) स्थापन भयो। RTO योजना PWD अन्तर्गत नभई छुट्टै योजनाको रूपमा स्थापन भयो। उक्त योजना सफल नभएपछि वि.सं. २०१८ सालमा योजना वन्द गरियो।

वि.सं. २०१८ सालमा सडक विभाग स्थापना भएपछि पूर्व-पश्चिम राजमार्ग निर्माण गर्ने कार्य तर्जुमा भइ निर्माण कार्य शुरु भयो। वि.सं. २०२४ सालमा पहिलो दीर्घकालीन सडक योजना तर्जुमा र वि.सं. २०२७ सालबाट राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गको अवधारणा अनुरूप सडक निर्माण कार्य अधि वढाईयो। साथै सहायक राजमार्गहरूको निर्माण कार्य तिव्र रूपमा वि.सं. २०३८ सालबाट अधि वढाईयो।

वि.सं. २०५१ सालमा अधिराज्यभरमा सामरिक महत्वका सडकहरू (Strategic Road Network, SRN) लाई १५ वटा राजमार्ग र ५१ वटा सहायक राजमार्गहरूमा विभाजन गरी निर्माण/मर्मत संभार कार्य सडक विभागबाट अगाडी वढाईयो। सोही समय देखि विभिन्न दातृसंस्थाहरू- एशियाली विकास बैंक, विश्व बैंक र JICA को सहयोगमा सामरिक महत्वका सडकहरूलाई निर्माण/मर्मत सुधार गर्ने कार्य अधि वढाइयो।

वि.सं. २०५३ साल देखि सामरिक महत्वका सडक (SRN) मा परेका सडकहरूलाई निर्माण/मर्मत संभारको प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिन प्राथमिक लगानी योजना (Priority Investment Plan, PIP) तथा २० वर्षे सडक योजनाको तर्जुमा गरी कार्य आरम्भ गरियो। वि.सं. २०५८ साल देखि सामरिक महत्वका सडकहरूलाई अरु प्रभावकारी एवं व्यवस्थित गर्न भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आवद्ध गर्नेगरी कार्यान्वयन गर्न तर्जुमा गरियो।

भरपर्दो एवं वातावरण मैत्री राष्ट्रिय सडक संञ्जालको निर्माण तथा स्तरोन्नतीद्वारा यातायात सुविधाको विकास गरी क्षेत्रीय तथा सामाजिक असन्तुलनमा कमी ल्याउन एवं उच्च तथा दिगो आर्थिक वृद्धिद्वारा गरिवी निवारणमा सहयोग पुऱ्याउने तथा सडक सम्पतिको संरक्षण गरी दिगो, भरपर्दो र सुरक्षित सडक यातायात सेवा सञ्चालन गर्ने उद्देश्य लिई सडक विभागले निरन्तर रूपमा कार्य रही आएको छ। सडक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरूको विवरण अनुसूची-१ मा दिईएको छ।

ख) सडक बोर्ड

सडक बोर्ड ऐन, २०५८ अन्तर्गत सडक बोर्ड नेपालको विधिवत गठन २०५९/०९/१५ मा भएको हो। सडकको मर्मत संभार गराउने, सडकको मर्मत संभार गर्दा लाग्ने खर्चमा न्यूनिकरण गर्ने तथा सडकको मर्मत संभार कार्यलाई पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले यस बोर्डको स्थापना भएको हो। सडक बोर्ड नेपालको कार्यक्षेत्र भित्र सबै राष्ट्रिय राजमार्ग तथा सहायक राजमार्गहरु, कालोपत्रे भएका सबै सहरी तथा ग्रामिण सडकहरु, न्यूनतम सवारी चाप र स्तर भएका सबै खण्डास्मिथ ग्रामिण सडकहरु र न्यूनतम सवारी चाप र स्तर भएका सबै कच्ची ग्रामिण सडकहरु पर्दछन्। सडक बोर्ड नेपालले प्राथमिकता दिएका ३ प्रकारका सडक मर्मतहरु मध्य अ) नियमित, पटके, आवधिक मर्मत आ) आकस्मिक मर्मत र इ) पुनः स्थापना, पूननिर्माण, स्तर वृद्धि पर्दछन्।

सडक मर्मतको लागि छुट्टाइएको रकम सामरिक महत्वको सडक संजालको लागि सडक विभाग र स्थानीय सडक संजालको हकमा स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग (डोलिडार) को संयोजकत्वमा नगरपालिका र जिल्ला विकास समितिबाट कार्यक्रम तयार पारी सम्पादन हुने गर्दछन्।

३.१.२ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र तर्फ

क) खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

घरै खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरी खानेपानीको वढदो माग पूरा गर्न, जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन गर्न एवं आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतको अधिकाधिक परिचालन गर्न सक्षम संगठनको आवश्यकतालाई महसुस गरी २०२९ सालमा खानेपानी तथा ढल निकास विभागको स्थापन भएको थियो। वि.सं. २०३४ सालमा यस विभागले तत्कालिन चारै विकास क्षेत्रमा डिभिजन कार्यालयहरु मार्फत क्षेत्रीयस्तरबाट र सन् १९८० को दशकलाई अन्तर्राष्ट्रिय खानेपानी दशकको रूपमा घोषणा गर्ने विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रस्ताव प्रति नेपालले प्रतिवद्धता जनाएपछि खानेपानी क्षेत्रमा सरकारी लगानी वृद्धि हुँदै जाँदा विभाग अन्तर्गत क्षेत्रीय स्तरका ४ वटा कार्यालयहरु र ती अन्तर्गतका डिभिजन कार्यालयहरुबाट कार्य सञ्चालन गरिएको थियो। यस पश्चात खानेपानी तथा ढल निकास सम्वन्धि क्षेत्रसँग सम्वन्धित सम्पूर्ण कार्यहरु खानेपानी तथा ढल निकास विभागबाट सञ्चालन गर्नेगरी ५ क्षेत्रीय निर्देशनालय र ७५ जिल्ला खानेपानी कार्यालयहरु सहितको संरचना वि.सं. २०४५ सालमा स्वीकृत गरी कार्य सञ्चालन शुरु गरियो।

सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोगको प्रतिवेदनमा केन्द्रीय स्तरका कार्यक्रमहरु सम्वन्धित मन्त्रालय/विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु मार्फत गराउने सुझाव रहे अनुसार २०५८।०८।०६ मा यस विभागको सांगठनिक संरचना परिवर्तन गरी विभाग अन्तर्गत सिनियर डिभिजनल इन्जिनियर (रा.प.द्वितीय प्रा.) कार्यालय प्रमुख रहने गरी ४२ खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन तथा इन्जिनियर (रा.प.तृतीय प्रा.) कार्यालय प्रमुख रहने गरी २८ सब-डिभिजन कार्यालयहरु र तिनको नियमित निरिक्षण तथा अनुगमन कार्यको लागी नेपाल राज्यको पाँचै विकास क्षेत्रका क्षेत्रीय सदरमुकाम रहेका जिल्लाहरुमा सुपरिन्टेण्डिङ इन्जिनियर (रा.प.प्रथम प्रा.) कार्यालय प्रमुख रहने गरी ५ क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालयहरुको स्थापन गरिएको छ। खानेपानी तथा ढल निकास विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरुको विवरण अनुसूची-१ मा दिईएको छ।

खानेपानी तथा सरसफाइ सम्वन्धी कार्यलाई अग्रगति दिन तथा भए गरेका कामहरुलाई प्रभावकारी रूपमा निरिक्षण तथा अनुगमन गर्न यस विभागमा १२ वटा शाखाहरु रहेका छन् भने ए.डि.वि. को ऋण सहयोगमा संचालित आयोजनाका लागि २ वटा केन्द्रीय आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयहरु रहेका छन्।

खानेपानी तथा ढल निकास विभाग र अन्तर्गतका निकायहरुबाट केन्द्रीय स्तरका कार्यक्रमका रूपमा नेपाल सरकारको केन्द्रीय स्तरको वजेटबाट वजेट विनियोजन भई सञ्चालन गरिने खानेपानी आपूर्ति, ढल निकास, जनसाधन विकास, वातावरणीय अध्ययन, खानेपानी गुणस्तर अनुगमन तथा सुधार र सरसफाइका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन हुने गर्दछन्। नेपाल सरकारको लगानीमा कार्यान्वयन गरिने केन्द्रीय तथा जिल्ला स्तरका सबै खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना/कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिको सक्रिय अग्रगामित्व तथा सहभागितामा कार्यान्वयन गरी सम्पन्न भए पश्चात सञ्चालन तथा मर्मत संभारको जिम्मेवारी सरकारको नीति अनुरूप

उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरिदैं आएको छ । स्थानीय आवश्यकता र राष्ट्रिय महत्वका केन्द्रीय स्तरका आयोजनाहरु/कार्यहरु खानेपानी तथा ढल निकास विभाग मातहतका निकायहरुबाट देहायका आधारमा सञ्चालन गरिने व्यवस्था भएको छ ।

- १) जनसंख्याको हिसावले पहाडी तथा तराईमा एक हजार भन्दा बढी उपभोक्ता र हिमाली क्षेत्रमा पाँच सय भन्दा बढी उपभोक्ताहरुलाई सेवा सुविधा पुऱ्याउन सक्ने आयोजनाहरु
- २) खानेपानीको गुणस्तर सुधारको निमित्त पानी प्रशोधन प्रणाली व्यवस्था गरिने आयोजनाहरु
- ३) विद्युतीय उपकरणहरुको प्रयोग गरी पानी संकलन वा वितरण गर्ने र अन्य यस्तै सापेक्षिक रूपमा जटिल प्रविधियुक्त आयोजनाहरु
- ४) साना शहर र नगरोन्मुख क्षेत्रमा लागत असुलिको अवधारणा राखी सञ्चालन गरिने आयोजनाहरु
- ५) आधुनिक ढल प्रणाली र ढल प्रशोधन सम्बन्धी आयोजनाहरु र सतह ढल निकास सम्बन्धी आयोजनाहरु
- ६) खानेपानीको गुणस्तर परीक्षण, नियन्त्रण, अनुगमन र निगरानी कार्यसँग सम्बन्धित आयोजनाहरु
- ७) तराई क्षेत्रका भूमिगत पानीमा पाइने आर्सेनिक लगायत अन्य प्रदुषणको परीक्षण, अनुसन्धान एवं प्रशोधन संरचना सम्बन्धी व्यवस्था भएका आयोजनाहरु
- ८) जीर्ण भएका ठूला खानेपानी आयोजनाहरुमा प्रशोधन सुविधा समेत समावेश गरी मर्मत सुधार तथा पूनर्निर्माण गर्नुपर्ने आयोजनाहरु
- ९) वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन र दैवी प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य समावेश भएका आयोजनाहरु
- १०) नेपाल सरकारले केन्द्रीयस्तरबाट सञ्चालन गरिने भनी तोकिएका आयोजनाहरु ।

ख) मेलम्ची खानेपानी विकास समिति

हाल काठमाडौं उपत्यकामा अप्रत्याशित रूपमा वढेको जनसंख्याले गर्दा खानेपानीको माग दैनिक वढ्दो छ । तर मौजुदा अवस्था भने खानेपानीको आपूर्ति हिउँदमा ९ करोड र वर्षामा १३ करोड लिटर प्रतिदिन छ । अतः काठमाडौं उपत्यकाको खानेपानीको वर्तमान काकाकुल र हाहाकार अवस्थालाई दीर्घकालीन रूपमा समाधान गर्न विगत तीन दशक पहिलेदेखि अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संघ/संस्थाद्वारा विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धान गरी वैकल्पिक उत्कृष्ट स्रोत मेलम्ची नै हो भन्ने ठहर गऱ्यो ।

मेलम्ची खोलाको पानी २६.५ कि.मी. सुरुङ्गको माध्यमबाट काठमाडौं उपत्यकामा भित्र्याउने उद्देश्यले वि.सं. २०५२ सालमा मेलम्ची खानेपानी लिमिटेडको स्थापना गरी कार्य सञ्चालन गरिएको थियो । एशियाली विकास बैंक, जापानी तथा नर्वेजियन सरकार जस्ता प्रमुख दाताहरुले मेलम्ची खानेपानी आयोजनामा लगानी गर्ने इच्छा देखाएपछि तत्कालिन सरकारले खानेपानी समस्या निराकरणका लागि विशेष महत्व दिई आ.ब. २०५५/०५६ (सन १९९८, अगष्ट) मा आवास तथा भौतिक योजना मन्त्रालय अन्तर्गत मेलम्ची खानेपानी विकास समितिको गठन गरी कार्य सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । मेलम्ची खानेपानी आयोजनाले प्रथम चरणमा सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको हेलम्बु गा.वि.स. अन्तर्गत मेलम्ची खोलाको दैनिक १७ करोड लिटर, दोस्रो र तेस्रो चरणमा क्रमशः लोर्के र याङ्ग्रीबाट थप १७/१७ करोड लिटरका दरले दैनिक गरी कूल ५१ करोड लिटर पानी काठमाडौंमा ल्याई वितरण गर्ने उद्देश्य राखेको छ । यस आयोजनाबाट उपत्यकामा रहेका धार्मिक, साँस्कृतिक तथा वातावरणीय पक्षमा सुधार ल्याउने छ । आर्थिक, सामाजिक र प्राविधिक दृष्टिकोणबाट समेत उपर्युक्त भएको यस आयोजनामा पर्याप्त पानी दीर्घकालीन रूपमा समेत धात्र सकिने गरी स्रोत रहेको छ ।

यस मेलम्ची खानेपानी आयोजना अन्तर्गत ५ वटा Components (मेलम्ची डाईभर्सन स्किम, पानी प्रशोधन केन्द्र, Bulk Distribution System, Distribution Network Improvement तथा ढल निर्माण कार्य) रहेकोमा पुनसंरचना पश्चात यस आयोजना अन्तर्गत मेलम्ची डाईभर्सन स्किम, पानी प्रशोधन केन्द्र, तथा Safeguard कार्यक्रम रहेको र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड अन्तर्गत Bulk Distribution System, Distribution Network Improvement रहेको छ । जसमा मेलम्ची उपत्यका सब-प्रोजेक्ट को लागि २४९ मिलियन यु.एस.डलर र काठमाडौं उपत्यका सब-प्रोजेक्ट २ को लागि ६८ मिलियन यु.एस.डलर गरी जम्मा ३१७ मिलियन यु.एस.डलरको संशोधित लागत अनुमान रहेको छ ।

ग) अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समिति

हिन्दुहरुको पवित्र तीर्थस्थल एवं सभ्यताको प्रतीकको रूपमा रहेको वाग्मती नदी पछिल्लो डेढ दुई दशकयता मानवीय अतिक्रमणको कारणले प्रदूषणको चपेटामा परिन् । मुलुकको अमूल्य निधिको अस्तित्व नै संकटमा परेपछि सचेत नागरिक समाजको चर्को दवावका साथै सरकारी क्षेत्रबाट उच्च प्राथमिकताका साथ नदी प्रदूषणमुक्त गर्ने कार्यको थालनी नै वर्तमान अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समितिको अस्तित्वको आधारशीला हो । राजधानीको वढ्दो जनसंख्या, अनियन्त्रित शहरीकरण, अव्यवस्थित ढल निकास र औद्योगिक एवं गार्हस्थ्य फोहोरमैला निष्काशनको सम्पूर्ण विकृति व्यहोर्न वाध्य बनाइएको बागमती नदीको शुद्धीकरणको लागि वि.सं. २०५१ चैत्र २८ गते तत्कालीन सरकारले पशुपति क्षेत्र वातावरण सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति गठन गरेको थियो । यस समितिको अधिकार एवं कार्यक्षेत्र सीमित रहेकाले समितिको कार्यक्षेत्रमा व्यापकता ल्याउन तत्कालीन श्री ५ को सरकारले वि.सं. २०५२ मंसिर ६ गते अधिकार सम्पन्न बागमती क्षेत्र ढल निर्माण सुधार आयोजना कार्यान्वयन तथा अनुगमन समिति गठन गरेको थियो । समिति गठनको उद्देश्य ढल निर्माण सम्बन्धी मात्र कार्य गर्ने नभई उपत्यकाको प्राकृतिक सम्पदा, मानव सभ्यता, संस्कृति र वातावरण संरक्षणका साथै सम्वर्द्धन गर्ने समेत रहेकोले हालको नामले साघुरो दायरामा कार्य गर्ने निकायको रूपमा परिचित गराएको हुँदा यस समितिले सम्पादन गर्ने कार्य अनुसारको नाम नेपाल सरकारको मिति २०६५।०२।२६ को निर्णयानुसार "अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समिति" नामाकरण गरेको छ ।

समितिको स्थापनकालदेखि २०६३ सालसम्म नेपाल सरकारको तेस्रो प्राथमिकताको क्रममा रहेको यो आयोजना आ.ब. २०६४/०६५ को वजेट मार्फत नेपाल सरकारले राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त (P1) आयोजनको क्रममा समावेश गरी सकेको छ । वाग्मती नदीको उद्गम थलो शिवपुरी जलाधारदेखि चोभारसम्मको प्राकृतिक सम्पदा, मानव सभ्यता, संस्कृति र वातावरण स्वच्छ र सफा राखि यसका सहायक नदीनालाहरुलाई असर गर्ने कुनै पनि काम कारवाही रोकी बागमती नदीलाई स्वच्छ, सफा राख्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने व्यक्ति, संघ संस्थालाई प्रोत्साहित गर्ने गराउने अधिकार समेत यसै समितिलाई प्रदान गरिनुका साथै उपत्यका भित्र भएर बग्ने अन्य नदीनालाहरुलाई सफा सुग्घर राखी वाग्मती लगायतका खोला नालाहरुमा कुनै प्रकारको दुषित (ठोस वा तरल) पदार्थ मिसाउन नपाउने र कुनै तरल पदार्थ मिसाउने परेमा पनि प्रशोधन गरेर मात्र मिसाउन पाउने व्यवस्था गर्नको निमित्त नदी किनारामा ढल निर्माण गर्ने, फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्रहरुको निर्माण, सञ्चालन तथा संभार, नदी कटान नियन्त्रण गर्ने, तटवन्ध निर्माण गर्ने, नदी किनारामा आवश्यकता अनुसार सडक निर्माण र वृक्षरोपण गर्ने, काठमाडौं उपत्यकाका अन्य नदीहरुको वहावक्षेत्र र हरितक्षेत्र अतिक्रमण भैरहेकोले त्यसलाई नियन्त्रण गर्ने आदि समितिको उद्देश्य तथा कार्यक्रम रहेका छन् । यस समितिले पहिलो चरणको कार्य अन्तर्गत गोकर्णदेखि राजराजेश्वरी घाट खण्डको नदी शुद्ध बनाई पवित्र तीर्थस्थल पशुपतिनाथ अवस्थित वाग्मती नदी प्रदूषणमुक्त गराउने कार्य भइरहेको छ । दोस्रो चरण अन्तर्गत गोकर्णदेखि सुन्दरीजल र तेस्रो चरणको तिलगंगादेखि चोभारखण्डको नदी किनारामा ढल, फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्र, तटवन्ध, सडक तथा हरित क्षेत्र निर्माण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । काठमाडौं उपत्यकाका अन्य नदीहरु रुद्रमती, इक्षुमति, मणिमती र विष्णुमती लगायत उपत्यकामा वहने सबै नदीनालाहरुले पनि वाग्मती नदी शुद्धीकरणका निमित्त निर्माण हुने संरचनाहरुलाई असर पार्ने भएकोले उपत्यकाभित्र रहेका सबै नदीनाला, खोलाहरुको शुद्धीकरण, हरितक्षेत्र तथा सडक निर्माण र नदीको वहाव क्षेत्र कायम गर्न वृहत्तर योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

घ) काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड

काठमाडौं उपत्यका भित्रका नगरपालिका क्षेत्रको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवालार्ई नियमित, व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गराउनका लागि यस बोर्डको गठन भएको हो । गठन सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल राजपत्रमा मिति २०६२।०१।०५ मा प्रकाशित छ । नेपाल सरकारको मिति २०६४।०६।१३ को निर्णयानुसार काठमाडौं उपत्यका भित्रको नेपाल खानेपानी संस्थानले संचालन र व्यवस्थापन गरी रहेको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रणाली र सो सेवा प्रणालीसँग सम्वद्ध सम्पति र दायित्व यस बोर्डमा हस्तान्तरण भइ मिति २०६४।११।०१ देखि लागू हुने गरी काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड (KUKL) लाई सेवा सञ्चालन गर्न अनुमति पत्र दिइएको छ । यस बोर्डले गर्ने कामहरु निम्न अनुसार छन् -

- १) काठमाडौं उपत्यका भित्रको खानेपानी संस्थान सम्पतिको जिम्मा लिने
- २) KUKL वा अन्य सेवा प्रदायले प्रदान गर्ने सेवाको अनुगमन गर्ने

- ३) भूमिगत पानी उत्खनन तथा वितरण सम्वन्धी नीति निर्माण गरी लागू गर्ने
- ४) सम्भाव्य आयोजनहरु निर्माण गर्नको लागि आर्थिक स्रोत जुटाउने र
- ५) मन्त्रालय र सम्वन्धित अन्य निकायहरूसँग समन्वय कायम गर्ने ।

ड) खानेपानी महशूल निर्धारण आयोग

खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको महशूल निर्धारण गरी मनासिव मूल्यमा उपभोक्तालाई गुणस्तरीय र भरपर्दो खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपलब्ध गराई उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्ने उद्देश्यका साथ खानेपानी महशूल निर्धान आयोग ऐन, २०६३ अनुसार यस खानेपानी महशूल निर्धान आयोगको स्थापन भएको हो ।

आयोगले स्थापना कालदेखि नै खानेपानी तथा सरसफाइ सेवालाई उपभोक्ता हित अनुकूल बनाउन सेवा प्रदायकले उपभोक्तासँग लिन पाउने सेवाको महशूल निर्धारण गर्ने, सेवा प्रदायकले निर्धारणको निम्ति आयोग समक्ष निवेदन पेश गर्दा अपनाउनु पर्ने नीति तथा कार्यविधि स्वीकृत गर्ने, उपलब्ध सेवाको अनुगमन गरी सेवाको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने, महशूल निर्धान सम्वन्धि मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गराउने, खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सम्वन्धमा नेपाल सरकारलाई आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिने जस्ता अधिकार र कर्तव्यको सिमाभित्र रहि कार्य गरिरहेको छ । आयोगले नेपाल राज्यभित्र प्राकृतिक पानी सङ्कलन गरी प्रशोधन गर्ने, विक्री गर्ने, वा व्यापारीक प्रयोजनको लागि उपभोग गर्ने वा सरसफाइ सम्वन्धि काम गर्ने कुनै पनि व्यक्ति, संघ, संस्था, कम्पनी, फर्म आदी जस्ता निकायहरूलाई आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र राखेर कार्य गर्दै आएको छ ।

खानेपानी महशूल निर्धारण आयोगको साङ्गठनिक संरचना अनुसार आयोगको प्रशासन आध्यक्षको मातहतमा रहि दैनिक प्रशासनिक कार्य संचालन हुने गर्दछ । आयोग ऐनमा व्यवस्था गरिए अनुसार अध्यक्ष पूर्णकालीन रहने र दुई जना सदस्यहरु बैठक वा आवश्यकता भएमा आउने व्यवस्था गरिएको छ ।

आयोगले सचिवालय सञ्चालनको लागि काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३४, आलोकनगरमार्ग-४९, मीनभवनमा अवस्थित भवन भाडामा लिई आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

च) काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड (के.यु.के.एल.)

तत्कालीन नेपाल खानेपानी संस्थानले उपत्यकामा सञ्चालन गर्दै आएको सेवा प्रणालीलाई पब्लिक प्राईभेट पार्टनरसिप अवधारणा अन्तर्गत गठित काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको स्थापना २०६४ । ११ । ०१ गते देखि अस्तित्वमा आएको हो । के.यु.के.एल. ले काठमाडौं उपत्यकाभित्रका काठमाडौं महानगरपालिका, ललितपुर उपमहानगरपालिका, भक्तपुर नगरपालिका, मध्यपुर ठिमी नगरपालिका र किर्तिपुर नगरपालिकाहरूलाई निम्न शाखाकार्यालयहरु मार्फत खानेपानी तथा ढल सेवा प्रदान गरीरहेको छ ।

- १) मूल्य कार्यालय, त्रिपुरेश्वर
- २) त्रिपुरेश्वर शाखाकार्यालय, त्रिपुरेश्वर
- ३) क्षेत्रपाटी शाखाकार्यालय, क्षेत्रपाटी
- ४) महाराजगञ्ज शाखाकार्यालय, महाराजगञ्ज
- ५) महाकालचौर शाखाकार्यालय, महाकालचौर
- ६) कमलादी शाखाकार्यालय, कमलादी
- ७) वानेश्वर शाखाकार्यालय, मिनभवन
- ८) ठिमी शाखाकार्यालय, ठिमी
- ९) भक्तपुर शाखाकार्यालय, भक्तपुर
- १०) ललितपुर शाखाकार्यालय, ललितपुर
- ११) इलेक्ट्रोमेकानिकल शाखाकार्यालय, किर्तिपुर
- १२) किर्तिपुर शाखाकार्यालय, किर्तिपुर
- १३) ढल सञ्चालन विभाग, जावलाखेल
- १४) गुणस्तर नियन्त्रण शाखाकार्यालय, किर्तिपुर

१५) टैंकर शाखाकार्यालय, महाकालचौर

छ) नेपाल खानेपानी संस्थान

साविकमा पानी गोश्वाराबाट प्रारम्भ भएको र वि.सं. २०३० वैशाखमा तत्कालिन पानी गोश्वारा विगठन गरी विकास समिति ऐन, २०१३ अन्तर्गत खानेपानी तथा ढल निकास समितिको गठन भएको र वि.सं. २०४१ साल श्रावण देखि उक्त समिति खानेपानी तथा ढल निकास संस्थानमा परिणत भयो। वि.सं. २०४६ साल फाल्गुन १५ गते देखि यसको नाम "नेपाल खानेपानी संस्थान" रहेको छ। हाल यो संस्थान "नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६" अन्तर्गत संचालित छ।

नेपाल सरकारले तोकिदिएको निम्न नगर क्षेत्रहरूमा नियमित रूपले स्वच्छ खानेपानीको सेवा तथा ढल निकासको समुचित व्यवस्थापन गर्नु संस्थाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ।

सि.नं.	नगरपालिका उपमहानगरपालिका	जिल्ला
१	भद्रपुर नगरपालिका	झापा
२	विराटनगर उपमहानगरपालिका	मोरङ
३	धरान नगरपालिका	सुनसरी
४	राजविराज नगरपालिका	सप्तरी
५	लाहान नगरपालिका	सिरहा
६	मलंगवा नगरपालिका	सर्लाही
७	गौर नगरपालिका	रौतहट
८	जलेश्वर नगरपालिका	महोत्तरी
९	कलैया नगरपालिका	वारा
१०	वीरगंज उपमहानगरपालिका	पर्सा
११	जनकपुर नगरपालिका	धनुषा
१२	हेटौंडा नगरपालिका	मकवानपुर
१३	भरतपुर नगरपालिका	चितवन
१४	वनेपा नगरपालिका	काभ्रे
१५	पनौति नगरपालिका	काभ्रे
१६	बुटवल नगरपालिका	रुपन्देही
१७	भैरहवा नगरपालिका	रुपन्देही
१८	तौलिहवा नगरपालिका	कपिलवस्तु
१९	पोखरा उपमहानगरपालिका	कास्की
२०	नेपालगंज नगरपालिका	वाँके
२१	धनगढी नगरपालिका	कैलाली
२२	महेन्द्रनगर नगरपालिका	कञ्चनपुर

ज) ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समितिको स्थापना वि.सं. २०५२ चैत्र १ गते विकास समिति ऐन, २०१३ अन्तर्गत नेपाल सरकारको गठन आदेश बमोजिम भएको हो। 'जनताको खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम' (जरखापास) को स्थालगत परीक्षणको आधारमा परम्परागत खानेपानी आपूर्ति तथा वितरण प्रणालीमा मौलिक परिवर्तन ल्याई ग्रामीण जनतालाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन, मागमा आधारित तथा सहभागितामूलक विकास अवधारणालाई समाहित गर्ने गरी समितिको स्थापना भएको हो। दोस्रो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (सन् २००४-२००९) यस अघि सफलतापूर्वक कार्यान्वयन भइ सम्पन्न भएको पहिलो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (सन् १९९६-२००३) को निरन्तरता हो। दोस्रो आयोजनाले पहिलो आयोजनामा अनपनाएको सामान्य सिद्धान्त र अवधारणालाई निरन्तरता दिंदै विगतमा सिकेको पाठहरू एवं अनुभवको आधारमा पाइएका त्रुटि एवं कमि-कमजोरी हटाइ दोस्रो आयोजना सञ्चालनमा आएको

हो। समितिद्वारा सञ्चालित आयोजनालाई विश्व बैंक/अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोगको प्रमुख रूपमा सहयोग प्राप्त छ भने वेलायती सरकारको अन्तर्राष्ट्रिय विकास विभाग (डिएफआइडी) ले पनि चौथो र पाँचौ समूहको आयोजनामा सहयोग पुऱ्याएको छ। साथै नेपाल सरकारले पनि आयोजना सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउदै आएका छन्। भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय नै यस समितिको सम्पर्क/सम्बन्धित मन्त्रालय हो। लागत प्रभावी, मागमा आधारित र दिगोरूपमा ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रमहरूलाई अरु सुदृढ पारी सामुदायिक स्वामित्व र जिम्मेवारी भावनाको विकास गरी ग्रामीण क्षेत्रको गरिवी न्यूनीकरण गर्दै लैजाने समितिको समष्टिगत लक्ष्य रहेको छ। ग्रामीण क्षेत्रका समुदायको जीवनस्तर उकास्न आयोजनाको निम्नानुसार उद्देश्यहरू छन्:

- क्षेत्रगत सांगठनिक कार्यक्षमता अभिवृद्धि गरी "समितिको अवधारणालाई" नेपाल सरकारको कार्यपद्धतिमा समाहित गर्दै लैजाने।
- ग्रामीण समुदायलाई समावेशी स्थानीय खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समूहको गठन गर्न मद्दत पुऱ्याउने, जन समूहले योजना तर्जुमा गर्न, कार्यान्वयन गर्न र सञ्चालन गर्न सकून तथा ग्रामीण परिवारलाई दिगो स्वास्थ्य, सरसफाइ तथा उत्पादनशील लाभ प्रदान गराउने।

३.१.३ आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ

क) शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

यो विभाग साविकमा विभिन्न नामहरूबाट कार्य गर्दै हालको नाममा परिणत हुन आएको छ। सरकारी कार्यालयहरूको भवनको नक्सा एवं लागत इष्टिमेट तयार गर्नुका साथै ती भवनहरूको सुपरीवेक्षण गर्ने उद्देश्यले भवन विभागको स्थापना भएकोमा पछि २०२८ सालमा आवास, भवन तथा भौतिक परियोजना विभागको नामाकरण गरियो। एकीकृत रूपमा कार्य गर्ने उद्देश्यले वि.सं. २०५७।०३।२६ मा शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको स्थापन गरियो जुन हालसम्म यसै नामबाट कार्यरत रहेको छ। शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरूको विवरणहरू अनुसूची-१ मा दिइएको छ। यसका कार्यक्षेत्र निम्नानुसार रहेका छन्।

- १) शहरी विकास नीति, योजना तथा कार्यान्वयन
- २) आवास नीति, योजना तथा कार्यान्वयन
- ३) सरकारी भवन निर्माण, मर्मत तथा सम्भार र
- ४) नगर विकास योजना र पूर्वाधार विकास

यसका उद्देश्यहरू निम्न अनुसार छन्

- १) शहरी विकास: विद्यमान सांस्कृतिक, पर्यटकीय तथा ऐतिहासिक क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन हुने गरी आधुनिक भौतिक सुविधाहरूको व्यवस्था गरी दिगो रूपले शहरहरूको विकास तथा गाउँ/नगरवीचको अन्तरसम्बन्ध सुदृढ गर्ने।
- २) आवास तथा ग्रामीण विकास: व्यवस्थित वसोवासको प्रवर्द्धन गर्दै सुरक्षित तथा किफायती खालका आवासहरू उपलब्ध गराउने।
- ३) भवन: सुरक्षित, किफायती र वातावरण अनुकूल सकभर स्वदेशी वास्तुकला ऋल्कने खालका भवनहरू निर्माण तथा विकास गराउने।

ख) काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति

काठमाडौं उपत्यका भित्र हुन सक्ने विस्तारलाई सुव्यवस्थित गर्ने र योजनावद्ध रूपमा विकास गर्दै लैजाने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप वि.सं. २०३३ साल आषाढमा, अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन उद्देश्य लिई काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समितिको गठन भएको हो। यसका दीर्घकालीन उद्देश्यहरू निम्न अनुसारका छन्-

- १) उपत्यका निवासीहरूको जीवनस्तर (Standard of Living) उच्च र स्वस्थ पाउँदै लैजानु र
- २) उपत्यकाको ऐतिहासिक, धार्मिक एवं पुरातात्विक वस्तु तथा स्थलहरू (Man made as well as natural) को संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्नु ।

यसका लागि अल्पकालीन उद्देश्यहरू निम्न अनुसारका छन्-

- १) शहरको जथाभावी विस्तार क्रमलाई नियन्त्रण गरी एक ठोस दिशातिर निर्देशित गर्नु
- २) कृषिजन्य जमिन र वन क्षेत्रको संरक्षण गर्नु
- ३) पुरातात्विक, प्राकृतिक तथा पर्यटन सम्बन्धी स्थानहरूको संरक्षण र सुधार गर्नु
- ४) काठमाडौं, पाटन र भक्तपुरको पुरानो वाक्लो शहरी क्षेत्र (Old city core) मा जनचापलाई वढ्न नदिनु
- ५) आवासीय क्षेत्र विकास गरी योजनावद्ध रूपमा बसोबास गराउनु
- ६) शहर विस्तार कार्य सुहाँउदो ठाँउमा केन्द्रित गर्नु, र
- ७) भू-उपयोग योजना बनाई विभिन्न क्षेत्रहरू निर्धारण गर्नु ।

ग) सिंहदरबार सचिवालय पुनः निर्माण समिति

वि.सं. २०३० साल अघि राज्यका प्रमुख निकायहरू सिंहदरबार भित्र (सिंहदरबार मुल भवनमा) रहेका थिए । वि.सं. २०३० आषाढ २५ गते सिंहदरबार भवन आगलागिबाट क्षतिग्रस्त भएपछि राज्यका केन्द्रीय निकायहरू काठमाडौं र ललितपुरका विभिन्न स्थानमा छरीनुपर्ने र भाडामा वस्नुपर्ने अवस्था आएको थियो । केन्द्रीय निकायहरू अव्यवस्थित र छरिएर रहेको कारणले राज्यको काममा स्वभावैले असुविधा उत्पन्न हुन गएको अवस्था थियो । यसरी सरकारका विभिन्न निकायहरू समेतमा पर्न गएको प्रभावलाई समाधान गर्न, आगलागिको प्रकोपबाट भएको क्षतिलाई पुरा गर्न र त्यसको असर प्रभावलाई क्रमशः समाधान गर्दै जान, राज्यका प्रमुख अंग व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिकाका केन्द्रीय निकायहरूलाई व्यवस्थित गर्न, सिंहदरबार क्षेत्रको विस्तृत गुरुयोजना तयार गर्न र सो बमोजिम यस हाताभित्र रहने निकायहरूलाई व्यवस्थित गर्ने उद्देश्य अनुरूप क्षतिग्रस्त सिंहदरबार भवनलाई पुनः निर्माण गर्ने, सिंहदरबार क्षेत्रको गुरुयोजना तयार गरी स्वीकृत गुरुयोजना अनुसार कार्यपालिका अन्तर्गत प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, मन्त्रालय, सचिवालय तथा अरु कार्यालयहरू, व्यवस्थापिकाको लागि संसद भवन, न्यायपालिकाको लागि सर्वोच्च अदालत र यस हाताको सुरक्षाको निमित्त आवश्यक न्यूनतम सुरक्षा युनिकको साथै सरकारी सञ्चार युनिटहरू (नेपाल टेलिभिजन, रेडियो नेपाल) समेतलाई व्यवस्थित गर्न पूर्वमा अनामनगर, पश्चिममा रामशाहपथ, उत्तरमा कालीकास्थान र दक्षिणमा अरनिको राजमार्ग भित्रलाई वृहद गुरुयोजना क्षेत्रभित्र पारी वि.सं. २०३८ सालमा गुरुयोजना स्वीकृत भै उक्त गुरु योजना समयानुकूल संसोधन गर्दै कार्यान्वयन भइरहेको छ ।

गुरुयोजना कार्यान्वयनको चरणमा सिंहदरबार पहिलो चोक भवन निर्माण सम्पन्न गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग लगायत अन्य कार्यालयको लागि स्थान व्यवस्था गरिएको छ । गुरुयोजना बमोजिम विभिन्न १३ मन्त्रालय भवनहरू, नेपाल टेलीभिजन, रेडियो नेपाल, सुरक्षण मुद्रणको लागि उपयुक्त स्थानमा आवश्यकता अनुरूपको भवन निर्माण गर्न भवनको आर्किटेक्चरल डिजाइन कार्य भैरहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोग र विभिन्न अन्य मन्त्रालय सचिवालयको लागि उपयुक्त भवन निर्माण गर्न डिजाइन कार्य सम्पन्न भइसकेको छ । गुरुयोजना हाताभित्र करीव ६० प्रतिशत स्थानमा आवश्यकता अनुसारको पूर्वाधार व्यवस्थाको काम भइसकेको छ । कार्यक्रम अनुसार न्यायपालिका (सर्वोच्च अदालत) को लागि आवश्यकता अनुरूपको उपयुक्त संरचना निर्माणको साइट व्यवस्था गर्न गुरुयोजना संसोधनको काम भैरहेको छ । सिंहदरबार परिसरको लागि आवश्यक न्यूनतम सुरक्षा युनिटको निमित्त संरचना व्यवस्थापनको काम भइरहेको छ ।

विभिन्न समयमा देशको राजनैतिक परिवर्तनको प्रभाव सिंहदरबार क्षेत्रको गुरुयोजना कार्यान्वयनमा पनि पर्न गएको छ । यसको कारण विभिन्न समयमा गुरुयोजनामा संसोधन गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको छ । यसै क्रममा सिंहदरबार परिसरको पश्चिम सारी चारैतर्फ बाटो खोलीएको कारणले सिंहदरबार पहिलेको स्वरूपमा परिवर्तन भै उत्तर पिपा गोधारा क्षेत्र करीव ५७ रोपनी, दक्षिण ववरमहल क्षेत्र करीव ३७ रोपनी र सिंहदरबार मुख्य भागमा करीव ८०८ रोपनी क्षेत्रफल विभाजन हुन गयो । यस विभाजनबाट गुरुयोजनाको वृहद स्वरूपमा प्रभाव पर्न गएको र विभाजित क्षेत्रहरू ववरमहल, पिपा गोधारा क्षेत्रमा सिंहदरबार वैद्यखाना लगायत विभिन्न निकायहरूबाट

आफूखुसी संरचनाहरूको निर्माण हुन गएको अवस्था छ । यसले यस क्षेत्रको स्वरूपमा नकारात्मक प्रभाव पर्न गएको छ ।

स्वीकृत गुरुयोजनालाई कार्यान्वयन चरणमा जाँदा क्षतीगस्त सिंहदरबाट भवनलाई जोगाइएको पश्चिम भागसँग जोडी सोहि डिजाइन र स्वरूपमा भवनको पुनः निर्माण गर्नु, सिंहदरबार क्षेत्रको सिमित क्षेत्रफलमा राज्यको आवश्यकता अनुसारका अंगहरूलाई स्थानको व्यवस्था गरी गुरुयोजना तयार गर्नु, स्वीकृत गुरुयोजना हाताभित्र रहेको स्थानान्तरण गर्नुपर्ने विभिन्न निकायहरूलाई उपयुक्त समयमा स्थानान्तरण गर्नु, सिंहदरबार बाहिर रहेका विभिन्न निकायहरू सुरक्षा, सुगमता आदिको कारणले सिंहदरबार भित्र व्यवस्थित हुन नचाहने प्रवृत्ति र तत्कालीन (सिंहदरबार भवन आगलागिको) समयमा जनसाधारण र विभिन्न संध संस्थाहरूबाट संकलित चन्दा रकम र नेपाल सरकारबाट सालवसालि हुने विनियोजन अन्तर्गत रहि गुरुयोजनाको उद्देश्य पुरा गर्नुपर्ने अवस्थाहरू गुरुयोजना कार्यान्वयनका चुनौतीका रूपमा रहेका छन् । यी चुनौतीहरू अहिले पनि यथावत छन् । हाल सिंहदरबार परिसर भित्र संसद सचिवालय, सर्वोच्च अदालत, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र विभिन्न १८ मन्त्रालय सहित ३९ निकायहरूलाई व्यवस्थित गरी राखिएको छ । गुरुयोजना बमोजिम केही निकायहरूलाई स्थानान्तरण गर्नुपर्ने र सिंहदरबार बाहिर रहेका र व्यवस्थित भवन नभएका मन्त्रालयहरूलाई तत्काल व्यवस्थित गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । यसको निमित्त यस क्षेत्रमा कार्यान्वयन तहमा रहेको सिंहदरबार सचिवालय पुनः निर्माण समितिलाई साधन स्रोतले सवल वनाउनु र निर्णय र त्यसको कार्यान्वयन तहमा चुस्तता वनाउनु अहिलेको आवश्यकता रहेको छ ।

घ) नगर विकास कोष

देशमा नगरहरूको निर्माण, विकास र विस्तार एवं नगरहरूमा आदारभुत समाजिक सेवा र आयमूलक आयोजना सञ्चालन गर्न गराउन तथा त्यस्ता सेवा तथा आयोजना सञ्चालन गर्ने नगर विकाससँग सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक आर्थिक र प्राविधिक सहयोग पुऱ्याई व्यवस्थित ढंगले नगरको विकास गर्न, गराउनको लागि वि.सं. २०५३ सालमा नगर विकास कोष ऐन, २०५३ बमोजिम नगर विकास कोष स्वायत्त संस्थाको रूपमा स्थापना भएको छ । यस कोष अन्तर्गतका आयोजना/कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त परिचय निम्नानुसार छन ।

१) नगर विकास कार्यक्रम - दोस्रो चरण (Town Development Programme - II Phase)

जर्मन विकास बैंक (के.एफ.डब्लु.) को पहिलो चरणको सफल कार्यान्वयन पश्चात् सन् २००१ देखि २००८ सम्मको लागि पुनः नगर विकास कार्यक्रम दोस्रो चरण अन्तर्गत देशका नगरपालिकाहरूमा सामाजिक पूर्वाधार तथा आयमूलक आयोजनाहरूमा लगानी गर्नको लागि कोषलाई करिब रु. ६५ करोड अनुदान सहयोग प्राप्त भएको थियो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत कोषले देशका ५८ वटा नगरपालिकाहरूमा विभिन्न सामाजिक पूर्वाधार तथा आयमूलक आयोजनाहरूमा ऋण, सरल ऋण तथा अनुदान प्रदान गरिरहेको छ ।

२) जिल्ला स्वास्थ्य आयोजना (District Health Project)

कोषले हालसम्म सामाजिक पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा संचालित हासिल गरेको अनुभवको आधारमा नेपाल सरकार, स्वास्थ्य सेवा विभागद्वारा सञ्चालित यस आयोजना अन्तर्गत कोषले स्वास्थ्य सेवा भवनहरूको पुनः निर्माण तथा विस्तारका लागि सन् २००३ देखि अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने प्रावधान रहेको छ । यस आयोजना अन्तर्गत हाल भेरी अञ्चल अस्पताल, धादिङ्ग र वर्दिया जिल्ला अस्पताल, राजापुर, सोरहवा र गजुरी प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्रहरूको विस्तार तथा पुर्ननिर्माणको लागि कोषले अनुदान सहयोग प्रदान गरिरहेको छ ।

३) साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (Small Town Water Supply and Sanitation Sector Project)

एशियाली विकास बैंकबाट प्राप्त ऋण सहयोगबाट संचालित यस साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना अन्तर्गत कोषले देशका ४० देखि ५० साना शहरहरूमा खानेपानी प्रणाली निर्माण गर्न कूल

लगातको ३०% रकम ऋण स्वरूप खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ संस्थालाई उपलब्ध गराईरहेको छ । यस कार्यक्रम सन् २००१ देखि शुरु भएको हो ।

४) शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना (Urban Environment Improvement Project)

एशियाली विकास बैंकको ऋण सहयोगमा कोषले उपत्यका नजिकका नगरहरुमा शहरी पूर्वाधारको उचित व्यवस्था गरी काठमाडौं उपत्यकामा परेको जनसंख्याको चापलाई न्यूनिकरण गर्न संचालित शहरी तथा वातावरणीय सुधार आयोजना अन्तर्गत धुलिखेल, हेटौंडा, भरतपुर, वनेपा, पनौती, रत्ननगर, विदुर कमलामाई र धादिङ्गवेशी शहरमा आयमूलक आयोजनाहरुमा ऋण सहयोग गरिरहेको छ । यो कार्यक्रम सन् २००३ देखि शुरु भई सन् २००९ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिईएको थियो ।

ङ) नेपाल आवस वित्त कम्पनी लिमिटेड

नेपाल अधिराज्यमा वढ्दो आवासको माग परिपूर्ति गर्न मौजुदा आवास व्यवस्थामा सुधार ल्याउनु, नयाँ आवास परियोजना सञ्चालन गर्न, आवास ऋण सुविधाहरु उपलब्ध गराउन तथा तत्सम्बन्धी अन्य सेवाहरु प्रदान गर्न, हायर पर्चेज कर्जा, शैक्षिक कर्जा, प्राविधिक कर्जा प्रदान गर्न, धितो कारोवार तथा मर्चेन्ट बैकिक कारोवार गर्नका साथै नेपाल राष्ट्र बैक ऐन, २०५८ प्रचलित बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानूनको अधिनमा रही ऋण कर्जा प्रवाह गर्न कम्पनीको स्थापना भएको हो । यस वित्तीय संस्थाले आफ्नो उद्देश्य हासिल गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४७ को उपदफा (३) बमोजिम 'ग' वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको रुपमा रही सो ऐन, कम्पनी ऐन, २०६३ तथा अन्य प्रचलित कानूनको अधिनमा रही विभिन्न कार्यहरु गरिरहेको छ ।

च) ग्रामीण आवास कम्पनी लिमिटेड

यस कम्पनीको स्थापना हुनुपूर्व वि.सं. २०२० साल फाल्गुण ११ गते कृषिमा आधारित पुनर्वास कार्यक्रम सञ्चालनार्थ तत्कालिन सरकारबाट गठित नेपाल पुनर्वास कम्पनी प्रा.लि. को यस कम्पनीको स्थापनामा महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । दैवी प्रकोप पीडित भइ वसाई सर्न बाध्य भएका र भूमीमा आश्रित रहेता पनि भूमीहिन भइ असहाय हुन पुगेका परिवारहरुको गाँसवासको व्यवस्था गर्न तथा पुनर्वास क्षेत्रमा निर्देशित कृषि प्रणालीद्वारा कृषि उत्पादन वृद्धि गराउने उद्देश्यले यो कम्पनीको स्थापन भएको थियो । वि.सं. २०४६ साल फाल्गुण ८ गते सम्ममा तराईको ७ जिल्लाको १० स्थानमा २६,३४७ हेक्टर जग्गामा १९,०७६ परिवारलाई आधारभुत आवश्यकताको व्यवस्था सहित पुनर्वास गराईएको थियो । जग्गाको सिमितताले कृषिमा आधारित पुनर्वास कार्यक्रम जारी राख्न सम्भव नभएको हुँदा योजनवद्ध आवास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न निम्न उद्देश्यहरु पूरा गर्ने लक्ष्य राखी २०४६ साल फाल्गुण ९ मा ग्रामीण आवास कम्पनी लि. मा रुपान्तरण गरियो ।

ग्रामीण आवास कम्पनी लि. को उद्देश्यहरु निम्नानुसार छन् ।

- १) दैवी प्रकोप पीडित असहाय र आश्रम विहिन परिवारका लागि राज्यका विभिन्न भागहरुमा सम्बन्धित निकायहरुबाट साधन लिई आवासको व्यवस्था गर्ने
- २) योजनावद्ध वस्ती विकास गर्ने
- ३) गरिवीको रेखामुनी रहेका आफ्नो घडेरी नभएका परिवारहरुलाई वित्तिय साधन जुटाई आवासको व्यवस्था गर्ने, र
- ४) कुनै योजना संचालन गर्दा (खानी, जलविद्युत, सडक निर्माण, कारखाना स्थापना आदी) विस्थापित हुन जाने परिवारहरुलाई आयोजना सञ्चालन गर्ने, निकायबाट आवश्यक रकम लिई पुनः स्थापनको व्यवस्था मिलाउने ।

३.१.४ विविध क्षेत्र तर्फ

क) अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र विकास समिति

अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र विकास समिति हाल करिव १५३ रोपनी १३ आना १ दाम जमिनको क्षेत्रफलमा रहेको छ। वि.सं. २०४४ आश्विन १ गते तत्कालिन श्री ५ को सरकार तथा मित्र राष्ट्र चीन सरकार बीच अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र निर्माण गर्ने सहायता सम्बन्धी सम्झौता भएपछि वि.सं. २०४६ साल मंसिर ५ गते तत्कालिन चिनियाँ प्रधानमन्त्री Li Peng बाट भवनको शिलान्यास र वि.सं. २०४६ पौष २ गते तत्कालिन श्री ५ को सरकार र चिनियाँ सरकार बीच निर्माण सम्बन्धी सम्झौता भए अनुरूप वि.सं. २०४७ आश्विन ६ गते निर्माण कार्य प्रारम्भ भइ वि.सं. २०५० श्रावण ५ गते निर्माण सम्पन्न र वि.सं. २०५० श्रावण २० गते तत्कालिन श्री ५ को सरकारलाई हस्तान्तरण भएको हो। वि.सं. २०५० मंसिर ३ गते तत्कालीन राजा स्व. श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शहदेवबाट समुद्घाटन भई वि.सं. २०५१ आश्विन १० गते विकास समिति ऐन, २०१३ अनुसार विकास समितिको रूपमा परिणत भएको र वि.सं. २०५३ माघ २३ गते तत्कालिन श्री ५ वीरेन्द्र गद्दी आरोहणको रजत महोत्सवको अवसरमा यस केन्द्रको नाम वीरेन्द्र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र भएको हो। हाल यसको नाम अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र विकास समिति रहेको छ। केन्द्रको मुख्य भवन भित्र साना-ठूला गरी ८ वटा हलहरु रहेका र तिनको सीट क्षमता ५० जना देखि १००४ जनासम्म रहेको छ।

ख) नेशनल कन्स्ट्रक्सन कम्पनी नेपाल (एन.सी.सी.एन.)

सार्वजनिक निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने दक्ष निर्माण व्यवसायीहरुको शुन्य प्रायः रहेको तत्कालिन अवस्थामा वि.सं. २०१८ साल भाद्र ५ गते प्राइभेट कम्पनीको रूपमा "दि नेशन कन्स्ट्रक्सन कम्पनी नेपाल प्रा.लि." को स्थापन भएको थियो। तत्कालिन श्री ५ को सरकारको ५१% र इजरायलको प्रख्यात कम्पनी सोलेल वानेह (Solel Boneha Co.) को ४९% गरी कूल रु. ३० लाखको संयुक्त शेयर लगानीमा यस कम्पनीको स्थापना भएको हो। हाल कम्पनीको अधिकृत पूँजी रु. १० करोड तथा जारी एवं चुक्ता पूँजी रु. ६ करोड कायम भएको छ। वि.सं. २०२५ सालमा सरकारको कम्पनीको पूर्ण स्वामित्व प्राप्त गरी "नेशनल कन्स्ट्रक्सन कम्पनी नेपाल लि. (N.C.C.N.)" नामाकरण गरी कम्पनी ऐन अन्तर्गत यो कम्पनी संचालित हुँदै आईरहेको छ।

ग) नेपाल इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी सेवा केन्द्र (नेपिकन)

मिति २०४३।०९।१० मा तत्कालिन श्री ५ को सरकारको मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार कम्पनी ऐन, २०२१ अन्तर्गत रही सरकारको स्वामित्वमा नेपाल इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी सेवा केन्द्र लि. (नेपिकन) को वि.सं. २०४४।०२।१३ मा स्थापना भई कार्य सञ्चालन गर्न थालिएको हो। नेपिकनमा हाल रहेका शेयरहोल्डरहरु यस प्रकार छन्।

१) जलश्रोत मन्त्रालय	: २३.८१%
२) भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय	: ३५.७२%
३) नेपाल विद्युत प्राधिकरण	: ३५.७२%
४) इन्जिनियरिङ अध्ययन संस्थान	: ४.७६%

३.२ मन्त्रालय, महाशाखा र अन्तर्गतका निकायहरुका प्रमुखहरु

३.२.१ मन्त्रालयका प्रमुखहरु

३.२.१.१ मन्त्रालयका सचिवहरु

नाम : पूर्ण कडरिया

पद : सचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

शैक्षिक योग्यता

- पि.जी. डिप्लोमा (हाउजिङ्ग, प्लानिङ एण्ड विल्डिङ)
- व्याचरल अफ आर्किटेक्चर (अनर्स)

तालिम

- सिनियर इग्जिक्यूटिभ्स डिभलपमेन्ट प्रोग्राम
- डिभलपमेन्ट एडमिनिस्ट्रेशन एण्ड म्यानेजमेन्ट
- कन्टिन्यूअस वाटर सप्लाई इन अर्वन एरियाज

पेशागत विशेषज्ञता: हाउजिङ्ग, अर्वन प्लानिङ एण्ड विल्डिङ्ग

सेवा प्रवेश: २०३६ | ०८ | २७

नाम : दीप वरुन्यात

पद : सचिव (भौतिक योजना), भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

शैक्षिक योग्यता

- एम.कम.
- वि.एल.

तालिम

- सिनियर इग्जिक्यूटिभ्स डिभलपमेन्ट प्रोग्राम (NASC)
- कष्टम्स इन्टरन्याशनल इग्जिक्यूटिभ म्यानेजमेन्ट प्रोग्राम, अष्ट्रेलिया
- ड्रग अवेरनेस कोर्ष, लण्डन, यू.के.
- एडभान्स नार्कोटिक्स इन्फोर्समेन्ट, यू.एस. ड्रग इन्फोर्समेन्ट एडमिनिस्ट्रेशन
- हर्मोनाईजिङ्ग कमोडिटी डिस्क्रिपशन एण्ड कोडिङ, कष्टम कोअर्डिनेशन काउन्सिल
- जिल्ला प्रशासन प्रशिक्षण (NASC)
- राजध्व प्रशासन तालिम, राजध्व प्रशासन तालिम केन्द्र
- न्यायीक तालिम गोष्ठी, न्याय सेवा तालिम केन्द्र

पेशागत विशेषज्ञता: राजध्व प्रशासन, सामान्य प्रशासन

सेवा प्रवेश: २०३२ | ०३ | ३१

३.२.१.२

मन्त्रालयका महाशाखा प्रमुखहरु

नाम : राजकुमार मल्ल

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

महाशाखा: योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- पोष्ट ग्राजुयट डिप्लोमा, स्यानिटरी इन्जिनियरिङ्ग, इन्टरनेशनल इन्स्टिच्यूट फर हाईड्रोलिक एण्ड इन्भाएरोनमेन्टल इन्जिनियरिङ्ग, IHE डेल्फ्ट, नेदरल्याण्ड्स, १९९१
- वि.टेक., सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, इण्डियन इन्स्टिच्यूट अफ टेक्नोलोजी, IIT मद्रास, भारत, १९८२

तालिम

- सिनियर इन्जिनियरिङ्ग डिप्लोमा प्रोग्राम, NASC, २०६२
- प्रोजेक्ट म्यानेजमेन्ट एण्ड प्रोक्युरमेन्ट, मनिला, फिलिपिन्स
- टेक्निकल अडिटर ट्रेनिङ्ग कोर्स, TITI, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र (नेपाल)

पेशागत विशेषज्ञता

- वाटर सप्लाई एण्ड स्यानिटरी इन्जिनियरिङ्ग
- प्रोक्युरमेन्ट एण्ड कन्ट्राक्ट म्यानेजमेन्ट
- टेक्निकल अडिट
- परियोजना व्यवस्थापन (प्रशासनिक, वित्तीय तथा प्राविधिक)

सेवा प्रवेश: २०४१ मंसिर

नाम : नारायण गोपाल मलेगो

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

महाशाखा: प्रशासन महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- एम.पी.ए.
- वि.एल.

तालिम

- वेसिक एडमिनिस्ट्रेटिभ ट्रेनिङ्ग, NASC
- अर्गनाईजेशन एण्ड एडमिनिस्ट्रेटिभ टेक्निक्स अफ सिभिल सर्भिस, SSPA, इटली
- डिस्ट्रिक्ट एडमिनिस्ट्रेटिभ ट्रेनिङ्ग, NASC
- सिनियर इन्जिनियरिङ्ग डिप्लोमा प्रोग्राम, NASC
- ल्याण्ड युज एण्ड प्लानिङ्ग, द सिंगापुर एक्सपिरियन्स, IDA, कतार
- ब्रोडव्याण्ड टेक्नोलोजी अवेरनेस ट्रेनिङ्ग, मल्टिमिडिया कलेज, मलेसिया
- इमोशनल इन्टेलिजेन्स एट वर्क, NASC
- कम्प्युटर अफिस प्याकेज, HIT

पेशागत विशेषज्ञता

- सार्वजनिक प्रशासन सम्वन्धी

सेवा प्रवेश: २०४० | ०७ | २१

नाम : तुलसि प्रसाद सिटौला

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

महाशाखा: निर्माण महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- माष्टर्स अफ टेक्नोलोजी

तालिम

- रोड सेक्टर म्यानेजमेन्ट तालिम
- एच.डि.एम.-४, तालिम
- टि.ओ.टि. तालिम
- सिनियर एक्जुकेटिभ डेभलपमेन्ट प्रोग्राम (NASC)

पेशागत विशेषज्ञता

- सडक र सडक संरचनाको योग्यता तथा डिजाईन, सडक मर्मत संभार
- पुल संरचनाको योजना तथा डिजाईन
- प्रध्यापन तथा सोध

सेवा प्रवेश: २०४७ । ०३ । १२

नाम : कमलराज पाण्डे

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

सदस्य सचिव, निर्माण व्यवसायी विकास परिषद्

महाशाखा: वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- एम.इ. (जिओटेक्निकल एण्ड ट्रान्सपोर्टेशन इन्जिनियरिङ्ग)
- वि.ई. (सिभिल इन्जिनियरिङ्ग)

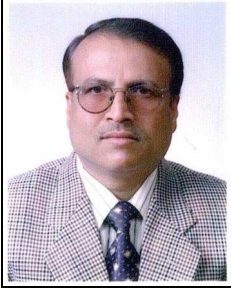
तालिम

- हाईवे डेभलपमेन्ट एण्ड म्यानेजमेन्ट (एच.डि.एम-४), काठमाडौं, अगष्ट २००२
- डिजास्टर मिटिगेशन एण्ड रिस्टोरेशन सिष्टम फर इन्फ्रास्ट्रक्चर, जापान (अक्टोवर १९९९ देखि डिसेम्बर १९९९)
- डिजाइन अफ केवल स्टेड्ड कर्णाली त्रिज, न्यूयोर्क (मे १९८५ देखि जुलाई १९८५)
- म्यानेजमेन्ट डेभलपमेन्ट प्रोग्राम, दिल्ली, २००८
- सिनियर एक्जुकेटिभ डेभलपमेन्ट प्रोग्राम (NASC), २००८
- ए.डि.वि. प्रोक््युअरमेन्ट गाईडलाईन्स, २००८

पेशागत विशेषज्ञता

- रोड प्लानिङ्ग, मेन्टिनेन्स, डिजाइन
- प्रोजेक्ट म्यानेजमेन्ट, कन्ट्र्याक्ट म्यानेजमेन्ट
- निजी क्षेत्र साझेदारी तथा पूर्वाधार संरचना क्षेत्रमा लगानी

सेवा प्रवेश: २०३६ । ०३ । ३२

नाम : सुरेश प्रकाश आचार्य

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

महाशाखा: भौतिक योजना महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. अर्वन प्लानिङ्ग, नेपाल १९९९
- वि.एस्सी. इन्जिनियरिङ्ग (सिभिल), भारत १९८२

तालिम

- सिनियर इग्जिक्यूटिभ्स डिभलपमेन्ट प्रोग्राम (NASC)
- टेक्निकल अडिटर ट्रेनिङ्ग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, २००५

पेशागत विशेषज्ञता

- शहरी जग्गा एकीकरण
- सहरी विकास तथा भवन निर्माण सम्वन्धी

सेवा प्रवेश: २०३९।०९।१३

नाम : कृष्ण प्रसाद आचार्य

पद : सहसचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

महाशाखा: खानेपानी तथा सरसफाइ महाशाखा महाशाखा

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. (स्यानिटरी इन्जिनियरिङ्ग), १९९०, नेदरल्याण्डस्
- वि.ई. (सिभिल इन्जिनियरिङ्ग), १९८१, भारत

तालिम

- सिनियर इग्जिक्यूटिभ्स डिभलपमेन्ट प्रोग्राम, NASC
- पपुलेशन एण्ड हेल्थ इन्टरनेशनल हेल्थ प्रोग्राम्स, स्यान्टा क्रुज, अमेरिका
- वाटर सप्लाई टेक्नोलोजी, NWTI, वैकक, थाईल्याण्ड

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी सम्वन्धी

सेवा प्रवेश: २०३८।१२।०६

३.२.२ मन्त्रालय अन्तर्गतको निकायका प्रमुखहरु

३.२.२.१ सडक क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय प्रमुखहरु

नाम : रामकुमार लम्साल

पद : महानिर्देशक, सडक विभाग

शैक्षिक योग्यता

- एम. इ. (ट्रान्पोटेशन) - ए.आई.टी, बैङ्कक
- बि.ई.(सिभिल) जादभपुर युनिभर्सिटी, इण्डिया

तालिम

- टेक्निकल अडिटिड
- प्रिजर्भिड आवर हाइवे इन्फ्रास्ट्रक्चर एसेटस्
- कन्स्ट्रक्सन कन्ट्र्याक्ट म्यानेजमेन्ट
- माउन्टेन रिक्स इन्जिनियरिङ, हिन्दु कुश रिजन
- परियोजना तयारी तथा पूर्व मूल्याङ्कन
- सिनियर एक्जेक्युटिभ डेभलपमेन्ट प्रोग्राम (NASC)
- प्रोग्राम नेगोसिएसन स्किल्स

पेशागत विशेषज्ञता

- सडक र सडक संरचनाको योजना तथा डिजाईन, निर्माण तथा मर्मत ब्यवस्थापन
- पुल संरचनाको योजना तथा डिजाईन
- करार प्रशासन तथा ब्यवस्थापन
- यातायात क्षेत्र, सडक उप क्षेत्र सम्बन्धि नीति तर्जुमा, नियमन, कार्यान्वयन
- सडक सम्पत्ती ब्यवस्थापन

सेवा प्रवेश: २०३६।११।०१

नाम : दीपक नाथ चालिसे

पद : कार्यकारी निर्देशक, सडक बोर्ड नेपाल

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. (सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, १९७९, फरमर यु.एस.एस.आर.)
- एम.एस्सी. (प्रोजेक्ट म्यानेजमेन्ट, १९९४, यु.के.)

तालिम

- जिओटेक्निकल एण्ड जोओलोजी अप्लाइड टु सिभिल इन्जिनियरिङ्ग कन्स्ट्रक्सन, म्यानेजमेन्ट एण्ड डिभलपमेन्ट एडमिनिस्ट्रेशन
- एडभान्स कोर्स अन डिभलपमेन्ट एण्ड म्यानेजमेन्ट
- एडभान्सड जि.आइ.एस. एण्ड एच.डि.एम.-४

पेशागत विशेषज्ञता

- पब्लिक प्राईभेट पार्टनरसिप इन इन्फ्रास्ट्रक्चर डिभलपमेन्ट
- वर्कसप डिजाइन, फ्यासिलिटेशन, मोडरेशन एण्ड प्रिजेन्टेशन
- इन्फ्रास्ट्रक्चर एसेट म्यानेजमेन्ट

सेवा प्रवेश: १६ नोभेम्बर, २००३

३.२.३ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय प्रमुखहरु

नाम : गजेन्द्र कुमार ठाकुर

पद : महानिर्देशक, खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी इन इन्भारोमेण्टल इन्जिनियरिङ्ग

तालिम

- म्यानेजमेन्ट ट्रेनिङ फर सिनियर इन्जिनियर्स

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०४६।०९।२८

नाम : हरिप्रसाद शर्मा

पद : कार्यकारी निर्देशक, मेलम्ची खानेपानी विकास समिति

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. इन इन्डस्ट्रीयल एण्ड सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, १९८१, वेलारसियन पोलिटेक्निकल इन्स्टिच्यूट, मिन्स, वेलारुस
- एम.एस्सी. इन इन्भारोमेन्टल इन्जिनियरिङ्ग, १९८५, एसियन इन्स्टिच्यूट अफ टेक्नोलोजी, वैकक, थाइल्याण्ड

तालिम

- सिनियर एक्जीक्युटिड डेभलपमेन्ट प्रोगाम, NASC
- जि.आई.एस. तालिम, २००३
- खानेपानी गुणस्तर तालिम, नरलिन, २७-३० अप्रिल, २००३

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी
- ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी
- खानेपानी प्रशोधन

सेवा प्रवेश: २०३८।१२।१२

नाम : राम चन्द्र देवकोटा

पद : सदस्य सचिव, बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समिति

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. इन सिभिल इन्जिनियरिङ्ग
- एम.एस्सी. इन इनभारोमेन्टल इन्जिनियरिङ्ग

तालिम

वाटर वर्क्स इन्जिनियरिङ्ग फर कोल्ड रिजन्स इन इष्ट एशिया
पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी तथा ढल निकास सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०४५ | ०७ | २३

नाम : हरिप्रसाद ढकाल

पद : कार्यकारी निर्देशक, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस्सी. प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन,, २०५१
- एम.एस्सी. - स्यानिटरी इन्जिनियरिङ्ग, २०४७
- पोष्ट ग्राजुएट डिप्लोमा इन स्यानिटरी इन्जिनियरिङ्ग, २०४०

तालिम

- खानेपानी प्रशोधन
- ढल निकास तथा प्रशोधन
- घरेलु ढल

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन

सेवा प्रवेश: २०६४ | १० | ०१ (हालको पदमा)

नाम : बालकृष्ण मान सिंह

पद : अध्यक्ष, खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग

शैक्षिक योग्यता

- चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट
- वि.कम.

तालिम

- अर्थ तथा वैकिङ्ग सम्बन्धी तालिम
- खानेपानी वितरण र महशूल सम्बन्धी अवलोकन भ्रमण

पेशागत विशेषज्ञता

- अर्थ, वैकिङ्ग एवं लागत निर्धारण र व्यवस्थापन सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०६४ | ०५ | २०

नाम : रुद्र प्रसाद गौतम

पद : म्यानेजिङ डाइरेक्टर, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

शैक्षिक योग्यता

- एम.ए. (सोसियोलोजी)
- वि.ई. (सिभिल)

तालिम

- इन्भारोमेन्टल म्यानेजमेन्ट कोर्स, डेनमार्क
- सोलिड वेस्ट म्यानेजमेन्ट, जापान
- जि.आई.एस. ट्रेनिङ्ग

पेशागत विशेषज्ञता

- सिभिल इन्जिनियरिङ (१५ वर्षको अनुभव, सडक/ढल/भवन निर्माण आयोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, सम्पत्ती मूल्याङ्कन, सहभागितामूलक योजना संचालन आदी)

सेवा प्रवेश: २०६५ | १२ | १४

नाम : धर्म कुमार वजिमय

पद : महाप्रबन्धक, नेपाल खानेपानी संस्थान

शैक्षिक योग्यता

- एम.वि.ए., त्रिभुवन विश्वविद्यालय, २०३९

तालिम

- इन्डस्ट्रीयल म्यानेजमेन्ट, नेदरल्याण्ड, १९८४
- फाइनान्सीयल म्यानेजमेन्ट ईन म्यानेजेरियल इकोनोमिक्स, संयुक्त राज्य अमेरिका, १९९३

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी सम्वन्धी

सेवा प्रवेश: २०३३ | ०३ | ०१

नाम : मनोज कुमार लाल

पद : का.मु. कार्यकारी निर्देशक, ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति

शैक्षिक योग्यता

- एम.ए. (सोसियोलोजी, २००६) टि.यू. नेपाल
- वि.एस.सी. सिभिल इन्जिनियरिङ, १९९२, ढाका, बांग्लादेश

तालिम

- प्रोजेक्ट साईकल म्यानेजमेन्ट कोर्स, नेदरल्याण्ड
- प्रोक्थोरमेण्ट प्रोसिड्यूर फर द व्लर्ड वैक एड प्रोजेक्टस्
- सेफ एण्ड इफेक्टिभ डेभलपमेण्ट इन कन्प्लेक्ट

पेशागत विशेषज्ञता

- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०६७ (हालको पदमा)

३.२.३.१ शहरी विकास तथा आवास क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय प्रमुखहरु

नाम : अशोक नाथ उप्रेती

पद : महानिर्देशक, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

शैक्षिक योग्यता

- एम.ई. (सिभिल)

तालिम

- अर्वन रिनिवल एण्ड अपग्रेडिङ्ग (राक्स प्रोजेक्ट, नेपाल)
- अर्वन म्यानेजमेन्ट (नेदरल्याण्डस्)
- अर्वन डेभलपमेन्ट (डेनमार्क)
- सिनियर एक्जीक्युटिभ डेभलपमेन्ट प्रोग्राम, NASC

पेशागत विशेषज्ञता

- भवन निर्माण, शहरी विकास, आवास योजना

सेवा प्रवेश: २०३९।०९।०६

नाम : शम्भु के.सी.

पद : सदस्य सचिव, काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति

शैक्षिक योग्यता

- एम.ई., अर्वन इनभारोमेन्टल म्यानेजमेन्ट (ए.आई.टी., वैकक)
- एम.एस्सी. इन सिभिल इन्जिनियरिङ (पि.एफ.यू. मस्को)

तालिम

- स्वरिद व्यवस्थापन तथा करार प्रशासन

पेशागत विशेषज्ञता

- शहरी विकास, भवन निर्माण, स्वरिद व्यवस्थापन तथा करार प्रशासन

सेवा प्रवेश: २०४६।०९।२८ (स्थायी)

नाम : मनी प्रसाद राई
पद : सदस्य सचिव, सिंहदरबार सचिवालय पुनः निर्माण समिति
शैक्षिक योग्यता
▪ एम.एस.सी. इन कन्स्ट्रक्शन म्यानेजमेन्ट
▪ वी.ई. आर्किटेक्चर
तालिम
▪ विल्डिङ्ग मेन्टेनेन्स म्यानेजमेन्ट, यु.के.
▪ स्कुल विल्डिङ्ग मेन्टेनेन्स म्यानेजमेन्ट, डेनमार्क
▪ कन्ट्र्याक्ट म्यानेजमेन्ट, चीन
▪ डिजास्टर म्यानेजमेन्ट, एन.ए.एस.सी., काठमाडौं
पेशागत विशेषज्ञता
▪ भवन निर्माण सम्वन्धी
सेवा प्रवेश: २०३९।०३।२५

नाम : सुशिल ज्वाली
पद : कार्यकारी निर्देशक, नगर विकास कोष
शैक्षिक योग्यता
▪ एम.एस.सी. अर्वन प्लानिङ्ग
▪ वी.ई. सिभिल इन्जिनिरिङ्ग
तालिम
▪ प्लानिङ्ग एण्ड म्यानेजमेन्ट अफ म्युनिसिपल इन्फ्रास्ट्रक्चर
▪ अर्वन इकोनोमिक डेभलपमेन्ट
▪ प्रमोशन अफ ह्याण्डी इनभायरोमेन्ट इन अर्वन एरियाज्
▪ पब्लिक प्राईभेट पार्टनरसिप फर अरवन इनभारोमेन्ट सर्भिस
▪ टि.ओ.टि.
पेशागत विशेषज्ञता
▪ अर्वन डेभलपमेन्ट सम्वन्धी
सेवा प्रवेश: २०६६।०४।०२

नाम : अच्युत राज सापकोटा
पद : महाप्रवन्धक, नेपाल आवास वित्त कम्पनी लिमिटेड
शैक्षिक योग्यता
▪ एम.पी.ए.
▪ वि.कम.
तालिम
▪ स्मल लोन्स म्यानेजमेन्ट, रिजनल हाउजिङ्ग एण्ड अरवन डेभलपमेन्ट अफिस, नयाँ दिल्ली, १९९४
▪ न्यू फाइनान्सियल सर्भिसेज एण्ड इट्स लिगल एस्पेक्ट्स, नेपाल राष्ट्र बैंक, १९९३
▪ वित्त कम्पनी तथ्याङ्क कार्यशाला गोष्ठी, नेपाल राष्ट्र बैंक, २०६०
पेशागत विशेषज्ञता
▪ आवास सम्वन्धी
सेवा प्रवेश: २०४९ साल

नाम : कृष्णदेव चौधरी

पद : महाप्रबन्धक, ग्रामीण आवास कम्पनी लिमिटेड

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस.सी., १९९६
- एम.एड., १९९७

तालिम

- प्रशासन व्यवस्थापन र शिक्षा सम्बन्धी

पेशागत विशेषज्ञता

- शिक्षा सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०६६ | ०८ | ०३

३.२.३.२ विविध क्षेत्र अन्तर्गतका निकाय प्रमुखहरु

नाम : डा. गंगा प्रसाद अकेला

पद : कार्यकारी निर्देशक, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र विकास समिति

शैक्षिक योग्यता

- एम.पि.ए., टि.यू
- एम.ए., टि.यू

तालिम

- एम.एस.डि.पी. (एसिप/एप्रोक्स, नेपाल)
- इन्टरनेशनल कोर्ष अन रुरल एक्सटेन्सन एण्ड फर्टिलाईजर युज
- जनरल म्यानेजमेन्ट, NASC

पेशागत विशेषज्ञता

- संस्कृति विज्ञ, अनुवादन र सम्पादन

सेवा प्रवेश: २०६६ साल

नाम : सुरेन्द्र तुलाधर

पद : महा प्रबन्धक, नेशनल कन्स्ट्रक्शन कम्पनी नेपाल (एन.सि.सि.एन.)

शैक्षिक योग्यता

- वि.ई.

पेशागत विशेषज्ञता

- सडक निर्माण सम्बन्धी

सेवा प्रवेश: २०५९ माघ (हालको सेवामा)

नाम : धुवराज रेग्मी

पद : कार्यकारी निर्देशक, नेपाल इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी सेवा केन्द्र लिमिटेड (नेपिकन)

शैक्षिक योग्यता

- एम.एस.सी.

तालिम

- डिभलपमेन्ट एडमिनिस्ट्रेशन
- प्रोक्युरमेन्ट अफ वर्क्स

पेशागत विशेषज्ञता

- प्रोजेक्ट म्यानेजमेन्ट एण्ड कन्ट्र्याक्ट एडमिनिस्ट्रेशन

सेवा प्रवेश: २०३६ | ०७ | १७

४ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको स्वीकृत दरबन्दी विवरण

४.१ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समुह	उपसमूह	स्वीकृत दरबन्दी
१	सचिव	विशिष्ट				२
२	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		१
३	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ने.इ.	सिभिल	हाइवे	२
४	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ने.इ.	सिभिल	स्यानिटरी	२
५	सहसचिव	रा.प.प्रथम	ने.इ.	सिभिल	वि.एण्ड आ.	१
६	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		६
७	उपसचिव लेखा	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१
८	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१
९	ट्रान्सपोर्ट इकोनोमिष्ट	रा.प.द्वितीय	विविध			१
१०	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	ने.इ.	सिभिल	हाइवे	३
११	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	ने.इ.	सिभिल	स्यानिटरी	३
१२	सि.डि.इ.	रा.प.द्वितीय	ने.इ.	सिभिल	वि.एण्ड आ.	२
१३	बरिष्ठ समाजशास्त्री	रा.प.द्वितीय	विविध			१
१४	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.		९
१५	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२
१६	अर्थ शास्त्री	रा.प.तृतीय	विविध			१
१७	कम्प्युटर प्रोग्रामर	रा.प.तृतीय	विविध			१
१८	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ने.इ.	सिभिल	हाइवे	३
१९	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ने.इ.	सिभिल	स्यानिटरी	२
२०	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ने.इ.	सिभिल	वि.एण्ड आ.	२
२१	जलमार्ग अधिकृत	रा.प.तृतीय	ने.इ.	सिभिल	हाइवे	१
२२	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.		२४
२३	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा		३
२४	सव इन्जिनियर	रा.प.अनं.प्रथम	ने.इ.	सिभिल	स्यानिटरी	२
२५	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध			३
२६	जेटवार्ज निरीक्षक	रा.प.अनं.प्रथम	विविध			१
२७	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र.		५
२८	सह लेखापाल	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		२
२९	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं.द्वितीय	विविध			१

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समुह	उपसमूह	स्वीकृत दरबन्दी
३०	फोटोकपि अप्रेटर	रा.प.अनं.द्वितीय	विविध			१
३१	टाइपिष्ट	वेग अनुसार	प्रशासन	सा.प्र.		९
३२	लिथोअप्रेटर	रा.प.अनं.द्वितीय	विविध			१
३३	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहिन				१०
३४	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन				३३
जम्मा						१४२

४.२ सडक विभाग

सि.नं.	श्रेणी	दरवन्दी संख्या
१	रा.प.प्रथम	१९
२	रा.प.द्वितीय	९३
३	रा.प.तृतीय	२९८
४	रा.प.अनं.प्रथम	६८१
५	रा.प.अनं.द्वितीय	५०७
६	रा.प.अनं.तृतीय	१८७
७	रा.प.अनं.चतुर्थ	१३९
८	श्रेणी विहिन	६८६
जम्मा		२६१०

४.३ खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

सि.नं.	श्रेणी	दरवन्दी संख्या
१	रा.प.प्रथम	१०
२	रा.प.द्वितीय	७१
३	रा.प.तृतीय	१३२
४	रा.प.अनं.प्रथम	५२३
५	रा.प.अनं.द्वितीय	५७७
६	श्रेणी विहिन	३४७
जम्मा		१६६०

४.४ सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

सि.नं.	श्रेणी	दरवन्दी संख्या
१	रा.प.प्रथम	९
२	रा.प.द्वितीय	४७
३	रा.प.तृतीय	११५
४	रा.प.अनं.प्रथम	२७६
५	रा.प.अनं.द्वितीय	७२
६	रा.प.अनं.तृतीय	३
७	रा.प.अनं.चतुर्थ	३
८	श्रेणी विहिन	१६४
	जम्मा	६८९

५ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको आ.ब. २०६५/०६६ को वार्षिक प्रगति

५.१ भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयका महाशाखाहरूको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

सि. नं.	महाशाखा	वार्षिक वजेट (रु .हजारमा)	भौतिक प्रगति (%)	वित्तीय प्रगति (%)	सम्पन्न कार्यहरू
१)	योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	५८००	८५%	५७%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको Data Verification ▪ योजनाहरूको Technical Audit ▪ आयोजना/कार्यक्रम तथा कार्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण (इन्धन, सवारी साधन मर्मत समेत) ▪ अनुगमनलाई व्यवस्थित गर्नका लागि स्क्यानर तथा फ्याक्स मेशिन खरिद ▪ वार्षिक प्रतिवेदन तयारी, प्रकाशन तथा वितरण ▪ चेतनामूलक, जनाकारीमूलक (सडक, खानेपानी र भवन सम्बन्धी) रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन ▪ GIS/कम्प्युटर सम्बन्धी तालिम/प्रशिक्षण कार्यक्रम ।
२)	प्रशासन महाशाखा	१६००	५५%	४१%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ वटुवा तथा सम्वद्धता सम्बन्धी कार्य ▪ प्रशासन व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य ।
३)	खानेपानी तथा सरसफाइ महाशाखा	२५००	२६.३४%	२१.४१%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ खानेपानी आयोजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यक्रम ▪ शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ नीति तर्जुमा ▪ क्षेत्रगत अध्ययन सम्बन्धी कार्य ▪ क्षेत्र समन्वय अवधारणा विकासका लागि तयारी तथा व्यवस्थापन कार्य ।

सि. नं.	महाशाखा	वार्षिक बजेट (रु .हजारमा)	भौतिक प्रगति (%)	वित्तिय प्रगति (%)	सम्पन्न कार्यहरु
४)	निर्माण महाशाखा	१५००००	८०.२४	०.५३	<ul style="list-style-type: none"> ▪ मेची-महाकाली, काठमाडौं-पोखरा विद्युतिय रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन गर्नको लागि आशय पत्र माग गर्ने, TOR, RFP तयार गर्ने आदी प्रारम्भीक कार्यको लागि Personal Consultant को कार्य ▪ मेची-महाकाली, काठमाडौं-पोखरा विद्युतिय रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन Preliminary Engineering cum Traffic Survey लगायतका प्राविधिक वातावरणीय तथा आर्थिक सम्भाव्यता अध्ययन समेत आवश्यक कार्य ।
५)	भौतिक योजना महाशाखा	५००	१००%	८२.८०%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ३१ वटा नगर विकास समितिको अनुगमन कार्य सम्पन्न
६)	वैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखा	२६१६	८२.५%	७२.६६%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ सम्भाव्यता अध्ययन ▪ प्राविधिक अध्ययन

५.२ आ.ब. २०६५/०६६ को प्रगति सारंस

५.२.१ सडक क्षेत्र तर्फ

सि.नं.	निकाय	वार्षिक वजेट (रु. हजारमा)	भौतिक प्रगति	वित्तिय प्रगति
१)	सडक विभाग	१,१६,८४,२३४.००	७७.१२%	७२.६२%
२)	नेपाली सेना तर्फ	१,२०,७८,२३४.००	८७.७०%	७३.३३%
३)	सडक बोर्ड तर्फ	५,०८,०००.००	७५.८७%	४६.६३%

५.२.२ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र तर्फ

सि.नं.	निकाय	वार्षिक वजेट (रु. हजारमा)	भौतिक प्रगति	वित्तिय प्रगति
१)	खानेपानी तथा ढल निकास विभाग	१,४१,६४,६३.००	८५.४६%	८३.२५%
२)	काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति	६१,७०,००.००	८८.००%	८३.००%
३)	अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समिति	१८,०६,४३.००	७०.३%	८६.६२%
४)	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	१,१८,७४,८०.००	८५.७८%	७७.८७%
५)	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति	१,१२,१०,१८.००	८८.५३%	७५.३०%

५.२.३ आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ

सि.नं.	निकाय	वार्षिक वजेट (रु. हजारमा)	भौतिक प्रगति	वित्तिय प्रगति
१)	सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	१८,०२,८७१.००	७८.२३%	७४.२४%
२)	काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति	८०,२८०.००	८८.००%	७४.२४%
३)	सिंहदरबार पुनः निर्माण आयोजना	३०,४८२.००	८७.६७%	८७.१०%

५.३ आ.ब. २०६५/०६६ को विस्तृत प्रगति विवरण

५.३.१ सडक क्षेत्र तर्फ

५.३.१.१ सडक विभाग

क) सडक विभाग अन्तर्गत नेपाल सरकारबाट संचालन भएका मुख्य योजनाहरु

(१) धरान-चतरा - गाईघाट - कटारी - सिन्धुलीवजार - हेटौडा योजना

राष्ट्रिय सडक संजालभित्र चुरे - भावर क्षेत्र समेत समावेश गर्ने गरी निर्माण गरिने चतरा-गाईघाट-कटारी-सिन्धुलीवजार-हेटौडा सडकको कुल लम्बाई करिब ३२५ कि.मी. भएको अनुमान छ । ३२५ कि.मी. सडक मध्ये ६३ कि.मी. कालोपत्रे, १६१ कि.मी. ग्राभेल र ९३ कि.मी. ट्रयाक खोलिसकेको छ ।

(२) ११ किलो - छेपेटार - भालुस्वारा - वारपाक योजना

आंबु खैरेनी - गोरखा सडकको ११ किलोबाट शुरु भई वारपाकसम्म पुग्ने यस सडकको ५३ कि.मी. रहेको छ । यस सडकमा ४४ कि.मी. ट्रयाक खोलिसकेको छ ।

(३) शहिद मार्ग (घोराही-नुवागाउँ-तिला-घर्तिगाउँ-थवाङ्ग-मुसिकोट) योजना

दाङ्ग जिल्लाको घोराहीबाट शुरु भई रोल्पा जिल्लाको थवाङ्ग हुँदै रुकुम जिल्लाको मुसिकोट पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई २०० कि.मी. रहेको छ । २०० कि.मी. सडक मध्ये ५० कि.मी. ग्राभेल र ४६ कि.मी. ट्रयाक खोलिसकेको छ ।

(४) मध्य पहाडी (पुष्पलाल) लोकमार्ग योजना

प्रस्तावित मध्य पहाडी लोकमार्ग पूर्वमा पाँचथर जिल्लाको च्याङ्गथापु, चिया भञ्ज्याङ्ग (नेपाल भारत सिमा) बाट शुरु भई सुदुर पश्चिममा बैतडी जिल्लाको खुलाघाटमा टुङ्गिन्छ । यस राजमार्गले ५ वटै विकास क्षेत्रका २१ वटा जिल्लालाई जोड्दछ । यस राजमार्गको हालको अनुमानित लम्बाई करीब १७६० कि.मी. रहेको र सोमध्ये ३३७ कि.मी. ट्रयाक खोल्न तथा कालापत्रेमा स्तरोन्नति गर्न बाँकी छ र ट्रयाक खोलिसकेको ५३३ कि.मी. सडक खण्डमा कालोपत्रेमा स्तरोन्नति गर्न बाँकी रहेको छ । निर्माण हुन बाँकी सडकको रेखाङ्कन कार्य भैसकेको छ ।

ख) सडक विभाग अन्तर्गत बैदेशिक सहयोगबाट संचालन भएका योजनाहरु

(१) काठमाडौँ - भक्तपुर सडक बिस्तार आयोजना

काठमाडौँको कोटेश्वरदेखि भक्तपुरको सूर्य विनायकसम्म ९.१ कि.मी. सडक विस्तार गर्ने कार्यमा ३ कि.मी. सवग्रेड, २ कि.मी. सववेश र २ कि.मी. वेशको कार्य सम्पन्न । मनहरा र हनुमन्ते पुलको सवस्ट्रक्चर निर्माण कार्य सम्पन्न भई सुपरस्ट्रक्चर निर्माण कार्य चालु रहेको छ । यस सडकको निर्माण जापानी प्राविधिक सहयोगमा भैरहेको छ ।

(२) विश्वेश्वर प्रसाद कोइराला राजमार्ग (बनेपा-सिन्धुली-बर्दिवास) आयोजना

जापानी सहयोगमा बनेपा - सिन्धुली - बर्दिवास सडक कुल लम्बाई १६० कि.मी. लाई चार खण्डमा विभाजन गरी चरणबद्ध रूपमा निर्माण कार्य भइरहेको छ । प्रथम खण्ड बर्दिवास देखि सिन्धुली बजार सम्म ३७ कि.मी., चौथो खण्ड धुलिखेल देखि नेपालथोक सम्म ५० कि.मी. र दोश्रो खण्ड सिन्धुली बजार देखि खुर्कोट सम्म ३९ कि.मी. सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । त्यस्तै तेश्रो खण्ड खुर्कोट देखि नेपालथोक सम्मको ३२ कि.मी. नेपाल सरकारको बजेटमा ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । जापान सरकारको सहयोगमा निर्माण हुने तेश्रो खण्डको सडकको बिस्तृत सर्भे तथा डिजाईन कार्य सम्पन्न भई निर्माण कार्य अगाडी बढाउने प्रकृत्यामा छ ।

(३) स्याफ्रुबेसी - रसुवागढी सडक योजना

रसुवा जिल्लाको स्यापुवेसीदेखि रसुवागढीसम्म पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई १५.७ कि.मी. सडक ग्राभेल स्तरमा र सो सडकमा पर्ने ९ वटा मुख्य पुलहरूको निर्माण कार्य चीन सरकारको प्राविधिक सहयोगमा भैरहेको छ। १५.७ कि.मी. सडक मध्ये १०.७ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

(४) सडक क्षेत्र विकास योजना (RSDP)

विश्व बैंकको ऋण सहयोगबाट खोड्पे - ञोटा - चैनपुर (६०.३२ कि.मी.), सुरवेत - कालिकोट (१२६.४४ कि.मी.), सतवाञ्च - गोकुलेश्वर (४९.४३ कि.मी.), सतवाञ्च - त्रिपुरासुन्दरी - ञुलाघाट (११.३५ कि.मी.) र तल्लोडुङ्गेश्वर - सियाकोट - दैलेख सडक (३१.८६ कि.मी.) सडकहरू कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने तथा रणनीतिक सडक सञ्जाल (SRN) भित्रको ४५० कि.मी. सडकको आवधिक मर्मत गर्ने कार्य भैरहेको छ।

(५) रोड कनेक्टिभिटी प्रोजेक्ट

एसियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोगमा संचालित भएको यस आयोजना अन्तर्गत गल्छी - त्रिशुली - स्यापुवेशी सडक (८९ कि.मी.), फिदिम - ताप्लेजुङ्ग सडक (८३ कि.मी.) र तामाकोशी - मन्थली - खुर्कोट सडक (५५ कि.मी.) मुख्य सडक (Core Road) को निर्माण/स्तरोन्नति र (Non-Core Road) अन्तर्गत ढल्केवार - जनकपुर सडक (२५ कि.मी.), भक्तपुर - चाँगु नारायण सडक (६ कि.मी.) भैरहवा - तौलिहवा (४८ कि.मी.) कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य साथै सुनकोशी पुल (खुर्कोट) को निर्माण कार्य भैरहेको छ।

(६) सब रिजनल ट्रान्सपोर्ट फ्यासिलिटेशन प्रोजेक्ट

एसियाली विकास बैंकको ऋण सहयोगबाट विरगञ्ज सुझा वन्दरगाह - जितपुर - परवानीपुर सडक १०.३ कि.मी. निर्माण र २.१ कि.मी. स्तरोन्नति तथा सुदृढीकरण कार्य भैरहेको छ। त्यस्तै भैरहवा - परासी - भुमही २९ कि.मी. सडक कालोपत्रेमा स्तरोन्नति कार्य भैरहेको छ र काकरभिट्टामा आई.सि.डी. (Inland Clearance Depot) को निर्माण कार्य चालु छ।

(७) सडक सञ्जाल विकास आयोजना - चौथो सडक सुधार

सडक विस्तारका माध्यमबाट देशको सन्तुलित विकास गर्ने नेपाल सरकारको नीतिलाई सहयोग पुग्ने गरी आ.ब. ०६०/६१ देखि एसियाली विकास बैंक (ADB) को ऋण सहयोग, बेलायत सरकारको अन्तर्राष्ट्रिय विकास विभाग (DFID) को अनुदान सहयोग र नेपाल सरकारको त्रिपक्षीय लगानीमा यो कार्यक्रम शुरु भएको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत सडक निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मत सम्भार तथा Performance based maintenance का आधारमा नियमित तथा पटके मर्मत र पुल निर्माण हुँदै आएको र चालु आ.ब. मा यस आयोजना को कार्य सम्पन्न भएको छ। यस योजनामा निम्न कार्यक्रमहरू रहेका छन्।

- दोलालघाट - चौतारा सडकको २३.४ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य।
- मोरङ जिल्लाको बेलबारी देखि सिरहा जिल्लाको चौहरवासम्म महेन्द्र राजमार्गको कुल लम्बाइ १४० कि.मी. सडक सुदृढीकरण कार्य।
- बिराटनगर - रंगेली - बरदङ्गा - उर्लाबारी सडकको ६५.५४९ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य।
- पौवाभन्ज्याङ्ग - फिदिम सडकको २४.३५९ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य।
- दमक - गौरीगञ्ज सडकको २१.८०६ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य।
- हिले - वसन्तपुर खण्डको कुल लम्बाइ २२ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य।
- बसन्तपुर - मुढे १३ कि.मी. र मुढे - चैनपुर ३७ कि.मी. गरी जम्मा ५० कि.मी. सडक खण्डको स्तरोन्नति कार्य।
- मुढे - खाँदवारी सडकको चैनपुर - सभा खोला खण्डको कुल लम्बाई २५ कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य।
- हेटौँडा नारायणघाट - ७७ कि.मी., कोहलपुर गड्डा चौकी (महाकाली) - २०३ कि.मी. गरी जम्मा २८० कि.मी. सडकहरूको Performance based maintenance का आधारमा नियमित तथा पटके मर्मत कार्य।
- पिलुवा खोलामा ९६ मी. लम्बाईको स्टील ट्रस पुल निर्माण कार्य।

(८) तराई सडकहरूको स्तरोन्नति

हुलाकी सडकहरू तथा पूर्व पश्चिम राजमार्गबाट भारतीय सिमानासम्म जोडिने तराई राजमार्गहरू, तराईका अन्य सहायक मार्गहरू करिव १४४५ कि.मी. सडक भारतीय सरकारको सहयोगमा विभिन्न तीन चरणमा पाँच वर्षभित्रमा निर्माण गर्ने योजना अनुरूप यो आयोजना आ.ब. २०६३/६४ बाट शुरुवात भएको छ ।

(९) साँफेवगर - मंगलसेन - मार्तडी सडक योजना

भारत सरकारको ऋण सहयोगमा साँफेवगर - मंगलसेन सडक ३८ कि.मी. र साँफेवगर - मार्तडी सडकको शुरु ३० कि.मी. कालोपत्रेमा स्तरोन्नति कार्य भईरहेको छ । नेपाल सरकारको बजेटबाट २७ कि.मी. माटे सडक निर्माण गरी वाजुरा जिल्लाको सदरमुकाम मार्तडीमा यातायात चालु राख्ने लक्ष्य अनुसार कार्य भईरहेको छ साथै यी सडकहरूमा पर्ने विभिन्न खोलाहरूमा पुल नेपाल सरकारको बजेटबाट क्रमश निर्माण गर्दै जाने लक्ष्य अनुसार ईकडी गाड, जिजाडी गाड, आर्दोला खोलामा पुलहरूको निर्माण कार्य भईरहेको छ ।

ग) आ.ब. २०६५ /०६६ को वार्षिक कार्यक्रमका मुख्य मुख्य विवरणहरू

यस आ.ब. मा सोलुखुम्बु, बाजुरा र मनाङ्ग गरी ३ वटा जिल्ला सदरमुकाम सडक यातायातले जोड्ने लक्ष्य रहेको छ भने बाँकी ३ वटा जिल्ला (हुम्ला, मुगु र डोल्पा) सदरमुकाममा आगामी आ.ब. २०६६/६७ मा सडक यातायात पुर्‍याउने लक्ष्य राखिएको छ ।

यस आ.ब. मा नयाँ सडक निर्माणतर्फ कुल ३०० कि.मी. माटे स्तरको सडक निर्माण गरिने, ट्रयाक खुलिसकेका सडकतर्फ २५ कि.मी. सडकमा खण्डास्मित गरिने, विभिन्न सडकहरूको पुनःस्थापना, सुदृढीकरण तथा स्तरोन्नति गरी करिव ४०० कि.मी. सडकको कालोपत्रे गरिने, २८० कि.मी. सडकको आवधिक मर्मत सम्भार गर्ने लक्ष्य रहेको छ । साथै विभिन्न ठाउँमा गरी २८० कि.मी. सडकको Performance based maintenance अन्तर्गत मर्मत सम्भारको कामलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

पुल निर्माणतर्फ आ.ब. २०६५/६६ मा ३० वटा पुलको निर्माण कार्य पूरा गरिने लक्ष्य रहेको छ ।

आ.ब. ०६५/६६ को वार्षिक कार्यक्रम आयोजना संख्या र वजेट

सि.नं.	प्राथमिकताक्रम	आयोजना संख्या	बजेट (रु. हजारमा)		
			जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक
१	१	४१	९७८६४८२	४३६७३१७	५४१९१६५
२	२	२१	२७७०७५२	२३८५७५२	३८५०००
३	३	२	३००००	३००००	-
जम्मा		६४	१२५८७२३४	६७८३०६९	५८०४१६५

घ) नेपाल सरकारको वजेटबाट संचालन हुने मुख्य मुख्य आयोजना/कार्यक्रमहरू

(१) क्षेत्रीय स्तरका सडकहरू (४८-४-२९७)

■ भेडेटार-बुधवारे-रवि-राँके

धनकुटा जिल्लाको भेडेटारवाट शुरु भई पाँचथर जिल्लाको राँकेसम्म पुग्ने यस सडकको अनुमानित लम्वाई ११६ कि.मी. पुरै ट्रयाक खुलिसकेको छ ।

लक्ष्य: मर्मत सुधार एवं मोड सुधार, ग्रेड सुधार ।

■ कालीगण्डकी कोरिडोर

नवलपरासी जिल्लाको गैडाकोटबाट शुरु हुँदै यो सडक शुरुमा काली गण्डकी नदिको पश्चिमी किनार भएर पोखरा वाग्लुङ सडक संग जोडिन्छ । यस सडकले ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू जस्तै वाल्मिकि आश्रम, देवघाट, मुक्तिनाथ धामलाई जोड्न सघाउनुका साथै त्यस भेगका उब्जाउ उपत्यकाहरूलाई यातायात सुविधा पुर्‍याउने छ ।

लक्ष्य: ३ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने ।

- **भुरी गाउँ-तेलपानी-सुर्खेत**
 बर्दिया जिल्लाको भुरी गाँउवाट शुरु भई तेलपानी हुँदै सुर्खेतसम्म पुग्ने यस सडकको अनुमानित लम्वाई ६८ कि.मी. रहेको छ । ६८ कि.मी. सडकमध्ये भुरीगाँउ-तेलपानी खण्डमा २१ कि.मी. माटे स्तरको सडक निर्माण भैसकेको छ ।
 लक्ष्य: ट्रयाक खोल्दै अगाडि वढ्ने र मर्मत संभार चालू राख्ने ।
 - **पर्सा वारा रौतहट गण्डक नहर सडक**
 गण्डक नहरको किनारा हुँदै गौर सम्म जाने यस सडकको ट्रयाक नहर निर्माण संगै खुलि सकेको छ ।
 लक्ष्य: सडक स्तरोन्नति र मर्मत सम्भार ।
 - **ताप्लेजुङ्ग-ओलङ्गचुङ्गगोला सडक**
 ताप्लेजुङ्ग जिल्लाको सदरमुकामवाट तिब्बतको नाका छुने ओलाङ्गचुङ्गगोला जोडने यो सडक उत्तर दक्षिण कोरिडोरको रुपमा विकास गर्ने लक्ष्य रहेको छ ।
 लक्ष्य: विस्तृत सर्भेक्षण सम्पन्न गर्ने तथा ५ कि.मी. नयाँ ट्रयाक खोल्ने ।
 - **चुनवाङ-महत-हुकाम मैकोट-शहरतारा-क्याटो**
 दाङ्ग रोल्पा रुकुम हुँदै चिन सिमासम्म जाने उत्तर दक्षिण यस सडकको करिब २५ कि.मी. लम्बाई ट्रयाक खुलि सकेको छ ।
 लक्ष्य: थप ६ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने र ट्रयाक खुलेको भागमा मर्मत सम्भार गरि यातायात संचालन गर्ने ।
 - **इनरुवा-दुहवी-हात्तीमुडा-तेतरीया-मोतिपुर**
 सुनसरी जिल्लाको सदरमुकाम इनरुवावाट शुरु भई पूर्वाञ्चलको प्रमुख औद्योगिक क्षेत्र दुहवी हुँदै मोरङ्ग जिल्लाको पूर्वी ग्रामीण क्षेत्र हात्तीमुडा र तेतरीय हुँदै मोतिपुर सम्म पुग्ने यस सडकको ट्रयाक पूरै खुलिसकेको छ ।
 लक्ष्य: मर्मत संभार एवं माटे सडकको स्तरोन्नति कार्य ।
 - **छेपेटार-सातदोवाटो-लुइटेल्-पालुडटार-लमजुङ हुलाकी मार्ग**
 गोरखाको छेपेटारबाट सुरु भई लमजुङको धमेली कुवा जोडने यो बाटोको कुल लम्बाई करिब ३५ कि.मी. रहेको छ । पूरै ट्रयाक खुलिसकेको यो बाटोले पृथ्वी लोकमार्गको वैकल्पिक मार्गको रुपमा काम गर्ने देखिन्छ ।
 लक्ष्य: स्ट्रकचर निर्माण तथा ग्राभेल गर्ने कार्य ।
- (२) धरान-चतरा - गाईघाट - कटारी - सिन्धुलीवजार - हेटौडा (४८-४-३१५)
 राष्ट्रिय सडक संजालभित्र चुरे - भावर क्षेत्र समेत समावेश गर्ने गरी निर्माण गरिने चतरा - गाईघाट - कटारी - सिन्धुलीवजार - हेटौडा सडकको कुल लम्बाई करिब ३२५ कि.मी. भएको अनुमान छ ।
 लक्ष्य: २ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने, ग्वाङ्ग खोला पुल निर्माण सम्पन्न गरिने, २० कि.मी. सडक ग्राभेल गरिने, ६ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने र निर्माण भई सकेको सडकलाई मर्मत सम्भार गरिने कार्य ।
- (३) ११ किलो - छेपेटार - भालुस्वारा - वारपाक (४८-४-४०१)
 आंबु खैरेनी - गोरखा सडकको ११ किलोबाट शुरु भई वारपाकसम्म पुग्ने यस सडक ५३ कि.मी. रहेको अनुमान छ । ११ किलोबाट वालुवा ३३ कि.मी. सम्म माटेस्तरमा सडक निर्माण भई यातायात चालू रहेको छ ।
 लक्ष्य: १५ कि.मी.माटे सडक निर्माण गर्ने कार्य ।

(४) शहिद मार्ग (घोराही-नुवागाउं-तिला-घर्तिगाउं-थवाङ्ग-मुसिकोट) (४८-४-४०२)

दाङ्ग जिल्लाको घोराहीबाट शुरु भई रोल्पा जिल्लाको थवाङ्ग हुँदै रुकुम जिल्लाको मुसिकोट पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई २०० कि.मी. रहेको अनुमान छ। ८९ कि.मी. ट्रयाक खुलेकोमा ५० कि.मि ग्रेभेल भएको छ।

लक्ष्य: ट्रयाक निर्माण भएको ८९ कि.मी. ग्रेडिङ्ग मिलाउने, मोड सुधार गरिने ७ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने र दुई खोली र त्रिबेणी पुल निर्माण चालु रहने।

(५) पुष्पलाल लोक मार्ग (मध्य पहाडी लोकमार्ग) (४८-४-४०३)

प्रस्तावित मध्य पहाडी लोकमार्ग पूर्वमा पाँचथर जिल्लाको च्याङ्गथापु, चिया भञ्ज्याङ्ग (नेपाल भारत सिमा) बाट शुरु भई सुदुर पश्चिममा बैतडी जिल्लाको खुलाघाटमा टुङ्गिन्छ। यस लोकमार्गले ५ वटै विकास क्षेत्रका २१ वटा जिल्लालाई जोड्दछ। यस लोकमार्गको हालको लम्बाई करीब १७७४ कि.मी. रहेको र सो मध्ये १०८३ कि.मी. सडक निर्माण सम्पन्न भई यातायात चालु रहेको छ। निर्माण हुन बाँकी सडकको रेखाङ्कन भएको छ।

लक्ष्य: निर्माण हुन बाँकी ६९१ कि.मी. सडक मध्ये ५० कि.मी. ट्रयाक खोल्ने, २० कि.मी. सडक स्तरोन्नति गर्ने र निर्माण सम्पन्न सडकको मर्मत सम्भार गर्ने र १०० कि.मी. सडकको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने कार्य।

(६) उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कर्णाली: जुम्ला-सिमिकोट-हिल्सा, कालीगण्डकी: कुश्मा, फलेवास, सेती वेनी मिर्मी, कोशीवसन्तपुर-खाँदवारी-किमाथाँका) (४८-३/४-४११)

हाल चालु एकमात्र उत्तर दक्षिण सिमा सम्मको सडकमा थप ७ वटा नाका क्रमशः निर्माण गर्दै लगिने कार्यक्रम अनुरूप निम्न दुई सडकहरूमा समेत कार्यक्रम अघि बढाइने छ।

■ कर्णाली: जुम्ला-सिमिकोट-हिल्सा सडकमा जुम्लासम्म ट्रयाक खुलि सकेको छ।

लक्ष्य: कालीकोट-जुम्ला-सिमिकोट तर्फको सडक निर्माण शुरु गरिने छ।

■ कालीगण्डकी: कुश्मा-फलेवास-सेती वेनी-मिर्मी सडकको कुश्मा-मिर्मिको ६५ कि.मी. लम्बाई मध्ये कुश्मा देखि फलेवाससम्म ट्रयाक खुलेको छ।

लक्ष्य: कुश्मा देखि फलेवाससम्मको ट्रयाकको ग्रेड तथा मोड सुधार र स्तरोन्नति गरी फलेवास-मिर्मिको ट्रयाक बनाउने कार्य हुने र जोमसोम कोराला सडकको संभाव्यता अध्ययनको प्रारम्भिक कार्य हुने।

■ कोशी: बसन्तपुर-खाँदवारी-किमाथाँका सडकको खाँदवारीसम्म ट्रयाक खुलि सकेको छ।

लक्ष्य: सवा खोला खाँदवारी खण्डको ग्रेड तथा मोड सुधार गरि स्तरोन्नति गरि यातायात सन्चालन गरिने, ३० कि.मी. सडकको विस्तृत सर्वेक्षण गरिने र २० कि.मी. नयाँ ट्रयाक खोल्ने।

(७) पुल निर्माण कार्यक्रम (४८-४-६५०)

यस कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न सडकहरूमा करिव १३०० वटा पुलहरू निर्माण भैसकेका छन्।

लक्ष्य: ३० वटा पुलहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न हुने र १२५ वटा पुलहरूको निर्माण कार्य चालु रहने।

ड) सडक विभाग र नेपाली सेना मार्फत संचालन भएका मुख्य मुख्य आयोजना/कार्यक्रमहरू

- कर्णाली लोकमार्ग (सुर्खेत - जुम्ला खण्ड) (४८-३/४-२०४)
- वाग्लुङ - वेनी - जोमसोम (४८-४-२७०)
- छिञ्चु - जाजरकोट सडक (४८-४-२७२)

च) नेपाली सेना मार्फत संचालन भएका मुख्य मुख्य आयोजना/कार्यक्रमहरू

- देवस्थल - कनैकाँडा - चौरजहारी - डोल्पा (४८-४-३६४)
- मुसीकोट - वुर्तिवाङ्ग (४८-४-३८६)
- नाग्मा - गमगढी (४८-४-४०४)
- जाजरकोट - दुनै (डोल्पा) (४८-४-४०५)
- वेसीशहर - चामे (४८-४-५७९)
- वैदेशिक Support मा संचालनमा भएका आयोजनाहरू:

(१) जापान सरकारको अनुदान सहयोग

- विश्वेश्वर प्रसाद कोइराला लोकमार्ग (बनेपा-सिन्धुली-बर्दिवास) (४८-३/४-२०२)

लक्ष्य: सिन्धुली - खुर्कोट खण्डमा १० कि.मी. सडक कालोपत्रे गर्ने तथा तेस्रो खण्ड खुर्कोट-नेपालथोक (३२ कि.मी.) सडकमा बाँकी ४ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न गरिने। सिन्धुली-बर्दिवास सडक खण्डको १० कि.मी. स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न गरिने।

- काठमाडौं - भक्तपुर सडक बिस्तार (४८-३/४-४०८)

लक्ष्य: काठमाडौंको कोटेश्वरदेखि भक्तपुरको सूर्य विनायकसम्म ९.१ कि.मी. सडक विस्तार एवं सुदृढीकरण गर्ने कार्य मध्ये तीनकुने देखि मनहरा पुल सम्म २ कि.मी. सडक विस्तार गरिने।

(२) भारत सरकारको ऋण सहयोग

- राप्ती लोकमार्ग (अमिलिया तुल्सीपुर-सल्यान-मुसीकोट कालोपत्रे) (४८-३/४-२०३)

राप्ती राजमार्गको अमिलिया - तुल्सीपुर (३० कि.मी.), तुल्सीपुर - सल्यान (५४ कि.मी.) र सल्यान - मुसिकोट (८६ कि.मी.) खण्डहरू पुरै सडक निर्माण भई यातायात खुलिसकेको छ।

लक्ष्य: तुल्सीपुर - सल्यान खण्डको १५ कि.मी. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति सम्पन्न गरिने। अमिलिया - तुल्सीपुर सडक खण्डको मर्मत संभार र सल्यान मुसीकोट खण्डमा १५ कि.मी. सडक ग्राभेल गर्ने कार्य नेपाल सरकारको बजेटबाट कार्य गर्ने।

- सुर्खेत - रानीमत्ता - दैलेख (स्तरोन्नती) (४८-३/४-२७३) :

सुर्खेत जिल्लाको सदरमुकाम वीरेन्द्रनगरबाट शुरु भई दैलेख जिल्लाको सदरमुकाम जोड्ने यस सडकको कुल लम्बाई ६७ कि.मी. छ।

लक्ष्य: सुर्खेत - रानीमत्ता - सियाकोट ४२ कि.मी. सडकमध्ये १५ कि.मी. कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य।

- साँफेवगर - मार्तडी सडक (४८-३/४-२७७)

अछाम जिल्लाको साँफेवगर देखि वाजुरा जिल्लाको सदरमुकाम मंगलसेनसम्म पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई ५७ कि.मी. छ।

लक्ष्य: १५ कि.मी. सडक कालोपत्रेमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य। निर्माण भैसकेको ४३ कि.मी. ट्रयाकलाई मर्मत संभार र १४ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने कार्य नेपाल सरकारको बजेटबाट गर्ने।

- साँफेवगर - मंगलसेन (कालोपत्रे) (४८-४-२७८)

अछाम जिल्लाको साँफेवगरदेखि अछाम जिल्लाको सदरमुकाम मंगलसेनसम्म पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई ३९ कि.मी. छ ।

लक्ष्य: १५ कि.मी. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने ।

- हिलेपानी - दिक्तेल (४८-३/४-३९३)

हिलेपानी देखि खोटाङ्ग जिल्लाको सदरमुकाम दिक्तेलसम्म (लामीडाँडासम्मको लिङ्क रोड समेत) यस सडकको कुल लम्बाई ९० कि.मी. छ ।

लक्ष्य: १२ कि.मी. सडक स्तरोन्नति कार्य शुरु हुने ।

- सडक स्तरोन्नती (४८-३/४-३९४)

लक्ष्य: मालढुङ्गा-बेनि, बसन्तपुर- म्याङ्गलुङ, साँखु-मेलम्ची, छहरे-टोखा सडकको विस्तृत डिजाईन तयार गर्ने साथै भालुवाङ्ग - प्यूठान सडक र चन्द्रनिगाहपुर - गौर सडकमा ३० कि.मी. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नती गर्ने कार्य ।

- चकचके - लिवाङ्ग सडक (कालोपत्रे) (४८-४-५८२) :

प्यूठान जिल्लाको चकचकेदेखि रोल्पा जिल्लाको सदरमुकाम लिवाङ्ग जोड्ने यस सडकको कुल लम्बाई ६८ कि.मी. छ ।

लक्ष्य: २० कि.मी. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य ।

(३) भारत सरकारको अनुदान सहयोग

- तराई-मधेश हुलाकी सडक (४८-३/४-२९४)

पहिलो चरण अन्तर्गतका तराई राजमार्गहरू, तराईका अन्य सहायक मार्गहरू, त्रिभुवन राजपथ - वीरगञ्ज अमुवा ठोरी सडकका साथै मोरङ्ग, सुनसरी र सप्तरी जिल्लाका विराटनगर केशलिया देवानगंज, विराटचोक घिनाघाट र हनुमान नगर लोहजारा माहुली सडकहरूको स्तरोन्नति कार्य शुरु गरिने । पूर्व देखि पश्चिमसम्म फैलिएर रहेको ७०० कि.मी. हुलाकी राजमार्गहरूको मर्मत तथा सम्भार गरिने ।

(४) चीन सरकारको अनुदान सहयोग

- स्याफ्रुबेसी - रसुवागढी (४८-३/४-३७५)

रसुवा जिल्लाको स्याफ्रुबेसीदेखि रसुवागढीसम्म पुग्ने यस सडकको कुल लम्बाई १५.७ कि.मी. छ ।

लक्ष्य: १२ कि.मी. ट्रायाक खोल्ने र सो सडकमा पर्ने ९ वटा मुख्य पुलहरूको निर्माण कार्य शुरु गरिने ।

(५) विश्व बैंकको ऋण सहयोग

- सडक क्षेत्र विकास योजना (RSDP) (४८-३/४-४०७)

लक्ष्य: खोड्पे - चैनपुर, सुर्खेत - कालिकोट, फुलाघाट - वैतडी - सतवांश - गोकुलेश्वर, सतवांश - त्रिपुरासुन्दरी र तल्लोडुङ्गेश्वर - दैलेख सडकहरूमा जम्मा १०० कि.मी. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने तथा रणनीतिक सडक सञ्जाल (SRN) भित्रको १८० कि.मी. सडकको आवधिक मर्मत गर्ने कार्य ।

(६) एशियाली विकास बैंकको ऋण सहयोग

- सब रिजनल ट्रान्सपोर्ट फ्यासिलिटेशन प्रोजेक्ट (४८-३/४-५५८)

लक्ष्य: विरगंज सुझा वन्दरगाह - परवानीपुर सम्मको सडकमा १० कि.मी. र भैरहवा - परासी - भुमही सडकमा १५ कि.मी. कालोपत्रेमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य । काकरभिट्टामा आई.सि.डी. (Inland Clearance Depot) को निर्माण कार्य ।

(७) एशियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोग

■ रोड कनेक्टिभिटी प्रोजेक्ट (४८-३/४-५५९)

एशियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोगमा संचालित हुने यस आयोजना अन्तर्गत गल्छी - त्रिशुली - स्याप्रुवेशी सडक (८९ कि.मी.), फिदिम - ताप्लेजुङ्ग सडक (८३ कि.मी.) र तामाकोशी - मन्थली - खुर्कोट सडक (५५ कि.मी.) मुख्य सडक (Core Road) को निर्माण/स्तरोन्नति कार्य हुने र ढल्केवार - जनकपुर सडक (२५ कि.मी.), भक्तपुर चाँगु नारायण सडक (६ कि.मी.) कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य प्रारम्भ हुने छ भने सुनकोशी पुल (खुर्कोट) को ठेक्का व्यवस्था भई निर्माण कार्य शुरु हुने ।

छ) आ.ब. ०६५/०६६ मा संचालित भएका सडक विभाग वा निकाय अर्न्तगतका आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरु

सि. नं.	आयोजना/कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानको लागि हाल सम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अब गर्नु पर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवारी निकाय	समाधानमा लाग्ने समयावधि
१	राप्ती लोकमार्ग (तुल्सीपुर-सल्यान कालोपत्रे), सुरवेत- रानीमत्ता-दैलेख (स्तरोत्रति), साँफेवगर-मार्तडी, साँफेवगर-मंगलसेन सडक (कालोपत्रे), ओखलढुङ्गा - हिलेपानी-दिक्तेल, सडक स्तरोत्रति (भालुवाङ्ग-प्युठान र चन्द्रनिगाहपुर-गौर सडक), चकचके-लिवाङ्ग (कालोपत्रे)	EXIM Bankबाट मोविलाईजेशन रकम ढिला प्राप्त भएको र वन्द तथा हडताल ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-
२	कर्णाली लोकमार्ग (सुरवेत-जुम्ला खण्ड)	कालीकोट हुम्ला सडक योजना २०६५ को पुषमा मात्र स्थापना भएकोले निर्माण कार्य शुरु गर्न नै ढिला भएको ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-
३	महाकाली लोकमार्ग (दार्चुला-टिंकर खण्ड)	सदरमुकाम खलङ्गामा घर जग्गाको मुआब्जा वितरण पछि खलङ्गा वजारवाट कार्य शुरु गर्न सकिने । दार्चुला टिंकर सडक खण्डको प्रवेशमार्ग सम्म जाने सडक नभएकोले उपकरण लैजान नसकिएकोले निर्माण कार्य ढिलो भएको ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-
४	सडक क्षेत्र बिकास आयोजना	६ वटा ठेक्कामा पुनः बोलपत्र आव्हान गर्नु परेकोले निर्माण कार्य ढिलो भएको ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-

सि. नं.	आयोजना/कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानको लागि हाल सम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अव गर्नु पर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवारी निकाय	समाधानमा लाग्ने समयावधि
५	काठमाडौं उपत्यका सडक बिस्तार आयोजना	लोड सेडीङको कारण मेसिन तथा प्लाण्ट नियमित संचालनमा अवरोध भएको ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-
६	विभिन्न सडक मर्मत तथा निर्माण सुधार (आकस्मिक)	मर्मत संभार कार्यमा शुरु वजेट व्यवस्था अपुग, रकमान्तर प्रकृया बाट वजेट ब्यबस्था गर्दा मर्मत संभार कार्य गर्ने समयावधि कम भएको ।	थप कार्यको लक्ष्य अनुसार प्रगति कम भएको ।	-	-	-	-
७	सडक संजाल विकास आयोजना - चौथो सडक सुधार	कोशी तटवन्द भत्किएपछि आएको वाढीले लौकही भन्टावारी सडक खण्ड अवरुद्ध भई यातायात आवतजावत ६ महिना सम्म वन्द भएकोले योजनाहरुको कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष असर पुगेको । वन्द तथा हडतालको कारण निर्माण कार्यमा वाधा परेको ।	अपेक्षित प्रगति नभएको ।	-	-	-	-

ज) उल्लेखनिय उपलब्धी भएका सडकहरु

- पुष्पलाल लोकमार्ग (मध्य पहाडी लोकमार्ग) अन्तर्गत दैलेख-जाजरकोट खण्डमा २४ कि.मी., घुर्मी (उदयपुर) — खुर्कोट खण्डमा ३० कि.मी. र चियाभञ्ज्याङ-सक्रान्ति खण्डमा २६ कि.मी. गरी जम्मा ८० कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य सम्पन्न ।
- वैतडी—सतवाँर—गोकुलेश्वर, सुरवेत—कालिकोट, खोड्पे—बन्नाङ्ग, तल्लो ढुङ्गेश्वर—सियाकोट—दैलेख सडकमा १८ वटा ठेक्का ब्यवस्था भई वैतडी—सतवाँर—गोकुलेश्वर सडकमा २७ कि.मी., सुरवेत—कालिकोट सडकमा १५ कि.मी., तल्लो ढुङ्गेश्वर—सियाकोट—दैलेख सडकमा १० कि.मी. र खोड्पे—बन्नाङ्गमा ३ कि.मी. गरी जम्मा ५५ कि.मी. First Coat Ottaseal कार्य सम्पन्न ।
- शहीद मार्गमा (तिला-घर्तिगाउँ-थवाङ-रुकुमकोट) ५.३ कि.मी. ट्रयाक, ५०० मी. सडक चौडा गर्ने कार्य र ३२ वटा कलभर्ट निर्माण कार्य भएको ।
- चकचके-लिवाङ्ग सडकमा १८ कि.मी. Ottaseal २४ कि.मी. पक्की नाली निर्माण कार्य भएको ।
- पथलैया—बीरगञ्ज सुञ्चा वन्दरगाहसम्मको औद्योगिक कोरिडोरमा १०.३ कि.मी. माटे स्तरमा सडक निर्माण कार्य भएको मध्ये १०.३ कि.मी. क्यापिङ्ग लेयर निर्माण, ८.८ कि.मी. सववेश, ८.८ कि.मी. वेशकोर्श र २ कि.मी. DBST को कार्य सम्पन्न । ५२ वटा कलभर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न र शिरशिया नदीमा पुलको ३ वटा जग निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।
- भैरहवा-सुनौली-परासी सडक खण्डमा १९ कि.मी. माटे स्तरमा सडक निर्माण कार्य भएको मध्ये १६ कि.मी. मा सववेश राख्ने कार्य सम्पन्न र २ कि.मी. वेशकोर्श राख्ने कार्य सम्पन्न । ९० वटा कलभर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।
- चुरे क्षेत्रको धरान—चतरा—गाईघाट—सिन्धुली-हेटौँडा सडकमा १.५ कि.मी. सडक कालोपत्रे, २२ कि.मी. ग्राभेल सडक निर्माण, ३१ कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य, २२ वटा कलभर्ट, ३.५ कि.मी. पक्की नाली निर्माण १७ कि.मी. सडकको मोड तथा ग्रेड सुधार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।
- स्यापुवेसी—रसुवागढीको करीव १५.७ किलोमिटर सडक निर्माण कार्य चालु रहेको । रशुवागढी तर्फबाट ७.५ कि.मी. र स्याफुवेसी तर्फबाट ४.२ कि.मी. गरी जम्मा ११.७ कि.मी. ट्रयाक खुलेको ।
- काठमाडौँ — भक्तपुर सडक चौडा गर्ने कार्यमा ३ कि.मी. सवग्रेड तयार गर्ने कार्य सम्पन्न र निर्माण कार्य चालु रहेको । २ कि.मी. सववेश र २ कि.मी. वेशको कार्य सम्पन्न । मनहरा हनुमन्ते पुलको सुपरस्ट्रक्चर निर्माण कार्य चालु रहेको छ ।
- २७ वटा पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

२) विभाग/निकायसंग सम्बन्धित आ.ब.२०६५/६६ वजेट बक्तब्यको प्रकरणको प्रगति विवरण

बजेट वक्तब्यको बुदा नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
१०७	पूर्वमा पाँचथर जिल्लाको चियाभञ्ज्याङदेखि पश्चिममा वैतडी जिल्लाको खुलाघाट जोड्ने करीव १ हजार ७ सय किलोमिटरको निर्माणाधीन मध्यपहाडी लोकमार्गको नामाकरण पुष्पलाल लोकमार्ग गरी निर्माण हुन बाँकी करीव ६ सय ५० किलोमिटर सडकको निर्माण कार्य तीन वर्षभित्रमा सम्पन्न गरिनेछ । चालु वर्ष जाजरकोट—दैलेख खण्ड, घुर्मी (उदयपुर)—खुर्कोट खण्ड र च्याङथापु (पाँचथर)—गोपेटार (इलाम) खण्डको करीव १ सय ८० किलोमिटर सडक निर्माण सम्पन्न गरिनेछ र बाँकी ४ सय ७० किलोमिटर सडकको निर्माण कार्य यसै वर्षभित्र प्रारम्भ गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक विभाग	पुष्पलाल लोकमार्ग (मध्य पहाडी लोकमार्ग) : <ul style="list-style-type: none"> दैलेख -जाजरकोट खण्डमा २४ कि.मी., घुर्मी (उदयपुर)—खुर्कोट खण्डमा ३० कि.मी. र चियाभञ्ज्याङ-सक्रान्ति खण्डमा २६ कि.मी. गरी जम्मा ८० कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य सम्पन्न । निर्माण हुन बाँकी सडकको पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न । विस्तृत सर्भेक्षण कार्य ३५० कि.मी. फिल्ड सर्भे कार्य सम्पन्न । २७५ कि.मी. सडकको सर्भे डिजाईन कार्यको ड्राफ्ट रिपोर्ट प्राप्त । वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको लागि परामर्शदाताहरु नियुक्त भई कार्य प्रारम्भ भएको । बहुवर्षिय ठेक्का अन्तर्गत चौथो चरणको ठेक्का व्यवस्थापनको कार्य भएको । निर्माण कार्य चालु ।
१०९	अरै पनि ६ वटा जिल्ला सदरमुकामसम्म मोटर बाटो नपुगेकाले ती जिल्लाहरु आर्थिक सामाजिक रुपमा निकै पछाडि परेका छन् । दुई वर्षभित्रमा सबै जिल्लामा मोटरवाटो पुऱ्याउने संकल्पका साथ सडक निर्माण कार्य तीब्र पारिनेछ । सोलुखुम्बु, बाजुरा र मनाङ्ग जिल्ला सदरमुकामहरुमा चालुआर्थिक वर्ष भित्रै मोटर बाटो पुऱ्याइनेछ । हुम्लाको निर्माणाधीन सडकलाई निरन्तरता दिइनेछ । डोल्पा र मुगु जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडकको निर्माण चालु रहनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक विभाग, नेपाली सेना	<ul style="list-style-type: none"> मनाङ्ग, डोल्पा र मुगु जिल्ला सदरमुकामहरुमा पुऱ्याउने सडक निर्माण कार्य नेपाली सेना मार्फत कार्य चालु रहेको । साँफेवगर-मार्तडी सडकको कि.मी. ४३ सम्म ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको । शुरु ३० कि.मी. सडक खण्डमा स्तरोन्नति कार्य गर्न १५ कि.मी. कन्स्ट्रक्सन सर्भे भई २ कि.मी. सडक ग्रेड तथा मोड सुधार कार्य भएको । कि.मी. ४३ देखि ५७ सम्मको खण्डमा ७ कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य सम्पन्न । निर्माण कार्य चालु । सोलुखुम्बुको सडक निर्माण कार्य सडक विभागको कार्यक्रम भित्र नपरेको । उक्त कार्य स्थानीय बिकास मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित रहेकोछ । हुम्ला जिल्लालाई सडक संग जोड्ने जुम्ला/कालीकोट तर्फबाट (कर्णाली करीडोर) सडक निर्माण कार्य गर्नको लागि कालीकोट - जुम्ला - हुम्ला योजना कार्यालय स्थापना भएको । कर्णाली लोकमार्ग अन्तर्गत कर्णाली करीडोर सडकमा ०.५ कि.मी. ट्रयाक निर्माण, ९९५ घ. मी. ग्यावियन टेवा परवाल निर्माण भएको ।

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
१११	महाकाली, कर्णाली, कालिगण्डकी र कोशी लोकमार्गहरुलाई उत्तर-दक्षिण लोकमार्गको रूपमा निर्माण विस्तार गर्न रु. १२ करोड ५० लाख छुट्याएको छु । केचना-इलाम-फिदिम-ताप्लेजुङ्ग-ओलाङ्चुङ्गगोला मार्गलाई मेची लोकमार्गको रूपमा र टिकापुर-बेनी-लोडे-साफेवगर-खप्तड-चैनपुर-उरैलेक-ताक्लाकोट मार्गलाई सेती लोकमार्गका रूपमा विस्तृत सर्वे डिजाइन गरिनेछ । साथै हुलाकी सडक अन्तर्गत भरतपुर-ठोरी बैकल्पिक मार्गको सर्भे र डिजाइनको कार्य यसै वर्ष सम्पन्न गरी निर्माण गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	<ul style="list-style-type: none"> ▪ हुम्ला जिल्लालाई सडक संग जोड्न हिल्सा तर्फबाटको निर्माण कार्य स्थानीय बिकास मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित रहेकोछ । ▪ महाकाली लोकमार्गको दार्चुला टिङ्कर सडक खण्डको शुरु ३ कि.मी. भित्र ट्याक खोल्ने कार्य भईरहेको । सदरमुकाम खलङ्गामा घर जग्गाको मुआब्जा वितरण पछि खलङ्गा वजारवाट कार्य शुरु गर्न सकिने र मेशिन उपकरण लान असजिलो भई लक्ष्य अनुसार चालु आ.ब. मा कार्य हुन नसकेको । ▪ कर्णाली लोकमार्ग अन्तर्गत कर्णाली करीडोर सडकमा ०.५ कि.मी. ट्याक निर्माण, ९९५ घ. मी. ग्यावियन टेवा परवाल निर्माण भएको । ▪ कालिगण्डकी लोकमार्ग अन्तर्गत कुशमा - फलेवास - सेती वेनी - मिर्मि सडक खण्डमा १४ कि.मी. ट्याक निर्माण, ७.५ कि.मी. सडक ग्रेड तथा मोड सुधार, १ कि.मी. पक्की नाली निर्माण र ०.५ कि.मी. ग्राभेल गर्ने कार्य सम्पन्न । जोमशोम कोरल्ला सडक खण्डको २८.५ कि.मी. सडकको विस्तृत सर्भेक्षण डिजाईन कार्यको ड्राफ्ट रिपोर्ट प्राप्त । ▪ कोशी लोकमार्ग अन्तर्गत बसन्तपुर-खाँदवारी-किमाथाङका सडक खण्डमा ०.९ कि.मी. ड्रेन, २० कि.मी. ग्राभेल गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । खाँदवारी किमाथाङ्का सडक खण्डको २२.५ कि.मी. सडकको विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन कार्य सम्पन्न । ▪ सेती लोकमार्ग (टिकापुर-बेनी-लोडे-साफेवगर-खप्तड-चैनपुर-उरैलेक-ताक्लाकोट मार्ग) को सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न । ▪ हुलाकी सडक अन्तर्गत भरतपुर-ठोरी बैकल्पिक मार्गको सर्भे र डिजाइनको कार्य भारतिय अनुदान सहयोग अन्तर्गत गरिने र क्रमशः निर्माण कार्य शुरु गरिनेछ ।
११२	तराई सडक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत प्रथम चरणमा झापा, मोरङ्ग, सुनसरी, सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, चितवन, नवलपरासी, रुपन्देही, कपिलवस्तु, दाङ्ग, बाँके, वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर जिल्लाहरुमा ३१ वटा उत्तर दक्षिण र १७ वटा हुलाकी सडकको स्तरोन्नति गरिनेछ । यो वर्ष ६	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	तराई सडक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत प्रथम चरणमा परेका ६५० कि.मी. सडकहरुको निर्माण कार्य गर्न नेपाल सरकार तथा भारत सरकार बीच हुने Draft MOU मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भईसकेको र भारत सरकारबाट सहमती हुन बाँकी रहेको छ । प्रथम चरणमा परेका सडकहरु मध्ये १६ वटा सडकहरुको IEE कार्य भईरहेकोमा १६ वटाकै ड्राफ्ट रिपोर्ट प्राप्त भएको र ४ वटा सडकको स्विकृतको लागि अन्तिम चरणमा । दोश्रो चरणमा परेका

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
	सय ५० किलोमिटर सडकको स्तरोन्नति गरिने र दोस्रो चरणमा परेको ५ सय १५ किलोमिटर सडकको डिजाइन सम्पन्न गरी यसै वर्ष निर्माण शुरु गरिनेछ ।		सडकहरु मध्ये १८ वटा सडकहरुको IEE कार्य गर्न परामर्शदाताहरु नियुक्ति भई कार्य प्रारम्भ भएको ।
११३	वैतडी—सतवाँरु—गोकुलेधर, सुर्खेत—कालिकोट, खोडपे—बझाङ तल्लो ढुङ्गेधर—सियाकोट—दैलेख, सुनकोशी—ओखलढुङ्गा सडकको स्तरोन्नति कार्य शुरु गरिनेछ । जनकपुर—ढल्केवर, गल्छी—त्रिशुली—स्याप्रुवेसी, तामाकोशी—मन्थली—खुर्कोट, फिदिम—ताप्लेजुङ्ग, भैरहवा—तौलिहवा, चांगुनारायण—भक्तपुर सडकको स्तरोन्नति गरिने छ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक विभाग	<ul style="list-style-type: none"> ▪ वैतडी—सतवाँरु—गोकुलेधर, सुर्खेत—कालिकोट, खोडपे—बझाङ, तल्लो ढुङ्गेधर—सियाकोट—दैलेख सडकमा १८ वटा ठेक्का ब्यवस्था भई वैतडी—सतवाँरु—गोकुलेधर सडकमा २७ कि.मी., सुर्खेत—कालिकोट सडकमा १५ कि.मी., तल्लो ढुङ्गेधर—सियाकोट—दैलेख सडकमा १० कि.मी. र खोडपे—बझाङमा ३ कि.मी. गरी जम्मा ५५ कि.मी. First Coat Ottaseal कार्य सम्पन्न । ▪ सुनकोशी (हर्कपुर)—ओखलढुङ्गा सडकको स्तरोन्नति कार्य सडक विभागको यस वर्षको कार्यक्रम भित्र नपरेको । कनेक्टीभिटी कार्यक्रम अन्तर्गत फिजिबिलिटी स्टडी सम्पन्न भएको । ▪ जनकपुर—ढल्केवर सडकमा १५ कि.मी. सवग्रेड र ४ कि.मी. सववेश तयार भएको । ८ वटा कलभर्ट निर्माण भएको र १.२ कि.मी. पक्की नाली निर्माण भएको । स्तरोन्नति कार्य चालु रहेको । ▪ गल्छी—त्रिशुली—स्याप्रुवेसी सडक खण्डको स्तरोन्नति कार्य चालु रहेको । मुआब्जा वितरण कार्य ६० प्रतिशत सम्पन्न भएको । प्रयोगशाला स्थापना भएको छ । ▪ गल्छी—त्रिशुली—स्याप्रुवेसी सडक खण्डको स्तरोन्नति कार्य चालु रहेको । मुआब्जा वितरण कार्य ६० प्रतिशत सम्पन्न भएको । प्रयोगशाला स्थापना भएको छ । ▪ तामाकोशी—मन्थली—खुर्कोट सडक स्तरोन्नति कार्य चालु रहेको । मुआब्जा वितरण कार्य ७० प्रतिशत सम्पन्न भएको । प्रयोगशाला स्थापना भएको छ । ▪ फिदिम—ताप्लेजुङ्ग सडक स्तरोन्नति कार्यको ज्याईन्ट सर्भे कार्य चालु रहेको । ▪ भैरहवा—तौलिहवा सडकको सर्भे डिजाइन कार्य सम्पन्न भई निर्माण कार्यको लागि वोलपत्र मूल्याङ्कन कार्य भईरहेको ।

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
			<ul style="list-style-type: none"> चांगुनारायण—भक्तपुर सडकको स्तरोन्नति कार्य चालु रहेको । मुआब्जा वितरण कार्य ४० प्रतिशत सम्पन्न भएको ।
११४	हेटौडा —काठमाडौं उपत्यका जोड्ने बैकल्पिक मार्गकारुपमा लामो समयदेखि निर्माणाधीन रहेको कान्ति लोकपथको स्तरोन्नति गरिने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	कान्ति लोकपथको १२ कि.मी. सडक चौडा गर्ने कार्य सम्पन्न, ३ कि.मी. सडक ग्राभेल कार्य सम्पन्न र ०.६ कि.मी. ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न ।
११५	शहीद मार्ग (तिला-घर्तिगाउँ-थवाङ-रुकुमकोट) निर्माण गरिने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	शहीद मार्गमा (तिला-घर्तिगाउँ-थवाङ-रुकुमकोट) ५.३ कि.मी. ट्रयाक, ५०० मी. सडक चौडा गर्ने कार्य र ३२ वटा कलभर्ट निर्माण कार्य भएको । चक्रे खोला पुलको सानातिमा काम बाहेक निर्माण कार्य सम्पन्न ।
११६	वेनीघाट-आरुघाट-लार्के सडक निर्माण प्रारम्भ गरिने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	वेनीघाट-आरुघाट-लार्के सडकमा ५.५ कि.मी. ट्रयाक निर्माण, ७ वटा ह्युम पाईप निर्माण कार्य सम्पन्न, ३६६ घ.मी. गेवियन र १९८२ घ. मी. मेशिनरी पर्वाल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।
११७	चन्द्रनिगाहापुर—गौर, भालुवाङ्ग—प्यूठान, चकचके-लिवाङ्ग, साफेवगर-मार्तडी, साफेवगर—मंगलसेन, सुर्खेत-सियाकोट, अमिलिया—तुल्सीपुर—सल्यान, वसन्तपुर—तेह्रथुम (म्याङ्गलुङ्ग) र मालढुंगा—वेनी सडकको स्तरोन्नति कार्य पनि यसै वर्ष शुरु गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	<ul style="list-style-type: none"> चन्द्रनिगाहापुर—गौर सडकमा ४२ कि.मी. खण्डमा Scarification भएको । २ कि.मी. सववेशको कार्य सम्पन्न । २ कि.मी. माटेस्तरमा सडक चौडा र २० वटा कलभर्ट extension को कार्य भएको । १५००० घ. मी. सववेश : Material Collection कार्य सम्पन्न । भालुवाङ्ग—प्यूठान सडकमा १५ कि.मी. सववेश, १८ कि.मी. पक्की नाली निर्माण भएको । चकचके-लिवाङ्ग सडकमा १८ कि.मी. इततबकभब १ कि.मी., २४ कि.मी. पक्की नाली निर्माण कार्य भएको । साफेवगर—मंगलसेन सडकमा १७ कि.मी. ग्रेड तथा मोड सुधार, ५ कि.मी. ग्राभेल, ३ कि.मी. पक्की नाली र ६ वटा कलभर्ट निर्माण भएको । सुर्खेत-सियाकोट सडकमा ३.३ कि.मी. पक्की नाली र १७ कि.मी. ग्रेड तथा मोड सुधार कार्य सम्पन्न । तुल्सीपुर—सल्यान सडकमा १०.५ कि.मी. पक्की नाली, ६ वटा कलभर्ट, ५ कि.मी. सवग्रेड तयार, ३ कि.मी. सववेश, २१ कि.मी. ग्रेड तथा मोड सुधार र १३००० घ. मी. Crusher run material तयार भएको ।

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
११८	पथलैया—बीरगञ्ज सुर्खा वन्दरगाहसम्मको औद्योगिक कोरिडोर र सुनौली परासी सडक खण्डको निर्माण कार्य समेतको निरन्तरताका दिइने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	<ul style="list-style-type: none"> पथलैया—बीरगञ्ज सुर्खा वन्दरगाहसम्मको औद्योगिक कोरिडोरमा १०.३ कि.मी. माटे स्तरमा सडक निर्माण कार्य भएको मध्ये १०.३ कि.मी. क्यापिङ्ग लेयर निर्माण, ८.८ कि.मी. सववेस, ८.८ कि.मी. वेशकोर्श र २ कि.मी. DBST को कार्य सम्पन्न । ५२ वटा कलभर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न र शिरशिया नदीमा पुलको ३ वटा जग निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । भैरहवा-सुनौली-परासी सडक खण्डमा १९ कि.मी. माटे स्तरमा सडक निर्माण कार्य भएको मध्ये १६ कि.मी. मा सववेश राख्ने कार्य सम्पन्न र २ कि.मी. वेशकोर्श राख्ने कार्य सम्पन्न । ९० वटा कलभर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।
११९	चुरे क्षेत्रको धरान—चतरा—गाईघाट—सिन्धुली-हेटौंडा सडकको ट्रयाक नखुलेको करीव ४० किलोमिटर बाटो ट्रयाक खोल्ने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	चुरे क्षेत्रको धरान—चतरा—गाईघाट—सिन्धुली-हेटौंडा सडकमा १.५ कि.मी. सडक कालोपत्रे, २२ कि.मी. ग्राभेल सडक निर्माण, ३१ कि.मी. ट्रयाक निर्माण कार्य, २२ वटा कलभर्ट, ३.५ कि.मी. पक्की नाली निर्माण १७ कि.मी. सडकको मोड तथा ग्रेड सुधार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । ग्वाङ्गखोला पुलको (४० मी. : Multicell box culvert) सानातिना काम वाहेक निर्माण कार्य सम्पन्न (९८ ५ कार्य सम्पन्न । बहुवर्षिय ठेक्का अन्तर्गत चौथो चरणको ठेक्का व्यवस्थापनको कार्य भएको । निर्माण कार्य चालु ।
१२०	स्याप्रुवेसी—रसुवागढीको करीव १६ किलोमिटर सडक र उक्त सडकमा पर्ने ८ वटा पुल निर्माणको कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	स्याप्रुवेसी—रसुवागढीको करीव १५.७ किलोमिटर सडक निर्माण कार्य चालु रहेको । रशुवागढी तर्फबाट ७.५ कि.मी. र स्याप्रुवेसी तर्फबाट ४.२ कि.मी. गरी जम्मा ११.७ कि.मी. ट्रयाक खुलेको ।
१२१	काठमाडौं — भक्तपुर सडक साँघुरो भई अहिलेको सवारी साधनको चाप धान्न नसक्ने अवस्थामा पुगेकोले सडकलाई विस्तार गरी ६ लेनको बनाउने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	काठमाडौं — भक्तपुर सडक चौडा गर्ने कार्यमा ३ कि.मी. सवग्रेड तयार गर्ने कार्य सम्पन्न र निर्माण कार्य चालु रहेको । २ कि.मी. सववेश र २ कि.मी. वेशको कार्य सम्पन्न । मनहरा हनुमन्ते पुलको सुपरस्ट्रक्चर निर्माण कार्य चालु रहेको छ ।
१२२	उपत्यका भित्रको अत्यधिक सवारी चाप हुने स्थानहरुमा यातायात व्यवस्थालाई सुव्यवस्थित गर्न सोल्टीमोड—कलंकी—नागढुंगा सडक चौडा गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । कलंकी वाईपास र चावहिलचोक वाईपासको लागि चक्रपथ (गल्फ	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	<ul style="list-style-type: none"> सोल्तीमोड—कलंकी—नागढुंगा सडक चौडा गर्ने कार्य र कलंकी चोकको सुधारको कार्य चालु रहेको । सोल्तीमोड—कलंकी खण्डमा सडक पेटी १.२५ कि.मी. निर्माण भएको । कलंकी चोक - नागढुंगा खण्डमा ४२० मि. Asphalt र सडक पेटी को कार्य, कलंकी चोक - वल्खु खण्डमा ३०० मि. Asphalt को कार्य, २ वटा वसवे र कलंकी चोक - सीतापाईला खण्डमा ३००

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
	कोर्स) — बागमती सडक निर्माण गरिनेछ । वागमती करिडोर, धोवीखोला करिडोर र विष्णुमती करिडोर सडक कालोपत्रे गरिनेछ । काठमाडौं उपत्यकाको सवारी चापलाई तत्कालै व्यवस्थित गर्ने क्रममा चालू आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकदेखि नै कोटेश्वर र कलकी चोकको सुधारको कार्य थालिनेछ ।		<p>मि. Asphalt को कार्य, २ वटा वसवे निर्माण सम्पन्न भएको । कलकी चोक - सीतापाईला खण्डको ३०० मी. खण्ड भन्दा अगाडीको खण्डमा सडक विस्तार भई ३०० मी. सर्भिस ट्रयाक र सडकमा सववेशको कार्य सम्पन्न । वेशकोर्षा १०० मिटर विछ्याउने कार्य सम्पन्न । कलकी चोक - वल्लु खण्डको ३०० मी. खण्ड भन्दा अगाडीको खण्डमा ७० मिटर टेवा पर्खाल निर्माण भएको । कलकी चोक - नागढुंगा खण्डको कि.मी. ०१७७४२० देखि कि.मी. ०१७७४५५ सम्म सडक विस्तार कार्य भैरहेको र सो भन्दा अगाडी कि.मी. २१७७००० सम्म सडक विस्तारको लागि बहुवर्षिय ठेक्का ब्यवस्था भएको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ वागमती करिडोरमा ३.८ कि.मी. सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । ▪ धोवीखोला कोरिडोरको मैतिदेवी देखि रातो पुल सम्मको १.१ कि.मी. सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।
१२३	सबै पक्की सडकहरु मर्मत सम्भारका लागि रु. ८६ करोड ४५ लाख विनियोजन गरेको छु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	सडकहरु मर्मत सम्भारका लागि विनियोजित रकम न्यून छ । साधारण मर्मत/संभार र आकस्मिक मर्मत कार्य गरी रणनीतिक सडक सञ्जालमा यातायात चालु रहेको छ । कम रकम विनियोजन भएको कारणबाट साधारण मर्मत संभार र आंशीक रुपमा पटके मर्मत संभार मात्र भएको, आवश्यक मात्रामा आवधिक र विशेष मर्मत संभार गर्न नसकिएकोले सडक सम्पति सुरक्षण (Road Asset Preservation) गर्ने र यातायात लाई प्रभावकारी बनाउने कार्यमा बाधा पुग्न गएको ।
१२४	चालु आर्थिक वर्षमा प्रमुख लोकमार्गहरु र सहायक मार्गहरुमा पर्ने ३० वटा निर्माणाधीन पुलहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ र निर्माणाधीन ११८ वटा पुलहरुको निर्माण कार्य जारी राखिनेछ । तमोर, अरुण, दुधकोशी, त्रिशुली, काली गण्डकी लगायतका केही प्रमुख पुलहरुको डिजाईन तथा निर्माण शुरु गरिनेछ । मेची पुल, राजापुर पुल र कोशीको चतराघाटमा पुल निर्माणको डिजाइन गरी कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	प्रमुख राजमार्गहरु र सहायक मार्गहरुमा पर्ने पुलहरुको निर्माण कार्य चालु रहेको छ । २७ वटा पुलहरु (१. वागमती पुल, चोभार २. विष्णुमती पुल, टेकु ३. काठे खोला पुल, वाग्लुङ ४. लमाया पुल, पर्वत ५. राप्ती खोला पुल, नेपालगन्ज ६. तुप्चे सलारखु पुल, नुवाकोट ७. मर्था नदीपुल, कपिलवस्तु ८. रामचन्द्रे खोला पुल, झापा ९. गोदावरी पुल, वाल्कोट, भक्तपुर १०. विष्णुमती पुल टोखा सरस्वती, काठमाडौं, ११. टिमाई नदी पुल, झापा १२. कठजू र पुल, रामेछाप १३. नौराँ गया पुल, पर्सा १४. अमिला नाला पुल, बाँके १५. इत्राम खोला - सुरवेत बजार, सुरवेत १६. गोछेखोला पुल (मेहेलकुना वडाखोली सडक), सुरवेत १७. खोर्के खोला - सुरवेत बजार, सुरवेत १८. द्वारी खोला पुल, डोटी १९. कुलरिया नदी पुल,

बजेट वक्तव्यको बुदां नं.	नीति तथा कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय	२०६६ आषाढ मसान्त सम्मको प्रगति विवरण
			दुर्गौली मनुवा, कैलाली २०. चक्रे खोला पुल, रोल्पा, २१. त्रिवेणी खोला पुल, रोल्पा, २२. अंकुशे खोला पुल, महोत्तरी, २३. कान्तवा पुल, महोत्तरी, २४. रामागाड पुल, दैलेख २५. ढिकगाड पुल, वैतडी) २६. भवानीपुर पश्चिम खोला पुल, रुपन्देही २७. ग्वाङ्गरखोला पुल) को निर्माण कार्य सम्पन्न । तमोर, दुधकोशी, त्रिशुली, काली गण्डकीको पुल डिजाईन एवं निर्माण कार्यको ठेक्का सम्झौता भई कार्य प्रारम्भ भएको । अरुण खोला पुलको कार्यक्रम म् ७३म् बाट हुने । राजापुर पुलको सर्भे डिजाईन कार्य सम्पन्न । कोशीको चतराघाट पुलको लागि सप्तकोशीमा सर्भेक्षण कार्य भएको ।
१२५	सदरमुकाम छुने सडक निर्माण भइसकेको तर पुल नभएको कारणबाट यातायात संचालन हुन नसकेको परिप्रे ७३यमा त्यस्ता नदीहरुमा पुल निर्माण गर्न समय लाग्ने भएकोले तत्काल यातायात सुचारु गर्न बेलि ब्रिज जडान गरिने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग	सदरमुकाम छुने सडकमा पर्ने नदीहरुमा पुल नभएको कारणबाट यातायात संचालन हुन नसकेको ठाउँमा बेलि ब्रिज जडान गरी तत्काल यातायात सुचारु गर्न चालु आ.ब. मा छुट्टै वजेट ब्यबस्था नभएकोमा कार्यक्रम संशोधन गरी ब् लेलीबि र्ज खरिदको ठेक्का ब्यवस्था भई कार्य प्रारम्भ भएको । सदरमुकामतर्फ जाने वाटोमा परेका ५६ वटा आर. सि. र स्टिल पुलहरुको निर्माण चालु रहेकोमा ८ वटा पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न ।

ज) वैदेशिक सहयोगमा संचालित मुख्य कार्यक्रमहरु/आयोजनाहरु

सि.नं.	दातृसंस्थाको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाको मुख्य मुख्य संरचनाहरुको विवरण	आयोजना सुरु मिति	आयोजना सम्पन्न हुने मिति	आयोजनाको लागत (रु. हजारमा)	आयोजनाको स्थान	कैफियत
१	जापान सरकारको अनुदान सहयोग	विश्वेश्वर प्रसाद कोइराला लोकमार्ग (बनेपा-सिन्धुली-बर्दिवास)	१६० कि.मी. कालोपत्रे सडक निर्माण हुने ।	आ.ब. २०५२/०५३	आ.ब. २०७१/०७२	ने.रु. १३,६४,००,००	काभ्रे, सिन्धुली, महोत्तरी, धनुषा जिल्लाहरु	
		काठमाडौं - भक्तपुर सडक बिस्तार	९.१ कि.मी. कालोपत्रे सडक सुदृढिकरण एवं विस्तार तथा मनहरा र हनुमन्ते खोलामा पुल निर्माण हुने ।	आ.ब. २०६४/०६५	आ.ब. २०६७/०६८	ने.रु. १,९६,००,००	काठमाडौं र भक्तपुर जिल्ला	
२	विश्व बैंकको ऋण सहयोग	सडक क्षेत्र विकास योजना (RSDP)	४ वटा सडकको २७९.४२ कि.मी. Sealed Gravel स्तरमा स्तरोन्नति र ४५० कि.मी. सडक आवधिक मर्मत कार्य हुने ।	आ.ब. २०६४/६५	आ.ब. २०६८/०६९	\$ 50 million	विभिन्न जिल्लाहरु	
३	एशियाली विकास बैंकको ऋण सहयोग	सव-रिजनल ट्रान्स्पोर्ट फ्यासिलिटेशन प्रोजेक्ट (STFP)	भैरहवा-भुमही-परासी सडक योजना, विरगञ्ज-जितपुर सडक योजना, काकडभिट्टा ICD योजना	आ.ब. २०६२/६३	आ.ब. २०६६/६७	२,२२,७९,३२	विभिन्न जिल्लाहरु	
		सडक सञ्जाल विकास आयोजना (RNDP)	वेलबारी-चौहरवा सडक योजना, विराटनगर-रंगेली-उर्लाबारी-वरडग I सडक योजना, दमक-गौरीगज सडक योजना, पौवा-फिदिम सडक योजना, हिले-बसन्तपुर-मुढे सुडक योजना, मुढे-खाँदवारी सडक योजना, दोलालघाट-चौतारा सडक योजना, पिलुवा खोला पुल योजना ।	आ.ब.	आ.ब. २०६५/६६	५,१६,२१,०८	विभिन्न जिल्लाहरु	

सि.नं.	दातृसंस्थाको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाको मुख्य मुख्य संरचनाहरूको विवरण	आयोजना सुरु मिति	आयोजना सम्पन्न हुने मिति	आयोजनाको लागत (रु. हजारमा)	आयोजनाको स्थान	कैफियत
४	एशियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोग	रोड कनेक्टीभिटी सेक्टर १ प्रोजेक्ट (RCSP)	गल्छी-त्रिशुली-स्याफ्रुबेशी सडक योजना, तामाकोशी-मन्थली-खुर्कोट सडक योजना, फिदिम-ताप्लेजुङ्ग सडक योजना, भक्तपुर-चाँगुनारायण सडक योजना, ढल्केवार-जनकपुर सडक योजना, भैरहवा-तौलिहवा सडक योजना र सुनकोशी पुल योजना	आ.ब. २०६५/६६	आ.ब. २०६९/७०	६,२३,००,००	विभिन्न जिल्लाहरू	
५	भारत सरकारको अनुदान सहयोग	तराई सडकहरू (स्तरोन्नती)	१४४४ कि.मी. सडक कालोपत्रेमा स्तरोन्नति हुने ।	आ.ब. ०६३/६४	आ.ब. ०६८/६९	८,४३,२७,००	तराईका विभिन्न जिल्लाहरू ।	
६	भारत सरकारको ऋण सहयोग	सुर्खेत-सियाकोट सडक, साँफेवगर-मार्तडी सडक, साँफेवगर-मंगलसेन सडक, अमिलिया-तुल्सीपुर-सल्यान सडक, ओखलढुङ्गा-हिलेपानी-दित्तेल सडक, भालुवाङ्ग-प्युठान सडक, चन्द्रनिगाहपुर-गौर सडक, चकचके-लिवाङ्ग सडक, वसन्तपुर-म्याङ्गलुङ्ग सडक, साँखु-मेलम्ची सडक, टोखा-गुर्जेभन्ज्याङ्ग-छहरे सडक	करिव ५०० कि.मी. सडक कालोपत्रेमा स्तरोन्नति हुने ।	आ.ब. ०६३/६४	आ.ब. ०६७/६८	\$ 50 million	विभिन्न जिल्लाहरू ।	
७	चीन सरकारको अनुदान सहयोग	स्याफ्रुबेसी-रसुवागढी सडक योजना	१५.७ कि.मी. खण्डास्मित सडक र ९ वटा पुल निर्माण हुने ।	आ.ब. ०६९/६२	आ.ब. ०६६/६७	ने.रु. ९,५६,३८,२५	रसुवा जिल्ला	

ट) आ.ब. ०६५/६६ को वार्षिक प्रगति

(१) वजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	प्राथमिक ता क्रम	आयोजनाको नाम	आ.ब. ०६५/६६ को वजेट	आ.ब. ०६५/६६ को खर्च	भौतिक प्रगति %	वित्तिय प्रगति %
सडक विभाग तर्फ							
१	४८-३/४-२०१	१	सगरमाथा लोकमार्ग (गाईघाट दिक्तेल)	४७७३६	३५००७	७२.५३	७६.१४
२	४८-३/४-२०२	१	बिधेश्वर प्रसाद कोइराला लोकमार्ग (बनेपा- सिन्धुली- बर्दिबास)	३९०१११	३९००२८	९३.८६	१००
३	४८-३/४-२०३	१	राप्ती लोकमार्ग (अमिलिया- तुल्सीपुर-सल्यान- मुसीकोट कालोपत्रे)	१५२००६	११४७५८	५५.५०	७६.६७
४	४८-३/४-२०४	१	कर्णाली लोकमार्ग (सुर्खेत- जुम्ला खण्ड)	३९२०६	२७७०१	७७.५५	६९.५३
५	४८-४-२०५	१	महाकाली लोकमार्ग (दार्चुला- टिकर खण्ड)	१५०००	११५१८	८७.५४	७६.७९
६	४८-४-२०६	२	कान्ति लोकपथ	५०३३०	३९०२८	९०.०३	७७.१९
७	४८-४-२४९	२	केन्द्रीय स्तरका बिभिन्न क्रमानुगत सडक	७५९०३४	६४५१४६	८९.२३	८५.००
८	४८-३/४-२५५	१	नारदमुनी - थुलुङ्ग मार्ग (हिले - लेगुवाघाट)	५५२७५	४९७७५	९६.३७	९१.२५
९	४८-४-२६२	२	गुर्जेभन्ज्याङ्ग-छहरे-तादी	५६०००	१५६६९	२८.५७	२७.९८
१०	४८-४-२६४	१	गणेशमान सिंह मार्ग (थानकोट - चित्लाङ्ग)	५०००	३७४३	७४.०७	७४.८६
११	४८-४-२७०	१	बाग्लुङ्ग - बेनी - जोमसोम	१००००	९०१८	७८.८६	९०.१८
१२	४८-३/४-२७२	१	छिञ्चु - जाजरकोट	१७५०१	१६३५७	१००	९९.०३
१३	४८-३/४-२७३	१	सुर्खेत - रानीमत्ता - दैलेख (स्तरोन्नति)	११९०२५	५९११२	२१.११	५०.२३
१४	४८-३/४-२७५	१	जयपृथ्वी बहादुर सिंह मार्ग (खोड्पे - वरुङ्ग)	१५०००	१३१४३	९०.२५	८७.६२
१५	४८-३/४-२७७	१	साँफेवगर - मार्तडी	१४६७४४	९७५९४	२४.०७	६६.१८
१६	४८-४-२७८	१	साँफेवगर - मंगलसेन (सडक - कालोपत्रे)	७००००	६१८९०	४७.५९	८८.४१
१७	४८-४-२८२	१	गंगटे - लब्धु - समुन्द्रटार - गल्फुभञ्ज्याङ्ग सडक	४६५००	४६४३३	१००	९९.८६
१८	४८-४-२८३	१	ग्रामिण पहुँच सडक कार्यक्रम (वसन्तपुर - तेह्रथुम)	५००००	३२८५३	६५.७१	६५.७१
१९	४८-४-२८४	२	चक्रपथ - टोखा शेर - गुर्जेभन्ज्याङ्ग	५०००	५०००	९८.०८	९९.९९
२०	४८-४-२८५	१	सालझुण्डी-सन्धिरवर्क- ढोरपाटन सडक	३००००	२८५९६	९४.०७	९५.३२
२१	४८-३/४-२९४	१	तराई - मधेश हुलाकी सडक	१६६९२९	५३८५५	१०.८१	३२.४३
२२	४८-४-२९६	१	ब्यास मार्ग	२५७००	२५३६५	१००	९८.७०

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	प्राथमिक ता क्रम	आयोजनाको नाम	आ.ब. ०६५/६६ को वजेट	आ.ब. ०६५/६६ को खर्च	भौतिक प्रगति %	वित्तिय प्रगति %
२३	४८-४-२९७	२	क्षेत्रीय स्तरका सडकहरु	९५०००	७२५३२	८१.८४	७६.३५
२४	४८-४-३०२	२	दमक - चिसापानी	१००००	८११५	८१.५८	८१.१५
२५	४८-३/४-३१५	२	धरान-चतरा-गाईघाट-कटारी- सिन्धुलीवजार-हेटौडा	९२२१०	९१३२०	१००	९९.६९
२६	४८-४-३५८	२	तल्लोडुङ्गेधर - सातरम्वा - दुल्लु - पिपलकोट, दैलेख	१००००	७९९९	९३.६५	७९.९९
२७	४८-४-३६८	२	गुमी - पाटीहाल्नाचौर (सुरवेत)	१००००	८६६४	७५.९१	८६.६४
२८	४८-३/४-३७५	१	स्याफ्रुबेसी - रसुवागढी	६४९८८४	४०३३२१	९३.६१	६२.०४
२९	४८-४-३७६	१	टनकपुर लिङ्ग सडक	१००००	०		०.००
३०	४८-३/४-३९३	१	ओखलढुङ्गा - हिलेपानी - दित्तेल	७०५६८	६८४८	१४.४८	८.०९
३१	४८-३/४-३९४	२	सडक स्तरोन्नति (भालुवाङ्ग- प्युठान र चन्द्रनिगाहपुर - गौर सडक)	२९३४४९	१४४८०७	५७.८३	४९.४३
३२	४८-४-३९९	२	मिर्दि - क्याकमी - भिमाद	१००००	९८८९	१००	९८.८९
३३	४८-४-४००	३	पुतलीखेत - कार्कीनेटा - कुश्मा	१००००	९९५५	९०.७३	९९.५५
३४	४८-४-४०१	२	११ किलो - छेपेटार - भालुस्वारा - वारपाक	५००००	४०८४७	१००	८२.०६
३५	४८-४-४०२	१	शहिद मार्ग (घोराही- नुवागाउँ-तिला-घर्तिगाउँ- थवाङ्ग मुसिकोट)	१३२८०१	११९३९७	९२.३३	८९.४६
३६	४८-३/४-४०३	१	पुष्पलाल लोकमार्ग (मध्यपहाडी लोकमार्ग)	३२९८५०	२९९३५३	९९.१३	९०.७७
३७	४८-३/४-४०७	१	सडक क्षेत्र बिकास आयोजना	१४८६२२१	९०६४८३	७३.९८	६०.९३
३८	४८-३/४-४०८	१	काठमाडौं - भक्तपुर सडक बिस्तार	१७९४५२	१६६३४७	९५.०८	९३.१९
३९	४८-४-४०९	२	फिक्कल - श्रीअन्तुडाँडा सडक	२००००	१०२७९	८०.९०	५१.४०
४०	४८-३/४-४११	१	उत्तर दक्षिण मार्ग (कर्णाली: जुम्ला-सिमिकोट- हिल्सा, कालीगण्डकी, कोशी: वसन्तपुर-खाँदवारी- किमाथाङ्गा)	१२५०२७	८१६७०	८०.३२	६५.२८
४१	४८-३/४-४१५	१	बेनीघाट-आरुघाट- लाकेभञ्ज्याङ्ग	२००००	१८४२२	१००	९२.४४
४२	४८-४-५००	२	काठमाडौं उपत्यका सडक निर्माण तथा सुधार	२४५६७३	२२६४३१	९२.५६	९२.१७
४३	४८-४-५०२	२	अन्य शहरी सडक	१०६०८८	६४८०७	६८.३७	६१.०९
४४	४८-४-५०३	२	काठमाडौं उपत्यका सडक बिस्तार आयोजना	२८६२२८	२२९३९१	७८.४४	८०.०४
४५	४८-४-५५५	२	विभिन्न सडक मर्मत तथा निर्माण सुधार (आकस्मिक)	५५६३४०	४७९३४८	८०.५८	८६.१६

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	प्राथमिक ता क्रम	आयोजनाको नाम	आ.ब. ०६५/६६ को वजेट	आ.ब. ०६५/६६ को खर्च	भौतिक प्रगति %	वित्तिय प्रगति %
४६	४८-३/४-५५८	१	सब रिजनल ट्रान्सपोर्ट फ्यासिलिटेशन प्रोजेक्ट	८४३७८५	४५७९६२	८९.५५	५४.०७
४७	४८-३/४-५५९	१	रोड कनेक्टिभिटी प्रोजेक्ट	१३३७२८०	६८०६४९	७६.५४	५०.७२
४८	४८-४-५७५	१	अरनिको लोकमार्ग सुधार आयोजना	१५०००	१४९१८	१००	९९.४५
४९	४८-३/४-५८२	१	चकचके-लिवाङ्ग (कालोपत्रे)	१२६४४८	७९६२९	८०.४६	५७.३५
५०	४८-३/४-५८४	१	सडक संजाल विकास आयोजना - चौथो सडक सुधार	७९१०८५	५९५०३६	६२.८८	८३.७४
५१	४८-४-६५०	१	पुल निर्माण कार्यक्रम	१४१०७४८	१३२४०५१	९९.४६	९३.८५
५२	४८-४-६६०	२	पुल पुलेसा संरक्षण तथा मर्मत सम्भार	३८४००	३४७९३	९५.२०	९०.६९
५३	४८-४-६६१	२	सडक तथा पुलहरुको बिस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन	२५०००	२३१८७	१००	९२.७५
५४	४८-४-६६४	३	मुआब्जा	२००००	१९८५५	१००	९९.२८
५५	४८-४-६७०	१	मेशिन मर्मत तथा संभार (कार्य संचालन थप समेत)	३७१००	३६६४६	९२.१३	९८.७८
५६	४८-४-६७१	१	यान्त्रिक उपकरण खरीद	२०००	५७३	५.७३	२८.६६
५७	४८-४-६७३	१	सडक यातायात सुरक्षा, अतिक्रमण नियन्त्रण तथा सीमा सुरक्षा	१००००	७४२०	७२.४४	७४.२०
५८	४८-४-६८१	१	योजना, कार्यक्रम, अनुगमन, मूल्याङ्कन, भू-बातावरण अध्ययन तथा अन्य कार्यक्रमहरु	३६५००	२३७८८	७९.५८	६५.१७
			जम्मा	११६८४२३४	८४७८३२३	७७.१२	७२.६२
नेपाली सेना तर्फ							
१	४८-३/४-२०४	१	कर्णाली लोकमार्ग (सुर्खेत- जुम्ला खण्ड)	२००००	२००००	१००	१००
२	४८-४-२७०	१	बाग्लुङ्ग - बेनी - जोमसोम	३६०००	३६०००	१००	१००
३	४८-४-२७२	१	छिञ्चु - जाजरकोट	२६०००	२६०००	१००	१००
४	४८-४-३६४	२	देवस्थल - कनैडाँडा - चौरजहारी - डोल्पा	२००००	२००००	१००	१००
५	४८-४-३८६	२	मुसीकोट - वुर्तिवाङ्ग	३२०००	३२०००	१००	१००
६	४८-४-४०४	१	नाग्मा - गमगढी	११५०००	११५०००	१००	१००
७	४८-४-४०५	१	जाजरकोट - दुनै (डोल्पा)	१००००	१००००	१००	१००
८	४८-४-५७९	१	वेशी शहर - चामे	१२००००	१२००००	१००	१००
९	४८-४-६५०	१	हिल्सा पुल निर्माण कार्यक्रम	१५०००	०	०.००	०.००
			जम्मा	३९४०००	३७९०००	८८.८९	९६.१९
			कुल जम्मा	१२०७८२३४	८८५७३२३	७८.७०	७३.३३
सडक बोर्ड तर्फ							
१	४८-३/४-६९५	१	सडक बोर्ड	५०९०००	२३७३६४	७५.९७	४६.६३

(२) सडक बर्गीकरण अनुसार बार्षिक खर्च बिबरण

सडक बर्गीकरण	आ.ब. ०६५/६६ को वजेट (रु. हजारमा)	खर्च (प्रतिशतमा)
नया निर्माण	२३७५७५२	२६.१२
स्तरोन्नति	३७१५९१७	४०.८६
मर्मत संभार	११४८७१७	१२.६३
पुल निर्माण	१३१७४०२	१४.४९
बिबिध	५३६८९८	५.९०
जम्मा	९०९४६८६	१००

(३) आ.ब. २०६५/०६६ मा सम्पन्न धुले सडक, ग्राभेल सडक र कालो पत्रे सडकहरुको विवरण

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	भौतिक प्रगति (कि.मी.)		
			धुले सडक	ग्राभेल सडक	कालोपत्रे सडक
१	४८-४-२०१	सगरमाथा लोकमार्ग (गाईघाट दिक्तेल)	१.००	७.००	०.७०
२	४८-३/४-२०२	बिधेश्वर प्रसाद कोइराला लोकमार्ग (बनेपा-सिन्धुली-बर्दिबास)	४.००		१०.००
३	४८-३/४-२०३	राप्ती लोकमार्ग (अमिलिया-तुल्सीपुर-सल्यान - मुसीकोट कालोपत्रे)		१६.००	
४	४८-३/४-२०४	कर्णाली लोकमार्ग (सुर्खेत-जुम्ला खण्ड)			
५	४८-४-२०५	महाकाली लोकमार्ग (दार्चुला-टिकर खण्ड)	०.२०		
६	४८-४-२०६	कान्ति लोकपथ	०.६०	३.००	०.१५
७	४८-४-२०९	केन्द्रीय स्तरका बिभिन्न क्रमानुगत सडक	३४७.३३	१३८.६४	२५.६१
८	४८-३/४-२५५	नारदमुनी - थुलुङ्ग मार्ग (हिले - लेगुवाघाट)		७.००	३.००
९	४८-४-२६२	गुर्जेभन्ज्याङ्ग-छहरे-तादी	२.००	०.५०	
१०	४८-४-२६४	गणेशमान सिंह मार्ग (थानकोट - चित्लाङ्ग)		०.३०	
११	४८-४-२७०	बाग्लुङ्ग - बेनी - जोमसोम		२.००	०.४२
१२	४८-४-२७२	छिञ्चु - जाजरकोट			६.५०
१३	४८-३/४-२७३	सुर्खेत - रानीमत्ता - दैलेख (स्तरोन्नति)			
१४	४८-३/४-२७५	जयपृथ्वी बहादुर सिंह मार्ग (खोड्पे - वशाङ्ग)			
१५	४८-३/४-२७७	साँफेवगर - मार्तडी	७.००		
१६	४८-४-२७८	साँफेवगर - मंगलसेन (सडक - कालोपत्रे)		५.००	
१७	४८-४-२८२	गंगटे - लब्धु - समुन्द्रटार - गल्फुभन्ज्याङ्ग सडक	०.८०		६.००
१८	४८-४-२८३	ग्रामिण पहुँच सडक कार्यक्रम (वसन्तपुर - तेह्रथुम)			
१९	४८-४-२८४	चक्रपथ - टोखा शेर - गुर्जेभन्ज्याङ्ग		०.२०	
२०	४८-४-२८५	सालझुण्डी-सन्धिखर्क-ढोरपाटन सडक	१४.००	३.००	
२१	४८-३/४-२९४	तराई - मधेश हुलाकी सडक	३.३२	१८.४९	१६.७५
२२	४८-४-२९६	ब्यास मार्ग			७.१०
२३	४८-४-२९७	क्षेत्रीय स्तरका सडकहरु	११.८०	१०.४८	१.८८
२४	४८-४-३०२	दमक - चिसापानी	०.७०		
२५	४८-४-३१५	धरान - चतरा - गाईघाट - कटारी - सिन्धुलीवजार - हेटौडा	३१.००	२२.००	१.५०
२६	४८-४-३५८	तल्लोडुङ्गेश्वर - सातखम्बा - दुल्लु - पिपलकोट, दैलेख	६.००		
२७	४८-४-३६४	देवस्थल - कनैडाँडा - चौरजहारी - डोल्पा			
२८	४८-४-३६८	गुमी - पाटीहालनाचौर (सुर्खेत)	०.५०		
२९	४८-३/४-३७५	स्याप्रुबेसी - रसुवागढी	११.७०		
३०	४८-४-३७६	टनकपुर लिङ्ग सडक			
३१	४८-४-३८६	मुसीकोट - वुर्तिवाङ्ग	५.००		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	भौतिक प्रगति (कि.मी.)		
			धुले सडक	ग्राभल सडक	कालोपत्रे सडक
३२	४८-३/४-३९३	ओखलढुङ्गा - हिलेपानी - दिक्तेल			
३३	४८-३/४-३९४	सडक स्तरोन्नति (भालुवाङ्ग - प्युठान र चन्द्रनिगाहपुर - गौर सडक)		१७.००	
३४	४८-४-३९९	मिर्दि - क्याकमी - भिमाद		१.००	
३५	४८-४-४००	पुतलीखेत - कार्कीनेटा - कुश्मा	३.५०		
३६	४८-४-४०१	११ किलो - छेपेटार - भालुस्वारा - वारपाक	११.४०	५.७०	
३७	४८-४-४०२	शहिद मार्ग (घोराही - नुवागाउँ - तिला - घर्तिगाउँ - थवाङ्ग मुसिकोट)	६.८०	४.००	
३८	४८-३/४-४०३	पुष्पलाल लोकमार्ग (मध्यपहाडी लोकमार्ग)	८०.००		
३९	४८-४-४०४	नागमा गमगढी	२२.००		
४०	४८-४-४०५	जाजरकोट - दुनै (डोल्पा)	७.००		
४१	४८-३/४-४०६	काठमाडौं - तराई फाष्ट ट्रायाक आयोजना			
४२	४८-३/४-४०७	सडक क्षेत्र बिकास आयोजना			५६.००
४३	४८-३/४-४०८	काठमाडौं - भक्तपुर सडक बिस्तार		२.००	
४४	४८-४-४०९	फिक्कल - श्रीअन्तुडौंडा सडक			
४५	४८-३/४-४११	उत्तर दक्षिण मार्ग (कर्णाली: जुम्ला-सिमिकोट-हिल्सा, कालीगण्डकी, कोशी: वसन्तपुर-खाँदवारी-किमाथाङ्गा)	१४.५०	२०.५०	०.५०
४६	४८-३/४-४१५	बेनीघाट-आरुघाट-लार्केभञ्ज्याङ्ग	५.५०		
४७	४८-४-५००	काठमाडौं उपत्यका सडक निर्माण तथा सुधार		५.७८	१८.१५
४८	४८-४-५०२	अन्य शहरी सडक	५.७५	३.२०	४.४१
४९	४८-४-५०३	काठमाडौं उपत्यका सडक बिस्तार आयोजना		२.००	१२.८३
५०	४८-४-५५५	विभिन्न सडक मर्मत तथा निर्माण सुधार (आकस्मिक)			
५१	४८-३/४-५५८	सब रिजनल ट्रान्सपोर्ट फ्यासिलिटेशन प्रोजेक्ट	४.५०	१४.८०	१२.००
५२	४८-३/४-५५९	रोड कनेक्टिभिटी प्रोजेक्ट			
५३	४८-४-५७५	अरनिको राजमार्ग सुधार आयोजना			
५४	४८-४-५७९	वेशी शहर - चामे	६.७५		
५५	४८-३/४-५८२	चकचके - लिवाङ्ग (कालोपत्रे)			१८.००
५६	४८-३/४-५८४	सडक संजाल विकास आयोजना - चौथो सडक सुधार			४६.१५
जम्मा			६१५	३१०	२४८

(४) आ.ब. २०६५/०६६ मा सम्पन्न सडक, मर्मत र पुलको विवरण

सि.नं.	विवरण	ईकाइ	बार्षिक लक्ष्य	बार्षिक प्रगति
१	नयाँ सडक निर्माण माटे	कि.मी.	३००	६१५
२	कालोपत्रे पुनःस्थापना, सुदृढीकरण तथा स्तरोन्नती	कि.मी.	४००	२४८
३	खण्डास्मित स्तरोन्नती	कि.मी.	२५	३१०
४	आवधिक मर्मत	कि.मी.	२८०	५५.५
५	सडक मर्मत -नियमित तथा पटके)	कि.मी.	७३००	सालवसाली
६	पुल निर्माण	संख्या	३०	२७
७	जिल्ला सदरमुकाम जोड्न	संख्या	३	-

(५) आवधिक मर्मत

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	लक्ष्य (कि.मी.)	प्रगति (कि.मी.)
१	४८-४-६९५	रोड रिसिलिङ्ग एंड डेमोन्स्ट्रेसन टेनिङ्ग	१७.७०	१९.५०
२	४८-४-४०७	डि .स .का., दमक	१८.००	१८.००
३	४८-४-४०७	डि .स .का., काठमाडौं	९.००	९.००
४	४८-४-४०७	डि .स .का., दमौली)मुग्लीङ्ग आंनु गोर्खा(९.००	५.००
५	४८-४-४०७	डि .स .का., वुटवल	४.००	४.००
जम्मा			५७.७०	५५.५०

(६) पुल निर्माण कार्यको प्रगति

आ.ब. ०६५/६६ मा ३० वटा पुलहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेकोमा हालसम्म सानातिना कार्य बाँकी बाहेक २७ वटा पुलहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भएका छन् ।

आ.ब. २०६५/०६६ मा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका पुलहरू (संख्या २७)

सि.नं.	जिल्ला	योजनाको नाम	कैफियत
१	झापा	रामचन्द्रे खोला पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२	झापा	टिमाई नदी पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
३	महोत्तरी	अंकुशे खोला पुल	
४	महोत्तरी	कान्तवा पुल	
५	सिन्धुली	गवाङ्गखोला पुल	
६	रामेछाप	कठजोर पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
७	भक्तपुर	गोदावरी पुल, वाल्कोट	
८	काठमाडौं	विष्णुमती पुल टोखा सरस्वती,	
९	काठमाडौं	वाग्मती पुल, चोभार	
१०	काठमाडौं	विष्णुमती पुल, टेकु	
११	नुवाकोट	तुप्चे सलारखु पुल	
१२	पर्सा	नौराँ गया पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
१३	वाग्लुङ	काठे खोला पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
१४	पर्वत	लमाया पुल	
१५	रुपन्देही	भवानीपुर पश्चिम खोला पुल	
१६	कपिलवस्तु	मर्थी नदीपुल	
१७	दैलेख	रामागाड पुल	
१८	रोल्पा	चक्रे खोला पुल	
१९	रोल्पा	त्रिवेणी खोला पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२०	बाँके	अमिला नाला पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२१	बाँके	राप्ती खोला पुल	
२२	सुर्खेत	इत्राम खोला पुल, सुर्खेत बजार	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२३	सुर्खेत	गोछरखोला पुल (मेहेलकुना वडाखोली सडक)	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२४	सुर्खेत	खोर्के खोला - सुर्खेत बजार	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२५	डोटी	द्धारी खोला पुल	सानातिना कार्य मात्र बाँकी
२६	वैतडी	ढिकगाड पुल	
२७	कैलाली	कुलरिया नदी पुल, दुर्गाँली मनुवा	सानातिना कार्य मात्र बाँकी

ठ) आ.ब. ०६५/६६ को आयोजनाको वार्षिक प्रगति

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
१	४८-३/४-२०१	सगरमाथा राजमार्ग (गाइघाट - दित्केल खण्ड)	०५१/५२	०६९/७०	२४२४७९३		४७७३६	२७४८५३	३४२६५		७६.१४	७२.५३	१		
२	४८-३/४-२०२	बिधेश्वर प्रसाद कोइराला मार्ग (बनेपा - सिन्धुली - बर्दिबास)	०५२/०५३	०७१/७२	१३६४००००		३९०१११	१०६४७४५८	६३४२२५	जापान सरकार	१००	९३.८६	१	१२०६६७	६०४५३
३	४८-३/४-२०३	राप्ती राजमार्ग (तुल्सीपुर - सल्यान खण्ड)	०६३/६४	०६६/६७	४४०३००		१५२००६	११९९२३	११४७५८	भारत सरकार	७६.६७	५५.५०	१		
४	४८-३/४-२०४	कर्णाली राजमार्ग (सुर्खेत - जुम्ला खण्ड)	०४८/४९		२४८७२१८		५९२०६	१२८८३१९	४७७०१		७९.८२	८५.१३	१		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
५	४८-४-२०५	महाकाली राजमार्ग (बैतडी - दार्चुला - टिङ्कर खण्ड)	०४१/४२	०६६/६७	११०४०००		१५०००	९१८५४७	११५१८		७६.७९	८७.५४	१		
६	४८-३/४-२०६	कान्ती राजपथ	०५५/५६	०७४/७५	१३२६६२६		५०३३०	८३४७६	३९०२८		७७.१९	९०.०३	२		
७	४८-३/४-२५५	नारदमुनी थुलुङ्ग मार्ग (हिले - लेगुवाघाट - भोजपुर)	०५८/५९	०६५/६६	८७५०५०		५५२७५	४११२६७	४९७७५		९१.२५	९६.३७	१		
८	४८-४-२६२	गुर्जेभञ्ज्याङ्ग - छहरे - तादी	०४२/४३	०६५/६६	२७३४४०		५६०००	१०५३१०	१५६६९		२७.९८	२८.५७	२		
९	४८-४-२६४	गणेशमान सिंह मार्ग (थानकोट - चित्लाङ्ग)			१५२८९७		५०००		३७४३		७४.८६	७४.०४	२		
१०	४८-४-२७०	वाग्लुङ - वेनी - जोमसोम	०५१/५२		६४३६२८		४६०००	७०३५१४	४५०१८		९५.०९	९७.८७	१		
११	४८-३/४-२७२	छिन्चु - जाजरकोट	०४८/४९		१०४२६३१		४३५०१	४९९२६३	४२३५७		९९.५२	१००	१		
१२	४८-३/४-२७३	सुर्खेत - रानीमत्ता - दैलेख	०६३/६४	०६६/६७	३३७३००		११९०५५	६२८२०	५९११२		५०.२३	२१.११	१		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
१३	४८-३/४-२७५	जयपृथ्वी बहादुर सिंह मार्ग (खोड्पे - वझाङ्ग)	०३८/३९		८७४७७६		१५०००	५४९३२२	१३१४३		८७.६२	९०.२५	१		
१४	४८-३/४-२७७	साँफेवगर - मार्तडी	०५३/५४	०६६/६७	८९६४५९		१४६७४४	३९६९७२	९७५९४	जापान सरकार	६६.१८	२४.०७	१		
१५	४८-४-२७८	साँफेवगर - मंगलसेन (सडक - कालोपत्रे)	०६३/६४	०६६/६७	४१४४००		७००००	६४८४७	६१८९०	भारत सरकार	८८.४१	४७.५९	१		
१६	४८-४-२८२	गंगटे - लब्धु - समुन्द्रटार - गल्फुभञ्ज्याङ्ग सडक	०४८/४९	०६८/६९	३९३९०२		४६५००	२००७५	४६४३३		९९.८६	१००	१		
१७	४८-४-२८३	ग्रामिण पहुँच सडक कार्यक्रम (वसन्तपुर - तेह्रथुम)	०६२/६३	०६५/६६	१०९५०६		५००००	९८७७४	३२८५३		६५.७१	६५.७१	१		
१८	४८-४-२८४	चक्रपथ - टोखा शोर	०६३/६४	०६७/६८	९६७१०		५०००	२११२५	५०००		९९.९९	९८.०८	२		
१९	४८-४-२८५	सालझुण्डी - सन्धिखर्क - ढोरपाटन	०६५/६६				३००००	२८५९६	२८५९६		९५.३२	९४.०७	१		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजे ट	यस आ.ब.को वजे ट	हालसम्म को खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिक ता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
२०	४८-३/४-२९४	तराई मधेश हुलाकी सडक	०६३/६४	०६८/६९	८४३२७००		१६६९२९	८४२४०	५३८५५	भारत सरकार	३२.४३	१०.८१	१		
२१	४८-४-२९६	ब्यास मार्ग (दमौली दुइपिप्ले भोर्लेटार) ।	०५२/५३	०७५/७६	३१४१११		२५७००	५६०३८	२५३६५		९८.७०	८१.८४	१		
२२	४८-४-२९७	क्षेत्रीय स्तरका सडकहरु	०६४/६५				९५०००	११०८३०	७२५३२		७६.२५	८१.८४	२		
२३	४८-४-३०२	दमक - चिसापानी	०५९/६०	०७०/७१	२६९०३०		१००००	६०३९६	८११५		८१.१५	८१.५८	२		
२४	४८-४-३१५	धरान - चतरा - गाईघाट - कटारी - सिन्धुलीवजार - हेटौडा	०६४/६५				९२२१०	१३७६१३	९१३२०		९९.६९	१००	२		
२५	४८-४-३५८	तल्लोडुङ्गेश्वर - सातखम्बा - दुल्लु - पिपलकोट, दैलेख	०५०/५१	०६७/६८	१३६०९०		१००००	५६५८७	७९९९		७९.९९	९३.६५	२		
२६	४८-४-३६४	देवस्थल - कनैडाँडा - चौरजहारी - डोल्पा	०५४/५५		१९५४६६		२००००	१३७७२८	२००००		१००	१००	२		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्म को खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
२७	४८-४-३६८	गुमी - पाटीहालनाचौर (सुरवेत)	०५०/५१	०६७/६८	१५५७४०		१००००	६०१७५	८६६४		८६.६४	७५.९१	२		
२८	४८-३/४-३७५	स्याप्रुबेसी - रसुवागढी	०६१/६२	०६६/६७	१५६३८२५		६४९८८४	५०८७६५	४०२१३७	चीन सरकार	६२.०६	९३.६१	१		
२९	४८-४-३७६	टनकपुर लिङ्ग सडक	०५९/६०	०६८/६९	४४४४०४		१००००	१९८	०	भारत सरकार			१		
३०	४८-४-३८६	मुसीकोट - वुर्तिवाङ्ग	०५७/५८				३२०००	१२०९७५	३२०००		१००	१००	२		
३१	४८-३/४-३९३	ओखलढुङ्गा - हिलेपानी - दिक्तेल	०६३/६४	०६७/६८	१०६७७००		७०५६८	८३७२	६८४८	भारत सरकार	८.०९	१४.४८	१		
३२	४८-३/४-३९४	सडक स्तरोन्नति (भालुवाङ्ग - प्युठान र चन्द्रनिगाहपुर - गौर सडक)	०६३/६४	०६७/६८			२९३४४९	१५२७८०	१४४८०७	भारत सरकार	४९.४३	५७.८३	१		
३३	४८-४-३९९	मिर्दि - क्याकमी - भिमाद	०६३/६४	०७४/७५	२१५६६२		१००००	२९२२६	९८८९		९८.८९	१००	२		
३४	४८-४-४००	पुतलीखेत - कार्कीनेटा - कुशमा	०६३/६४	०७४/७५	१८९०८०		१००००	२८१८६	९९५५		९९.५५	१००	३		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
३५	४८-३/४-४०१	११ किलो - छेपेटार - भालुस्वारा - वारपाक	०६४/६५	०७५/७६	४६६७७४		५००००	८६६८२	४०८४७		८२.०६	९०.७३	२		
३६	४८-३/४-४०२	शहिद मार्ग (घोराही - नुवागाउँ - तिला - घर्तिगाउँ - थवाङ्ग मुसिकोट)	०६४/६५	०६९/७०	११५७५५०		१३८८०१	१८६९९९	११९३९७		८९.४६	९२.३३	१		
३७	४८-३/४-४०३	पुष्पलाल लोक मार्ग (मध्य पहाडी लोकमार्ग)	०६४/६५				३२९८५०	३३३१४५	२९९३५३		९०.७७	९९.१३	१		
३८	४८-३/४-४०४	नाग्मा गमगढी	०६४/६५				११५०००	१४५०००	११५०००		१००	१००	१		
३९	४८-३/४-४०५	जाजरकोट - दुनै (डोल्पा)	०६४/६५				१०००००	५०००००	१०००००		१००	१००	१		
४०	४८-३/४-४०७	सडक क्षेत्र बिकास आयोजना	०६४/६५	०६८/६९	४०६५७१०		१४८६२२१	१०८३८९०	९०६४८३	विश्व बैंक	६०.९३	७३.९८	१		
४१	४८-३/४-४०८	काठमाडौं - भक्तपुर सडक बिस्तार	०६४/६५	०६७/६८	१९६००००		१७९४५२	२४७१४७	१६६३४७	जापान सरकार	९३.१९	९५.०८	१		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
४२	४८-४-४०९	फिक्कल - श्रीअन्तुडाँडा	०६५/६६				२००००	१०२७९	१०२७९		५१.४०	८०.९०	२		
४३	४८-३/४-४११	उत्तर दक्षिण मार्ग (कर्णाली: जुम्ला-सिमिकोट-हिल्सा, कालीगण्डकी, कोशी: वसन्तपुर-खाँदवारी-किमाथाङ्गा)	०६५/६६				१२५०२ ७	८१६७०	८१६७०		६५.२८	८०.३२	१		
४४	४८-३/४-४१५	बेनीघाट-आरुघाट-लार्केभञ्ज्याङ्ग	०६५/६६				२००००	१८४२२	१८४२२		९२.४४	१००	१		
४५	४८-३/४-५५८	सब रिजनल ट्रान्स्पोर्ट फयासिलिटेशन प्रोजेक्ट	०६२/६३	०६६/६७	२२२७९३२		८४३७८ ५	१२४४९२९	४५७९६२	ए.डि. वि.	५४.०७	८९.५५	१		
४६	४८-३/४-५५९	रोड कनेक्तीभिटी सेक्टर प्रोजेक्ट	०६३/६४	०६९/७०	६२३००००		१३३७२ ८०	८३९२७६	६८०६४९	ए.डि. वि.	५०.७२	७६.५४	१		

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत (रु. हजारमा)	त्रि-वर्षिय वजेट	यस आ.ब.को वजेट	हालसम्मको खर्च	यस आ.ब.को खर्च	श्रोत	यस आ.ब.को वित्तिय प्रगति %	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति %	प्रथमिकता क्रम	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
४७	४८-४-५७५	अरनिको राजमार्ग सुधार आयोजना			११७६९४		१५०००	७३५२७	१४९१८		९९.४५	१००	१		
४८	४८-४-५७९	वेशी शहर - चामे	०५१/५२	०६५/६६	१०५१७३७		१२००००	६१४६१३	१२००००		१००	१००	१		
४९	४८-४-५८२	चकचके - लिवाङ्ग (कालोपत्रे)	०६३/६४	०६७/६८	५२४९००		१२६४४८	७४५२९	७१६२९	भारत सरकार	५७.३५	८०.४६	१		
५०	४८-४-५८४	सडक सञ्जाल बिकास योजना (रोड नेटवर्क डेभलपमेण्ट प्रोजेक्ट)	०५९/६०	०६५/६६	५१६२१०८		७११०८५	४३४७८८७	५९५०३६	ए.डि. वि.	८३.७४	६२.८८	१		

ड) आ.ब. ०६५/६६ को आयोजनाको नीतिगत उपलब्धी, प्रमुख समस्या र चुनौतीहरू

१) उपलब्धी

- नयाँ सडक निर्माण, सडक स्तरोन्नति तथा सडक मर्मत संभार कार्य तर्फ अपेक्षित उपलब्धी हासिल भएको ।
- २७ वटा पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- बनेपा - सिन्धुली - वर्दिवास सडकको दोश्रो खण्ड सिन्धुली बजार देखि खुर्कोट सम्मको बाँकी (३९ कि.मी. मध्ये) सडक निर्माण कार्य र तेस्रो खण्ड खुर्कोट देखि नेपालथोक सम्मको (३२ कि.मी. मध्ये) बाँकी ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भई यातायात चालु भएको छ ।
- १५.७ कि.मी. स्यापुवेसी—रसुवागढी सडकको रसुवागढी तर्फबाट ७.५ कि.मी .र स्यापुवेसी तर्फबाट ४.२ कि.मी .गरी जम्मा ११.७ कि.मी .ट्रयाक खुलेको छ ।
- पुष्पलाल लोकमार्ग (मध्य पहाडी लोकमार्ग) को विभिन्न खण्ड गरी जम्मा ८० कि.मी .ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- चुरे क्षेत्रको धरान—चतरा—गाईघाट—सिन्धुली-हेटौंडा सडकमा १.५ कि.मी .सडक कालोपत्रे, २२ कि.मी .सडक ग्राभेल र ३१ कि.मी .ट्रयाक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- काठमाडौं — भक्तपुर सडक चौडा गर्ने कार्यमा ३ कि.मी .सवग्रेड तयार गर्ने कार्य सम्पन्न र निर्माण कार्य चालु रहेको । २ कि.मी .सववेश र २ कि.मी .वेशको कार्य सम्पन्न । मनहरा र हनुमन्ते पुलको सवस्ट्रक्चर निर्माण कार्य सम्पन्न भई सुपरस्ट्रक्चर निर्माण कार्य चालु रहेको छ ।
- सडक सञ्जाल विकास आयोजना - चौथो सडक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सडक निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मत संभार तथा Performance based maintenance का आधारमा नियमित तथा पटके मर्मत र पुल निर्माण हुँदै आएको र चालु आ.ब. मा यस आयोजना को कार्य अपेक्षित उपलब्धीका साथ सम्पन्न भएको छ ।

२) प्रमुख समस्याहरू

- चालु आ.ब. मा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम ३ महिना ढिलो प्रस्तुत भए अनुसार कार्यक्रम स्वीकृत भई निकासो दोश्रो चौमासिकमा मात्र प्राप्त भएकोले निर्माण कार्य गर्ने समयवाधि कम हुन गएको ।
- सडक मर्मत संभार कार्यको लागि शुरु वजेट व्यवस्था कम भएको र पछि बचत रकम रकमान्तर प्रकृया बाट थप वजेट व्यवस्था भएकोले मर्मत संभार कार्य गर्ने समयवाधि कम हुन गएको ।
- पटक पटकको वन्द तथा तैल्य पदार्थको अभावले निर्माण कार्यमा बाधा पुगेको ।
- रेखाङ्कनमा विवाद र मुआब्जा सम्वन्धमा परेका समस्याल निर्माण कार्यमा बाधा पुगेको ।
- Alignment का रुख कटान बिद्युत, टेलिफोन र खानेपानीको सेवा स्थानान्तरण गर्न अन्य निकायबाट सहयोग प्राप्त गर्न कठिनाई भएको ।
- केही सडक योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्ताहरूसंग समन्वय गर्न वढी समय लागेको ।
- सडकमा काम गर्ने ज्यालादारी श्रमिकहरूको विभिन्न मागहरू ।
- फिल्ड सुपरभिजन गर्ने कर्मचारीको कमी ।
- जिल्लास्तरिय सडकहरू हस्तान्तरणमा ढिलाई भएको र अधिकतम समय जिल्लास्तरिय सडकहरूमा केन्द्रित गर्नु परेकोले सामरिक महत्वका सडकहरूको कार्यमा कम समय दिनु पर्ने भएको ।
- बचत रकमबाट निर्माण कार्य गर्ने गरी योजनाहरू थप भएको । थप योजनाहरूको कार्यक्रम स्वीकृती, रकमान्तर हुन समय वढी लागेकोले थप लक्ष्य अनुसार निर्माण कार्य गर्ने समयवाधि कम भएको ।
- पुलको कार्यक्रममा पर्याप्त वजेट विनियोजन हुन नसकेकोले पुल निर्माणको काममा वजेट अभावको कारण समस्या हुने देखिएको ।

३) चुनौतीहरू

- सडकले जोडन बाँकी विकट जिल्ला सदरमुकामहरू जोड्ने कार्य
- सार्वजनिक सडक सम्पत्तीको बचावट (Asset Management)
- संगठन सुदृढीकरण र क्षमता विकास र सडक मर्मत संभार
- श्रोत साधनको समुचित सदुपयोग
- कार्य सम्पादन र खर्च गर्ने क्षमताको वृद्धि
- सडक बोर्ड नेपालको सुदृढीकरण

ढ) त्रि-वर्षीय योजनाको लक्ष्य र त्यसको प्रगति विवरण

१) सडक यातायात क्षेत्रको ३ वर्षीय योजनाको वजेटको अनुमान र त्यसको प्रगति

सि.नं.	कार्यक्रम	तीन वर्षीय अनुमानित रकम	आ.ब. ०६४/६५ को खर्च	आ.ब. ०६५/६६ को खर्च	आ.ब. ०६६/६७ को वजेट
क	जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडक				
१	सदरमुकाम जोड्ने नयाँ सडक निर्माण	१७५	६३.२७	४४.६४	४२.६२
२	सदरमुकाम जोड्ने सडकहरुको स्तरोन्नति	३००	५.३५	३९.३६	१६८.४६
ख	उत्तर - दक्षिण ब्यापारिक तथा पारवहन सडक	२३०	६९.४२	९५.४५	१६७.९३
ग	काठमाडौं उपत्यका सहरी सडक	१९५	४८.५३	६२.२२	१०८.३९
घ	मध्य पहाडी सडक	२८	५.८८	३५.१४	७४.३७
ङ	अन्य स्तरोन्नति				
१	तराई सडक सुधार आयोजना (भारत सरकार) अर्न्तगतका योजनाहरु	४८०	१.९८	५.३९	१६१.३५
२	सडक सञ्जाल बिकास आयोजना - चौथो सडक सुधार अर्न्तगतका योजनाहरु	१९५	१२५.८८	५९.५०	योजना सम्पन्न
३	सडक स्तरोन्नति (भारत सरकार)	२६५	०.०४	१४.४८	रकम क २ मा समावेश
४	सडक क्षेत्र बिकास योजना अर्न्तगतका योजनाहरु	२९०	१६.२५	९०.६५	१२२.३८
५	रोड कनेक्टिभिटी प्रोजेक्ट अर्न्तगतका योजनाहरु	३००	१३.२९	६८.०६	२४१.१५
६	अरनिको राजमार्ग मर्मत सुधार	७.४	३.४७	१.४९	१.५
७	अन्य योजनाहरु	३५	१६.४४	१२.८१	१७.५०
च	नयाँ सडक निर्माण तथा सडक बिस्तार	४००	१९२.४६	२९३.९२	३८२.५०
छ	सडक मर्मत सम्भार	३५०	७०.५२	७५.१५	२३२.९०
ज	अध्ययन तथा अनुसन्धान				
१	काठमाडौं तराई फाष्ट ट्रयाक आयोजना	६	२		अध्ययन कार्य सम्पन्न
२	सडक तथा पुलहरुको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन	६	२.५६	२.३२	२.५
३	योजना, कार्यक्रम, अनुगमन, मूल्याङ्कन, भू.बाताबरण अध्ययन तथा अन्य कार्यक्रमहरु	१०	२.४७	२.३८	३.१५
४	संस्थागत सुदृढीकरण	४			
५	वाहिरी चक्रपथ बिस्तृत ईन्जिनियरिंग	४			
६	वैकल्पिक यातायात (रेलवे, जलमार्ग, रज्जु मार्ग) को सम्भाव्यता अध्ययन	३			
झ	विविध	२५	८.४९	६.४५	९
	कुल जम्मा	३३०८.४	६४८.२९	९०९.४०	१७४४.२१

२) परिमाणात्मक लक्ष्य र प्रगति

सि.नं.	विवरण	तीन वर्षीय अन्तरिम योजनाको लक्ष्य	ईकाई	पहिलो आ.ब. ०६४/६५ को प्रगति	दोश्रो आ.ब. ०६५/६६ को प्रगति	हाल सम्मको प्रगति	हाल सम्मको प्रगति प्रतिशत
१	नयाँ सडक निर्माण	७८०	कि.मी.	३१९	६१५	९३४	१२०
२	सडक मर्मत सम्भार	७३००	कि.मी.	सालवसाली	सालवसाली		
३	स्तरोन्नती, पुनः निर्माण र पुनःस्थापना	२५००	कि.मी.	२९३	५५८	८५१	३४
४	आवधिक मर्मत	१४५०	कि.मी.	६१४	५५.५	६६९.५	४२
५	पुल निर्माण	१०४	संख्या	१३	२७	४०	३८.५

सि.नं.	विवरण	तीन वर्षिय अन्तरिम योजनाको लक्ष्य	ईकाई	पहिलो आ.ब. ०६४/६५ को प्रगति	दोश्रो आ.ब. ०६५/६६ को प्रगति	हाल सम्मको प्रगति	हाल सम्मको प्रगति प्रतिशत
६	जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने	१२	संख्या	६	-	६	५०

जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडकमा डोल्पा र मुगु जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने कार्य योजना अवधिभित्र हुन नसकिने ।

ण) आ .व. २०६६ । ६७ को बजेट वक्तव्यमा उल्लेखित सडक विभाग अर्न्तगतका मुख्य मुख्य नीति तथा कार्यक्रम

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय		सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि
		मुख्य निकाय	सहयोगी निकाय	
३०	छिमेकी मुलुक लगायत बाँकी विश्वसँगको परस्पर आर्थिक सम्बन्धमा जोडदिइनेछ । छिमेकी दुई ठूला उदीयमान अर्थतन्त्र भारत र चीनको तीव्र आर्थिक विकासबाट लाभ लिन उत्तर—दक्षिण जोड्ने सडकको विस्तारमा उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । तुलनात्मक लाभका बस्तु र सेवाको पहिचान गरी त्यसको प्रवर्द्धन गरिनेछ । परिवर्तित सन्दर्भमा निर्यातमुखी र आयात प्रतिस्थापन गर्ने उद्योगहरूको सन्तुलित विकासमा जोड दिइनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१४२	विकासको आधारशिलाको रूपमा रहेको सडक संजालको व्यापक विस्तार गर्न आगामी आर्थिक वर्षलाई “सडक निर्माण अभियान वर्ष”को रूपमा सडक विस्तारमा जोड दिइनेछ । सडक निर्माण गर्दा जलविद्युत उत्पादन, कृषि र वनजन्य उद्योग, औद्योगिक उत्पादनको लागि सहज पहुँच पुऱ्याउने पूर्वाधारको रूपमा निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ । सडक निर्माण, स्तरोन्नति र मर्मत संभार समेतका लागि आगामी वर्ष रु. १८ अर्ब ४९ करोड बजेट विनियोजन गरेकोछु । यो रकम चालू वर्षको संशोधित अनुमान भन्दा ६८.५२ प्रतिशतले बढी छ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१४३	अझैपनि सडक सुविधा नपुगेका ६ सदरमुकामहरूमध्ये सोलुखुम्बु, मनाङ्ग, मुगु र बाजुरा सदरमुकाममा आगामी आर्थिक वर्षभित्र सडक पुऱ्याइनेछ । बाँकी रहेका हुम्ला र डोल्पा सदरमुकाममा जतिसक्यो चाँडो सडक सुविधा पुऱ्याउने गरी निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग, नेपाली सेना		वर्षभरी निरन्तर
१४५	हुलाकी राजमार्ग अन्तर्गत पूर्वको ऋषादेखि पश्चिमको कञ्चनपुरसम्म तराई—मधेशका २० जिल्लाहरूमा उत्तर—दक्षिण सडक र राजमार्गमा पर्ने पुलहरूको निर्माण एवं मूल राजमार्ग निर्माणलाई उच्च प्राथमिकता दिदै बजेट विनियोजन रु. १ अर्ब ६१ करोड पुऱ्याएकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१४६	मध्यपहाडी क्षेत्रमा १ हजार ७ सय ३० किलोमिटरको पुष्पलाल लोकमार्गको निर्माण गर्न बाँकी सडक आर्थिक वर्ष २०६७ । ६८ भित्र सम्पन्न गर्नेगरी निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष पुष्पलाल लोकमार्गका लागि रु. ७१ करोड १७ लाख विनियोजन गरेकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय		सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि
		मुख्य निकाय	सहयोगी निकाय	
१४७	उत्तरदक्षिण लोकमार्ग (कर्णाली, गण्डकी र कोशी कोरिडोर) को निर्माणका लागि रु. ४१ करोड ७५ लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१४८	सेती लोकमार्ग (टिकापुर—लोडे—चैनपुर—ताक्लाकोट) को निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न रु. २ करोड छुट्याएकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१४९	सुदूर—पश्चिममा निर्माणाधीन दार्चुला—टिङ्कर सडक निर्माणलाई तीव्रता दिन रु. १८ करोड छुट्याएको छु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५०	धरान—चतरा—गाइघाट—कटारी—सिन्धुली—हेटौंडा, स्याप्रुबेसी—रसुवागढी, गोरखा ११ किलो—छेपेटार—वारपाक सडकहरुको निर्माणका लागि आवश्यक रकम छुट्याएकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५१	फिदिम—ताप्लेजुङ्ग, वसन्तपुर—तेह्रथुम, हिलेपानी—दिक्तेल, तामाकोशी—मन्थली—खुर्कोट, ढल्केवर—जनकपुर, चन्द्रनिगाहपुर—गौर, गल्छी—स्याप्रुबेसी, भालुवाङ्ग—प्यूठान, अमेलिया—तुलसीपुर—सल्यान, चकचके—लिवाङ्ग, सुरवेत—कालिकोट, साँफेवगर—मंगलसेन, खोड्पे—बन्नाङ्ग र बैतडी—सतबाँझ—गोकुलेश्वर सडकको स्तरोन्नति आगामी आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५२	चेपाङ्ग मार्ग (भण्डारा—लोथर—मलेखु) र दमक—चिसापानी मार्गको निर्माणका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५३	काठमाडौं—हेटौंडा जोडने कान्ती लोकपथको निर्माण छिटो सम्पन्न गरी आवागमन सुचारु गर्न बागमती नदीमा पुल निर्माणको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५४	काठमाडौं उपत्यका लगायत सबै शहरी क्षेत्रको सडक विस्तार र मर्मत सम्भारलाई विशेष जोड दिइनेछ । काठमाडौं उपत्यकामा फ्लाइओभर, बाहिरीचक्रपथ, बिराटनगर चक्रपथ र जनकपुर परिक्रमा सडक निर्माणमा तीव्रता दिइनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५५	अन्तरदेशीय व्यापार प्रवर्द्धन गर्न पथलैया—सुङ्गा वन्दरगाह र सुनौली—परासी सडक निर्माणलाई तीव्रताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी
१५६	सडकको मर्मत सम्भार नियमित रुपमा हुन सकेमा सडकको आयु पनि बढ्ने र आवागमन पनि सहज हुने हुँदा आगामी वर्ष सडक मर्मतको लागि उल्लेख्य रुपमा बजेट वृद्धि गरी रु. २ अर्ब पुऱ्याएकोछु ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी

बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.	नीति कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय		सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि
		मुख्य निकाय	सहयोगी निकाय	
१५७	कोशी नदीको चतरामा तीन वर्षभित्र पुल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी आगामी वर्ष कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर
१५८	सडक सञ्जालको ब्यापक विस्तार भए तापनि पुलको अभावमा सबै मौसममा आवागमन शुचारु हुन सकेकोछैन । यस्तो अवस्थामा सुधार ल्याउन आगामी वर्ष अभियानका रूपमा प्रमुख सडकहरुमा पर्ने २५ वटा पुलको निर्माण सम्पन्न गरिनेछ । तमोर, अरुण, दुधकोशी, त्रिशुली, कालीगण्डकी लगायतका पुलहरुको निर्माण सुरु गरिनेछ ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, सडक बिभाग		वर्षभरी निरन्तर

५.३.१.२ सडक बोर्ड नेपाल

क) गत आ.ब. (२०६५/०६६) को मात्र र गत आ.ब. (२०६५/०६६) सम्मको प्रगति (Cumulative Programs)

(१) भौतिक (%) :

(२) वित्तिय (%) : ५७% (कार्य सम्पन्न गर्ने अवधि २०६६ कार्तिक समान्तसम्म रहेकोले थप प्रगति हुने)

(३) बास्तविक खर्च (ने.रु):

बा.उ.शि.नं.	खर्च रकम (रु)
४८-४-६९५	३९,५२,०६,००० । -
४८-३-६९५	१,१५,३६,००० । -

(४) लाभान्वित जनसंख्या (अधिराज्य भरका सडक प्रयोगकर्ताहरु)

(५) मूल्य मूल्य संरचनाहरु : छैन ।

(६) आयोजनाको हालसम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी सडक मर्मत संभार सम्बन्धी जागरण एवं अभिरुचीमा बृद्धि भईरहेको ।

ख) आ.ब. ०६५/०६६ मा संचालित आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मूल्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरु ।

सि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हासम्म अबलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अब गर्नु पर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समानधमा लाग्ने समयावधि
१	सडक मर्मत संभार	आवश्यकता अनुसार बजेट अपर्याप्त रहने गरेको	समयमा सडक मर्मत हुन नसक्दा सडक प्रयोगकर्ताहरुले कठिनाई खेल्नु परेको	आवश्यकता अनुसारको बजेट माग गर्दा पनि उपलब्ध हुन नसकेको	आवश्यकता अनुसारको बजेट उपलब्ध हुनु पर्ने	सडक बोर्ड नेपाल भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, स्थानीय विकास मन्त्रालय	

ग) आ.ब. ०६५/०६६ को बार्षिक प्रगति

(१) बजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	प्राथमिक कर्ताक्रम	आयोजनाको नाम	आ.ब. ०६५/०६६ को बजेट	आ.ब. ०६५/०६६ को खर्च	भौतिक प्रगति %	वित्तिय प्रगति %
	४८-४-६९५			७२,३२,००,०००	३९,५२,०६,०००		५५%
	४८-३-६९५			१,४५,००,०००	१,१५,३६,०००		८०%
	जम्मा			७३,७७,००,०००	४०,६७,४२,०००		

(२) सडक वर्गीकरण अनुसार आर्षिक खर्च विवरण

सडक वर्गीकरण	आ.ब.०६५/६६ को बजेट (रु हजारमा)	आ.ब.०६५/६६ को खर्च रु (रु हजारमा)	खर्च (प्रतिशतमा)
नयाँ निर्माण	-	-	-
स्तरोन्नति	-	-	-
मर्मत संभार	७२,३२,००,००० । -	३९,५२,०६,००० । -	५५%

सडक वर्गीकरण	आ.ब.०६५/६६ को बजेट (रु हजारमा)	आ.ब.०६५/६६ को खर्च रु (रु हजारमा)	खर्च (प्रतिशतमा)
पुल निर्माण	-	-	-
विविध	-	-	-
जम्मा	७२,३२,००,००० । -	३९,५२,०६,००० । -	५५%

५.३.१.३ काठमाडौं-तराई फास्ट ट्रयाक सडक आयोजना

क) वार्षिक लक्ष्य तथा प्रगति

सि. नं.	लक्ष्य	प्रगति	सम्पन्न हुन लाग्ने अनुमानित	कैफियत
१	जग्गा अधिग्रहण र पुर्नस्थापना सम्बन्धी कार्य	ADB को परामर्श दाताबाट जग्गा अधिग्रहण र पुर्नस्थापना सम्बन्धी अन्तिम Report प्राप्त हुन नसकेकोले प्रगति हुन नसकेको ।	जग्गा अधिग्रहण पुर्नस्थापनाको भौतिक प्रगति हुन नसकेकोले वित्तीय प्रगति नभएको	
२.	वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन (सार्वजनिक सुनुवाई कार्य)	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको फाईनल रिपोर्ट प्राप्त भई वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको (१००%)	६०%	वातावरण प्रभाव अध्ययनको सार्वजनिक सुनुवाई मात्र आयोजनाको दायित्व भित्र रहेको
३.	Request for Proposal (RFP) डकुमेन्ट तयारी कार्य	यो कार्य ए.डि.वि. को प्राविधिक अनुदान सहायताबाट गर्ने लक्ष्य राखिएको मा ADB बाट पूर्व तयारीको प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराई सो अन्तरगत परामर्श दर्ता (BOT/Financial Expert) बाट चैत्रको शुरुदेखि कार्य शुरु भैरहेको ।	ADB को प्राविधिक अनुदान सहायताबाट खर्च हुने	आयोजना सार्वजनिक निजि साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न पूर्व तयारी गर्ने कार्यको प्रतिवेदन ADB बाट प्राप्त हुन बाकी रहेको ।
४.	आयोजनाको सवारी साधन खरिद कार्य	खरिद कार्य सम्पन्न भएको	१००%	
५.	आयोजनाको लागत पुनरावलोकन गर्ने कार्य	अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।	१००%	

ख) आ.ब. २०६५/६६ को विनियोजित बजेटको प्रगति ।

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम । आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट रु हजारमा	बार्षिक भौतिक प्रगति %	बार्षिक वित्तिय प्रगति %	प्राथमिकता क्रम
१.	४८-३ । ४-४०६	काठमाडौँ-तराई फाष्ट ट्रयाक सडक आयोजना	८७२४	८१.८८	६७.८२	उद्
कुल जम्मा			८७२४	८.८८	६७.८२	उद्

५.३.१.४ मेची-महाकाली र काठमाडौँ-पोखरा विद्युतीय रेलमार्ग आयोजना

मेची-महाकाली र कामाण्डौँ-पोखरा विद्युतीय रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन गर्नको लागि आशय पत्र माग गरेका, TOR, RFP तयार गरेको, EOI को लागि सूचना प्रकाशन, आशयपत्रको मूल्याङ्कन RFP Issue प्राविधिक प्रास्ताव मूल्याङ्कन आदि कार्य सम्पन्न भएको ।

भौतिक प्रगति	:	८०.२४%
वित्तिय प्रगति	:	०.५३%
विनियोजित रकम	:	रु. १,५०,०००,००० । -
खर्च	:	रु. ७,९०,००० । -

५.३.२ खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र

५.३.२.१ खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

क) संक्षिप्त परिचय

बढ्दो जनसंख्याको चापसगै खानेपानी आयोजनाहरु संचालन गरी खानेपानीको बढ्दो माग पुरा गर्न, जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन गर्न एवं आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतको अधिकतम परिचालन गर्न सक्षम संगठनको आवश्यकतालाई महसुस गरी २०२९ सालमा खानेपानी तथा ढल निकास विभागको स्थापना भएको थियो। २०३४ सालमा यस विभागले तत्कालिन चारै विकास क्षेत्रमा डिभिजन कार्यालयहरु मार्फत क्षेत्रियस्तरबाट र सन् १९८० को दशकलाई अन्तर्गच्छित खानेपानी दशकको रुपमा घोषणा गर्ने विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रस्ताव प्रति नेपालले प्रतिवद्धता जनाएपछि खानेपानी क्षेत्रमा सरकारी लगानी बृद्धि हुदै जाँदा विभाग अन्तर्गत क्षेत्रिय स्तरका ४ वटा कार्यालयहरु र ती अन्तर्गतका डिभिजन कार्यालयहरुबाट कार्य संचालन गरिएको थियो। यस पश्चात खानेपानी र ढल निकास सम्बन्धि क्षेत्रसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यहरु खानेपानी तथा ढल निकास विभागबाट संचालन गर्ने गरी ५ क्षेत्रिय निर्देशनालय र ७५ जिल्ला खानेपानी कार्यालयहरु सहितको संरचना संवत् २०४५ सालमा स्वीकृत गरि कार्य संचालन शुरु गरियो।

सार्वजनिक स्वर्च पुनरावलोकन आयोगको प्रतिवेदनमा केन्द्रीय स्तरका कार्यक्रमहरु सम्बन्धित मन्त्रालय/विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु मार्फत गराउने सुझाव रहे अनुसार २०५८/८/६ मा यस विभागको सांगठनिक संरचना परिवर्तन गरि बिभाग अन्तर्गत सिनियर डिभिजनल इन्जिनियर (रा.प.द्वि.प्रा.) कार्यालय प्रमूख रहने गरि ४२ खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन तथा इन्जिनियर (रा.प.तृ.प्रा.) कार्यालय प्रमूख रहने गरी २८ सब-डिभिजन कार्यालयहरु र तिनको नियमित निरिक्षण तथा अनुगमन कार्यको लागि नेपाल राज्यको पाँचै विकास क्षेत्रको क्षेत्रिय सदरमुकाम रहेका जिल्लाहरुमा सु.ई. (रा.प.प्र.प्रा.) कार्यालय प्रमूख रहने गरी ५ क्षेत्रिय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालयहरुको स्थापना गरिएको छ।

खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्यलाई अग्रगति दिन तथा भए गरेका कामहरुलाई प्रभावकारी रुपमा निरिक्षण तथा अनुगमन गर्न यस विभागमा १२ वटा शाखाहरु रहेका छन् भने ए.डि.वि. को ऋण सहयोगमा संचालित आयोजनाका लागि २ वटा केन्द्रीय खानेपानी आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयहरु रहेका छन्।

खानेपानी तथा ढल निकास विभाग र अन्तर्गतका निकायहरुबाट केन्द्रीय स्तरका कार्यक्रमका रुपमा नेपाल सरकारको केन्द्रीय स्तरको बजेटबाट बजेट विनियोजन भई संचालन गरिने खानेपानी आपूर्ति, ढल निकास, जनसाधन विकास, वातावरणीय अध्ययन, खानेपानी गुणस्तर अनुगमन तथा सुधार र सरसफाइका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन हुने गर्दछन्। नेपाल सरकारको लगानीमा कार्यान्वयन गरिने केन्द्रीय तथा जिल्ला स्तरका सबै खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना/कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिको सक्रिय अग्रगामित्व तथा सहभागितामा कार्यान्वयन गरी सम्पन्न भए पश्चात संचालन तथा मर्मत संभारको जिम्मेवारी सरकारको नीति अनुरूप उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरिदै आएको छ। स्थानीय आवश्यकता र राष्ट्रिय महत्वका केन्द्रीय स्तरका आयोजनाहरु/कार्यहरु खानेपानी तथा ढल निकास विभाग मातहतका निकायहरुबाट देहाएका आधारमा संचालन गरिने व्यवस्था भएको छ।

- १) जनसंख्याको हिसावले पहाडी तथा तराइमा एक हजार भन्दा बढी उपभोक्ता र हिमाली क्षेत्रमा पाँच सय भन्दा बढी उपभोक्ताहरुलाई सेवा सुविधा पुऱ्याउन सक्ने आयोजनाहरु
- २) खानेपानीको गुणस्तर सुधारको निमित्त पानी प्रशोधन प्रणाली व्यवस्था गरिने आयोजनाहरु
- ३) विद्युतिय उपकरणहरुको प्रयोग गरी पानी संकलन वा वितरण गर्ने र अन्य यस्तै सापेक्षिक रुपमा जटिल प्रविधियुक्त आयोजनाहरु
- ४) साना शहर र नगरोन्मुख क्षेत्रमा लागत असुलिको अवधारणा राखी संचालन गरिने आयोजनाहरु
- ५) आधुनिक ढल प्रणाली र ढल प्रशोधन सम्बन्धी आयोजनाहरु र सतह ढल निकास सम्बन्धी आयोजनाहरु
- ६) खानेपानीको गुणस्तर परीक्षण, नियन्त्रण, अनुगमन र निगरानी कार्यसंग सम्बन्धित आयोजनाहरु

- ७) तराइ क्षेत्रका भूमिगत पानीमा पाइने आर्सेनिक लगायत अन्य प्रदूषणको परीक्षण, अनुसन्धान एवं प्रशोधन संरचना सम्बन्धी व्यवस्था भएका आयोजनाहरू
- ८) जीर्ण भएका ठूला खानेपानी आयोजनाहरूमा प्रशोधन सुविधा समेत समावेश गरी बृहत खानेपानी पुनस्थापना आयोजनाहरू
- ९) बाढी बाट क्षतिग्रस्त योजना मर्मत गरी सेवा पुर्नस्थानपना गरिएका आयोजनाहरू, र
- १०) नेपाल सरकारले केन्द्रीयस्तरबाट संचालन गरिने भनी तोकिएका आयोजनाहरू ।

ख) विभाग अन्तर्गत आ.ब. ०६५/६६ मा आयोजना/योजनाहरूको परिचय

विभागबाट गत आ.ब. ०६५/६६ मा कार्यान्वयन भएका केन्द्र तथा जिल्ला स्तरका आयोजनाहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

१) खानेपानी आयोजनाहरू (४८-३/४-८०४)

खानेपानीको सुविधा उपलब्ध नभएका, दूर्गम तथा पिछडिएका ग्रामीण समुदायहरूलाई सेवा उपलब्ध गराउन लक्षित जिल्ला स्तरीय आयोजनाको रूपमा संचालनमा रहेको यस आयोजना अन्तर्गत राज्यका ७५ वटै जिल्लाहरूमा सालवसाली रूपमा सरकारबाट उपलब्ध हुने स्रोतमा निर्भर रही क्रमागत रूपमा खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरूको कार्यान्वयन हुँदै आइरहेको छ । यस आयोजनाहरूमा उपभोक्ता समुदायको क्षमता वाहिरका निर्माण कार्य वाहेक सम्पूर्ण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराइदै आएको छ ।

गत आ.ब. २०६५/६६ मा यस आयोजना अन्तर्गत क्रमागत रूपमा कार्यान्वयन हुँदै आइरहेका ४२७ वटा खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाहरू संचालन भएका थिए । यि आयोजना निर्माणको साथसाथै ५ क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय र ७० डिभिजन तथा सब-डिभिजन कार्यालयहरूको चालु खर्च समेतका लागि यस आ.ब.मा कूल रु १ अरब ६४ करोड २९ लाख ५२ हजार बजेट विनियोजन गरिएको थियो । देशका विभिन्न भागमा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका आयोजनाहरू मध्ये १०० वटा आयोजना चालु आ.ब. मा सम्पन्न गरी आधारभूत सेवास्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको छ, जसबाट ३ लाख ८० हजार ९ सय ५१ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् ।

२) ग्रामीण खानेपानी आयोजना (पश्चिमान्चल) (४८-३/४-८०२)

खानेपानी तथा ढल निकास विभागको छाता भित्र रही हेल्मीटास नेपालबाट कार्यान्वयन गरिदै आएको खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम यस आयोजना अन्तर्गत राखिएको छ । यस आयोजनाबाट आ.ब. ०६५/६६ मा अछाम, डोटी, डडेल्धुरा, कैलाली, दैलेख र जाजरकोट मा गरी जम्मा ३२०१ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् ।

३) वातावरणीय सरसफाइ आयोजना (४८-३/४-७०५)

आधारभूत सरसफाइ सम्बन्धी ज्ञान, चेतनास्तर तथा सुविधाको विकास तथा विस्तारको लागि अध्ययन, प्रचार प्रसार र शैक्षिक सामाग्रीको विकास तथा वितरणबाट अधिराज्यमा सरसफाइ सुविधा विस्तार गर्ने उदेश्यबाट यो आयोजना सालवसाली रूपमा संचालन हुँदै आएको छ । यो आयोजना बाट सरसफाइ गुरुयोजना तयारीको अन्तिम चरणमा रहेको छ । आ.ब. ०६५/६६ मा विभिन्न जिल्लाका २७ गा.वि.स. हरुलाई खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा (सरसफाइमा काम गर्ने सम्बद्ध सरोकारवालाहरूको सहयोग तथा समन्वयमा) गरिएको छ ,जसबाट ३२९४० घरधुरी लाभान्वित भएका छन् । सरसफाइ गुरुयोजना तयारीको अन्तिम चरणमा रहेको । करिब ४५०० खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ समितीका पदाधिकारी, शिक्षक शिक्षिका, विद्यालय व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरूलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धिको लागि तालिम दिइएको छ । दशौँ राष्ट्रिय सरसफाइ सप्ताह (२२-२८ जेष्ठ, २०६६)अन्तरगत विभिन्न जिल्लामा सरसफाइ सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

४) राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना (४८-३/४-७०६)

खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको सेवा उपलब्धता सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन अद्यावधिकरण तथा विश्लेषणको लागि सालवसाली रूपमा यो आयोजनाबाट कार्य हुँदै आइरहेको छ । आ.ब. २०६२ । ६३ वाट अधिराज्यव्यापी रूपमा तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य शुरुवात गरिएकोमा गत आ.ब. मा बाँकी रहेका गा.वि.स. तथा नगरपालिकाहरूको तथ्याङ्क तथा सूचनाको प्रशोधन, व्यवस्थापन तथा वितरण कार्य सम्पन्न गरी अन्तिम प्रतिवेदन समेत तयारी भई सकेको छ । राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन आयोजनाबाट निम्न कार्यहरू भइरहेको छ ।

- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धि तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्न तथ्याङ्क संकलन कार्यमा आवश्यक प्राविधिक सहयोग पुर्याउने ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी विभिन्न तथ्याङ्क संकलन गर्न Standard Formats तयार गरी स्वीकृत गराउने ।
- स्वीकृत भएका format वमोजिम तथ्याङ्क संकलन अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- संकलित तथ्याङ्कहरूलाई Data Bank मा राख्ने साथै विश्लेषण गरी सम्बन्धित निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने ।
- खानेपानी तथा ढल निकास विभाग तथा अन्तर्गतका निकायहरूमा सूचना प्रविधि सम्बन्धि सेवा प्रवाह गर्ने ।

आ.ब. ०६५/६६ मा तपसिल बमोजिमका कार्यहरू भएका छन् —

- राष्ट्रव्यापी रूपमा विभिन्न जिल्लाहरूमा तथ्याङ्क संकलन कार्य भई रिपोर्टिङ र सूचना प्रवाह कार्य भएको र केन्द्रमा सोको अभिलेखन (Data Entry) कार्य गरिएको
- वेबसाइट होष्टिङ र विकास कार्य भएको ।
- कम्प्यूटर नेटवर्किङ्ग कार्य भैरहेको ।
- तथ्याङ्क संकलन कार्यको अनुगमन समिक्षा तथा प्रमाणिकरण र अद्यावधिक गर्ने कार्य भएको ।

५) बृहत मर्मत तथा सेवा पुनर्स्थापना आयोजनाहरू (४८-३/४-७०७)

यस आयोजनाबाट हस्तान्तरण गर्न बाँकी र दैवी प्रकोप, बाढीबाट क्षतिग्रस्त वा अन्य कारणबाट क्षतिग्रस्त भै सेवा अवरुद्ध भएका आयोजनाहरू उपभोक्ता समितिकै अग्रगमित्व तथा सक्रिय सहभागितामा मर्मत सुधार गरी सेवा पुनर्स्थापना गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई नै हस्तान्तरण र पुनर्स्थापन गर्ने कार्यहरू सालवसाली रूपमा गरिँदै आएको छ । आ.ब. ०६५/६६ मा बाढीबाट क्षतिग्रस्त २०८ वटा र अन्य मर्मत सुधार गरी सेवा पुनर्स्थापना गर्नुपर्ने ३१ वटा आयोजना पहिचान गरी तयार भएको कार्यक्रम अनुसार मर्मत कार्य सम्पन्न भएको छ ।

६) डीप ट्यूबवेल तथा मिटरिङ आयोजना (४८-३/४-७०८)

यस आयोजनाबाट डीप ट्यूबवेल, पम्प तथा इलेक्ट्रो-मेकानिकल उपकरण प्रयोग गरी खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइएका आयोजनाहरूमा सेवा अवरुद्ध हुन नदिन नयाँ डीप ट्यूबवेल निर्माण गर्ने तथा पुराना तथा विग्रीएका पम्प तथा इलेक्ट्रो-मेकानिकल उपकरण प्रतिस्थापन गरी सेवा सुचारु गर्ने कार्य गरिँदै आएको छ । विभिन्न आयोजनामा विद्युत अवरुद्ध हुँदा चलाउनको लागि जेनेरेटर, प्यानलबोर्ड, पानीमिटर र अन्य सम्बन्धित उपकरणहरू खरीद गरी दिइने कार्य पनि यस शाखाबाट हुँदै आएको छ । आ.ब. ०६५/६६ मा मोरङ, सुनसरी र खानेपानी तथा ढल निकास विभाग गरी ३ वटा डिजेल पावर जडान भएको, मोरङ, सर्लाही र नवलपरासी जिल्लामा १,१ वटा डिप ट्यूबवेल निर्माण गरिएको छ । सबै कार्य सम्बन्धित जिल्लाबाटै भएको र १०० प्रतिशत प्रगति भएको छ ।

७) जनसाधन विकास आयोजना (४८-३/४-७०९)

खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधाको विकास तथा विस्तारमा सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने प्राविधिक तथा अन्य कर्मचारीहरूको सीप एवं दक्षताको विकास र आयोजना व्यवस्थापन तथा नियमित मर्मत संभारमा संलग्न उपभोक्ता तथा विभिन्न तहका कामदारहरूको ज्ञान र सीप अभिवृद्धि गर्ने विविध तालिम कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिदै आएको छ ।

आ.ब. ०६५/६६ मा यस आयोजना अन्तर्गत तपसिल बमोजिमका कार्यहरू भएका छन्

- विभिन्न विषय र स्तरका ११ वटा तालिम कार्यक्रम संचालन गरिएको,
- सि.डि.ई. तथा ईन्जिनियरहरूलाई Water Treatment Process Design तालिम,
- ईन्जिनियरहरूलाई Procurement Management तालिम,
- ईन्जिनियर /सव ईन्जिनियरहरूलाई TOT, STLS, Water Safety Plan तालिमहरू संचालन गरिएको ।
- सि.डि.ई. तथा ईन्जिनियरहरूलाई IEE/EIA तालिम,
- पम्प अपरेटरहरूका लागि ५ दिने तालिम, र
- महिला कार्यकर्ताहरूका लागि STLS & Water Quality Improvement Management तालिम गरिएको ।

८) खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना (४८-३/४-७१०)

खानेपानी गुणस्तर सुधार तथा अनुगमन आयोजनाबाट सम्पादन हुने कार्यहरूको विवरण निम्न वमोजिम रहेको छ ।

- पानी प्रशोधन प्रणालीको सर्वेक्षण तथा डिजाइन तयार गर्ने
- खानेपानीको गुणस्तर सुधार सम्वन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने
- खानेपानी गुणस्तर निरीक्षण, परीक्षणकार्य गर्ने
- आर्सेनिक प्रदूषण निराकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने
- खानेपानी राष्ट्रिय गुणस्तर मापदण्ड (National Water Quality Standard) तथा निर्देशिका तयार गर्न सहयोग गर्ने ।
- गुणस्तर सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत आ.ब. ०६५/६६ मा ७ वटा आयोजनाहरू वागलुङ्ग, रंगेली, तोपगाछी, भादगाउँ, धनकुटा, जलुके, लेटाङ्ग खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजनाहरू सम्पन्न भएको । अन्य १३ वटा आयोजनाहरूमा निर्माण कार्य भइरहेको ।
- अधिराज्यभर गुणस्तर सुधार गर्न आवश्यक खानेपानी योजनाहरूको तथ्यांकङ्कसंकलनको कार्य भइरहेको ।
- Household Water Treatment को प्रयोग वारे जन चेतना अभिवृद्धि तथा प्रचार प्रसारका कार्यक्रम भएको ।
- विश्व स्वास्थ्य संगठनको खानेपानी गुणस्तर सम्वन्धी तेश्रो संस्करणमा समावेश पानी सुरक्षा योजना (Water Safety Plan) लाई विभिन्न खानेपानी आयोजनाहरू काठमाडौंको महादेवस्थान, कास्कीको शिसुवा वडहरेमा परीक्षणको रूपमा लागु गरि वाटर सेफटी प्लान कार्यक्रमको लागि तालिम संचालन भई कार्यक्रम संचालन भएको ।
- पानी प्रशोधन प्रणाली सर्वेक्षण तथा डिजाइन कार्य भएको ।
- आर्सेनिक परीक्षण कार्य ।

९) ढल निर्माण आयोजना (४८-३/४-७२०)

ढल निर्माण आयोजनाबाट सम्पादन भएका कार्यहरूको विवरण निम्न वमोजिम रहेको छ ।

- ढल निर्माण सम्वन्धि केन्द्रीय नीति तथा कार्यक्रमको मस्यौदा तयारी
- दीर्घकालिन कार्ययोजना तयारी
- अध्ययन, अनुसन्धान तथा सूचना व्यवस्थापन
- वार्षिक कार्यक्रम तयारी, ढल गुरु योजना तयारी

- ढल आयोजना सर्भेक्षण तथा अनुमानित लागत तयारी
- नमूना ढल आयोजना निर्माण
- सुपरिवेक्षण, अनुगमन र निरिक्षण, र
- फोहर पानी प्रशोधन सम्बन्धि नयाँ योजना संचालन ।

आ.ब. ०६५/६६ मा यस आयोजना अन्तरगत तपसिल बमोजिमका कार्यहरु भएका छन्

- ढल सम्बन्धि उपयुक्त प्रविधि अध्ययन कार्य भएको ।
- गत बित्तमा ढल सर्भेक्षणको लागी दिइएको परामर्श सेवाको प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने कार्य भएको ।
- ढल ब्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड तथा निर्देशिका, र नीति निर्माण कार्य भैरहेको ।

१०) वर्षातको पानी संकलन (४८-४-७१७)

खानेपानी तथा सरसफाइको आधारभूत सेवा नपुगेको खासगरी ग्रामीण स्तरका विपन्न, सिमान्तकृत एवं सुविधा बाट बंचित समुहलाई लाभान्वित गराउन तथा शहरी क्षेत्रको हकमा खानेपानीको आपूर्तीमा रहेको अभावलाई न्यून गर्न, भूमिगत जल पुनःभरण (Recharge) गर्न आदिको लागी सहयोगी विकल्पको रुपमा वर्षातको पानी संकलन, भण्डारण र प्रयोग गरी वातावरण संरक्षणका साथै जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउने र सामाजिक र आर्थिक विकासमा थप बल पुर्याउने । यस आ.ब. मा जम्मा १८०० जनसंख्या लाभान्वित भएको देखिन्छ ।

ग) केन्द्रीयस्तरका आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयहरु

१) साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (४८-३/४-७१६)

आयोजना क्षेत्रका ५ लाख १० हजार जनतालाई उच्चस्तरीय खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउने र सरसफाइ सुविधा अभिवृद्धी गर्ने उदेश्य रहेको यस आयोजना एशियाली विकास बैकको ऋण सहयोगमा आ.ब. २०५७ । ५८ वाट शुरु भएको र शुरुमा आ.ब. २०६३/०६४ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष राखिएको भएतापनि मूख्यतया संवद्ध पक्षहरु (Stakeholders) सवैसंग सहमतीमा पुग्न लामो समय लाग्ने गरेका कारणवाट कार्यान्वयनमा ढिलाइ भएकाले आ.ब. २०६५/६६ मा सम्पन्न भइ खानेपानी संचालन भइरहेका छन् । यस आयोजनाबाट हालसम्म ५,१०,१३३ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् । निजी धारा ४८९३२ जडान भएका छन् । साथै १७९४० वटा निजी चर्पी र १७ कि मी ढल निर्माण भएको छ ।

२) सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (४८-३/४-७२२)

सुदूर तथा मध्य पश्चिमान्चलका १९ र पश्चिमान्चलका २ जिल्लाका १२०० समुदायका ८ लाख ५० हजार जनतालाई स्वच्छ खानेपानी तथा न्युनतम सरसफाइको सुविधा उपलब्ध गराउने लक्ष राखी एशियाली विकास बैकको ऋण सहयोगमा आ.ब. २०६१ । ६२ वाट शुरु भएको यो आयोजना आ.ब. २०६६ । ६७ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष राखिएको छ ।

आ.ब. २०६५/०६६ मा विभिन्न भागमा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका आयोजनाहरु मध्ये ११७ वटा आयोजना चालु आ.ब. मा सम्पन्न गरी आधारभूत सेवास्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको छ, जसबाट १ लाख ३७ हजार ३ सय ८४ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन् ।

घ) यस आ.ब. २०६५/६६ को वार्षिक कार्यक्रमका मूख्य मूख्य विवरणहरु (Items)

निर्माण सामाग्री उपलब्धी, भौतिक संरचना निर्माण (इन्टेक निर्माण, पानीपोखरी निर्माण, धारा निर्माण, पाइपलाइन जडान, ओभरहेड टैंक निर्माण, पानी प्रशोधनशालाहरु निर्माण आदि) ।

ड) आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरु

आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अव गर्नु पर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय
खानेपानी आयोजना	तीन बर्षीय अन्तरिम योजनाले ६० प्रतिशत जनतालाई सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन राखेको लक्ष हासिल गर्न अहिलेको विनियोजित रकम पर्याप्त नहुने भएकोले आवश्यक मात्रामा आर्थिक स्रोत सुनिश्चित गरिनुपर्ने ।	बजेट सुनिश्चित नहुँदा निर्धारित लक्ष्य पुरा गर्न बाधा पुग्ने ।	थप रकम आवश्यकता सम्बन्धि जानकारी गराइएको ।	थप रकम विनियोजन हुनु पर्ने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय
खानेपानी गुणस्तर सुधार तथा अनुगमन आयोजना	राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड २०६३ मा उल्लेखित प्रावधान अनुसारको उपलब्धी हासिल गर्न गुणस्तर सुधार कार्यक्रममा तिव्रता ल्याउनुपर्ने र यसको लागि आवश्यक आर्थिक स्रोत सुनिश्चित गरिनुपर्ने ।	बजेट सुनिश्चित नहुँदा निर्धारित उपलब्धी हासिल गर्न बाधा पुग्ने ।	थप रकम आवश्यकता सम्बन्धि जानकारी गराइएको ।	थप रकम विनियोजन हुनु पर्ने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय
बृहत मर्मत तथा सेवा पुनर्स्थापना आयोजनाहरु	विगतमा सम्पन्न आयोजनाहरुबाट अपेक्षित सेवा सुनिश्चित गर्न नियमित, आवधिक तथा दीर्घकालीन मर्मत संभार तथा सुधारका कार्यक्रम योजनाबद्धरूपमा कार्यान्वयन गरिनुपर्ने ।	सम्पन्न आयोजनाहरुबाट अपेक्षित सेवा दिन नसकिने ।	थप रकम आवश्यकता सम्बन्धि जानकारी गराइएको ।	योजनाबद्ध रूपमा रकम विनियोजन हुनु पर्ने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय
ढल निर्माण आयोजना	शहरी तथा नगरोन्मुख क्षेत्रमा सरसफाइ प्रवर्द्धनको लागि प्रशोधन सहितको ढल प्रणाली विकास गर्ने कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनुपर्ने ।	वातावरणिय प्रदुषण बढ्ने	थप रकम आवश्यकता सम्बन्धि जानकारी गराइएको ।	थप रकम विनियोजन हुनु पर्ने ।	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालय

च) आ.ब. २०६५/०६६ को उल्लेखनिय उपलब्धीहरु

- १) विभिन्न जिल्लाका २७ गा.वि.स. हरुलाई खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा (सरसफाइमा काम गर्ने सम्बद्ध सरोकारवालाहरुको सहयोग तथा समन्वयमा)

सि.न.	जिल्ला	गा.वि.स. संख्या
१	चितवन	५
२	कास्की	५
३	तनहुँ	१
४	सुनसरी	१
५	दाङ्ग	१

सि.न.	जिल्ला	गा.वि.स. संख्या
६	गोरखा	१
७	अछाम	११
८	लमजुङ्ग	२
	जम्मा	२७

- २) सरसफाइ गुरुयोजना तयारीको अन्तिम चरणमा रहेको ।
- ३) करिब ४५०० खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाइ समितीका पदाधिकारी, शिक्षक शिक्षिका, विद्यालय व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरुलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धिको लागि तालिम दिइएको ।
- ४) दशौँ राष्ट्रिय सरसफाइ सप्ताह (२२-२८ जेष्ठ, २०६६)अन्तरगत विभिन्न जिल्लामा सरसफाइ सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

छ) विभागसँग सम्बन्धित आ.ब. ०६५/६६ को बजेट बक्तव्यको प्रकरणको प्रगति र समस्या

सि. नं.	बजेट बक्तव्य को प्रकरण नं.	बजेट बक्तव्यको बूदाहरु	नीतिगत उपलब्धी	सम स्या	समस्या समाधानका उपाय/सुझा व	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधान का लागि लाग्ने समयावधि
१	१९४	खानेपानी डिभिजन/ सब-डिभिजन कार्यालय अन्तर्गत संचालित ४२७ वटा क्रमागत आयोजनाहरु मध्ये १०० वटा सम्पन्न हुनुका साथै बाँकी ३२७ वटा आयोजनाहरुको निर्माण कार्यमा तीव्रता ल्याईनेछ ।	१०० वटा आयोजना हरु सम्पन्न भएको ।				
२	१९५	नुवाकोट, मोरङ्ग, सिन्धुपाल्चोक, नवलपरासी, इलाम, झापा, लगायतका जिल्लाका आयोजनाहरुमा खानेपानी गुणस्तर सुधारको लागि निर्माणाधिन १० वटा पानी प्रशोधन प्रणालीहरु मध्ये ७ वटा आयोजनाहरुमा निर्माण सम्पन्न गरी शुद्ध पानी उपलब्ध गराइनेछ ।	७ वटा आयोजना हरु सम्पन्न भएको ।				
३	१९९	२१ जिल्लामा ६९० सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनामध्ये १०६ वटा सम्पन्न गरी १ लाख २६ हजार जनतालाई खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने ।	१३७ वटा आयोजना हरु सम्पन्न भएको ।				

ज) विभाग/निकाय अन्तर्गत आ.ब. ०६५/६६ मा बैदेशिक सहयोगमा संचालित मुख्य कार्यक्रमहरु/आयोजनाहरु

सि. नं.	दातृ संस्थाको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाका मुख्य संरचनाहरुको विवरण	आयोजना शुरु मिति	आयोजना सम्पन्न मिति	आयोजनाको लागत	आयोजनाको स्थान
१	नेपाल सरकार/ एडिबी	सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना		आ.ब. ०६१/६२	आ.ब. ०६६/६७	३५७०० हजार अमेरिकी डलर	कपिलवस्तु, प्युठान, डडेलधुरा, बैतडी बन्नाङ्ग, डोटी, रुकुम, रोल्पा, जाजरकोट, अछाम, बाजुरा, हुम्ला, दैलेख, दार्चुला, डोल्पा, सल्यान दाङ्ग, गुल्मी, मुगु, कालीकोट, जुम्ला
२	नेपाल सरकार/एडिबी	प्रथम साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना		आ.ब. ०५७/५८	आ.ब. ०६५/६६	५३८६९ हजार अमेरिकी डलर	२९ वटा नगर आयोजनाहरु
२	नेपाल सरकार/एडिबी	दोश्रोसाना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना		आ.ब. ०६४/६५	आ.ब. ०७३/७४	७१७०० हजार अमेरिकी डलर	२० वटा नगर आयोजनाहरु
३	नेपाल सरकार/हेल्भेटा स	ग्रामिण खानेपानी आयोजना		आ.ब. ०५७/५८	आ.ब. ०६६/६७	१७०८८४ हजार अमेरिकी डलर	डोटी, जाजरकोट, अछाम, दैलेख, कैलाली

ख) आयोजनाको वजेट र खर्चको विवरण

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	आ.ब. २०६५/६६ को प्रगति (भौतिक)	आ.ब. २०६५/६६ को प्रगति (वित्तीय)
१	(४८-३/४-७१६)	साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	२८३७८५.७	२३२४३५	८७.८१	८१.८०
२	(४८-३/४-७२२)	सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	८८४३७२	७५६७०८	८०.०२	७६.८७
३	(४८-३/४-७०५)	वातावरणीय सरसफाइ आयोजना	१७८६०	१३०२०	८७.७०	७२.८०
४	(४८-३/४-७०६)	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१२३४४	८६१८	८०.२५	६८.८१
५	(४८-३/४-७१०)	खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना	८२२३८	७१७०८	८५.४८	८७.२०

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	आ.ब. २०६५/६६ को प्रगति (भौतिक)	आ.ब. २०६५/६६ को प्रगति (वित्तीय)
६	(४८-३/४-७०८)	डीप ट्यूववेल तथा मिटरिङ्ग आयोजना	३०७५	३०७५	१००.००	८८.८८
७	(४८-३/४-७०९)	जनसाधन विकास आयोजना	८५८६	७२६२	८४.४०	७५.६८
८	(४८-३/४-७२०)	ढल निर्माण आयोजना	७३७८	४२५९	८४.०८	५७.६२
९	(४८-३/४-७०७)	बृहत मर्मत सुधार आयोजना	९४२८४८	९३२६८५	८८.५०	८४.८०
१०	(४८-३/४-७१७)	बर्षातको पानी संकलन आयोजना	९८८५०	९५७५५	८५.९३	८२.८९
११	(४८-३/४-८०४)	खानेपानी आयोजनाहरु	९६४२८५२	९५८०३८२	८५.५३	८४.८०

ज) आ.ब. ०६५/६६ को आयोजनागत बार्षिक प्रगति विवरण

व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	एकाई	आयोजनाका मूख्य मूख्य संरचनाहरु	आ.ब. २०६५/६६ मात्रको प्रगति (भौतिक)	आ.ब. २०६५/६६ सम्मको भौतिक प्रगति
(४८-३/४-७१६)	साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना		इन्टेक निर्माण, पानीपोखरी निर्माण, धारा निर्माण, पाइपलाइन जडान, ओभरहेड टैंक निर्माण	९७.८९	
(४८-३/४-७२२)	सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना		इन्टेक निर्माण, पानीपोखरी निर्माण, धारा निर्माण, पाइपलाइन जडान, ओभरहेड टैंक निर्माण	८०.०२	
(४८-३/४-७०५)	वातावरणीय सरसफाइ आयोजना		सरसफाइ सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान, चेतनास्तर सुधार तथा सुविधाको विकास	९७.७०	सालवसाली
(४८-३/४-७०६)	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना		तथ्याङ्क संकलन तथा प्रशोधन	९०.२५	सालवसाली
(४८-३/४-७१०)	खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना		पानी प्रशोधनशाला निर्माण	९५.४९	सालवसाली
(४८-३/४-७०८)	डीप ट्यूववेल तथा मिटरिङ्ग आयोजना		डीप ट्यूबवेल, पम्प तथा इलेक्ट्रो-मेकानिकल उपकरण मर्मत तथा जडान	१००.००	सालवसाली
(४८-३/४-७०९)	जनसाधन विकास आयोजना		सीप एवं दक्षताको विकास	९४.४०	सालवसाली
(४८-३/४-७२०)	ढल निर्माण आयोजना		ढल आयोजना निर्माण	८४.०८	सालवसाली
(४८-३/४-७०७)	बृहत मर्मत सुधार आयोजना		मर्मत र पुनर्स्थापन	९८.५०	सालवसाली
(४८-३/४-७०७)	बर्षातको पानी संकलन आयोजना		पानीपोखरी, धारा	९५.९३	सालवसाली

व.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	एकाई	आयोजनाका मूल्य मूल्य संरचनाहरु	आ.ब. २०६५/६६ मात्रको प्रगति (भौतिक)	आ.ब. २०६५/६६ सम्मको भौतिक प्रगति
(४८-३/४-८०४)	खानेपानी आयोजनाहरु		इन्टेक निर्माण, पानीपोखरी निर्माण, धारा निर्माण, पाइपलाइन जडान, ओभरहेड टैंक निर्माण	९५.५३	सालवसाली

त) आ.ब. ०६५/६६ मा संचालित जिल्लागत स्वानेपानी आयोजनाहरूको प्रगति विवरण

क्र.स.	जिल्ला	वार्षिक प्रगति				आयोजना विवरण		लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
		बजेट	खर्च	भौतिक (प्रतिशत)	बित्तीय (प्रतिशत)	जम्मा योजना संख्या	सम्पन्न योजना संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
पुर्वाञ्चल									
१	ताप्लेजुङ	९६००	८६०५	९१.३	८९.६	५	-	-	
२	पाँचथर	१५८००	१५६६४	९६.९	९९.१	५	-	-	
३	इलाम	१८४५०	१८४१६	९९.९	९९.८	७	१	१२००	
४	झापा	२९२००	२९२००	९९.५	९९.५	१७	१	२००००	
५	मोरङ	४०६००	४०५४२	९९.९	९९.९	१३	१	२०२५	
६	सुनसरी	१६२१३	१५६७५	८८.९	८८	५	-	-	
७	धनकुटा	१८५५०	१८५५०	१००	१००	४	२	३२१३	
८	तेह्रथुम	२२८००	२२७७३	९९.७	९९.९	६	-	-	
९	संखुवासभा	१०९३६	१०३५९	१००	९४.७	४	१	८१५	
१०	भोजपुर	१५५५०	१४९७२	९८.३	९६.३	५	१	३२०८	
११	सोलुखुम्बु	१०६००	१०६००	१००	१००	३	२	४०६२	
१२	ओखलढुङ्गा	१५५००	१३६७५	९९.२	८८.२	१०	३	२८९४	
१३	खोटाङ	१५३५०	१४८२०	९६.३	९६.५	१०	१	२४७	
१४	उदयपुर	१५७३०	१४७८६	९७.९	९४	७	४	१३१९६	
१५	सप्तरी	१८२००	१६९२२	८९.५	९३	८	-	-	
१६	सिराहा	१७६५०	१७१००	९९.१	९६.९	६	१	१२०००	
	क्षेत्रको जम्मा	२९०७२९	२८२६५९	९५.६	९४.६	११५	१८	६२८६०	
मध्यमाञ्चल									
१	धनुषा	१३१५०	१०५३५	८०.२०	८०.१२	४	-	-	
२	महोत्तरी	१३४५०	१३३७०	९८.३५	९९.४१	६	-	-	
३	सर्लाही	१८८५०	१७९२२	९५.९६	९५.०८	६	-	-	
४	सिन्धुली	१८४००	१७७८१	९९.७५	९६.६४	१३	१	९७६	
५	रामेछाप	२१४००	२१३६३	९९.८	९९.८	१४	२	१६६३	
६	दोलखा	२२४००	२२३६७	९९.७१	९७.२५	१५	-	-	
७	सिन्धुपाल्चोक	१९७०५	१८७६०	९९.७५	९५.२१	१५	४	४५००	
८	काभ्रेपलान्चोक	२१३५२	२०५२९	९७.८७	९६.१४	१३	१	३४३२	
९	ललितपुर	२५१००	२५०५०	९९.२५	९९.०२	९	१	१०५०	
१०	भक्तपुर	२६०४५	२५५५०	९७.३२	९७.००	१३	२	७३०१	
११	काठमाडौं	४२९०५	४२३७१	९६.४१	९६.३१	१९	-	-	
१२	नुवाकोट	२९७००	२७६०४	९५.७२	९२.९५	२०	११	९८१२	
१३	रसुवा	१११००	१०८८५	१००.००	९८.०६	५	१	४६४८	
१४	धादिङ	२७४५०	२५३३९	९३.२५	९२.३१	१४	१	१६९०	
१५	मकवानपुर	२४२००	२४१९८	१००.००	९९.९९	८	२	७३६६	
१६	रौतहट	२१३००	२१२९८	९५.७०	१००.००	१०	१	२७७४	
१७	बारा	२२७००	२२६९९	९६.०२	१००.००	८	-	-	
१८	पर्सा	१८३१०	१६२१५	८९.६६	८८.५६	७	२	१५२१७	
१९	चितवन	२०९५०	२०९४२	९९.८०	९९.७६	८	२	१२५८७	
	क्षेत्रको जम्मा	४१८४६७	४०४७७९	९६.५५	९६.३५	२०७	३१	९७९५६	

क्र.स.	जिल्ला	बार्षिक प्रगति				आयोजना विवरण		लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
		बजेट	खर्च	भौतिक (प्रतिशत)	बितीय (प्रतिशत)	जम्मा योजना संख्या	सम्पन्न योजना संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
पश्चिमाञ्चल									
१	तनहुँ	२१०००	२०८३०	९६.८७	९९.१९	९	-	-	
२	स्याङ्जा	२६९५०	२६९३०	९८.२२	९७.७३	१८	५	८०१५	
३	कास्की	२३३५०	२२३९५	९७.७९	९५.९१	११	१	१९८०	
४	लमजुङ	१७४००	१७१६२	१००.००	९८.६४	९	२	४०२७	
५	गोरखा	३५५००	३५०५२	८८.८१	९८.७४	२०	३	६२२३	
६	मनाङ	५६६०	५६६०	१००.००	१००.००	६	६	-	
७	मुस्ताङ	८९००	५०३२	८१.४०	५६.५०	६	२	१७००	
८	म्याग्दी	८३००	७५०५	८५.७९	९०.४२	५	१	१०१५	
९	पर्वत	१३५५०	१३५३३	९९.९०	९९.८७	८	-	-	
१०	वाग्लुङ्ग	२९७५०	२९६६४	१००.००	९९.८१	१२	२	१०८३२	
११	गुल्मी	१९८००	१८३२८	९३.९५	९२.५७	२०	४	३६९६	
१२	अर्घाखाँची	२७८३०	२७११४	९९.१०	९७.४३	१३	३	१३४५४	
१३	पाल्पा	३७५५०	३७५५०	९९.३७	१००.००	१३	१	२९६३	
१४	नवलपरासी	१६८००	१६२४४	९३.७८	९३.०१	८	२	३३७४०	
१५	रुपन्देही	२३०००	२२९६९	९८.९०	९९.८६	१०	१	८८७०	
१६	कपिलवस्तु	१३८००	११८५९	८६.२०	८५.९३	६	२	४६५४२	
	क्षेत्रको जम्मा	३२९१४०	३१७८२७	९४.४७	९४.४६	१७४	३५	१४३०५७	
मध्य पश्चिमाञ्चल									
१	दाङ	३००००	२९९६१	९३.३५	९९.८७	१५	३	२८१४३	
२	प्युठान	७५००	७०१०	९७.७६	९३.५०	५	-	-	
३	रोल्पा	१६६००	१६६००	९९.७३	१००	६	१	३१०७	
४	रुकुम	११६००	१०९२०	९८.७०	९४.१०	८	१	४९७४	
५	सल्यान	९९००	९८९९	१००.००	९९.९९	५	-	-	
६	बाँके	२०६५०	२०६०७	९०.१०	९९.११	६	-	-	
७	बर्दिया	१५९००	१५८९४	१००.००	९९.९६	६	-	-	
८	सुर्खेत	२०४५०	२०१९६	९९.०४	९८.७६	१२	१	५७७२	
९	जाजरकोट	६०५०	५३५८	१००.००	८८.५६	५	१	४९८०	
१०	दैलेख	११२५०	१०७०५	९७.६१	९५.१६	५	-	-	
११	कालिकोट	८०५०	५२२४	७९.२५	६४.८९	४	१	३४११	
१२	जुम्ला	५९००	४८२४	९१.७७	८२.०७	४	-	-	
१३	डोल्पा	६७००	६०३८	९६.५०	९०.१०	४	-	-	
१४	मुगु	५९००	५४५४	९३.६७	९२.४३	४	-	-	
१५	हुम्ला	८०५०	४५७९	५७.००	५६.८८	७	-	-	
	क्षेत्रको जम्मा	१८४५००	१७३२८९	९२.८१	९०.४१	९६	८	५१३८७	
सुदूर पश्चिमाञ्चल									
१	वाजुरा	५७००	४८१७	८९.२७	८४.५१	३	-	-	
२	बझाङ	११६५०	११०४१	१००.००	९४.७७	५	२	६८२४	
३	अछाम	१००००	९९९३	९९.९५	९९.९३	५	-	-	
४	डोटी	१५२००	१४९८५	१००.००	९८.५९	८	१	१०२०	
५	कैलाली	१७६५०	१७५९९	१००.००	९९.७१	६	१	७९४७	
६	कञ्चनपुर	१४६२४	१४४०४	९९.३४	९८.५०	५	-	-	
७	डडेल्धुरा	१०४५०	१०१०१	९७.३९	९६.६७	८	१	३०८६	

क्र.स.	जिल्ला	बार्षिक प्रगति				आयोजना विवरण		लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
		बजेट	खर्च	भौतिक (प्रतिशत)	बितीय (प्रतिशत)	जम्मा योजना संख्या	सम्पन्न योजना संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
८	वैतडी	११८५५	११८४०	९८.०१	९८.९७	५	१	२२८३	
९	दार्चुला	१६१३५	१५८४७	१००.००	९८.२०	७	१	३५०२	
	क्षेत्रको जम्मा	११३२६४	११०६२७	९८.२२	९६.७४	५२	८	२५६९१	
	कूल जम्मा	१३३६१००	१२८९१८०	९५.५३	९४.९०	६४४	१००	३८०९५१	

ठ) सम्पन्न खानेपानी आयोजनाहरुबाट लाभान्वित थप जनसंख्या (४८-४-८०४)

क्षेत्र	कूल योजना संख्या	सम्पन्न	लाभान्वित जनसंख्या
पूर्वाञ्चल	११५	१८	६२८६०
मध्यमाञ्चल	२०७	३१	९७९५६
पश्चिमाञ्चल	१७४	३५	१४३०५७
मध्य पश्चिमाञ्चल	९६	८	५१३८७
सुदूर पश्चिमाञ्चल	५२	८	२५६९१
जम्मा	६४४	१००	३,८०,९५१

ड) खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना(४८-३/४-७१०)

सि.न.	गुणस्तर सुधार आयोजनाहरु	लाभान्वित हुने जनसंख्या
१	जलुके	८६८४
२	भादगाउँ	५२००
३	लेटाङ्ग	८५००
४	रंगेली	१००१२
५	तोपगाछी	२०९५४
६	धनकुटा	५०५०
७	वाग्लुङ	६९०७
	जम्मा	६५३०७

ढ) सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (४८-३/४-७२२)

आयोजना चरण	सम्पन्न आयोजना संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
नमूना चरण	५३	८४८४८	कपिलवस्तु, प्युठान, डडेलधुरा, बैतडी
प्रथम चरण	४३	३६०७१	बझाङ्ग, डोटी, रुकुम, रोल्पा
दोश्रो चरण	६	४७९०	जाजरकोट, अछाम, बाजुरा, हुम्ला
तेश्रो चरण	११	७९१३	दैलेख, दार्चुला, डोल्पा, सल्यान
चौथो चरण	४	३७६२	दाङ्ग, गुल्मी, मुगु, कालीकोट, जुम्ला
जम्मा	११७	१३७३८४	

ण) ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (४८-३/४-८०२)

आयोजना चरण	सम्पन्न आयोजना संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
अछाम		४८६	
डोटी		४७०	
डडेलधुरा		९८	

आयोजना चरण	सम्पन्न आयोजना संख्या	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
कैलाली		४४३	
दैलेख		१६६	
जाजरकोट		१५३९	
जम्मा		३२०९	

त) स्वानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना सम्पन्न विवरण (२०६५/०६६ मा मात्र)

क्र.सं	आयोजना	आयोजना क्षेत्र			लाभान्वित जनसंख्या	सम्पन्न भएका योजना संख्या
		जिल्ला	गा.वि.स.	वडा नं.		
१	इलाम खा.पा.आ. सुधार	इलाम	इलाम	१-९	१२००	१
२	काँकडभित्ता खा.पा.आ. सु.वि.	झापा	मेचीनगर नपा	७-१३	२००००	१
३	उर्लावारी खा.पा.आ. विस्तार	मोरङ	उर्लावारी	१-५	२०२५	१
४	आँखीसल्ला खा.पा.आ.	धनकुटा	आँखीसल्ला	१,३,५,७,८,९	१६२८	१
५	वेलहरा खा.पा.आ.	धनकुटा	वेलहरा	४,७	१५८५	१
६	माङतेवा खा.पा.आ.	संखुवासभा	माङतेवा	६,८,९	८१५	१
७	छापछरिङ खा.पा.आ.	भोजपुर	ओख्रे	१,२,५-९	३२०८	१
८	चौलारखर्क खा.पा.आ.	सोलुखुम्बु	चौलारखर्क	१-९	२९४१	१
९	खोरिया खा.पा.आ.	सोलुखुम्बु	सल्लेरी	१,२,६	११२१	१
१०	फुलवारी-६ जल्केनी खा.पा.आ.	ओखलढुंगा	फुलवारी	६	५६७	१
११	तुलाछाप खा.पा.आ.	ओखलढुंगा	तुलाछाप	३,५-८	१२९९	१
१२	राँगापुर खा.पा.आ.	ओखलढुंगा	टोकसेल	३,४,६-९	१०२८	१
१३	फेदी खा.पा.आ.	खोटाङ	फेदी	४,५	२४७	१
१४	जलजले खा.पा.आ.	उदयपुर	त्रियुगा न.पा	११	८९९८	१
१५	बलमता खा.पा.आ.	उदयपुर	बलमता	४,५,७-९	१८१८	१
१६	रामपुर ठोक्सिला डुडुरखोला खा.पा.आ.	उदयपुर	रामपुर / ठोक्सिला		५८०	१
१७	कटारी खा.पा.आ.सु.वि.	उदयपुर	कटारी	३,४,५,६	१८००	१
१८	सिरहा खा.पा.आ.सु.वि.	सिरहा	सिरहा	१,२,७	१२०००	१
१९	बोहरेटार खा.पा.आ.	सिन्धुली	झांगशुली	२	९७६	१
२०	गुन्सी खा.पा.आ.	रामेछाप	गुन्सी	२,३	८७७	१
२१	कोडरखोला खा.पा.आ.	रामेछाप	रसनालु	६,९	७८६	१
२२	छहरे ऐसेलुखर्क खा.पा.आ.	सिन्धुपाल्चोक	वाँडेगाउँ	९	८००	१
२३	लप्सेनिग्रे खा.पा.आ.	सिन्धुपाल्चोक	थुमपाखर	३,४,५,७	१६१४	१
२४	टेकनपुर खा.पा.आ.	सिन्धुपाल्चोक	टेकनपुर	६,७,८,९	१०४३	१
२५	ढुङ्गेधौंरा खा.पा.आ.	सिन्धुपाल्चोक	पांग्रेटार	३,४,५	१०४३	१
२६	भकुण्डेवेशी खा.पा.आ.	काभ्रेपलान्चोक	फुलवारी ६/ मेथिनकोट ४,८/ खनालथोक ३,७		३४३२	१
२७	साउनेमूल टयाङ्की निर्माण	ललितपुर	ललितपुर उ.म.न.पा.	१५	१०५०	१
२८	कटुन्जे सुवर्णेश्वर खा.पा.आ. सु.वि.	भक्तपुर	कटुन्जे/गुण्डु	५-८/५,६	५७६०	१

क्र.सं	आयोजना	आयोजना क्षेत्र			लाभान्वित जनसंख्या	सम्पन्न भएका योजना संख्या
		जिल्ला	गा.वि.स.	वडा नं.		
२९	सूर्यविनायक तीनधारा खा.पा.आ.	भक्तपुर	कटुन्जे	८	१५४१	१
३०	चारघरे खा.पा.आ.	नुवाकोट	चारघरे	४,६,८	२०९०	१
३१	थानसिङ खा.पा.आ.	नुवाकोट	थानसिङ	४	५८१	१
३२	दारमे खा.पा.आ.	नुवाकोट	हल्देकालिका	८,९	१०१९	१
३३	दाहालथोक खा.पा.आ.	नुवाकोट	रालुका	५,६	४९६	१
३४	कविलास खा.पा.आ.	नुवाकोट	कविलास		२२७	१
३५	शिवरवेसी खा.पा.आ.	नुवाकोट	शिवरवेसी	३,४	११४४	१
३६	वालकुमारी खा.पा.आ.	नुवाकोट	वालकुमारी	१	५१४	१
३७	वाख्रे खा.पा.आ.	नुवाकोट	गणेशस्थान		८९७	१
३८	चौघडा आँपचौर खा.पा.आ.	नुवाकोट	चौघडा	४	८२२	१
३९	छापथोक वोहरेखोल्चा भाँगेडाँडा खा.पा.आ.	नुवाकोट	छापथोक	६,७	१२९४	१
४०	छुप्रेड साल्मे खा.पा.आ सुधार	नुवाकोट	भोर्ले/धैबुङ	६,७,८	७२८	१
४१	न्युरेधारी खा.पा.आ	रसुवा	भोर्ले/धैबुङ	१,३,६,८/८,९	४६४८	१
४२	खरी खा.पा.आ.	धादिङ	खरी	१-९	१६९०	१
४३	हाँडीखोला भुन्दुङ्गटाडी खा.पा.आ	मकवानपुर	हाँडीखोला	२,४,७,९	४५६७	१
४४	मनहरी रमनटार खा.पा.आ	मकवानपुर	रमनटार		२७९९	१
४५	चन्द्रनिगाहपुर खा.पा.आ.	रौतहत	चन्द्रनिगाहपुर	१-३,५-९	२७७१४	१
४६	विन्दवासिनी खा.पा.आ.	पर्सा	विन्दवासिनी	१-९	५९४०	१
४७	शंकर सरैया खा.पा.आ.	पर्सा	शंकर सरैया	१-९	९२७७	१
४८	देवघाट खा.पा.आ.	चितवन	चैनपुर	१-९	१६००	१
४९	कुसुमखोला चैनपुर खा.पा.आ.	चितवन	देवघाट	२, ४, भ.न.पा. १	१०९८७	१
५०	थुमपोखरा खा.पा.आ.	स्याङजा	थुमपोखरा	१,२,५	२९७७	१
५१	चिउकुना गैरीश्वारा खा.पा.आ.	स्याङजा	मग्याम	३,५,७	२६६१	१
५२	चित्रेभन्ज्याङ्ग खा.पा.आ.	स्याङजा	चित्रेभन्ज्याङ्ग	८,९	१०९४	१
५३	श्रीकृष्णगण्डकी खा.पा.आ.	स्याङजा	श्रीकृष्णगण्डकी	४	१०२२	१
५४	विचारी चौतारा ९ खा.पा.आ. (राष्ट्रिय मा वि समेत)		विचारी चौतारा	९	२६१	१
५५	मालमूल खा.पा.आ.	कास्की	लेखनाथ न.पा.	१५	१९८०	१
५६	धमिलिकुवा खा.पा.आ.	लमजुङ	धमिलिकुवा	१-९	३२३४	१
५७	चिति खा.पा.आ.	लमजुङ	चिति	३,८,९	७९३	१
५८	पृ.ना.न.पा. (वोसीपानी) खा.पा.आ.	गोरखा	पृ.ना.न.पा.	२,६,७,१०	२६९५	१
५९	अजिरकोट खा.पा.आ.	गोरखा	जौवारी	३-६	२०२२	१
६०	मुच्योक खा.पा.आ.सु.वि.	गोरखा	मुच्योक	१-७	१५०६	१
६१	पिसाङवेसी खा.पा.आ.सुधार	मनाङ	पिसाङ	२-९		१
६२	फुखा.पा.आ. सुधार	मनाङ	फू	१-९		१
६३	घ्यारु खा.पा.आ. सुधार	मनाङ	घ्यारु	१-९		१

क्र.सं	आयोजना	आयोजना क्षेत्र			लाभान्वित जनसंख्या	सम्पन्न भएका योजना संख्या
		जिल्ला	गा.वि.स.	वडा नं.		
६४	बृहत मनाङ खा.पा.आ. विस्तार	मनाङ	मनाङ	१-९		१
६५	क्यूबेसी खा.पा.आ. सुधार	मनाङ	डावल	९		१
६६	भ्राका खा.पा.आ. सुधार	मनाङ	भ्राका	१-९		१
६७	लोमान्थाङ्ग खा.पा.आ.	मुस्चाङ	लोमान्थाङ	१-९	१४६१	१
६८	सिरकुङ खा.पा.आ.	मुस्चाङ	कोवाङ	१,४,७,९	२३९	१
६९	बगरफाँट खा.पा. तथा स.स .आ.	म्पाग्दी	ज्यामरुकोट	१	१०१५	१
७०	बिहुँकोट खा.पा.यो.	वाग्लुङ	सिगाना	१-९	४८३२	१
७१	बलेवा नारायणस्थान सु.वि . खा.पा.यो.	वाग्लुङ	नारायणस्थान	१-९	६०००	१
७२	दर्लिङ खा.पा.आ.	गुल्मी	दर्लिङ	३-८	९७९	१
७३	हाडहाडे खा.पा.आ.	गुल्मी	हाडहाडे	३,४,८,९	१२८१	१
७४	अर्खले खा.पा.आ.	गुल्मी	अर्खले	८,९	११३२	१
७५	टोथाकोढाँड, एक्ले पिपल खा.पा.आ.	गुल्मी	रुरु	७	३०४	१
७६	अर्घातोष भगवती खा.पा.आ.	अर्धाखाँची	भगवती/छत्रगंज	३-५/९,२-४	५३१०	१
७७	सन्धीखर्क खा.पा.आ.सु.वि.	अर्धाखाँची	सन्धीखर्क	५,६,७,९	७१४४	१
७८	किमडाडा खा.पा.यो.सु.वि.	अर्धाखाँची	किमडाँडा, सन्धीखर्क ७, भलायडाँडा	१-९, / ७,८,९	१०००	१
७९	बौघागुम्बा खा.पा.यो.	पाल्पा	बौहागुम्हा	१-७	२९६३	१
८०	रजहर खा.पा.आ.	नवलपरासी	बुलिङटार	१-५,७	१३७६५	१
८१	गैडाकोट खा.पा.आ.सु.वि.	नवलपरासी	पञ्चनगर	१-६,८	१९९७५	१
८२	नयाँगाउँ खा.पा.आ.	रुपन्देही	बुटवल न.पा.	१४,१५	८८७०	१
८३	मोतीपुर खा.पा.आ.	कपिल्वस्तु	वीरपुर	६-९	४४३९०	१
८४	महाराजगंज खा.पा.आ.सु.वि.	कपिल्वस्तु	महाराजगंज	१,२	२१५२	१
८५	नारायणपुर खा.पा.आ.सु.वि.	दाङ	नारायणपुर	१-४,७,९	८१३८	१
८६	हापुरे पुरनधारा खा.पा.आ.सु.वि.	दाङ	पुरनधारा	३	९८१२	१
८७	भालुवाङ खा.पा.आ. सु.वि/. नविकरण	दाङ	लालमटिया	८,९,१०	१२६८०	१
८८	लालमटिया खा.पा.आ.	दाङ	लालमटिया	७,९	४२८५	१
८९	गैरीगाउँ खा.पा.आ.	रोल्पा	गैरीगाउँ	१-३,५-७,९	३१०७	१
९०	खारा खुम्चेरी खा.पा.आ.	रुकुम	खारा	२-६	४९७४	१
९१	खलङ्गा खा.पा.आ. सु.वि.	जाजरकोट	खलङ्गा	१,२,३	४९८०	१
९२	भर्ता खा.पा.आ.	कालिकोट	भर्ता	१-९	३४११	१
९३	कोटभैरव खा.पा.आ.	वझाङ	कोटभैरव	१,२,३,५,६,८,९	४१४६	१
९४	देउलेक खा.पा.आ.	वझाङ	देउलेख	१,२,५,८,९	२६७८	१
९५	बसपार्क खा.पा.आ.	अछाम	मंगलसेन	२,३,५	१०२९	१
९६	वारपाटा खा.पा.आ. सुधार	डोटी	वारपाटा	२,३,५,६,७	१०२०	१
९७	श्रीपुर खा.पा.आ.	कैलाली	श्रीपुर	१-७	७९४७	१
९८	रूपाल खा.पा.आ. सु.वि.	डडेलधुरा	रूपाल	३,४,५,६	३०८६	१

क्र.सं	आयोजना	आयोजना क्षेत्र			लाभान्वित जनसंख्या	सम्पन्न भएका योजना संख्या
		जिल्ला	गा.वि.स.	वडा नं.		
९९	महारुद्र खा.पा.आ सु.वि.	वैतडी	महारुद्र	१-७	२२८३	१
१००	देथला खा.पा.आ. (वडा नं . २ समेत)	दार्चुला	देथला	१-३,५-७	३५०२	१
जम्मा					३८०९५१	१००

थ) आ.ब. ०६६/६७ को बजेट बक्तब्यमा उल्लेखित खानेपानी तथा ढल निकास विभाग अन्तर्गतका मुख्य मुख्य नीति तथा कार्यक्रम

बजेट बक्तब्यको बुदा नं	नीति कार्यक्रम	कार्यान्वयन गर्ने निकाय		सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि
		मुख्य निकाय	सहयोगी निकाय	
२३५	क) जिल्ला खानेपानी डिभिजन कार्यालय अन्तर्गत क्रमागत रुपमा कार्यान्वयनमा रहेका ५४२ आयोजनाहरूमध्ये ८५ वटा सम्पन्न गरी २७० हजार जनतालाई खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउनुका साथै बाँकी ४५७ आयोजनाहरूको निर्माण कार्यमा तीव्रता ल्याइनेछ ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन/सव डिभिजन कार्यालय	क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय,सम्बन्धित उपभोक्ता समिती	
२३५	ख) २१ जिल्लामा सम्पन्न हुन बाँकी ५७८ सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनामध्ये ४४५ आयोजनाहरू ३७७ हजार जनतालाई आधारभूत खानेपानी सेवा उपलब्ध गराइने छ ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन/सव डिभिजन कार्यालय	सामुदायिक खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना (आयोजना व्यवस्थापन इकाई कार्यालय),सम्बन्धित उपभोक्ता समिती	
२३६	खानेपानीको गुणस्तर सुधार गर्न इलाम, झापा, ओखलढुङ्गा, सिन्धुपाल्चोक, लमजुङ्ग, नवलपरासी, लगायतका जिल्लाका १५ वटा पानी प्रशोधन प्रणालीहरूमध्ये ६ वटा आयोजनाहरूको निर्माण सम्पन्न गरिने छ ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन/सव डिभिजन कार्यालय	खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना, सम्बन्धित उपभोक्ता समिती	
२३७	खानेपानीको स्रोत उपलब्ध हुन नसक्ने जिल्ला र क्षेत्रहरूमा वर्षातको पानी संकलन गर्ने २० वटा आयोजनाहरू संचालन गरिने छ ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन/सव डिभिजन कार्यालय	वर्षातको पानीसंकलन आयोजना, सम्बन्धित उपभोक्ता समिती	
२३८	सम्पूर्ण नेपाली जनतालाई आधारभूत सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराइसक्ने राष्ट्रिय लक्ष्य पूरा गर्न सरकार दृढ संकल्पित छ । यो लक्ष्य प्राप्तिका लागि राज्यले एक घर एक चर्पी नीति अन्तर्गत समूदायलाई खुल्ला मलमूत्र मुक्त क्षेत्र बनाउन स्थानिय सरकार तथा समूदायलाई अभिप्रेरित गर्नेछ ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन/सव डिभिजन कार्यालय	वातावरणिय सरसफाइ आयोजना, स्थानिय निकाय, सम्बन्धित उपभोक्ता समिती	

५.३.२.२ मेलम्ची खानेपानी आयोजना विकास समिति

क) गत आ.ब. ०६५/६६ को मात्र र गत आ.ब. २०६५/०६६ सम्मको प्रगति (Cumulative Progress)

आ.ब. (२०६५/०६६) को प्रगती

- १) भौतिक (%) : ९५.७९%
- २) वित्तिय (%) : ७७.९७%
- ३) बास्तविक खर्च (ने.रु.) : ११८७४८०,०००
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा मेलम्ची उपत्यकाका १४ गा.वि.स.को र मण्डन उपत्यकाका ५ गा.वि.स.का उपभोक्ताहरु लाभान्वित ।
- ५) मूख्य मूख्य संरचनाहरु : अडिट एसेस सडक तथा प्रवेश मार्ग स्तर सुधार

आ.ब. २०६५/०६६ सम्मको प्रगति

- १) भौतिक (%) : ३३.०८६
- २) वित्तिय (%) : ३३.००
- ३) बास्तविक खर्च (ने.रु.) : ६,०३,३४,८४,०००
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : प्रत्यक्ष रूपमा मेलम्ची उपत्यकाका १४ गा.वि.स. तथा मण्डन उपत्यकाका ५ गा.वि.स.का उपभोक्ताहरु लाभान्वित ।
- ५) मूख्य मूख्य संरचनाहरु : अडिट एसेस सडक र सामाजिक उत्थान अन्तर्गतको कार्यक्रम ।
- ६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी
सडक निर्माण कार्य तथा सामाजिक उत्थान अन्तर्गतका कार्यक्रमबाट मेलम्ची उपत्यकाका उपभोक्ताहरुको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा फाइदा पुग्न गएको । सुरुङ निर्माणको लागि आवश्यक पूर्वाधार समपन्न हुनुको साथै मे.खा.पा.आ. को मूख्य कार्य सुरुङ निर्माण थाली भएको ।

ख) आ.ब. २०६५/०६६ मा संचालित आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मूख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरु

सि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म गरिएका प्रयासहरु	समाधानका लागि अव गर्नु पर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि लाग्ने समय/वधि
१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	ह्योल्मो सरोकार समितिबाट विभिन्न माग राखी मुहान क्षेत्रको काममा बाधा पुग्न गएको ।	<ul style="list-style-type: none"> ▪ आयोजनाको लागत वृद्धि हुँदै जानु ▪ आयोजना समयमा सम्पन्न नहुनु ▪ स्थानीय माग तथा समस्याहरु थपिदै जानु । 	सम्बन्धित निकायसँग पत्राचार तथा छलफल भईरहेको र मन्त्रालय सचिव तथा मन्त्रीस्तर सम्म सो को समाधानको वारेमा छलफल भइरहेको ।	सरकारबाट उच्च प्राथमिकता दिई कार्य अगाडि वडाउनु पर्ने र राजनैतिक पार्टीहरु वीच समन्वय गरी विवादहरु समाधान गरिनु पर्ने ।	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, राजनैतिक दलहरु तथा स्थानीय निकाय र अन्य सरोकारवाला	किटान गर्न नसकिने

ग) आ.ब. २०६५/०६६ को वार्षिक प्रगति

१) वजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि.नं.	ब.उ.शि.नं.	प्राथमिकता क्रम	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	वार्षिक बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वार्षिक भौतिक प्रगति (%)	वार्षिक वित्तिय प्रगति (%)
१	४८-४-७१८	P1	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	१५२३७२४	११८७४८०	९५.७९	७७.९७
जम्मा				१५२३७२४	११८७४८०	९५.७९	७७.९७

२) आयोजनाको विवरण

ब.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	एकाई	आयोजनाको मुख्य मूल्य सरचनाहरु	गत आ.ब. २०६५/६६ मात्रको प्रगति भौतिक (%)		गत आ.ब. २०६५/६६ सम्मको भौतिक प्रगति (%)	
				लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
४८-३-४१७/४८-४-४१८	मेलम्ची खानेपानी विकास समिति	प्र.श.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ सुरुङ निर्माण ▪ प्रवेश मार्ग निर्माण ▪ अडिट प्रवेश मार्ग निर्माण ▪ प्रवेशमार्ग स्तर सुधार ▪ पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण ▪ वातावरण तथा सा.उ.का. ▪ जग्गा मुआब्जा तथा क्षतिपूर्ति 	८.०९८	७.७५७	३५	३३.०८६

५.३.२.३ अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकीकृत विकास समिति

क) गत आ.ब. (२०६५/६६) को मात्र

१) भौतिक (%)	: ७०.०३
२) वित्तीय (%)	: ८६.६३
३) बास्ताविक खर्च (ने.रु.)	: १८०६४३ । -

गत आ.ब. २०६५/६६ को प्रगति (Cumulative Progress)

१) भौतिक (%)	: १०.६१
२) वित्तीय (%)	: १०.१०
३) बास्ताविक खर्च (ने.रु.)	: ८९,५०,९३,९३० । ००
४) लामान्वित जनसंख्या	: १,२०,९०४
५) मूख्य मूख्य संरचनाहरु	: मूख्य ढल लाईन, सहायक ढल लाईन, ढल प्रशोधन केन्द्र तटबन्ध, सडक आदि ।

ख) आयोजनाको हालसम्मको प्रतिफल वा उपलब्धि

समिति अन्तर्गत गोकर्णदेखि पशुपति खण्डको वागमती नदीको दायाँ किनाराको ५३७ हेक्टर क्षेत्रको जनसंख्यालाई (वायाँ किनाराको गोकर्णदेखि खजोरपाटी पुलसम्मको २०० मीटर ढल लाईन निर्माण समेत) सेवा पुराउने लक्ष्य राखी मूख्य र शाखा ढल लाई ४०० देखि १२०० मी.मी. व्यास भएको करिव १७ कि.मी. ढल लाइन निर्माण गरी यस भेगबाट आउने गार्हस्थ फोहोर तथा ढल नदीमा सोझै मिसिन नदिई गुहेश्वरी मन्दिर उत्तर पूर्व फाँटमा एकसय रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरी Extended Aeration प्रविधिमा आधारित १६.४ मिलियन लिटर प्रति दिन प्रशोधन क्षमता भएको ढल प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरिएको छ । दुई चरणमा निर्माण सम्पन्न हुने गरी २५ वर्षको लागि डिजाइन गरिएको ढल प्रशोधन केन्द्रको पहिलो चरणको क्षमता १९० लिटर प्रति सेकेण्ड र दोस्रो ३०० लिटर प्रति सेकेण्ड रहेको छ ।

पशुपति क्षेत्रमा वहने नदीको पवित्रता र तीर्थलुहरुको विश्वसनीयतामा आँच नपुगोस् भनेर ताम्रगंगा - तिलगंगा क्षेत्रमा छुट्टै घोडाको खुर् आकारको दुई मीटर व्यास भएको ५७२ मीटर लामो सुरुङ्ग निर्माण गरी ढल प्रशोधन केन्द्रबाट प्रशोधित पानीका साथै प्रशोधन केन्द्रको क्षमता भन्दा वढी भएको गार्हस्थ फोहोरलाई वाइपास गरी सिधै निष्काशन गरिएको छ । साथै ढल प्रशोधन केन्द्र र सुरुङ्ग जोड्न वागमती नदी भित्र ५५ मीटर क्रसिङ्ग भूमिगत ढल समेत निर्माण गरिएको छ ।

गोकर्ण - सुन्दरीजल खण्डको गार्हस्थ फोहोरलाई प्रशोधन गर्न आवश्यक पर्ने २३ रोपनी अधिग्रहण र २ रोपनी सरकारी जग्गा समेत जम्मा २५ रोपनी जग्गा प्राप्त गरी गोकर्ण क्षेत्रको गार्हस्थ फोहोरलाई प्रशोधन गर्न रीड वेड (नरकट काँटा प्रशोधन विधि) संचालन गर्न ७५० मीटर ढल लाइन निर्माणका साथै १ युनिट रीड वेड निर्माण गरी आंशिकरूपमा संचालन भइरहेको छ ।

गोकर्णदेखि जोरपाटी पुलसम्म वागमती नदीको वहाव क्षेत्र ३५ मीटर र जोरपाटी पुलदेखि गौरीघाटसम्म वागमती नदीको वहाव क्षेत्रलाई ४० मीटर कायम गरी नदीको दायाँ वायाँ किनारामा ४३४ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरी तटवन्धन, हरित क्षेत्र र सडक निर्माणको लागि छुट्टाई सकिएको छ । आ.ब. २०६५/०६६ मा सुन्दरीजल-गोकर्ण खण्डको वागमती नदीको वहाव क्षेत्र २०२१ सालको नाप नक्साका आधारमा छुट्टायाई सिमाङ्कन गरी सकिएको छ ।

गोकर्णदेखि गौरीघाटसम्म वागमती नदीको दायाँवायाँ किनारामा ४३४ रोपनी जग्गा अधिग्रहण गरी ११.५ कि.मी. तटवन्धन, ११.५ कि.मी. १२ मीटर चौडा भएको हरित क्षेत्र र ११.५ कि.मी. ८ मीटर चौडा भएको सडक

निर्माण कार्य सम्पन्न गरी दायाँ किनारा तर्फको करिव ३ कि.मी. ग्राभेल सडक सडक विभागलाई हस्तान्तरण गरी कालोपत्रे गरिएको छ ।

समितिले प्रथम चरणको कार्य अन्तर्गत पशुपति, गुहेश्वरीघाट क्षेत्रमा नियमित पानी आपूर्ति गर्न आयोजना हाताभित्र १०/१० लिटर प्रति सेकेण्ड क्षमताका दुई वटा डिपट्यूवेलहरू तथा विश्वरूप मन्दिरमा ५० हजार लिटर क्षमताको पानी ट्याकी निर्माण गरी उक्त क्षेत्रमा नियमित खानेपानी संचालनको लागि आर्यघाट, गुहेश्वरी, भष्मेश्वर, राजराजेश्वरीघाट लगायतका क्षेत्रमा ८ वटा सार्वजनिक धाराहरू निर्माण गरी पानी वितरण गरिएकोमा हाल सो पानी वितरण प्रणाली संचालन संभारका लागि पशुपति क्षेत्र विकास कोषलाई हस्तान्तरण गरिसकिएको छ । त्यस्तै हिन्दुहरूको आस्थाकी प्रतिक बागमती नदीलाई मूर्तिको स्वरूपमा रूपान्तरण गरी गुहेश्वरी पारीपट्टी (आयोजना कार्यालयको परिसरमा) "ज्ञानेश्वरी बागमती" को रूपमा प्रतिस्थापन गरिएको छ । यसबाट बागमती नदीलाई मूर्तीका रूपमा पुज्न सहज हुने र वागमती प्रतिको जनआस्थामा अभिवृद्धि भई प्रदूषणमुक्त तुल्याउने अभियानमा पनि बल पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

वागमती र यसका नदीनालाहरू लगायत नदीसँग जोडिएको सभ्यतालाई संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्ने कार्य योजनावद्ध र व्यवस्थित गर्ने सम्वन्धमा यस अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समितिबाट राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण, UN HABITAT र UNDP को सहयोगमा वागमती कार्ययोजना (२०६६-७१) तयार गरिएको र नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६६।०४।२७ को निर्णयबाट उपत्यकाका नदी प्रणालीको विकासको आधारभूत दस्तावेज (Framework Document) को रूपमा सो वागमती कार्ययोजना (२०६६-६७) स्वीकृत भएको छ । कार्ययोजनालाई क्रमिक रूपमा विस्तृतीकरण गरी कार्यान्वयन गर्दै जाने र श्रोतको व्यवस्थाका लागि अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने निर्णय भएको छ साथै कार्ययोजनाको विस्तृतीकरण र कार्यान्वयनमा नेतृत्वदायी भूमिका अधिकार सम्पन्न बागमती सभ्यता एकिकृत विकास समितिले र कार्ययोजना कार्यान्वयनको क्रममा आईपर्ने बाधा अडकाउ फुकाउने साथै आवश्यक समन्वयको कार्य भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयले गर्ने भएको छ । स्वच्छ, सफा र हराभरा नदी प्रणालीको विकास गर्नु यस कार्ययोजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ । कार्ययोजनामा उपत्यका भित्र बग्ने वागमती र यसका सहायक नदीनालाहरूलाई ५ (पाँच) विभिन्न क्षेत्रहरूमा विभाजन गरी क्षेत्रगत विशेषताका आधारमा संरक्षणका कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएको छ । कार्ययोजनाको कार्यान्वयनका लागि वर्तमान मूल्यमा कूल रु. १४ अर्ब १६ करोड ५५ लाख ७३ हजार लागत लाग्ने अनुमान गरिएको छ ।

ग) गत आ.ब. २०६५/०६६ मा संचालित आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरू

सि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	समस्याहरू	समस्याबाट सिर्जित असरहरू	समाधानका लागि हालसम्म गरिएका प्रयासहरू	समाधानका लागि गर्नु पर्ने प्रयासहरू	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि लाग्ने समयवाधि
१	वागमती सभ्यता विकास अभियान	वागमती र सहायक नदीनालाहरूको संरक्षण समितिलाई पर्याप्त कानूनी अधिकार नभएको	प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन नसकेको	मन्त्रिपरिषद्को सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त गरी बागमती सभ्यता विकास परिषद्को विधेयक मस्यौदा तयार गरी हाल रायको लागि कानून मन्त्रालयमा रहेको	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् मार्फत व्यवस्थापिका ससदमा पेश हुनुपर्ने	भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय / समिति	६ महिना

सि.नं.	आयोजना/कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म गरिएका प्रयासहरु	समाधानका लागि गर्नु पर्ने प्रयासहरु	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि लाग्ने समयावधि
२		नदी किनारामा अवस्थित सार्वजनिक जग्गा जमीनको दर्ता र वेचविखन	नदी प्रदुषण र नदी साँधुरो हुँदै गईरहेको	वागमती नदीको तिलगंगा मीनभवन खण्डको विद्यमान अवस्थाको विस्तृत सर्भे गर्ने कार्य भईरहेको	नदी सिमाङ्कन गरी नापि नक्सा अद्यावधिक गर्नुपर्ने	समिति/ भूमीसुधार मन्त्रालय/ नापि विभाग/ मालपोत कार्यालयहरु	
३		काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति २०५० भाग २ को दफा ११ बमोजिम वागमती नदीको किनाराबाट २० मीटर छाडेर मात्र निर्माण गर्न पाउने व्यवस्था भएता पनि उक्त मापदण्ड विपरित कार्यहरु भईरहेको	अ.स.वा.स . ए.वि.समितिको कार्य योजना अनुसार कार्य संचालन गर्न प्रत्यक्ष असर गरेको	सरोकारवालाहरूसँग नियमित छलफल गरी उक्त समस्या समाधान गर्न प्रयास गरिएको	नापी नक्सा अनुसार नदीहरुको क्षेत्र निर्धारण गरी सो क्षेत्रबाट २०/२० मीटर छोडी संरचनाहरु निर्माण गर्न प्राविधिक संबद्ध निकायहरुबाट पालन गर्नुपर्ने	उपत्यका नगर विकास समिति, नगरपालिकाहरु, नापी विभाग आदी	
४		समितिको कार्यक्षेत्रका रूपमा रहेका नदी किनारामा अवस्थित र अतिक्रमित वस्ती	अ.स.वा.स . ए.वि.समितिको कार्य योजना अनुसार कार्य संचालन गर्न प्रत्यक्ष असर गरेको	सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग नियमित छलफल गरी वैकल्पिक व्यवस्थापनका लागि अध्ययन भइरहेको	उल्लिखित प्रतिवेदनमा प्रस्तावित गरिने कार्ययोजना लागू गरिनु पर्ने	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/ समिति र नगरपालिकाहरु	
५		अवैध वालुवा चोरी निकासी	महत्वपूर्ण संरचनाहरु जस्तै पुल, तटबन्धन आदीको सुरक्षामा प्रत्यक्ष असर परेको	वागमती नदीको किनारामा १/१ कि.मी .को दुरीमा सुरक्षा पोष्ट निर्माण गरिएको	सुरक्षा पोष्टको लागि आवश्यक जनशक्ति तथा वजेट व्यवस्था हुनुपर्ने	समिति, प्रशासनिक निकायहरु आदी	

घ) ०६५/६६ को बार्षिक प्रगति

१) बजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	प्राथमिकता क्रम	कार्यक्रम आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट (रु हजारमा)	स्वर्च (रु हजारमा)	बार्षिक भौतिक प्रगति (%)	बार्षिक वित्तिय प्रगति (%)
१.	पूँजिगत स्वर्च (४८-४-७११)	P1	बागमती सभ्यता विकास अभियान	२०००००	१७२९१७.३०	७०.२६	८६.६३
२.	चालु स्वर्च (४८-३-७११)			८५३२	७७२५.६३		
	जम्मा			२०८५३२	१८०६४३	७०.२६	८६.६३

२) आयोजनाको विवरण

ब.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	एकाई	आयोजनाको मूल्य मूल्य संरचनाहरु	गत आ.ब. २०६५/६६ मात्रको प्रगति भौतिक (%)		गत आ.ब. २०६५/६६ सम्मको भौतिक प्रगति (%)	
				लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
४८-३-७११/४८-४-७११	बागमती सभ्यता विकास अभियान	गोटा	मूल्य ढल लाईन सहायक ढल लाईन ढल प्रशोधन केन्द्र, तटबन्ध सडक आदि	२.१६७	१५.२३		१०.६२

३) आ.ब. ०६५/६६ को आयोजनाको बार्षिक प्रगति

(रकम रु हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजनाको सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	त्रि-वर्षिय बजेट	यस आ.ब.को बजेट	हालसम्मको स्वर्च	यस आ.ब.को स्वर्च	स्रोत
४८-३-७११/४८-४-७११	बागमती सभ्यता विकास अभियान	आ.ब. ०५२/५३	आ.ब. ०७०/७१	८५४०५००		२०८५३२	८९५०९३९३	१८०६४३	नेपाल सरकार

५.३.२.४ ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष विकास समिति

क) गत आ.ब. २०६५/२०६६ को मात्र र गत आ.ब. २०६५/६६ सम्मको प्रगति (Cumulative Progress)

	गत आ.ब. को	गत आ.ब. सम्मको
१) भौतिक (%) :	८९.५३%	५९.७४%
२) वित्तिय (%) :	७५.३%	७६.३३%
३) बास्तविक खर्च (ने.रु) :	८५,०५,९४,४४०	
४) लाभान्वित जनसंख्या :	३२२९३८	
क) महिला :	१६४६९८	
ख) पुरुष :	१५८२४०	

५) मुख्य मुख्य संरचनाहरु : खानेपानीको Intake, RVT, तथा Tap Stand हरु

६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी:

दोस्रो ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाको अन्त्यसम्ममा (सन् २००९) पहिलो आयोजनामा बाँकी रहेका आयोजनासमेत गरी जम्मा १५५० आयोजनाबाट ११ लाख १२ हजार ग्रामीण जनतालाई खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्य रहेको छ ।

ख) आ.ब. (२०६५/२०६६) मा संचालित आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरु

क. सं	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अव गर्नुपर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानमा लाग्ने समयावधि
१.	Non Local Material को बजार भाऊ लगभग ३५ वृद्धि भएको कारणले आयोजनाको लागतमा अत्यधिक वृद्धि भएको	यसबाट Funding Gap देखिएको थियो जसबाट दोस्रो आयोजनाको निर्धारित लक्ष्य पुरा गर्न समस्या देखियो ।	दातृ निकायहरूसंग सम्पर्क गरी दोस्रो आयोजनाको पुरा लक्ष्य तथा आठौं समुहमा थप आयोजनाको संचालन गर्ने र नबौ समुहको विकास चरण र दशौं समुहको पुर्व विकास चरण संचालन गर्न थप २७ मिलियन यू.एस. डलर अतिरिक्त अनुदानको सहयोग विध बैकबाट प्राप्त हुन सम्झौता भएको छ ।	ढुवानी छिटो-छिटो गर्ने वातावरण तयार गर्नुपर्ने	फण्डवोर्ड	निरन्तर
२.	नेपाल सरकारबाट RWSS Sector M&E Unit को MIS SYSTEM स्थापना हुन ढिलाई भएको	World Bank Agreement अनुसार पुरा हुनु पर्ने Legal Covenant पुरा हुन नसकेको	विभिन्न समयमा बैक र मन्त्रालयसँग छलफल भई नयाँ कार्य तालिका अनुसार November सम्ममा M&E/MIS System Design गरी सक्न अन्तर्राष्ट्रिय परामर्शदाता छनौट भई कार्य सन्चालन भई रहेको	मन्त्रालय र फण्डबोर्डले संयुक्त रुपमा कामलाई निरन्तरता दिइरहनुपर्ने	नेपाल सरकार, फण्डबोर्ड	

क. सं.	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधानको लागि अव गर्नुपर्ने प्रयास	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानमा लाग्ने समयवधि
३.	संस्थाको निरन्तरता (Regular Institution) को निश्चितता नभएकोले दीर्घ कालिन योजना तयार पार्न कठिनाई भैरहेको ।	यसबाट संस्थाको दीर्घकालिन योजना तयार गर्न समस्या देखिएको तथा संस्थागत स्थायित्वको अभावमा कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्न कठिनाई भैरहेको ।	यस संस्थालाई Regular Sector Institution बनाउने सन्दर्भमा ऐन तर्जुमा गर्ने तर्फ मन्त्रालयको पहलमा कार्य अघि बढाइएको भएता पनि सो विधेयकलाई पुनः अघि बढाउन प्रकृया शुरु गर्नुपर्ने देखिएको छ ।	फण्डबोर्डले मन्त्रालयको माध्यमबाट संसद सचिवालयमा अनुरोध गर्नुपर्ने र संसद सचिवालयले विशेष पहल गर्नुपर्ने ।		

ग) आ.ब. ०६५/०६६को वार्षिक प्रगति

१) बजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	प्राथमिकता क्रम	कार्यक्रम/ आयोजनाको नाम	वार्षिक बजेट (रु. हजारमा)	स्वर्च (रु. हजारमा)	वार्षिक भौतिक प्रगति (%)	वार्षिक वित्तिय प्रगति (%)
	४८-३/४-७९२	P1	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	११२९९९२	८५०५०५	८९.५३	७५.३०

२) आयोजनाको विवरण

ब.उ.शि.नं.	आयोजनाको नाम	एकाइ	आयोजनाको मूख्य मूख्य संरचनाहरु	गत आ.ब.०६५/६६ मात्रको प्रगति (भौतिक)		गत आ.ब.०६५/६६ सम्मको प्रगति(भौतिक)	
				लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
४८-३/४-७९२	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	आयोजना संख्या	खानेपानीको Intake, RVT तथा Tap Stand हरु तथा सरसफाइ कार्यक्रम	३५.५ भारित लक्ष्य	३९.७७ भारित प्रगति		भारित प्रगति ५९.७४

३) आ.ब. ०६५/६६ को आयोजनाको वार्षिक प्रगति

ब.उ.शि.नं	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	त्रि वर्षिय बजेट	यसआ.ब. ०६६/६७	यसआ.ब. ०६५/६६	यसआ.ब. ०६५/६६	स्रोत	यस आ.ब. को वित्तिय प्रगति (%)	यस आ.ब.को भौतिक प्रगति (%)	लाभान्वित जनसंख्या	
						को बजेट (रु हजारमा)	सम्मको खर्च (रु हजारमा)	को मात्र खर्च (रु हजारमा)				पुरुष	महिला
४८-३/४-७१२	ग्रामिण स्वानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	२०३१	२०६८ पौष	२६२००४१		११२१०१८	२२०२२४५	८५०५०५	नेपाल सरकार विश्व बैंक	७५.३	८९.५३	२०१६७०	१९३७६२

५.३.२.५ काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति

ग) आ.ब. ०६५/६६ को मात्र र गत आ.ब.०६५/६६ सम्मको प्रगति (Cumulative Progress)

- १) भौतिक : ८९%
- २) वित्तीय : ८३%
- ३) बास्तविक खर्च (ने.रु.) : ६,१७,००,००० । -
- ४) लाभान्वित जनसंख्या:
 - क) महिला: नगन्य
 - ख) पुरुष: नगन्य
- ५) मूल्य मूल्य संरचनाहरु
 - धोविसोला कोरिडोर सुधार आयोजना, थिरबम मार्ग चौडा गर्ने कार्य र ग्रीन बेल्ट संरक्षण कार्यमा गोगबु क्षेत्र सातदोबाटो क्षेत्रमा कार्य भैरहेको ।
- ६) आयोजनाको हालसम्मको प्रतिफल र उपलब्धी
 - केही हरियाली कायम गर्न सकिएको ।

५.३.२.६ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

क) आ.ब. २०६५/०६६ बजेट वक्तव्यको प्रगति र समस्या

क्र. स	बजेट वक्तव्यको प्रकरण नं.	प्रगति विवरणहरु (शब्दमा)मा उल्लेख गर्ने	नीतिगत उपलब्धी	समस्या	समस्या समाधानका उपाय/सुझाव	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधान को लागि लाग्ने समयावधि
	१९६	१५ प्र.श.भौतिक प्रगति भएको ४० प्र.श.मात्र वित्तिय प्रगति भएको छ ।		समयमा कार्यक्रम स्वीकृती तथा बजेट निकासी नहुदा लक्ष अनुसार वित्तिय प्रगति नभएको । अर्थ मन्त्रालयबाट आ.ब. २०६५/०६६को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारको रकम का.उ.खा.पा.व्य.बोर्डमा निकासी भएता पनि सो बोर्डबाट के.यु.के.एल.लाई हाल सम्म पनि निकासी नभएको ।	Co-ordination को स्तर बढाउनु पर्ने ।	ठेकेदार, सप्लायरलाई समयमा भुक्तानी गर्न नसक्दा के.यु.के.एल. प्रति उदासिनता र विश्वसनियता घटेको	

ख) आ.ब. २०६५/०६६ मा वैदेशिक सहयोगमा सञ्चालित मूल्य कार्यक्रमहरु/आयोजनाहरु

सि. नं.	दातृ संस्थाको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाका मूल्य मूल्य संरचनाहरुको विवरण	आयोजना सुरु मिति	आयोजना सम्पन्न हुने मिति	आयोजनाको लागत	आयोजनाको स्थान	समाधानको लागि लाग्ने समयावधि
१	ADB	खानेपानी उत्पादन सुधार सम्बन्धी कार्य		२०६५/०६६	२०६६/०६७	६५८७०	काठमाडौं	
२	ADB	खानेपानी वितरण सुधार सम्बन्धी कार्य		२०६५/०६६	२०६६/०६७	२६६००	काठमाडौं	

सि. नं.	दातृ संस्थाको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाका मुख्य मुख्य संरचनाहरूको विवरण	आयोजना सुरु मिति	आयोजना सम्पन्न हुने मिति	आयोजनाको लागत	आयोजनाको स्थान	समाधानको लागि लाग्ने समयावधि
३	ADB	व्यवस्थापकीय सुधार सम्बन्धी कार्य		२०६५/०६६	२०६६/०६७	२३५९०	काठमाडौं	
४	ADB	डिजाइन तथा परामर्शदाता सेवा उपलब्ध गराउने कार्य		२०६५/०६६	२०६६/०६७	८४००	काठमाडौं	

ग) आ.ब. २०६५/०६६ को बार्षिक प्रगति

१) बजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि. नं.	ब.उ.शि.नं	प्राथमिकता क्रम	आयोजनाको नाम	बार्षिक बजेट (रु हजारमा)	स्वर्च (रु.हजारमा)	बार्षिक भौतिक प्रगति (प्र.शं)	बार्षिक वित्तिय प्रगति (प्र.शं)
१	४८-४-४६१	१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना अन्तर्गत सब प्रोजेक्ट २	१२४४६०	२४००	१.९३	१.९३
२	४८-४-४६१	१	सुरूवा मौसम कार्यक्रम	२००००	९५७०	१००.००	४७.८५
३	४८-४-४६१	१	खानेपानी उत्पादन तथा वितरण सुधार आयोजना	५७०००	१३१३५	६५.००	२३.०५
४	४८-४-४६१	१	काठमाडौं उपत्यका खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	२३५५०३	१२८४५	७४.००	५.४६
जम्मा				४३६९६३	३७९५०		८.६९

२) आयोजनाको विवरण

ब.उ.शि.न.	आयोजनाको नाम	ईकाई	आयोजनाका मूख्य संरचनाहरूको विवरण	गत आ.ब.२०६५/०६६ मात्रको प्रगति (भौतिक)		गत आ.ब.२०६५/०६६ सम्मको भौतिक प्रगति	
				लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
४८-४-४६१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना अन्तर्गत सब प्रोजेक्ट २	प्र.श.		१००	१.९३	१००	१.९३
			क) खानेपानी उत्पादन सुधार सम्बन्धी कार्यहरू				
			ख) खानेपानी वितरण सुधार सम्बन्धी कार्यहरू				
			ग) व्यवस्थापकीय सुधार सम्बन्धी कार्यहरू				
			घ) डिजाईन तथा परामर्श दाता सेवा उपलब्ध				
४८-४-४६१	सुखा मौसम कार्यक्रम	प्र.श.		१००	१००	१००	४७.८५
			क) काठमाडौं उपत्यका खानेपानी उत्पादन सुधार कार्यक्रम				
			ख) के.यु.के.एल. अन्तर्गतका क्षेत्रहरूमा तत्कालमा खानेपानी वितरण सुधार कार्यक्रम				
४८-४-४६१	खानेपानी उत्पादन तथा वितरण सुधार आयोजना	प्र.श.		१००	६५	१००	२३.०५
			क)ज्वागल ट्यूबेलमा जेनेरेटर हाउस निर्माण कार्य				
			ख) १० गोटा ट्यूबेल पुनः निर्माण कार्य				
			ग) ग्वालिनन्दह खानेपानी आयोजना				
			घ)पाईप लाईन सुधार कार्य				
४८-४-४६१	काठमाडौं उपत्यका खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	प्र.श.		१००	७४	१००	५.४६
			क) उत्पादन वृद्धि तथा श्रोत संरक्षण कार्यक्रम				
			ख) वितरण प्रणाली सुधार कार्यक्रम				
			ग) गुणस्तर सुधार कार्यक्रम				
			घ) ढल निकास व्यवस्थापन				

			ड) उत्पादन तथा वितरण क्षमता सुधार कार्यक्रम				
			च) परामर्श सेवा तथा कम्प्यूटराईजेशन तथा Logistics				
			छ) भवन निर्माण				
			ज) स्वैच्छिक अवकाश योजना				

५.३.३ आवास तथा शहरी विकास क्षेत्र तर्फ

५.३.३.१ शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

भवन निर्माण तथा शहरी विकास विभाग र अन्तर्गतका निकायहरूको आ.ब. ०६५/०६६ को भौतिक प्रगति औसतमा ७८.२३% र वित्तीय प्रगति औसतमा ७४.२४% रहेको छ। आ.ब. २०६५/६६ मा यस विभाग अन्तर्गत जम्मा १३ वटाविकास कार्यक्रम संचालन भएका थिए। जसमा कूल लगानी जम्मा रु १,८०,२८,७१,००० खर्च भएको र P1 प्राथमिकतामा परेका ९ वटा कार्यक्रमको लागि रु १,४९,००,५०,००० र P2 प्राथमिकतामा परेका ४ वटा कार्यक्रमको लागि रु ३१,२८,२१,००० रकम विनियोजित गरिएको थियो। यसका अतिरिक्त यस विभाग अन्तर्गत अन्य कार्यक्रमहरू पनि संचालन भएका थिए। जसमा द्वन्द्वबाट क्षति भएका सदरमुकामस्थित सरकारी भवनहरू पुनर्निर्माण एवं मर्मत सम्भारको रु. ५०,३९,००,०००, स्वास्थ्य भवन निर्माण रु. १,१९,०४,४३,०००; कोशी बाढी पिडित व्यवस्थापन रु. ३,०७,५०,००० र पश्चिमाञ्चल बाढी पिडित व्यवस्थापनमा रु. १,८६,००,००० का कार्यक्रम रहेका थिए। यस विभाग र अन्तर्गत निकायबाट सो आ.ब. मा संचालित विकास निर्माणका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ।

क) आ.ब. २०६५/६६ को कार्यक्रमको बार्षिक प्रगतिको संक्षिप्त विवरण

४८-३/४	प्राथमिकता क्रम	कार्यक्रम	बार्षिक बजेट	बार्षिक प्रगति	
				भौतिक	वित्तीय
१७२	P1	सरकारी भवन मर्मत सम्भार	५२,५००	९५.६५%	९२.७२%
१७६	P1	विशेष भवन निर्माण सम्भार	७६,७०२	९८%	९७.०४%
७५०	P1	शहरी क्षेत्र विकासबाट बजार केन्द्र अध्ययन	२२,१२६	८४.०६%	७१.७०%
७५१	P1	साना शहर बजार विकासबाट ग्रामीण विकास	५११२१	९४.१६%	८४.३४%
७५३	P1	एकीकृत कार्यमुलक योजना	९६८९	८८.७४%	८१.४७%
७५८	P1	विशेष भौतिक तथा पुर्वाधार क्षेत्र विकास आयोजना	१५८३०	९७.५१%	९९.५८%
७६३	P1	शहरी विकास आयोजना	४०,४४,५८	८४.४२%	७१.७५%
७६५	P1	शहरी तथा वातावरणीय सुधार आयोजना	६७,९७,५०	९०.८०%	९०.८०%
७६६	P2	बाहिरी चक्रपथ विकास आयोजना	३७,४३६	८१.२५%	४४.९५%
७६८	P2	भवन निर्माण संहिता, सरकारी भवन निर्माण	२३,४०,७५	२९.४१%	२७.१०%
७६९	P2	विराटनगर चक्रपथ आयोजना	१९,१८४	७५.३३%	६१.७१%
७७०	P1	नमुना एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम (तराई-मधेश-पहाड-हिमाल)	१५,००,००	८२.०५%	६७.७६%
७७५	P1	गणतन्त्र स्मारक	५०,०००	२०.००%	
जम्मा			१,८०,२८,७१		

औसत प्रगति

- भौतिक प्रगति : ७८.२३%
- वित्तीय प्रगति : ७४.२४%

ख) आ.ब. २०६५/६६ को कार्यक्रमको बार्षिक प्रगतिको समग्र विवरण

सि.नं.	कार्यक्रम र मुख्य मुख्य कार्यहरू	बार्षिक बजेट (रु.१०००)	भौतिक प्रगति (प्र.श.)	वित्तीय प्रगति (प्र.श.)
१.	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग डिभिजन कार्यालयहरू ४८-४-१७२ <ul style="list-style-type: none"> २५ डिभिजन कार्यालयबा ३७३ वटा सरकारी भवन मर्मत संभार कार्य भएको । 	५,२५,००	९५.६५%	९२.७२%
२.	भवन निर्माण सम्भार डिभिजन ४८-४-१७६ <ul style="list-style-type: none"> उपत्यकाभित्रीका विभिन्न सरकारी भवनहरू, ऐतिहासिक दरवारहरू, स्मारकहरूको मर्मत सम्भार (राज्यका विशिष्ट पदाधिकारीहरूको निवासमा फर्निचर तथा मेशिनरी औजार उपलब्ध गराइएको) राज्यका विशिष्ट पदाधिकारीहरूको भवन निर्माण एवं मर्मत गरिएको 	७,६७,०२	९८.००%	९७.०४%
३.	शहरी क्षेत्र विकास तथा बजार केन्द्र अध्ययन कार्यक्रम ४८-३/४-७५० <ul style="list-style-type: none"> ५ बृहत शहरहरूको गुरु योजना तर्जुमा भएको । ६ स्थानको गुरु योजना तर्जुमा भएको । १ स्थानको घनावस्ती सम्भाव्यता अध्ययन भएको । यु.डी.एल.ई, जि.टि.जेड र न.पाहरू सँग सहकार्य गरी न.पा. हरूको आवधिक योजना तर्जुमा भएको । विभिन्न जिल्लाहरूको ९४ स्थानमा मन्दिर, गुम्बा, मर्दशा, आश्रम परिसर निर्माण तथा सुधार, विभिन्न स्थान संरक्षण र पूर्वाधार विकासको कार्य संचालन सम्पन्न भएको । ग्रामीण आवासको सहकार्यमा गरीब तथा न्यून आय भएका परिवारहरूलाई न्यून लागतको घर निर्माण । 	२,२९,२६	८४.०६%	७९.७०%
४.	साना शहर बजार विकासबाट ग्रामीण विकास (४८-३/४-७५१) <ul style="list-style-type: none"> ग्रामीण शहरी क्षेत्रमा ग्रामीण तथा शहरी अन्तर सम्बन्ध अभिवृद्धि गर्न ९५ स्थानमा पूर्वाधार विकासको कार्य भएको २ स्थानमा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण । विभिन्न ८ स्थानको गुरु योजना एवं ७ स्थानको भौतिक विकास योजना कार्यान्वयन भएको । २ स्थानमा निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम संचालन भएको । २ स्थानमा डि.पि.आर तयार र १ स्थानको सम्भाव्यता अध्ययन । गणतन्त्र स्मारक डिजाइन सम्पन्न भै निर्माण व्यवसायी छनौट अन्तिम चरणमा रहेको । १ स्थानको सडक तथा ढल योजना प्रतिवेदन कार्यान्वयन । 	५,९९,२९	९४.९६%	८४.३४%
५.	एकीकृत कार्यमूलक योजना (४८-३/४-७५३) <ul style="list-style-type: none"> १ न.पा. डिजिटल आधार नक्सा तयार भएको । यूडीएलई, जि.टि.जेड र न.पाहरूसँग सहकार्य गरी ३ न.पा. हरूको आवधिक योजना तर्जुमा भएको । डब्लु एच.ओ. सँग सहकार्य गरी नगरपालिकाहरूमा हेल्डिसिटी कार्यक्रमको संचालन भएको 	९६,८९	८८.७४%	८९.४७%

सि.नं.	कार्यक्रम र मुख्य मुख्य कार्यहरु	बार्षिक बजेट (रु.१०००)	भौतिक प्रगति (प्र.श.)	वित्तिय प्रगति (प्र.श.)
	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिकाहरु नभएका ४ जिल्ला सदरमुकामहरुको भौतिक विकास योजना तर्जुमा भएको । गत आ.ब. मा शुरु भएको धनकुटा, किर्तिपुर, विरगञ्ज र त्रिभुवननगरको आवधिक योजना तर्जुमा कार्य सम्पन्न भएको । 			
६.	<p>विशेष भौतिक तथा पूर्वाधार क्षेत्र विकास आयोजना ४८-३/४-७५८</p> <ul style="list-style-type: none"> १४ स्थानमा दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप तयार भएको गुरु योजनाले निर्देशित गरे अनुसारको भौतिक तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन भएको । ७ विशेष स्थानहरुको भौतिक संरचनाहरुको निर्माण तथा मर्मत संभार भएको । ६१ स्थानको स्थानीय जनताहरु परिचालन गरी विभिन्न भौतिक संरचनाको मर्मत संभार कार्य भएको । ८ धार्मिक तथा पुरातात्विक महत्व क्षेत्रको वेसम्याप तयार गरी गुरु योजना तर्जुमा भएको । चाँगुनारायण र सूर्य विनायक स्थानीय निकायलाई हस्तान्तरण गर्ने वातावरण तयार गर्ने र सो नहुन्जेल वातावरण संरक्षण र मर्मत कार्य भएको । 	१,५८,३०	९७.५१%	९९.५८%
७.	<p>शहरी विकास आयोजना (४८-३/४-७६३)</p> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न ४० स्थानको शहरी क्षेत्रमा शहरी पूर्वाधार तथा वातावरणीय सुधारको कार्यक्रम संचालन गर्ने । धनकुटा न.पा. र विराटनगर उ.म.न.पा. को आवधिक योजना कार्यान्वयन भएको । ५ ठूला शहरी कोरिडोर पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन भएको । भारत सरकारको सहयोगमा निर्माण हुने ४ एकीकृत चेक पोष्टको लागि जग्गा अधिग्रहण कार्यक्रम संचालन भएको मध्ये २ स्थानको मुआब्जा वितरण भएको । स्थानीय निकायहरुसँगको सहकार्यमा ३ न.पा. मा एकीकृत पूर्वाधार विकास निर्माण सुधार कार्य गर्ने । १२ जिल्लाका विभिन्न स्थानहरुको भौतिक विकास योजना तर्जुमा गर्ने । २ नगरपालिकामा कोइका र स्थानीय निकायको सहकार्य र समन्वयमा इको सीटी कार्यक्रम संचालन गर्ने । 	४०,४४,५८	८४.४२%	७९.७५%
८.	<p>शहरी तथा वातावरणीय सुधार आयोजना (४८-३/४-७६५)</p> <ul style="list-style-type: none"> ८ नगरपालिकाहरुमा विभिन्न सहायक परियोजनाहरु संचालन गर्न करिब ५९ करोड ऋण तथा अनुदान प्रदान गरिएको । नगरपालिकाहरुमा बस पार्क निर्माण, नदि नियन्त्रण कार्य, ढल तथा ढल प्रशोधन केन्द्र निर्माण, पार्क निर्माणमा परामर्शदाताको सेवा लिने र जग्गा विकास कार्यक्रम संचालन भएको । सामुदायिक विकासको काम, सरकारी बजार र खानेपानीको 	६७,९७,५०	९०.८०%	९०.८०%

सि.नं.	कार्यक्रम र मुख्य मुख्य कार्यहरु	बार्षिक बजेट (रु.१०००)	भौतिक प्रगति (प्र.श.)	वित्तिय प्रगति (प्र.श.)
	कार्य थालनी भएको । <ul style="list-style-type: none"> आयोजना अन्तरगतका नगरपालिकाहरुको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न करीब १५० जनालाई संस्थागत विकास सम्बन्धी विभिन्न तालिम प्रदान गरिएको । पनौती, विदुर, कमलामाई, बनेपा, नागरपालिकाहरुको विस्तृत शहरी नक्सा तयार गर्ने कार्य भएको । सत्तल स्थानान्तरण गरी पुन कंक्रेट निर्माण कार्य भएको । 			
९.	बाहिरी चक्रपथ जग्गा विकास आयोजना (४८-३/४-७६६) <ul style="list-style-type: none"> हरिसिद्धि देखि चोभारसम्म १० कि.मी. को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भएको । बाहिरी चक्रपथको वातावरणीय/सामाजिक प्रभाव मूल्याङ्कन भएको । १२ कि.मी. सर्भिस ट्रयाक निर्माण भएको, सतुगल चोभार खण्डको जग्गा एकीकरण संचालन एवं सुपरीवेक्षण गर्न प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइएको । बाहिरी चक्रपथको जग्गा एकीकरणको विस्तृत Software विकास गर्ने एवं रेखाङ्कन सम्बन्धी एनिमेशन श्रव्य दृष्य तयार भएको । सतुगल चोभार खण्डको मुआब्जा वितरण भएको । 	३,७४,३६	८९.२५%	४४.९४%
१०.	भवन निर्माण संहिता, सरकारी भवन निर्माण (४८-३/४-७६८) <ul style="list-style-type: none"> देशका विभिन्न ५० वटा सरकारी भवन सामुदायिक भवन, सभागृह, कवर्डहल, आश्रम भवन आदि निर्माण भएको र ५ वटा दलित छात्रावास/जनजाती भवन निर्माण भएको । महेन्द्रनारायण निधी मिथिला साँस्कृतिक केन्द्रको अडिटोरियम निर्माण कार्य भैरहेको । १ सरकारी कार्यालय/ सामुदायिक भवन प्रवलिकरण गरी निर्माण सुधार भएको । 	२३,४०,७५	२९.४१%	२७.१०%
११.	विराटनगर चक्रपथ आयोजना (४८-३/४-७६९) <ul style="list-style-type: none"> जग्गा विकासको माध्यमबाट ३० कि.मी. लम्वाईको चक्रपथको विस्तृत योजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने कार्य भैरहेको सडक रेखाङ्कन गरी कच्ची बाटो निर्माण भैरहेको । 	१,९९,८४	७५.३३%	६९.७१%
१२.	नमूना एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम (तराई-मधेश-पहाड-हिमाल) ४८-३/४-७७० <ul style="list-style-type: none"> ५ जिल्लामा एकीकृत घनावस्ती पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन भएको । ४ वटा गाउँको नमूना गाउँ अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन भएको । १२ गा.वि.स. मा नमूना गा.वि.स. योजना अनुसार पूर्वाधार विकास भएको । रोल्पा जिल्लाको थवाङ्ग नमूना एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम संचालन भएको । 	१५,००,००	८२.०५%	६७.७६%

सि.नं.	कार्यक्रम र मुख्य मुख्य कार्यहरु	बार्षिक बजेट (रु.१०००)	भौतिक प्रगति (प्र.श.)	वित्तिय प्रगति (प्र.श.)
	<ul style="list-style-type: none"> ९ वटा नगरपालिका नभएका जिल्ला सदरमुकामहरुको एकीकृत पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन भएको । 			
१३.	<p>गणतन्त्र स्मारक (४८-३/४-७७५)</p> <ul style="list-style-type: none"> गणतन्त्र स्मारक निर्माण कार्यको डिजाइन तयार भएको र स्वीकृतिको लागि भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयमा पेश भएको बहुबर्षिय कार्यक्रम भएकोले खरिद गुरु योजना स्वीकृतिको लागि मन्त्रालय मार्फत अर्थमन्त्रालयबाट स्वीकृतिको लागि मन्त्रालय पेश भएको । साथै बोलपत्र मूल्याङ्कन भई स्वीकृतिको लागि महानिर्देशकमा पेश भैसकेको । 	५,००,००	२०%	

ग) आ.ब. २०६५/६६ को बजेट वक्तव्यको बुँदागत वार्षिक प्रगति

१) बजेट वक्तव्यमा प्रकरण नं.: २२

बजेट रकम: रु. ५ करोड

कार्यक्रम: नारायणहिटी परिसरभित्र विशिष्ट ढाँचाको गणतन्त्र प्रतिमुर्ति Statue of Republic निर्माण गर्ने । नारायणहिटी परिसरलाई आधुनिक संग्रहालयको रूपमा विकास गर्ने ।

प्रगति: नेपालमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएको ऐतिहासिक अवसरमा नेपालको राष्ट्रिय एकता र अखण्डताको परिचय तथा ऐतिहासिक जनआन्दोलनको उपलब्धीको प्रतिकको रूपमा गणतन्त्र स्मारकको प्रारूप तयार गर्न डिजाइन प्रतिस्पर्धा आह्वान भएकोमा प्रतिस्पर्धीहरुको सहभागिता न्यून भएकोले TOR मा आवश्यक परिमार्जनको लागि विज्ञहरु सँग सुझाव माग गरिएको । डिजाइनमा हुनु पर्ने आवश्यक तत्वहरुको सम्बन्धमा सर्वसाधारण इच्छुक व्यक्तिहरुबाट सुझाव संकलनको लागि २०६५ । ५ । २४ र २०६५/७ । २९ मा र २०६५ । ९ । २६ मा अवधारणा प्रारूपण (Concept Design) तयार गर्न प्रतियोगिता सम्बन्धी अन्तिम म्याद २०६५ । ११ । ११ सम्म रहने गरी २ वटा दैनिक पत्रिकामा र Spacieses Architectural Magazine मा ४५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भई पर्न आएका १४ बोलपत्रहरु मध्ये उत्कृष्ट ५ वटा छनौट भई प्रथमहुने १ वटा र सात्वना पुरस्कार पाउने ४ वटा डिजाइनलाई पुरस्कृत गरी डिजाइन स्वीकृतिको लागि भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयमा पेश भएको । डिजाइन ल.ई. तयार पछि बोलपत्र आह्वान गरी प्राप्त बोलपत्र मूल्याङ्कन भई स्वीकृति हुन बाँकी रहेको ।

२) बजेट वक्तव्य प्रकरण नं.: १२२

बजेट रकम: रु. ११ करोड ५० लाख (UEIP)

कार्यक्रम: उपत्यकाभित्रको अत्याधिक सबारी चाप हुने स्थानहरुमा यातायात व्यवस्थालाई सुव्यवस्थित गर्ने क्रममा विष्णुमती कोरिडोर सडक कालोपत्रे गर्ने ।

प्रगति: विष्णुमति लिङ्गरोड कालोपत्र गरी स्तरोन्नती गर्ने कार्य करिब १०.५०% सम्पन्न भएकोमा २०६५/८/३० का दिन हातहतियार सहित आएका असामाजिक तत्वहरुले निर्माण व्यवसायीको अफिस तोडफोड गरेकोले काम अबरुद्ध भएकोमा २०६५ । ९ । २३ देखि पुनः काम शुरु भई ४८.५०% काम सम्पन्न गरिएको

३) बजेट वक्तव्य प्रकरण नं.: १५८

बजेट रकम: रु १५ करोड २५ लाख

कार्यक्रम: (क) देशका पाँचवटा स्थानहरु क्रमशः कैलाली, सुर्खेत, कास्की काभ्रे र सुनसरीमा ठूला शहरका गुरुयोजना तर्जुमा र पूर्वाधार निर्माणको कार्य शुरु गरिने ।

प्रगति: ठूला शहरी कोरिडोर पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तरगत अत्तरिया चोक सुधारको र धनगढीको निर्माण कार्य ७०%, दुहवीको ६५%, इटहरी ६०%, इनरुवाको ८०% र धरानको निर्माण कार्य ५०% सम्पन्न भएको । सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर-छिन्चु-दशरथपुरको सम्झौता भई कार्यादेश दिइएकोमा दशरथपुरको ५०%, विरेन्द्रनगरको १५% र छिन्चुको ३५% कार्य सम्पन्न भएको । पोखरा ९०%, लेखनाथ ८०% र दुलेगौडाको ७०% निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । काभ्रेपलाञ्चोकको पनौती-पाँचखाल-बनेपाको सम्झौता सम्पन्न भई बनेपाको ६०%, पाँचखालको ५०% र पनौती र धुलिखेलको ४०% कार्य सम्पन्न भएको ।

ठूला शहरका कास्की, काभ्रे, सुर्खेत र कैलालीको गुरुयोजना तर्जुमा कार्यको लागि मिति २०६५।१०।२५ मा प्राविधिक तथा आर्थिक प्रस्ताव माग गरी सूचना प्रकाशन भई आर्थिक प्रस्ताव खुलेकोमा मिति २०६६।१।१५ मा सम्झौता भई कार्यादेश दिइ परामर्शदाताबाट Draft report प्राप्त भएको एवं सुनसरीको Interim report प्राप्त भएको ।

४) बजेट वक्तव्य प्रकरण नं.: १५८

बजेट रकम: रु. ६ करोड ११ लाख

कार्यक्रम: (ख) नगरपालिका नभएका १० जिल्ला सदरमुकामको पूर्वाधारको काम एवं ४ स्थानको भौतिक विकास योजना बनाइने ।

प्रगति: नगरपालिका नभएका १० जिल्ला सदरमुकामको पूर्वाधारको कार्यक्रम अन्तरगत रोल्पा, लिवाङ्ग, फुङ्गलिङ्ग, ओखलढुंगा, चोतारा र दिक्तेलको १००%, वेनीबजारको ९०%, धादिङ्गवेसी र खलङ्गाको ८०%, भोजपुर ६० % र मंगलसेनको ७०% कार्य सम्पन्न भएको ।

मंगलसेन, भोजपुर, ओखलढुंगा, र चोताराको भौतिक विकास योजनाको मिति २०६५।११।१मा आर्थिक तथा प्राविधिक प्रस्ताव आह्वान भई पर्न आएका टेक्निकल प्रपोजलको मूल्यांकन कार्य भई परामर्शदाताहरुबाट अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।

५) बजेट वक्तव्य प्रकरण नं.: १५९

बजेट रकम: रु. २ करोड २० लाख

कार्यक्रम: क) विगत वर्षदेखि हुम्ला र कालिकोट जिल्लामा संचालन भएको घनाबस्तीको पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने ।

प्रगति: एकिकृत घनाबस्ती पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तरगत गत आ.ब.मा अध्ययन गरिएको एकिकृत घनाबस्ती पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तरगत गत आ.ब. मा अध्ययन गरिएको प्यूठान-भिङ्ग्रीको १००%, रसुवा-गोल्जुङ्गको करिव ९०%, हुम्ला-श्रीनगर वस्ती एवं कालिकोट-विजयनगरको करिव ७६% र म्याग्दी-ताकमको करिव ७०% निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।

६) बजेट वक्तव्य प्रकरण नं.: १५९

बजेट रकम: रु. ७ करोड

कार्यक्रम: ख) हिमाल, पहाड, तराईको विभिन्न जिल्लामा एकीकृत वस्ती विकास गर्न पूर्वाधार निर्माण कार्य शुरु गरिने ।

प्रगति: नमुना गा.वि.स. को योजना अनुसार पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तरगत ताप्लेजुङ्गको खेजिनिम, कपिलवस्तुको त्रितिरि, बाग्लुङ्गको अर्गल, सल्यानको थारमारे, डडेल्धुराको जोगबुढा र चितवनको कल्याणपुरको १००%, अछामको रामारोशन ९५%, गोरखाको गुम्दा ८०%, सर्लाहीको हजारिया ७०%, भोजपुरको वीयाको ६०%, काभ्रेको अनेकोटको ५०% र सोलुखुम्बुको गोलीको ४०% कार्य सम्पन्न भएको ।

कार्यक्रम: ग) ४ गाउँको नमूना गाउँ अध्ययन प्रतिवेदन कार्यन्वयन गर्ने ।

प्रगति: नमूना गाउँ अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन कार्यक्रम अन्तरगत रौतहट-बडेरवा गाउँको १००%, सुनसरी जितपुर गाउँ र नवलपरासी-अत्तहट्टी गाउँको ७०%, डोटी-कलेना गाउँको ४१% निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।

७) बजेट बक्तव्य प्रकरण नं.: १६२

बजेट रकम: रु. १५ करोड

कार्यक्रम: काठमाडौं उपत्यका नदी किनारको जग्गा अतिक्रमण गरी बनाइएका घरटहराहरु क्रमशः हटाइनेछ यस्तो घरटहराहरु बनाउने वास्तविक सुकुम्बासी/घरबारविहिनको पहिचान गरी उनीहरुको आवासको व्यवस्था गर्ने ।

प्रगति :

क) “वास्तविक सुकुम्बासीका लागि बसोबास” सम्बन्धी कार्यनीति सरोकार वालाहरुको राय सुझाव प्राप्त गरी सो परिमार्जित कार्य नीति आवश्यक कारबाहीको लागि भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय मार्फत भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयमा रायका लागि पेश भएको ।

ख) आवासको प्रारम्भिक डिजाइन ड्रइङ्गहरु छलफलको लागि तयार भएको ।

ग) का.म.न.पा. १० शंखमुलस्थित बुद्धमार्ग टोल सुकुम्बासी वस्ती र वाग्मती नदी किनार सिमाङ्कनका लागि नापी शाखा काठमाडौंलाई अनुरोध भै फिल्टमा सिमाङ्कन गर्ने कार्य गर्न स्थानीय बासीबाट अवरोध श्रृजना भै काम सम्पन्न हुन बाँकी रहेको कारणबाट नापी विभागलाई खोला किनार स्थापित गर्नको लागि अनुरोध भएको ।

घ) काठमाडौं उपत्यकाभित्रका न.वि.स. अन्तरगत संचालित जग्गा विकास आयोजना क्षेत्रमा रहेका घडेरी जग्गाबाट वैकल्पिक आवास निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा खरिद गर्न विनियोजित रकम मध्ये १४ करोड ५० लाख रकमान्तरको लागि अनुरोध गरिएको ।

ड) जग्गा प्राप्तिको लागि न.वि.स.हरुसँग छलफल भै रहेको एवं जग्गा खरिदको लागि रकमान्तरको लागि कारबाही भएको ।

८) बजेट बक्तव्यको प्रकरण नं.: १६४

बजेट रकम: रु २ लाख + ERRP Project Fund

कार्यक्रम: मुलुकमा रहेका सरकारी तथा निजी घरहरु भूकम्पीय दृष्टिले सुरक्षित भवन निर्माण गर्न विद्यमान कानून अर्घ प्रभावकारी रुपमा लागू गर्ने ।

प्रगति: भवन ऐन २०६४ कार्यान्वयन गर्न भवन नियमावली तयारी गरी स्वीकृतीको क्रममा भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय मार्फत कानून मन्त्रालयमा गई त्यहाँबाट मस्यौदा स्विकृत हुने क्रममा रहेको छ । साथै भवन संहिता परिमार्जन गर्ने कार्यको लागि परामर्शदाताबाट प्रतिवेदन प्राप्त भई उक्त प्रतिवेदनमा Comments दिनको लागि सम्बन्धित Stakeholders हरुको सहभागितामा १ दिने Workshop संचालन भई प्राप्त सुझाव अनुसार परिमार्जनको कार्य भइरहेको ।

५.३.३.२ काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समितिको वार्षिक प्रगति

क) वजेट उपशिर्षक प्रगति

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	प्राथमिकता	कार्यक्रम	वार्षिक वजेट (रु हजारमा)	वास्तविक खर्च	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति (%)
१)	४८-३-७५९		प्रशासनिक खर्च	१९,५९०	१९,५००	गणना नहुने	१००%
२)	४८-४-७५९	PII	विभिन्न	७०,७००	६९,७००	८९%	८७%
जम्मा				९०,२९०	८९,२००		

ख) आ.ब. २०६५/०६६ को आयोजनाको विवरण (काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति अनामनगर)

सि.नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना शुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	यस आ.ब. ०६६।६७ को वजेट	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको खर्च	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको मात्र खर्च	स्रोत	यस आ.ब. वित्तीय प्रगति (%)	यस आ.ब. भौतिक प्रगति (%)	प्रथमितकता	लाभान्वित जनसंख्या	
													पुरुष	महिला
१	४८-४-७५९	का.उ.दि.अ.	२०३३	२०७८										
		का.उ .Digital Land तयार गर्ने	२०३३	२०७८										
		जग्गा विकास संचालनको सम्वन्धमा अध्ययन	सा.व.सा.	सा.व.सा.										
		नगरोन्मुख गा.वि.स .हरुको दिर्धकालीन अवधारणा	सा.व.सा.	सा.व.सा.	४५००	४५००	यकिन गर्न कठिन	४३००	नेपाल सरकार	८७%	१००%	PII	१५०	१००

ग) आ.ब. २०६५/०६६ को आयोजनाको विवरण (काठमाडौं उपत्यका नगर विकास योजना कार्यान्वयन समिति, काठमाडौं)

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नामः	आयोजना शुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	यस आ.ब. ०६६ ६७ को वजेट	आ.ब. ०६६ ६७ सम्मको खर्च	आ.ब. ०६६ ६७ सम्मको मात्र खर्च	स्रोत	यस आ.ब. वित्तिय प्रगति (%)	यस आ.ब. भौतिक प्रगति (%)	प्रथमितकता	लाभान्वित जनसंख्या	
													पुरुष	महिला
१	४८-४-७५९	निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम	२०४५	२०७८	यकिन गर्न किठिन	यकिन गर्न किठिन								
२		धोवीखोला करिडोर सुधार आयोजना	२०६५			यकिन गर्न किठिन								
३	४८-४-७५९	ग्रिनवेल्ड संरक्षण तथा सम्बर्द्धन	२०६२		४०००	यकिन गर्न किठिन								
४	४८-४-७५९	सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान	२०५८		५०००	यकिन गर्न किठिन								
५	४८-४-७५९	थिरवम मार्ग	२०६५	२०६८	१९०००	यकिन गर्न किठिन								
६	४८-४-७५९	जि.एल.डि नक्साको Digitize गर्ने	२०६५	२०६५		यकिन गर्न किठिन								
				जम्मा	५३९००		४५४००			८५%	८५%	PII		

घ) आ.ब. २०६५/०६६ को आयोजनाको विवरण (काठमाडौं उपत्यका नगर विकास योजना कार्यान्वयन समिति, ललितपुर)

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना शुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	यस आ.ब. ०६६।६७ को वजेट	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको खर्च	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको मात्र खर्च	स्रोत	यस आ.ब. वित्तिय प्रगति (%)	यस आ.ब. भौतिक प्रगति (%)	प्रथमितकता	लाभान्वित जनसंख्या	
													पुरुष	महिला
१	४८-४-७५९	निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम	२०४५	२०७८	यकिन गर्न किठिन	यकिन गर्न किठिन								
२	४८-४-७५९	ग्रिनवेल्ड संरक्षण तथा सम्बर्द्धन	२०६२			यकिन गर्न किठिन								
३	४८-४-७५९	सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान	२०५८			यकिन गर्न किठिन								
४	४८-४-७५९	जि.एल.डि .नक्साको Digitize गर्ने	२०६५	२०६५		यकिन गर्न किठिन								
जम्मा					८१०००		७००००			८५%	९६.३%	PII		

ड) आ.ब. २०६५/०६६ को आयोजनाको विवरण (काठमाडौं उपत्यका नगर विकास योजना कार्यान्वयन समिति, भक्तपुर)

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना शुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	यस आ.ब. ०६६।६७ को वजेट	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको खर्च	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको मात्र खर्च	स्रोत	यस आ.ब. वित्तिय प्रगति (%)	यस आ.ब. भौतिक प्रगति (%)	प्रथमितकता	लाभान्वित जनसंख्या	
													पुरुष	महिला
१	४८-४-७५९	निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम	२०४५	२०६७	यकिन गर्न किठिन	यकिन गर्न किठिन								
२	४८-४-७५९	सार्वजनिक स्थलहरुको पहिचान	२०५८			यकिन गर्न किठिन								
३	४८-४-७५९	जि.एल.डि नक्साको Digitize गर्ने	२०६५	२०६५		यकिन गर्न किठिन								
जम्मा					५०००		५०००			१००%	१००%	PII		

आ.ब. २०६५/०६६ मा संचालित भएका यस काठमाडौं उपत्यका नगर विकास समिति अन्तर्गतका आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्या र त्यसबाट सिर्जित असरहरू

सि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरू	समस्याबाट सिर्जित असरहरू	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरू	समाधानका लागि अव गर्नु पर्ने प्रयासहरू	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि समायावधि
१	दीर्घकालीन विकास अवधारण तयार गर्ने	अवधारणाले तयार गरेको कार्यमा कृषियोग्य भूमिलाई जोगाइराख्न नसक्नु	यसबाट हरियाली तथा डोल क्षेत्रमा नराम्रो वातावरणीय असर परेको ।	भू-उपयोग नीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै त्यसको असरलाई कम गर्दै लैजाने काम गरेको	नीतिगत रुपमा यसलाई अवलम्बन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने	नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग अर्थ मन्त्रालय	यकिन गर्न कठिनाई
२	जग्गा विकास आयोजना सञ्चालन सम्बन्धी	भू-उपयोग नक्सा तथा पूर्वाधार विकास गर्न कठिन परेको	यसबाट वातावरणीय प्रभावमा असर परेको	भू-उपयोग नीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै त्यसको असरलाई कम गर्दै लैजाने काम गरेको	नीतिगत रुपमा यसलाई अवलम्बन गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने	नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग अर्थ मन्त्रालय	यकिन गर्न कठिनाई
३	निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम	उपभोक्ताको माग, बमोजिम बजेटको अभावका कारण प्रभावकारी हुन नसकेको	GLD अन्तर्गतको सडक खुलाउन नसकिएको	स्थानीय उपभोक्ताहरूको सहभागितामा कतिपय कार्यहरू सम्पन्न भएको	आवश्यकता अनुसारको बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने	नेपालसरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय	यकिन गर्न कठिनाई
४	काठमाडौं उपत्यका भित्रका न.पा.हरूको निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम अन्तर्गतको सडकहरूको पुनरावलोकन तथा नक्सा अध्यावधिक गर्ने			-	-	-	-
५	चक्रपथको ग्रीनवेल्ड संरक्षण तथा पार्क विकास गर्ने	ढल निकासको व्यवस्था हुन नसक्नाको कारण समस्या	निर्माण कार्यमा अवरोध हुन गएको	स्थानीय उपभोक्ताहरू सँग समन्वय गरी समस्याको समाधान गरिएको	ढल निकासको लागि छुट्टै बजेट व्यवस्था हुनु पर्ने	नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय	

सि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधाको लागि अव गर्नु पर्ने प्रयासहरु	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि समायावधि
ख) काठमाडौं उपत्यका शहरी विकास कार्यक्रम							
१	उपत्यकाको सार्वजनिक जमिनहरुको पहिचान गर्ने	स्थानीय उपभोक्ताहरुको माग अनुसार बजेटको अभावका कारण चाहे जस्तो काम गर्न नसकिदा कठिनाई	माग बमोजिमको कार्य क्षेत्रमा काम गर्न नसकिएको	स्थानीय उपभोक्ताहरु र मालपोत, नापी तथा सर्वदलीय छलफल गरिएको	बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने	नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय	यकिन गर्न कठिनाई
२	थिर बम मार्ग चौडा गर्ने कार्य	स्थानीय उपभोक्ताहरुद्वारा जग्गा सम्बन्धी मुआब्जाका लागि अदालतको प्रकृत्याका कारण अवरोध उत्पन्न भएको	स्थानीय उपभोक्ता तथा सर्वदलीय संयन्त्रसँग छलफल तथा उपभोक्ता परिचालन गरी कार्य अगाडि बढाइएको	सडकको लागि ROW भित्र पर्ने जग्गा अनिवार्य रूपमा जग्गा छाड्नु पर्ने वा मुआब्जा दिनुपर्ने सम्बन्धमा निश्चित ऐन नियम वा बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने	शहरी सडक निर्माणको लागि ROW भित्र पर्ने नीजि जग्गाको लागि निश्चित ऐन नियम हुनु पर्ने तथा पर्याप्त बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने	नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय	३ वर्ष
ग) धोविरखोला कोरिडोर सुधार आयोजना							
१	धोविरखोला कोरिडोर सुधार आयोजना	धोविरखोला किनारमा सार्वजनिक जग्गा र व्यक्तिगत जग्गामा खोलाको धार परिवर्तन हुँदा स्थानीय व्यक्ति विशेषहरुसँगको जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धी समस्या व्यक्तिगत जग्गा खोला किनारमा रहेको घरहरुको मुआब्जा सम्बन्धी बजेटको अभावका कारण	बाटोलाई Land Pooling योजना अन्तर्गत जग्गा प्लानिङ गरी फिर्ता गर्दा जग्गा अपुग हुन सक्ने। घरको मुआब्जा नदिइ बाटो खोल्न नसकिने। हाल भैरहेको तटबन्ध निर्माणमा जग्गा धनीबाट रोकावट	सार्वजनिक जग्गा (खोलाको)खोजीको लागि मालपोत कार्यालय नापी र स्थानीय उपभोक्तासँग छलफल। मुआब्जाको लागि बजेट व्यवस्था हुनु पर्ने। जग्गा अधिकरण कार्य अघि बढाउने। उपभोक्तासँग सहमतिका लागि वार्ता गर्ने। अध्ययन कार्य अघि बढाउनु पर्ने आवश्यकता अनुसारको बजेट व्यवस्था हुनु पर्ने		नेपाल सरकार भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय, योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय	५ वर्ष

सि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रम	समस्याहरु	समस्याबाट सिर्जित असरहरु	समाधानका लागि हालसम्म अवलम्बन गरिएका प्रयासहरु	समाधाको लागि अव गर्नु पर्ने प्रयासहरु	समाधानको प्रयास गर्ने जिम्मेवार निकाय	समाधानका लागि समायावधि
		आयोजनाबाट जग्गा अधिग्रहण हालसम्म नभएकोले केही स्थानहरुमा जग्गाधनीको कारण बाटोको सिमाङ्कन कार्य हुन नसकेको । पुलको Junction बारे विस्तृत अध्ययन नभएकोले बाटोको सिमाङ्कन कार्य हुन नसकेको जनशक्तिको अभाव हुनुका साथै प्रशासनिक खर्चको लागि बजेटमा व्यवस्था नहुनु ।	हुन सक्ने । अध्ययन नभई पुलको Junction मा बाटो सिमाङ्कन यकिन गर्न नसकिएको समयमा कार्य सम्पन्न गर्न कठिनाई हुनुका साथै समस्या समाधानमा कठिनाई हुन जाने				

५.३.३.३ नगर विकास कोष

क) नगर विकास कार्यक्रम (दोस्रो चरण)

- १) भौतिक : स्वीकृत आयोजना-४, सम्पन्न आयोजना-२
- २) वित्तीय खर्च (ने.रु.) : ४ करोड ४० लाख
- ३) वास्तविक खर्च (ने.रु.): ४ करोड ४० लाख
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : नगरपालिका क्षेत्र भित्रका जनताहरु
क. महिला : १५५,९३३
ख. पुरुष : ११४,४८१
- ५) मूल्य-मूल्य संरचनाहरु

- क. बीरगञ्ज उप-महानगरपालिकामा व्यवस्थित बजारको लागि Meena Bazaar Improvement आयोजनाको लागि रु. २ करोड ७८ लाख ऋण तथा ७४ लाख ७६ हजार सरल ऋण स्वीकृत ।
- ख. महेन्द्रनगर नगरपालिकामा नगरपालिका भवन निर्माण आयोजनाको लागि १ करोड ९४ लाख सरल ऋण स्वीकृत ।
- ग. पनौती नगरपालिकामा नगरपालिका भवन निर्माण आयोजनाको लागि १ करोड ६९ लाख सरल ऋण स्वीकृत

- ६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी
नगर विकास कार्यक्रम-दोस्रो चरण अन्तर्गत विभिन्न नगरपालिकामा सामाजिक पूर्वाधार तथा आयमूलक आयोजना संचालनको लागि हालसम्म रु. ३० करोड ५४ लाख ऋण, सरल ऋण तथा अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको छ । हालसम्म यस कार्यक्रम अन्तर्गत ४४ वटा अनुदान आयोजनाहरु र १७ वटा ऋण आयोजनाहरु सम्पन्न भैसकेका छन् भने २८ वटा निर्माण सुपरीवेक्षण तथा अध्ययन आयोजनाहरु सम्पन्न भैसकेका छन् ।

ख) साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना

- १) भौतिक : स्वीकृत आयोजना-२९, सम्पन्न आयोजना-९, २० वटा संचालनमा आईसकेको
- २) वित्तीय खर्च (ने.रु.) : १६ करोड २३ लाख
- ३) वास्तविक खर्च (ने.रु.) : १६ करोड २३ लाख
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : २९ साना शहरका जनताहरु
क. जनसंख्या : ४९९,१९१
ख. घरधुरी : १०९,०९०
- ५) मूल्य मूल्य संरचनाहरु: यस आयोजना अन्तर्गत संचालित २९ वटा साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना निर्माणार्थ कूल आयोजना लागतको ३० प्रतिशत बराबर रकम ऋण सहयोग प्रदान गरिएकोमा हालसम्म बन्दिपुर, सुरुङ्गा, पर्सा, बेनी, खैरेनीटार, अत्तरिया, पृथ्वीनारायण र फिक्कल साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना सम्पन्न भैसकेको ।
- ६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी: यस कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न २९ वटा साना शहरहरुमा साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना संचालन भएकोमा हालसम्म ९ वटा आयोजना सम्पन्न भैसकेको र विभिन्न स्वीकृत २९ वटा आयोजनाहरुमा हालसम्म रु ८१ करोड ऋण सहयोग प्रदान गरिएको छ ।

ग) जिल्ला स्वास्थ्य आयोजना

- २) भौतिक : स्वीकृत आयोजना- ६, सम्पन्न आयोजना - ६
- ३) वित्तिय खर्च (ने.रु.) : १२ करोड ८८ लाख
- ४) वास्तविक खर्च (ने.रु.) : १२ करोड ८८ लाख
- ५) लाभान्वित जनसंख्या : आयोजना स्थल र वरीपरीका जनताहरु
- ६) मूल्य मूल्य संरचनाहरु
 - भेरी अञ्चल अस्पताल
 - बर्दिया तथा धादिङ्ग जिल्ला अस्पताल
 - राजापुर, सोरहवा, गजुरी प्राइमरी हेल्थ केयर
- ७) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी: यस आयोजना अन्तर्गत हाल भेरी अञ्चल अस्पताल, धादिङ्ग र बर्दिया जिल्ला अस्पताल, राजापुर, सोरहवा र गजुरी प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्रहरुको विस्तार तथा पुननिर्माणको कार्य सम्पन्न भई हस्तान्तरण हुन पहल भईरहेको ।

घ) शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना

- १) भौतिक : स्वीकृत आयोजना- १७
- २) वित्तिय खर्च (ने.रु.) : १८ करोड ६० लाख
- ३) वास्तविक खर्च (ने.रु.) : १८ करोड ६० लाख
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : ८ नगरपालिका क्षेत्र भित्रका जनताहरु
 - महिला: १४९७०४
 - पुरुष: १५२८२७
- १) मूल्य मूल्य संरचनाहरु
 - भरतपुर बसपार्क, तरकारी बजारहरु
 - रत्ननगर, तरकारी बजार, बसस्टप
 - विदुर, बसपार्क, सार्वजनिक शौचालय
 - कमलामाई-हरियाली पार्क, तरकारी बजार
- २) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी: यस आयोजना अन्तर्गत हेटौंडा र भरतपुर नगरपालिकाहरुमा केही आयोजनाहरु सम्पन्न भई आय आर्जन भैरहेको र केही आयोजनाहरु कार्यान्वयन भैरहेको र निकट भविष्यमा सम्पन्न हुने अवस्थामा पुगेका छन् ।

ङ) UN-HABITAT

- १) भौतिक : उपभोक्ता संगको अन्तर्क्रियाबाट पहिचान भएका आयोजनाहरु
- २) वित्तिय खर्च (ने.रु.) :
- ३) वास्तविक खर्च (ने.रु.) :
- ४) लाभान्वित जनसंख्या : नगरपालिका क्षेत्र भित्रका जनताहरु
- ५) मूल्य मूल्य संरचनाहरु
 - उपभोक्ता संस्थाको क्षमता अभिवृद्धी
 - फोहोरमैलाको व्यवस्थापन कार्यक्रम
 - Billing Software तयारी
- ६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी: करिव सम्पूर्ण उपभोक्ता संस्थाका विभिन्न पदाधिकारीहरुसँग अन्तर्क्रिया गरी त्यहाँबाट पहिचान भएका आयोजनाहरुलाई क्रमगत रुपले UN-

HABITAT, खानेपानी तथा ढल निकास विभाग र नगर विकास कोषले संयुक्त रुपमा उपभोक्ताको क्षमता अभिवृद्धि, शहरका गरिवहरु जो खानेपानीबाट बञ्चित छन् उनीहरुको आय आर्जन गरी धारा जडान एवं महशुल तिर्न सक्ने व्यवस्था, फोहरमैलाको व्यवस्थापन लगायत स्थानीय तवरमा पानी तथा स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन भई रहेको छ ।

आ.ब. २०६५/०६६ को वार्षिक प्रगति

१) वजेट उपशिर्षकगत प्रगति

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	प्राथमिकता	कार्यक्रम	वार्षिक वजेट (रु. हजारमा)	वास्तविक खर्च (रु. हजारमा)	वित्तिय प्रगति (%)
१	४८-४-७६२	P1	नगर विकास कार्यक्रम दोस्रो चरण	२२ करोड	४ करोड ४० लाख	२०
२	८७-४-४५९	P1	साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	२९ करोड १५ लाख	१६ करोड २३ लाख	५४
३	७०-४-६२०		जिल्ला स्वास्थ्य	८ करोड	२ करोड ९४ लाख	२७
४			शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना	८ करोड	७५ लाख	९

२) आ.ब. २०६५/०६६ को आयोजनाको विवरण

सि. नं.	व.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना शुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	योजनाको कूल लागत	त्रि वर्षिय वजेट	यस आ.ब. ०६६।६७ को वजेट	आ.ब. ०६६।६७ सम्मको खर्च	यस आ.ब. ०६६।६७ सम्मको खर्च	स्रोत	यस आ.ब. वित्तिय प्रगति (%)	यस आ.ब. वित्तिय प्रगति (%)	प्रथमितकता	लाभान्वित जनसंख्या	
														पुरुष	महिला
१	४८-४-७६२	नगर विकास कार्यक्रम-दोस्रो चरण	२०००	२००८	६५ करोड		४० करोड	३० करोड ५४ लाख	४ करोड ४० लाख	वैदेशिक)के.एफ. डब्लु(
	८७-४-४५९	साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना	२००१	२००८	८८ करोड			८० करोड	१६ करोड २३ लाख	वैदेशिक (ए.डि. वि.)					
	७०-४-६२०	जिल्ला स्वास्थ्य आयोजना	२००३	२००९	२० करोड		३ करोड ५० लाख	१४ करोड ५३ लाख	२ करोड ९४ लाख	वैदेशिक (के.एफ. डब्लु)					
		शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना	२००३	२००९	२३ करोड		८ करोड	२ करोड ८५ लाख	७५ लाख ७२ हजार	वैदेशिक (ए.डि. वि.)					

५.३.३.४ सिंहदरवार पुनः निर्माण आयोजना

क) आ.ब.(२०६५/०६६) को मात्र र गत आ.ब. सम्मको प्रगति (Cumulative Progress)

- १) भौतिक (%): आ.ब. ०६५/६६ को ९७.६७% र आ.ब. ०६५/६६ सम्म को सम्पूर्ण गुरुयोजनाको लक्ष्यको तुलनामा ४६.१५ प्र.श. ।
- २) वित्तीय (%): आ.ब. ०६५/६६ को अन्य निकायको बजेट समेत ९८.१० प्र.श. ३१०७० (रकम रु हजारमा)
- ३) वास्तविक खर्च (ने.रु): ३०४८२ (रकम रु हजारमा)
- ४) मूख्य मूख्य संरचनाहरु

- अर्थ मन्त्रालय एनेक्स भवन निर्माण- ९२ प्र.श .निर्माण सम्पन्न
- शिक्षा मन्त्रालय भवन निर्माण-चालु
- महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय भवन निर्माण-चालु
- स्थानी विकास मन्त्रालय भवन निर्माण- चालु
- सिंहदरबार परिषर परवाल निर्माण-चालु
- पूर्वाधार व्यवस्था-नियमित/चालु

५) ०६५/६६ सम्म सम्पादीत मूख्य मूख्य कामहरु

- सिंहदरबार सचिवालय पहिलो चोक भवन - १
- निर्माण सम्पन्न मन्त्रालय भवनहरु: १३ र सुरक्षण मुद्रण भवन - १
- अवश्यकता अनुसार पूर्वाधार व्यवस्थाहरु:

६) आयोजनाको हाल सम्मको प्रतिफल वा उपलब्धी (निर्माण सम्पन्न/निर्माणाधिन)

- सिंहदरबार सचिवालय पहिलाचोक भवन
- श्री जलश्रोत मन्त्रालय - १
- श्री अर्थमन्त्रालय - १, एनेक्स - १) निर्माणाधिन, ९२ %सम्पन्न
- श्री कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय - १
- श्री वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय - १
- भूमि सुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय - १
- पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय - १
- कानून तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय - १
- भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय - १
- श्री उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय - १
- श्री परराष्ट्र मन्त्रालय
- मन्त्रालय भवन संसद सचिवालय र संसदीय हल
- श्री सूचना तथा संचार मन्त्रालय - १
- सुरक्षण मुद्रण भवन प्रथम फेज - १
- श्री शिक्षा मन्त्रालय - १)निर्माणाधिन (
- श्री महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
- श्री स्थानीय विकास मन्त्रालय - १)निर्माणाधिन (
- श्री व्यवस्थापकीय संसद भवनको आर्किटेकचरल डिजाइन
- सिंहदरवार क्षेत्रको गुरुयोजना बमोजिम आवश्यक पुनः निर्माण

ख) आ.ब. ०६५/६६ को बार्षिक प्रगति

(१) बजेट उपशिर्षक प्रगति

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	प्राथमिकता	कार्यक्रम	बार्षिक बजेट (रु हजारमा)	बास्तविक खर्च रु हजारमा	भौतिक प्रगति प्र.श.मा.	वित्तिय प्रगति प्र.श.मा.
१	४८-३/४-७६७			३१०७०	३०४८२	९७.६७%	९८.१०%

(२) आ.ब.०६५/६६ को आयोजनाको विवरण

(रकम रु हजारमा)

सि. नं.	ब.उ.शि.नं.	योजनाको नाम	आयोजना सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	आयोजनाको कूल लागत रु हजारमा	त्रि-बार्षिय बजेट	यस आ.ब. ०६५/६६ को बजेट	आ.ब. ०६५/६६ सम्मको खर्च	आ.ब. ०६५/६६ को मात्र खर्च	श्रोत	यसको प्रगति
१	४८-३/४-७६७	सिंहदरवार सचिवालय पुन निर्माण समिति	२०३१		१८३८००० (०५१ को अनुमान)	३७५०००	२४४८४	५२८४४८	३०४८२	नेपाल सरकार	९०%

५.३.३.५ नेपाल आवास विकास कम्पनी लिमिटेड

(क) आ.ब. ०६५/६६ को बार्षिक प्रगति विवरण

आर्थिक वर्ष ०६५/०६६ मा खुद नाफा लक्ष्य: रु १,८०,६८,३७६ । -

महिना	लगानी लक्ष्य	खुद लगानी भएको
प्रथम चौमासिक ३६ जना	१०,००,००,००० । -	४,४८,८०,००० । -
दोस्रो चौमासिक ४६ जना	१०,००,००,००० । -	६,८६,६२,००० । -
तेस्रो चौमासिक ४४ जना	१०,००,००,००० । -	५,४९,७३,००० । -
जम्मा १२६	३०,००,००,००० । -	१६,८५,१५,००० । -

आ.ब. ०६५/०६६ को असुली गर्ने लक्ष्य र प्रगति

महिना	साँवा		व्याज	
	लक्ष्य	प्रगति	लक्ष्य	प्रगति
प्रथम चौमासिक	९०,१९,२१३ । -	४,४६,२५,००० । -	२,०७,४७,६८० । -	१,६७,००,००० । -
दोस्रो चौमासिक	१,०५,९०,९३६ । -	५,९६,२७,००० । -	२,४३,६३,२५० । -	१,८२,००,००० । -
तेस्रो चौमासिक	१,२३,९४,३६० । -	६,२४,८६,००० । -	२,७६,५७,५०६ । -	२,३७,००,००० । -
जम्मा	३,२०,०४,५०९ । -	१६,६७,३८,००० । -	७,२७,६८,४३६ । -	५,८६,००,००० । -

आ.ब. ०६५/६६ मा कूल नाफा	:	रु. ३,१०,५४,३२८.८५
कर व्यवस्था	:	रु. ९३,२२,२४१.०६
कर पछि खुद नाफा	:	रु. २,१७,३२,०८७.८३
२०६६ आषाढ मसान्तको ऋण रकम	:	रु. ४८,७९,०९,४५७.७९
ऋणी संख्या	:	६३३ जना
आ.ब. ०६५ । ०६६ मा निक्षेप संकलन	:	रु. १३,७५,९९,२५२.०५
२०६६ आषाढ मसान्तको जम्मा निक्षेप	:	रु. ५६,९३,६५,४९२.०५

६ सुशासन कायम गर्न गरेका सुधारका कार्यक्रम र त्यसबाट प्राप्त परिणामको विवरण

क) कार्यविधि निर्देशिका

यस मन्त्रालय मातहतका निकायमा सम्पादन हुने कामको छिटो छरितो तरिकाले सम्पादन गरी आम सेवाग्राहीलाई सहज र सरल ढंगले सेवा प्रवाह गर्न तत् तत् निकायबाट हुने कामको विवरण सहित सो कामको लागि आवश्यक पर्ने कागजात एवं सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने निवेदन समेतको ढाँचा सहितका निर्देशिका तयार गरी लागू गरिएको छ। यसबाट सेवाग्राहीले बिना शून्य सेवा पाई कार्य सम्पादन एवं फर्छौटमा सहजता आएको छ।

ख) निर्णय प्रक्रियामा सरलीकरण

मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट हुने निर्णयलाई छिटो छरितो बनाईएको र प्रत्येक निर्णय तहमा रहने पदाधिकारीले तोकिएको समयभित्रै आफूले पेश गर्नुपर्ने पदाधिकारी समक्ष पेश गर्नुपर्ने गरी कडाई गरिएको छ। यसका लागि निर्णय हुने प्रत्येक फाईलमा निर्णयको तह र समय देखिने गरी उल्लेख गर्ने अनिवार्यतालाई कडाई गरिएको छ। यसबाट मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट यथा समयमा नै निर्णय भई सेवाग्राहीलाई सुबिधा पुगेको र काममा चुस्तता आएको छ।

ग) सेवा करार

नेपाल सरकारलाई दीर्घकालिन आर्थिक भार कम गरी सेवालाई समेत प्रभावकारी र चुस्त बनाउने नीति बमोजिम नभई नहुने अति आवश्यकीय सेवाहरु करारमा लिने नेपाल सरकारको नीति बमोजिम नै यस मन्त्रालय र मातहतका निकायमा विकास आयोजनाको कार्यान्वयनका लागि अति आवश्यक केही सेवाहरु करारमा लिइएको छ। यसबाट आयोजनाको कार्यान्वयनमा सहयोग पुगेको छ।

घ) सरोकारवाला तथा नागरिक समाजसँग परामर्श एवं छलफल

विकास आयोजनाका कामहरु गर्दा वा सेवाप्रवाहसँग सरोकार राख्ने समुहसँग आवश्यकता अनुसार छलफल गरी काम गर्ने परिपाटीको विकास गरिएको छ। यसबाट विकास आयोजनाको काममा जनसहभागिता जुटाउन सहयोग पुगेको छ। यसबाट जनतामा विकास निर्माणका काममा अपनत्वको भावनाको विकास भई आयोजनाको काम समयमा नै सम्पन्न गर्न सघाउ पुगेको छ।

ङ) जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व निर्वाह

मन्त्रालयका पदाधिकारी तथा मातहतका विभाग, आयोजना तथा समितिका पदाधिकारीहरूलाई आफ्नो काम कर्तव्य र उत्तरदायित्व पूर्ण रुपमा बहन गर्न सजग गराईएको छ।

च) नागरिक बडापत्र

मातहतका सबै निकायमा सेवा प्रवाह हुने सबै विषयमा स्पष्ट विवरण सहितको नागरिक बडापत्र राख्न लगाईएको र सोही नागरिक बडापत्रमा तोकिएकै समयमा सेवा उपलब्ध गराउन लगाईएको छ। सो बमोजिम काम भएको नभएको बेला बेलामा माथिल्लो निकायबाट निरिक्षण र अनुगमन गर्ने गरिएको छ।

छ) सार्वजनिक सुनुवाईको व्यवस्था

यस मन्त्रालय मातहतका निकायबाट सम्पादन हुने कामप्रति आम सेवाग्राहीको वीचमा रहेको दृष्टिकोण बुझ्न तथा यसबाट पृष्ठपोषण लिई भावी सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणका काममा सेवाग्राहीको विश्वास प्राप्त गर्न बेला बेलामा सार्वजनिक सुनुवाई गर्न लगाई त्यस्ता सुनुवाईका कार्यक्रममा मन्त्रालयको प्रतिनिधी अनिवार्य रुपमा रहनु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट जनताको भावना बमोजिम भावी योजना बनाई कार्यक्रम गर्न सघाउ पुगेको छ ।

ज) जनसहभागिता र स्वामित्व सम्बन्धि व्यवस्था

यस मन्त्रालयबाट संचालन हुने खानेपानी, सरसफाइ तथा सडक निर्माण तथा मर्मत सम्भारका काममा जनसहभागिता तथा केही साना परियोजनामा उनिहरुकै स्वामित्व समेत रहने गरी आयोजना परियोजना संचालन हुदै आएका छन् । उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गरिने कामको लागि सीमा ३५ लाखबाट बढाएर ६० लाख बनाइएको छ । यसबाट जनातमा साझेदारी र अपनत्वको भावनाको विकास भई विकास निर्माणमा सकारात्मक सहयोग पुगेको छ ।

झ) प्रवक्ताको व्यवस्था

यस मन्त्रालय र मातहत भएका कामको सार्वजनिक गराउने उद्देश्यका लागि मन्त्रालयले प्रवक्ताको व्यवस्था गरेको छ ।

ञ) सूचना ईकाईको व्यवस्था

यस मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायबाट भए गरेका कामको जानकारी सहज रुपमा गराउने उद्देश्यका लागि मन्त्रालयमा सूचना ईकाईको स्थापना गरिएको छ । यसबाट संचार जगत तथा सरोकारवालाहरुलाई सूचना प्राप्त गर्न सहज भएको छ ।

ट) कम्प्युटर संजालको व्यवस्था

मन्त्रालय र मातहत निभागहरुको विचमा कम्प्युटर संजाल Computer Network को व्यवस्था गरी सूचनाको आदन प्रदानलाई चुस्त बनाईएको छ ।

ठ) अनुगमन तथा मूल्याकन समितिको गठन

मन्त्रालय मातहत संचालित विकास आयोजनाको कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता ल्याउन मन्त्रालयका सचिवको संयोजकत्वमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको गठन गरिएको छ । अनुगमन मूल्याङ्कन प्रभावकारी बनाउन आयोजनाको फिल्ड अनुगमनलाई बढोत्तरी गरिएको छ ।

ड) जेण्डर फोकल पर्सन (GFP) को व्यवस्था

हालका वर्षहरुमा ज्यादै महत्वका साथ उठाईने गरिएको Gender सम्बन्धी Issue हरुलाई विकास निर्माणका कार्यहरुमा समेत समाहित गर्दै लगिने उद्देश्य अनुरूप यस मन्त्रालयमा Gender Focal Person समेतको व्यवस्था भएको छ । GFP बाट समय समयमा हुने अन्तर मन्त्रालय मितिङ्गहरुमा भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय सम्बन्धी Gender Related Planning हरु र Monitoring Activities हरुका वारेमा जानकारी गराईएको छ ।

७ आ.ब. २०६५ । ०६६ का सुखद क्षणहरु

७.१ पदवहाली

क) माननीय भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्री उप- प्रधानमन्त्रीमा वहाली	:	२०६६ । ०२ । २२ गते
ख) माननीय भौतिक योजना तथा निर्माण राज्यमन्त्री सञ्जय कुमार साहज्यूको वहाली	:	२०६६ । ५ । १७ गते
ग) माननीय भौतिक योजना तथा निर्माण सहायकमन्त्री कलावती देवी दुषाधज्यूको वहाली	:	२०६६ । ५ । १७ गते

७.२ हार्दिक वधाई तथा शुभकामना

यस मन्त्रालयका उपसचिव श्री मुक्ति के.सी. आ.ब. २०६५ । ०६६ को यस मन्त्रालयका उत्कृष्ट कर्मचारीको रूपमा छानिनु भएकोमा उहाँको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना सहित भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय परिवार हार्दिक वधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछ ।

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयका निम्नलिखित कर्मचारीहरु प्रशसनीय कार्य गरी पुरस्कृत हुनु भएकोमा वहाँहरु प्रति मन्त्रालय परिवार हार्दिक वधाई ज्ञापन गर्दछ ।

७.२.१ विषेश सम्मानपत्र प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरु

सि.नं.	पद	नाम, थर
१	लेखा अधिकृत	श्री रमेश घिमिरे
२	शाखा अधिकृत	श्री कमल वहादुर विष्ट
३	शाखा अधिकृत	श्री कृष्ण प्रसाद पन्त
४	शाखा अधिकृत	श्री लक्ष्मीदत्त कलौनी
५	शाखा अधिकृत	श्री राजेश उप्रेती
६	सव इन्जिनियर	श्री मोहम्मद तजमुल

७.२.२ सम्मान स्वरुप नगर पुरस्कार प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरु

सि.नं.	पद	नाम, थर
१	नायव सुब्बा	श्री रामप्रसाद पौडेल
२	टाइपिष्ट नायव सुब्बा	श्री वद्री बुढाथोकी
३	लेखापाल	श्री सुरेन्द्र के.सी.
४	लिथो अपरेटर	श्री काजी बुढाथोकी
५	हलुका सवारी चालक	श्री डम्बर विष्ट
६	कार्यालय सहयोगी	श्री वासुदेव भुजेल
७	कार्यालय सहयोगी	श्री उर्मिला के.सी.

अनुसूची - १

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरुको कार्यालयगत विवरण

१ सडक विभाग

१.१ निर्देशनालयहरु

निर्देशनालय	स्थान	संख्या
पूर्वाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय	दमक	१
मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय	काठमाडौं	१
पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय	पोखरा	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय	सुर्खेत	१
सुदुर - पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय	दिपायल	१
आयोजना निर्देशनालय एडिभि	बिश्वालनगर	१
	जम्मा	६

१.२ डिभिजनहरु

डिभिजन	स्थान	संख्या
पूर्वाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - १	इलाम	१
पूर्वाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - २	दमक	१
पूर्वाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ३	विराटनगर	१
पूर्वाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ४	धनकुटा	१
पूर्वाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ५	लाहान	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - १	चरिकोट	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - २	काठमाडौं	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ३	ललितपुर	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ४	भक्तपुर	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ५	वटार, नुवाकोट	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ६	भरतपुर	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ७	हेटौंडा	१
मध्यमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ८	जनकपुर	१
पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - १	दमौली	१
पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - २	पोखरा	१
पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ३	तानसेन, पाल्पा	१
पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ४	बुटवल	१
पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ५	शिवपुर	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - १	देविस्थान, प्यूठान	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - २	दाङ्ग	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ३	नेपालगन्ज	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ४	सुर्खेत	१
सुदुर - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - १	महेन्द्रनगर	१
सुदुर - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - २	दिपायल, डोटी	१
सुदुर - पश्चिमाञ्चल डिभिजन सडक कार्यालय नं. - ३	वैतडी	१
	जम्मा	२५

१.३ हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजनहरु

डिभिजन	स्थान	संख्या
पूर्वाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, ईटहरी	ईटहरी	१
मध्यमाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, हेटौडा	हेटौडा	१
मध्यमाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, काठमाडौं	काठमाडौं	१
पश्चिमाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, बुटवल	बुटवल	१
मध्य-पश्चिमाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	१
सुदुर-पश्चिमाञ्चल हेभि ईक्यूपमेण्ट डिभिजन, गोदावरी	गोदावरी	१
पूर्वाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, झापा, बिर्तामोड	झापा बिर्तामोड	१
पूर्वाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, लाहान	लाहान	१
मध्यमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, जनकपुर	जनकपुर	१
मध्यमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, भरतपुर	भरतपुर	१
मध्यमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, काठमाडौं	काठमाडौं	१
पश्चिमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, पोखरा	पोखरा	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, दाङ्ग	दाङ्ग	१
मध्य - पश्चिमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, सुर्खेत	सुर्खेत	१
सुदुर - पश्चिमाञ्चल यान्त्रिक कार्यालय, डोटी	डोटी	१
	जम्मा	१५

१.४ तालिम केन्द्र

तालिम केन्द्र/प्रयोगशाला	स्थान	संख्या
मेकानिकल तालिम केन्द्र	काठमाडौं	१
केन्द्रिय प्रयोगशाला	काठमाडौं	१
	जम्मा	२

२ खानेपानी तथा ढल निकास विभाग

२.१ क्षेत्रीय कार्यालयहरु

कार्यालय	संख्या
क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय, धनकुटा	१
क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय, पानीपोखरी, काठमाडौं	१
क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय, पोखरा, कास्की	१
क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय, विरेन्द्रनगर, सुर्खेत	१
क्षेत्रीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यालय, दिपायल, डोटी	१
जम्मा	५

२.२ डिभिजन/सव-डिभिजन कार्यालयहरु

सि.न.	कार्यालय	जिल्ला	संख्या
१	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	ईलाम, झापा, मोरङ्ग, सुनसरी, ओखलढुंगा, उदयपुर, सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, सिन्धुली, रामेछाप, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रे, भक्तपुर, ललितपुर, नुवाकोट, धादिङ्ग, मकवानपुर, रौतहट, बारा, पर्सा, चितवन, तनहुं, स्याङ्गजा, लम्जुङ्ग, गोरखा, पर्वत, बागलुङ्ग, गुल्मी, अर्घाखाँची, पाल्पा, नवलपरासी, कैलाली, डडेल्धुरा, दाङ्ग, प्युठान, बाँके, बैतडी, वाग्लुङ्ग	४२

सि.नं.	कार्यालय	जिल्ला	संख्या
२	खानेपानी तथा सरसफाई सवडिभिजन कार्यालय	ताप्लेजुङ्ग, पांचथर, तेहथुम, संखुवासभा, भोजपुर, सोलुखुम्बु, खोटाङ्ग, रसुवा, मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, म्याग्दी, रुपन्देही, कपिलवस्तु, रोल्पा, रुकुम, सल्यान, बर्दिया, जाजरकोट, दैलेख, जुम्ला, हुम्ला, डोल्पा, मुगु, कालिकोट, बाजुरा, अछाम, कञ्चनपुर, दार्चुला	२८
जम्मा			७०

३ शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

सि.नं.	कार्यालय	संख्या
१	डिभिजन कार्यालय, धनकुटा	१
२	डिभिजन कार्यालय, चितवन	१
३	डिभिजन कार्यालय, काठमाण्डौं	१
४	डिभिजन कार्यालय, कास्की	१
५	डिभिजन कार्यालय, सुर्खेत	१
६	डिभिजन कार्यालय, इलाम	१
७	डिभिजन कार्यालय, मोरङ्ग	१
८	डिभिजन कार्यालय, सप्तरी	१
९	डिभिजन कार्यालय, ओखलढुङ्गा	१
१०	डिभिजन कार्यालय, पर्सा	१
११	डिभिजन कार्यालय, धनुषा	१
१२	डिभिजन कार्यालय, काभ्रे	१
१३	डिभिजन कार्यालय, नुवाकोट	१
१४	डिभिजन कार्यालय, गोरखा	१
१५	डिभिजन कार्यालय, रुपन्देही	१
१६	डिभिजन कार्यालय, बागलुङ्ग	१
१७	डिभिजन कार्यालय, पाल्पा	१
१८	डिभिजन कार्यालय, दाङ्ग	१
१९	डिभिजन कार्यालय, रोल्पा	१
२०	डिभिजन कार्यालय, बाँके	१
२१	डिभिजन कार्यालय, जुम्ला	१
२२	डिभिजन कार्यालय, कैलाली	१
२३	डिभिजन कार्यालय, दिपायल	१
२४	डिभिजन कार्यालय, बैतडी	१
२५	भवन निर्माण संभार डिभिजन कार्यालय, अनामनगर	१
२६	भवन प्रविधि अनुसन्धान तालिम केन्द्र, पटनढोका	१
जम्मा		२६

अनुसूची - २

भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

मा.उप-प्रधानमन्त्रीज्यूको सचिवालय

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	मा.उपप्रधान मन्त्री	विजय कुमार गच्छदार	४२११६७०	२३७	५५२३४४८	९८५१०३३४५०	gbijaykumar@yahoo.com
२	उपसचिव	दिनेश कुमार घिमिरे	४२११९४५	२३२		९८४१३५९६४९	gmrinesh@yahoo.com
३	स्वकीय सचिव	यज्ञ चौधरी	४२११९४५	२३४		९८४१४४९०८९	
४	स्वकीय सचिव	मनोज विश्वास	४२११९४५	२३२		९७४१०५१८६०	
५	खरिदार	जगन्नाथ अधिकारी	४२११६७०	२३४		९८४१९०२३३७	
६	कम्प्यूटर अपरेटर	निशा प्रधानाङ्ग	४२११६७०	२३८		९८४१९०२३३६	
७	कार्यालय सहयोगी	निरजमान डंगोल	४२११६७०	२३४		९८४१६००६१४	
८	कार्यालय सहयोगी	संगित अमात्य	४२११६७०	२३४		९७४१००६९१९	
९	कार्यालय सहयोगी	हरि बहादुर मगर	४२११६७०	२३२		९८४१७६२३९६	
१०	हलुका सवारी चालक	कान्छा सिखडा	४२११६७०	२३२			

मा.राज्यमन्त्रीज्यूको सचिवालय

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	मा.राज्य मन्त्री	संजयकुमार साह	४२११५६४	२५४		९८५१११२३७९	
२	समाजशास्त्री	पुरुषोत्तम कँडेल	४२११५६४	२५०		९८४१५७८१३५	puru_kanel@yahoo.com
३	स्वकीय सचिव	कृष्णचन्द्र मिश्र	४२११५६४			९८४९०३८६६५	
४	कार्यालय सहायोगी	तारा ब.रायमाझी	४२११५६४				

मा.सहायकमन्त्रीज्यूको सचिवालय

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	मा.सहायकमन्त्री	कलावती देवी दुसाध	४२११५६५			९८०६८५७६०६	
२	शाखा अधिकृत	शरद कुमार खनाल	४२११५६५				
३	स्वकीय सचिव	असर्फि हजारा दुसाध	४२११५६५				
४	नायव सुब्बा	राधाकृष्ण फूँयाल	४२११५६५				
५	नायव सुब्बा	राकेश कुमार यादव	४२११५६५				
६	कार्यालय सहयोगी	काशिलाल केसरी	४२११५६५				
७	कार्यालय सहयोगी	पासपत पासवान	४२११५६५				
८	कार्यालय सहयोगी	संभूलाल माइती	४२११५६५				

श्रीमान् सचिवज्यूको सचिवालय

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सचिव	पूर्ण प्रसाद कडरिया	४२११८८०	२४६	४३७४२७३		purnakadariya@mopw.gov.np purnakadariya@gmail.com
२	सचिव	दिप वस्न्यात	४२११६१३	२५१	४४७४०१३		dbasnyat@hotmail.com
३	उपसचिव	मुक्ति के.सी.	४२११८८०	२४४	५२०१५६२		mukti_2@hotmail.com
४	शाखा अधिकृत	रमेश कुमार काफ्ले	४२११६१३	२६५			
५	नायव सुब्बा	एकनारायण भण्डारी	४२११६१३	२६५		९८४९२११७१०	eknaryanbhandari@yahoo.com
६	खरिदार	मनोज कुमार पोखरेल	४२११८८०	२४४		९८४१५५८३७८	manoj123_p2000@yahoo.com
७	कार्यालय सहयोगी	नवराज श्रेष्ठ	४२११८८०	२४४			
८	कार्यालय सहयोगी	रिता खत्री	४२११८८०	२४४		९८४१५८३०७७	
९	कार्यालय सहयोगी	कल्पना भण्डारी	४२११६१३	२६५		९८४९१७८२१३	
१०	हलुका सवारी चालक	दिपक भण्डारी					

महाशाखाहरु
प्रशासन महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	नारायण गोपाल मलेगो	४२११६५८	२२७	४३७७५५९		nmalego@yahoo.com
२	उपसचिव	भागवत प्रसाद खनाल	४२११६८०	२०६		९८४१३३६५४७	bhagawat@moppw.gov.np bhabini@yahoo.com
३	उपसचिव	नरहरी शर्मा भण्डारी	४२११६६८	२०१		९८४१३०२२९७	
४	उपसचिव (लेखा)	कपिलवावु आचार्य	४२११८१९	२९०	४३५५९७२		kapil@moppw.gov.np
५	उपसचिव (लेखा)	केशववहादुर रोका	४२११८१९	२७७	४२८३८३१		keshor@moppw.gov.np
६	शाखा अधिकृत	कृष्ण राउत	४२११६६८	२०२		९८४१७०६५६६	
७	शाखा अधिकृत	लक्ष्मीदत्त कलौनी		२०३			
८	लेखा अधिकृत	रमेश घिमिरे	४२११८१९	२१८		९८४१५८६६७८	
९	नायव सुब्बा (स्टोर)	हर्ष बहादुर थापा	४२११६६८	२०७		९८४१६०७९४०	
१०	शाखा अधिकृत	विनोद गौतम	४२११६६८	२९४			
११	शाखा अधिकृत	सुभद्रा चित्रकार	४२११९३१	२०४	५५३१६००	९८४१४८५९०९	
१२	कम्प्युटर अधिकृत	सुनिता सैजु	४२११९३१	२०४		९८४१२६२०२७	
१३	नायव सुब्बा	निरंजन जावाली	४२११८१९	२८०			
१४	नायव सुब्बा	रामहरि आचार्य	४२११७३२	२०४	४४९३५९४	९८४१२४०३०७	rhacharya@hotmail.com
१५	नायव सुब्बा	योगराज अर्याल				९८४१२७०२९४	
१६	लेखापाल	हिरण्य प्रसाद पौडेल					
१७	लेखापाल	भोला रेग्मी	४२११८९१	२८१		९८४१३१७४९२	bholaregmi@yahoo.com
१८	लेखापाल	रमेश कार्की	४२११९३१	२२०		९८४१२७२८९४	
१९	लेखापाल	सुरेन्द्र के.सी.	४२११९३१	२२०		९८४१५३०३७६	
२०	कम्प्युटर अपरेटर	अर्जुन खड्का	४२११७३२	२०४	२०४३३५६	९८४१४०८४४९	arjunkh@hotmail.com
२१	कम्प्युटर अपरेटर	प्रतिमा भण्डारी	४२११७३२				

२२	खरिदार	छाया भट्टराई	४२११९३१	२९४		९७४१०५७४६४
२३	हलुका सवारी चालक	रत्न ब. तमाड	४२११९३१	२२५		
२४	लिथो अपरेटर	काजी बुढाथोकी	४२११९३१	२१०		९८४१७५४९४९
२५	लिथो अपरेटर	नकुल राना	४२११९३१	२१०		९८४१३८३०५९
२६	सहायक तेस्रो	रामेश्वरी पाण्डे	४२११९३१	२१०		
२७	कार्यालय सहयोगी	माइली खत्री	४२११९३१	२२९		
२८	कार्यालय सहयोगी	रामकृष्ण गिरी	४२११९३१			
२९	कार्यालय सहयोगी	विसु ब. थापा	४२११९३१			
३०	कार्यालय सहयोगी.	अशोक कुमार थापा	४२११९३१			
३१	कार्यालय सहयोगी	बुद्ध बलामी	४२२८९३१			
३२	कार्यालय सहयोगी	महेन्द्र प्रसाद अर्याल	४२२८९३१			
३३	कार्यालय सहयोगी	वीर ब. तामाङ्ग	४२२८९३१			
३४	कार्यालय सहयोगी	गोपाल ब. नगरकोटी	४२२८९३१			
३५	कार्यालय सहयोगी	मेधनाथ रेग्मी				
३६	कार्यालय सहयोगी	यशोदा पोखरेल				
३७	कार्यालय सहयोगी	अभिलाषा न्यौपाने				

योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	राजकुमार मल्ल	४२११९३०	२८२			
२	सि.डि.ई.	जीवन कुमार के.सी.	४२११९३०	२८४	५५२४१९२	jeevan@moppw.gov.np birinchikc@gmail.com	
३	सि.डि.ई.	राजीव घिमिरे	४२११९३०	२८५		९८४१२०१८०१ rajeebghimire@moppw.gov.np alkabasti@wlink.com.np	
४	वरिष्ठ समाजसास्त्री	पोष्टराज दुङ्गना	४२११९३०	२८४		९८४१३९७०५१ pr.dhungana@gmail.com	
५	सि.डि.ई.	विद्यानाथ भट्टराई	४२११५७०	२१५		९८४१३४४७९४ bidya@moppw.gov.np bidya37@gmail.com	

६	इन्जिनियर	गोविन्द प्रसाद खनाल	४२११९३०	२१७	९८४९२४४६०३	govinda_a@hotmail.com
७	इन्जिनियर	विकास काफ्ले	४२११९३०	२८८	९८४१४३८४९६	bikashkafle@mopw.gov.np bikashkafle@gmail.com
८	शाखा अधिकृत	गोविन्द अधिकारी				
९	शाखा अधिकृत	राजेश उप्रेती	४२११५७०	२१५	९८४१२००८८६	upretirajesh@hotmail.com upretirajesh@yahoo.com
१०	नायव सुब्बा	झविलाल भुषाल	४२११९३०	२८३	९८४१६३५०८८	bhusal2009@yahoo.com
११	कम्प्यूटर अपरेटर	दिपक सिग्देल	४२११५७०	२१५	९८४९१५५०८४	sigdel_dpk@yahoo.com
१२	कम्प्यूटर अपरेटर	धर्मराज खड्का	४२११५७०	२१५	९८४१४०६१३०	khadka_drama2009@yahoo.com
१३	नायव सुब्बा	द्वारिका खतिवडा	४२११५७०	२१५	९८५१०३००८६	
१४	कार्यालय सहयोगी	पदम प्रसाद फुयांल	४२११६७०	२१५		
१५	कार्यालय सहयोगी	गोपाल राज थापा	४२११९३०	२८३	९८४९१३१०९९	gopal.raj.thapa@gmail.com

भौतिक योजना महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	सुरेश प्रकाश आचार्य	४२११९६९	२६३		९८५११०७१०४	acharyasp@hotmail.com
२	सि.डि.ई.	सरोजकुमार गोइत	४२११९६९				
३	उपसचिव	जयकुमार घिमिरे	४२११९६९				
४	इन्जिनियर	सम्पत घिमिरे	४२११९६९	२१३			
५	नायव सुब्बा	कमल खड्का	४२११९६९				
६	टाइपिष्ट नायव सुब्बा	वद्री बुढाथोकी	४२११९६९	२१२			
७	नायव सुब्बा	विष्णु व.श्रेष्ठ	४२११९६९				
८	कार्यालय सहयोगी	सेतु राम रोक्का	४२११९६९	२२३			

बैदेशिक सहयोग तथा गुणस्तर महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	कमल राज पाण्डे	४२२८१९९	२५४	४४७१४७८		kamalraj@moppw.gov.np erkrp@infoclub.com.np
२	सि.डि.ई.	तेजराज भट्ट	४२११६९९	२३०		९८४१२१०८७२	bhattejraj@hotmail.com
३	उपसचिव	रामचन्द्र वस्नेत					
४	शाखा अधीकृत	तेजकुमार पोखरेल					
५	प्राविधिक अधिकृत	जगन्नाथ घिमिरे	४२११६९९	२२४		९८४१४५७८५९	
६	कम्प्यूटर अधिकृत	प्रतिमा कारञ्जित	४२२८१९९	२२२	४२२५४३०		
७	नायव सुब्बा	भीमप्रसाद दाहाल	४२११६९९	२७३			
८	नायव सुब्बा	विष्णु कुमार भट्टराई			४२१६३३१	९८४१४१४९९३	
९	खरिदार	गिता देवी ढकाल	४२२८१९९		४३६५३५०		
१०	टाइपिष्ट खरिदार	उषा तामाङ	४२११६५१	२४२			
११	हलुका सवारी चालक	आत्मराम तिमलसेना					
१२	का.सहयोगी	रमा सिग्देल					

खानेपानी तथा सरसफाइ महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	श्री कृष्णप्रसाद आचार्य	४२११६५१	२४३			
२	उपसचिव	श्री दिनेश घिमिरे	४२११६५१	२४८			
३	सि.डि.ई.	श्री राजन राज पाण्डे	४२२६०५१	२५२		९८४१२८५५९३	rajanpandey@moppw.gov.np pandeynepal@yahoo.com
४	शाखा अधीकृत	श्री कमल बहादुर विष्ट	४२२६०५१	२६५			rajendra@moppw.gov.np rkarki1@hotmail.com
५	नायव सुब्बा	श्री सप्तमाया श्रेष्ठ		२४२	४२१५९२४		

६	सव इन्जिनियर	श्री मोहम्मद तजमुल	४२११६५१			९८४१४२००३०	brotajmul@gmail.com brotajmul@yahoo.com
७	टाइपिष्ट नायव सुब्बा	श्री सिता दुंगेल	४२११६५१	२४९	४४२५२५६		
८	खरिदार	श्री शिवहरि निरौला	४२११६५१	२४९			
९	कार्यालय सहयोगी	श्री उर्मिला के.शी.	४२११६५१	२४९			

निर्माण महाशाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	सहसचिव	श्री तुलसि प्रसाद सिटौला	४२११५८४	२५८			tulasi@moppw.gov.np tpsitaula@hotmail.com
२	सि.डि.ई.	श्री रामहरि पोखरेल	४२११५८४	२५६			
३	सि.डि.ई.	श्री शोभाकर खनाल	४२११५८४	२५६			skkhanal2001@yahoo.com
४	टाइपिष्ट खरिदार	श्री कृष्ण प्रसाद लाखा	४२११५८४	२५५			
५	फोटोकपी अपरेटर	श्री प्रदिप शाक्य	४२११५८४	२५९			
६	कार्यालय सहयोगी	श्री अर्जुन प्र.फुयाल	४२११५८४	२५५			

ऐन, नियम परामर्श शाखा

सि. नं.	पद	नाम, थर	फोन नं.			मोबाइल	Email
			कार्यालय	Ext	निवास		
१	उपसचिव (कानून)	श्री विनोदकुमार गौतम	४२११६०३	२४१	४४३४४९९		binodbimu@yahoo.com
२	शाखा अधिकृत	श्री रामकृष्ण बाँनिया	४२११६०३	२७४		९८४१७५०३४१	
३	खरिदार	श्री भरत कुमार दहाल	४२११६०३	२७४		९८०३२६३७३०	
४	कार्यालय सहयोगी	श्री शिवप्रसाद लामिछाने	४२११६०३	२७४			
५	हलुका सवारी चालक	श्री मैते तामाङ्ग	४२११६०३			९८४१३७८३६४	

अनुसूची - ३

आ.ब. २०६५/०६६ का मूल्य मूल्य कार्यहरुको ञलकहरु

